

শ্ৰীশ্ৰীব্রহ্মবৈবৰ্ত্ত পুৰাণ।

৩ বালোবাম দ্বিজ
বঁচত

আসাম সাহিত্য সভা.
চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ হল.
যোৰহাট।

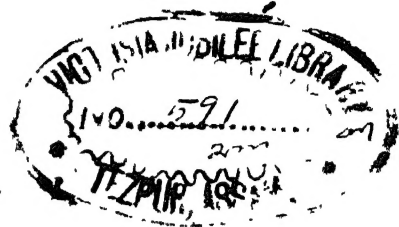
নবদেব গ্ৰন্থালী-৩য় গ্ৰন্থ।

শ্ৰীশ্ৰীব্রহ্মবৈবৰ্ত্ত পুৰাণ।

ওবলোৰাম দ্বিজ
ৰচিত।

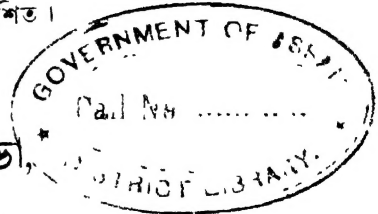

(HEAVENLY COLLECTION)
TELE. JR.

আসাম সাহিত্য সভা-৩ হৈ—
শ্ৰীদেবেশ্বৰ চলিহাৰ
দ্বাৰাই সম্পাদিত আৰু প্ৰকাশিত।

আসাম সাহিত্য সভা,
চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ হল,
যোৰহাট।

১৭ জুলাই, ১৯৩৩।
১ শাওন, ১৮৫৫ শক।

বেচ-১৮
সাহিত্য সভাৰ }
সভাৰ পক্ষে } ১১০ অধিবেশন

মদ্রাকৰ—শ্ৰীমতীশ চন্দ্ৰ বৰুৱাচাৰী ।
অন্নদা প্ৰিণ্টিং হাউচ,
৩ যোৰহাট, আসাম ।

পাতনি ।

দক্ষিণপাট সত্ৰৰ ছলাজন। অদিকাৰ পুৰুষ ৩ শ্ৰীশ্ৰীনৰদেৱ গোস্বামী প্ৰভুৱে আমাৰ
সাহিত্য সভাক ৫,০০০, পাঁচ হাজাৰ টকা দান কৰিছিল। সেই টকাৰে সাহিত্য সভাই
“১৮২৫
টকা দিওঁ।” “শ্ৰীশ্ৰীনৰদেৱ ট্ৰাষ্ট ফণ্ড” নাম দি এটা চিৰদিনীয়া পূজা স্থাপন কৰি
তাৰ স্তম্ভৰ টকাৰে দাতাৰ ঈশ্বৰ অনুসাৰে সাহিত্য সভাই প্ৰাচীন
অসমীয়া ধৰ্ম পুথি ছপাকৰি “নৰদেৱ গ্ৰন্থাবলী” নামেৰে প্ৰকাশ কৰিবলৈ গাত লয়।
কোমল প্ৰভুৱে ১৯১৬ চনত উক্ত টকা দান কৰে। আৰু ট্ৰাষ্ট ডিডৰ সৰ্ত্ত অনুসাৰে
সাহিত্য সভাই প্ৰাচীন পুথি ৩ শ্ৰীশ্ৰীদেৱদানোদৰ চৰিত্ৰ প্ৰথমে প্ৰকাশ কৰে, আৰু
এয়ে “নৰদেৱ গ্ৰন্থাবলী”ৰ প্ৰথম পুথি। তাৰ পাচত শ্ৰীশ্ৰীধনমালী দেৱৰ চৰিত্ৰ নামৰ
দ্বিতীয় পুথি প্ৰকাশ কৰে। এতিয়া প্ৰকাশ হোৱা শ্ৰীশ্ৰীব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্ত পুৰাণ “নৰদেৱ গ্ৰন্থা-
বলী”ৰ তৃতীয় পুথি।

এই পুথিখনি আমি অজ্ঞাত বলত পুথি অনুসন্ধানৰ ওপৰত দক্ষিণপাট সত্ৰৰ পুথি-
ভঁৰালত পালে। আৰু পুথি প্ৰকাশ কৰিবলৈ বৰ্ত্তমান অদিকাৰ শ্ৰীশ্ৰীনাৰায়ণদেৱ
গোস্বামী প্ৰভুৰ অনুমতি পাই এই পুথি সত্ৰৰ পৰা আমি নিজে
পুথি আৰু
পুথি ৰচনা} আনি লওঁ।

বৰ্দ্ধকৈওঁ পুৰাণৰ মূল পুথি মহাৰি বেদবাসে লিখা বুলি কয়। কিন্তু আমি পোৱা
পুথি খনিত তাৰ কোনো উল্লেখ নাপালে। পুথি ৰচনা কৰোঁতা ওলোৱাম দিছ—তেওঁ
নিজৰ চিনাকী পুথিৰ শেষত এইদৰে দিছে :—

“মধুমিশ্ৰ নামে সন্ত পুত্ৰৱন্ত সাৰ।
অচাপিয়ে গুণ যস বখানে জাহাৰ ॥
দ্বাদশ বংসৰ তীৰ্থ কৰিলা সেৱন।*
বৃন্দাবন প্ৰবেশত পাইলা দৰিসন ॥
গৌপ বেস ধৰি হৰি হাতে বেত ধৰি।
মহা ~~ছন্দ~~ ভাৱে দেখা দিলন্ত মুৰাৰি ॥
পথ বাৰ্ত্তা শুধি লৈলা পাচে দ্বিজবৰ।
ছুই তিনি ভৰি গৈয়া চাহিলা সত্যৰ ॥
অন্ত্যথান ভৈলা হৰি পাছে নেদেখিল।
বহুত বিচাৰি পাছে কালিবে লাগিল ॥

* * *

তান পুত্র নিতানন্দ জনক আমার।
 পিতৃৰ সদ্যসে প্রবর্তিতা সদাচার।
 তান তনয় আমি আতি অল্পমতি।
 নাম বলোবাম আমি মাগিতো ভক্তি ॥”

এও গোলাঘাট অঞ্চলৰ মধুমিশ্র সত্ৰৰ বুলি ওলাত লিখা পদ্যকটকাঁকৰ পৰ
 বোধ কৰো পৰি লব পাৰোঁ :-

‘মধুমিশ্র দেৱ পাছে আসিয়া দেশক।
 সদাচার ধৰ্ম কৰি পুজিলা কৃৎক।
 নেপালৰ প্ৰাণমা আনিয়া দ্বিজবৰ।
 কৰিলা প্ৰতিষ্ঠা পুৰুষানি কচিকৰ ॥
 তুই খানি দেৱ গুত আতি চিত্ৰ কৰি
 উচ্চৰ্গ কৰিয়া দিল কৃৎক স্তমৰি ॥

* * *

পৰকালে দেৱ গোপাল যে মন্তা সন্ত।
 দেৱৰ পাবত তেওঁ সত্ৰ পাতিলাত ॥
 সিন্ধু স্নেহ নত পুণি গোপালে দিলত
 সেতি দিনা অনুসৰি মন্তা ভৈলত ॥
 তান পুত্র ব্ৰজনাথ নামে উপজিল।
 সত্ৰ পাতি দিয়া তাম্ৰ সন্ততি কৰিল ॥
 তান তনয় বামদেৱ ভৈল জাত।
 তান পুত্র অচ্যুত আনন্দ নামে খাত ॥
 তান তনয় মধুমিশ্র নাম জাৰ।
 তান পুত্র নিতানন্দ জনক আমার ॥”

বৰ্তমান মধুমিশ্র সত্ৰৰ শ্ৰীযুক্ত ভোলানাথ গোস্বামী দেৱক আমাৰ এই পুথি ৰচকৰ বিষয়ে
 বাতলাকৈ কিবা জানেনে শুধি চাইছিলোঁ, কিন্তু তেখেতৰ পৰা আমাৰ চিঠিৰ কোনো
 উত্তৰ নাপালো। গতিকে ওলোবাম দ্বিজৰ জীৱনীৰ বিষয়ে আৰু বিশেষ জানিব
 পায় নাই। এওঁৰ ব্ৰজবৈবৰ্ত পুৰাণৰ বাহিৰে আৰু পুথি লিখাও আমি কিছু তদন্ত
 জানিব নোৱাৰিলোঁ। এই খন পুথিকেহে তেওঁ লিখিছিল। এই পুথি ৰচনাৰ

পৰা। এটোটাও বজিব পাৰি যে তেওঁ শব্দাৱলীত বৰ চৰকাৰী নহয় আৰু ছন্দ বাক্য যিকিয়াওঁতেও তেওঁ বৰ পাৰ্গতালি দেখুৱাব পৰা নাই।

বৈষ্ণৱ ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্ত পুৰাণ চাৰিখণ্ড বুলি জনা যায়। ব্ৰহ্মখণ্ড, প্ৰকৃতি খণ্ড, গণপতি পুৰাণ। খণ্ড আৰু শ্ৰীকৃষ্ণ জন্ম খণ্ড। আমি বহুত চেষ্টা কৰিও অসমীয়া ভাষাত শ্ৰীকৃষ্ণ জন্মখণ্ডৰ বাহিৰে অগ্ৰাণ্ড খণ্ড পুথি থকা জানিব নোৱাৰিলোঁ। ইয়াৰ কাহিনী এই হ'ব পাৰে, যে বৈষ্ণৱ-পদান অসম দেশত শ্ৰীকৃষ্ণ জন্মখণ্ডৰ নিমিত্তেহে মানুহৰ বৰ মাউতি আছিল আৰু সেট কাৰণে এই খণ্ডকেহে অসমীয়া ভাষাত ভঙা হৈছিল। বাকী কেইখণ্ড ভঙা নহল। সি যি হওক, আমি ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্ত পুৰাণৰ অকল কৃষ্ণ জন্ম খণ্ড পাঠ কৰি ছপা কৰি প্ৰকাশ কৰিলোঁ। বাকী কেই খণ্ড যদি পাচলৈ কোনো মাইত পোৱা হয়, সাহিত্য সভাই ছপাবলৈ গাত ল'ব পাৰিব। এই খণ্ডৰ ভিতৰত কিছু প্ৰথম আধাত কৃষ্ণৰ উপনয়নৰ পৰা কল্কিগী হৰণ পৰ্য্যন্ত কৃষ্ণৰ কথা। তাৰ পাচৰ আধাত বাহিৰৰ কথা। যেনে:—
সপৰ ফলা-ফল, কি দ্ৰব্য ভক্ষ্য আৰু কি দ্ৰব্য অভক্ষ্য তাক বৰ্ণনা কৰি—অভক্ষ্য দ্ৰব্য খালে প্ৰায়েশ্চিহ্নৰ বিধান, পাপৰ পৰিচয়, ব্ৰাহ্মণৰ মাহাত্ম্য, শূদ্ৰিৰ কৰ্ত্তব্য ইত্যাদি বহুল ভাৱে বৰ্ণনা কৰিছে। তাৰ পাচত চন্দ্ৰ কৰ্ত্তক তাৰা দেৱীৰ সতীত্ব হৰণ আৰু তাৰ বাবে দেৱনাশকলৰ ভিতৰত মহা কোঁহল আৰু বৃন্দা দেৱীৰ তপস্যা আদি বৰ্ণনা কৰি শ্ৰীকৃষ্ণৰ বিয়োগত বাদিকাৰ শোক নানা প্ৰকাৰে বৰ্ণনা কৰি পুথি সমাপ্ত কৰিছে।

পুথিৰ আখৰ যোঁটনিৰ সম্পৰ্কে কবলগীয়া এই যে গোটেই পুথিত কবিয়ে কোনো নিৰ্দ্ধাৰিত আখৰ যোঁটনি লৈ লিখা নাই। একেটা শব্দকে ভিন্ ভিন্ ভাৱে। ইয়াত ভিন ভিন আখৰেৰে লিখিছে। পুৰণা পুথিত থকাদৰে বৰ্ণৰ কোনো সাল-সলনি নকৰাকৈ ছপাকৰা ভাল যদিও ওপৰত দিয়া কাৰণৰ বাবে প্ৰথম আধাত আধুনিক আখৰ যোঁটনি অনুসাৰে ছপা কৰি দ্বিতীয় আধাত পুথিত যেমে আছে তেনে ছপা কৰা হ'ল। আখৰ যোঁটনি কোনো নিৰ্দ্ধাৰিত বৰ্ণ অনুসাৰে পুথিত নিলিখা অকল এইখন পুথিতেই নহয়, প্ৰায় সকলো পুথিত এনেকৈ লিখা পাওঁঁক। ইয়াৰ দ্বাৰাই ইয়াকে সিদ্ধান্ত কৰিব পাৰি, যে আগৰ কালত আমি যেনেকৈ কওঁঁক ঠিক তেনেদৰেই লিখিছিল। বৰ্ণমালাত একে উচ্চাৰণৰ কেবাটাও বৰ্ণ আছে কাৰণে যেতিয়াই যি বৰ্ণেৰে সুবিধা পাইছিল, সেই বৰ্ণেৰেই লিখি থৈছিল। হ্ৰস্ব 'ই', দীৰ্ঘ 'ঈ', হ্ৰস্ব 'উ', দীৰ্ঘ 'ঊ'ৰ উচ্চাৰণত ভিন নাই। 'শ', 'ষ' আৰু 'স'ৰো উচ্চাৰণত কোনো ভিন নাই। 'জ', 'য'ৰ ভিন নাছিল। গতিকে 'সুন্দৰি', 'নাৰি', 'নাড়ি', 'দ্বি', 'নদি', 'নদী', 'ছৰণ', 'ছিত্তি', 'দেবি', 'দেৱী', 'দোস', 'দিশ', 'দিষ', 'দাসি' ইত্যাদি অবাধে লিখি গৈছিল। আজি কালি মাথোন আমি সংস্কৃত ভাষাৰ ব্যাকৰণৰ সূত্ৰেৰে অসমীয়া ভাষাত কথা লিখিবলৈ ধৰি উচ্চাৰণক লিখাৰ মূল নমৰি শব্দৰ আদি মূল সংস্কৃত শব্দৰে বৰ্ণ অনুসাৰে লিখিছোঁক। 'কৃষ্ণ' শব্দ পুথিত প্ৰায়ে "কৃষ্ণ" বুলি লিখা পোৱা গৈছে। আৰু ময়ো পুথিৰ মতেৰেই "কৃষ্ণ" ৰাখিছোঁ। মোৰ মনেৰেও "কৃষ্ণ" লিখাহে শুদ্ধ। শব্দটোৰ উচ্চাৰণৰ

অনুসাৰেও “এ”তকৈ “৭” যুক্ত হোৱা বেছি উপযোগী যেন লাগে, আৰু যাগৰ পুথিবিলাকত প্ৰায়ে “ক্লবু” হৈ লিখা দেখা পোৱা গৈছে। মহা পৃথক মাধৱ দেৱেও এই শব্দৰ নাম-অৱয়ব কৰোঁতে নাম-ছোঁষাত এইদৰে লিখিছে

“ক্লবু হেন শক ইটো পুথিৰ বাচক ভৈল

৭ আনন্দত প্ৰবৰ্ত্তয়।

দুইৰো একপদ ভৈল পৰমব্ৰহ্ম কপ ক্লবু

নাম আনন্দক মাত্ৰ কয়।”

দ্বিজ বালোৰামৰ ৰচিত এইখন ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্ত পুৰাণ পুথিৰ বাহিৰে আৰু এখন ব্ৰহ্ম-
সামৰণি। বৈবৰ্ত্ত পুৰাণ পুথি আছে। সেইখন কবিৰাজ চক্ৰবৰ্ত্তীয়ে ৰচনা কৰা।
সেইতো কেৱল ক্লবু জন্মখণ্ডৰ হৈ ভাঙনি আছে। দ্বিজ বালোৰামৰ ৰচনাৰ পৰা
লগত কবিৰাজ চক্ৰবৰ্ত্তীৰ খন পুথিৰো বহুত মিল নাই। তথাপিও একে মন্তব্য
পৰা যদি ভাঙনি কৰিছিল, তেন্তে তেওঁলোকৰ ভিতৰত ইমান অমিল কিয়? পাচলৈ
পুথি নকল কৰোঁতাসকলেই ইমান অমিল ঘটাইছিল বুলি অনুমান কৰিবও নোৱাৰা।
এই পুথিত কিন্তু বহুত শব্দৰ অৰ্থ আমাৰ বোধগম্য নহল। বহুত চোটা কৰিও তাৰ
তাল বাখা দিব পৰা নহল। কোনো দিৱান লোকে সেই শব্দ বিলাকৰ তাল বাখা
কৰি আমাক জানিবলৈ দিলে আমি তেওঁলোকৰ ওচৰত পৰম কৃতজ্ঞ নাহিম, আৰু
পাচলৈ আমাৰ পুথিৰ দ্বিতীয় বাৰ ছপা কৰোঁতে সুন্দৰাই বা সুন্দৰিবা সি ছপা কৰিম
বৰ্ত্তমান সেই শব্দবিলাকৰ কোনো বাখা দিব নোৱাৰাত সদাশয় প্ৰাৰ্থনা কৰোঁ যেন
আমাক ক্ষমা কৰে। ইতি।

শ্ৰীদেৱেশ্বৰ চলিত।

আসাম সাহিত্য সভা,

যোৰহাট,

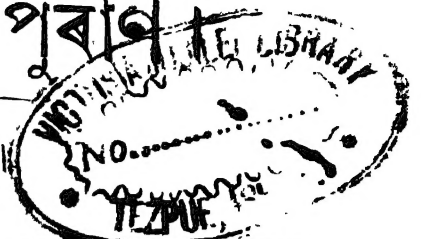
১ শাওণ, ১৮৫৫

PLEASE HANDLE THE BOOK CAREFULLY.

শ্রীকৃষ্ণায় নমো নমঃ

শ্রীশ্রীব্রহ্মবৈবর্ত পুৰাণ

শ্রীকৃষ্ণ জন্ম খণ্ড

শ্রীকৃষ্ণ উপনয়নের উপলক্ষে মুনি-ঋষি আৰু দেৱভাসিকলৰ
মধুৰা আগমন।

পদ।

নাৰায়ণ বদতি নৰদ মুনিবৰ।
শুনিয়েক কুন্তু কথা কহিলে অপৰ।
আত অনন্তবে গৈলা গৰ্গ মহাঋষি।
বসুদেৱ গুহে স্থিত পৰম তৰিষি ॥ ১
দণ্ড-চক্ষু ধাৰী ব্রহ্ম-হেজে প্রকলিত।
শুক্র দন্ত শুক্ল বস্ত্ৰ শুক্ল উপবিত ॥
তপোময় মূৰ্ত্তি যাদৱৰ পুৰুষিত।
শিৰে জটা শোভা কৰে দেখি বিপৰীত ॥ ২
গৰ্গক দেখিয়া বসুদেৱ সচকিত।
ভাৱক্ষেণে উঠি বসু দেৱকী সহিত ॥
প্রণাম কৰিলা দুয়ো গৰ্গক সম্ভৱ।
বহু-নিঃশাসন দিলা অতি মনোহৰ ॥ ৩
ভক্তি কৰি বসুদেৱে মধুপৰ্ক দিলা।
কুম্ভেস্থ অগ্নি শুক্ল বস্ত্ৰ সমৰ্পিলা ॥
গন্ধ-পুষ্প মালা দিলা বহু ভক্তি কৰি।
মিষ্ট-অন্ন পৰমায় দিবন্ত সাদৰি ॥ ৪
পিস্তক মধু মধু ভুঞ্জিলা সাদৰি।
সুবাসিত জল দিলা অতি মাস্ত কৰি ॥
স্নানাসিত তাম্বুলয়ো কৰ্পূৰে সহিত।
দেৱকী সহিতে প্রণামিলা যথোচিত ॥ ৫

কৃষ্ণক দেখিয়া গৰ্গ মনে প্রণামিলা।
বসুদেৱ দৈৱকীক বচন বুলিলা ॥
গৰ্গ নিগদতি বসুদেৱ মহামানি।
দৈৱকী সহিতে শুনিয়েক মোৰ বাণী ॥ ৬
কৃষ্ণক চাহিয়ে বসু বলো সমগ্নিতে।
উপনয়নৰ কাল ভৈলা উপস্থিত ॥
বয়সৰে কাল ভৈলা ছুইহানো নিশ্চয়।
কালক কহিলো বসুদেৱ মহাশয় ॥ ৭
বসুদেৱ বদতি শুনিয়ে শুক সাৰ।
উপনয়নৰ কাল কৰিয়ে বিচাৰ ॥
যাদৱৰ পূজা দেৱ তুমি মহামতি।
শুভক্ষণ শুভদিন দিয়োক সম্প্রতি ॥ ৮
গৰ্গ নিগদতি বসুদেৱ মহা ধীৰ।
পৰশুই শুভ দিন কৰি আচো স্থিৰ ॥
চন্দ্র তাৰা শুদ্ধি আসে ছুই বালকৰ।
সন্তসমাজগণবো পুজিত দিন বৰ ॥ ৯
গৰ্গৰ বচন শুনি বসুদেৱ সন্ত।
দশোদিশে তেতিক্ষণে দ্রুত পাকিলন্ত ॥
মঙ্গল-পত্ৰিকা সৰ্ব্ব দ্রুতক পাকিলা।
সমস্তে লোকত দ্রুত গৈয়া জ্ঞান দিলা ॥ ১০
দ্রুত-কুলা দ্রুত-কুলা দধি-কুলা চয়।
মধু-কুলা গুব-কুলা নদী সমস্তয় ॥ (১)

(১) নদীৰ সমান উপচি পৰা

উপহাৰ সমস্তৰ পৈলা দৌল কৰি।
 মণি বস্ত্ৰ স্তবৰ্ণক থৈলন্তু সাদৰি ॥ ১১
 নানা অলঙ্কাৰ বস্ত্ৰ মুকুতাসকল।
 মাগিৰু হিৰাৰ দৌল ভৈল অবিৰল ॥
 সেই সময়ত কৃষ্ণদেৱ দামোদৰ।
 দেৱগণ মুনিগণ সিদ্ধ নিবন্তৰ ॥ ১২
 সমস্তকে মনত স্মৰিলা নাৰায়ণ।
 ঈশ্বৰৰ আৰ্জা জানি আসিলা তেখন ॥
 মুনিগণ বন্ধুগণ ৰাজা নিবন্তৰ।
 দেৱ-কন্যা নাগ-কন্যা আসিলা সহৰ ॥ ১৩
 ৰাজ-কন্যাগণো আইলা মথুৰা নগৰ।
 বিছাধৰ গন্ধৰ্ব আসিলা নিবন্তৰ ॥
 বাত-ভণ্ড বাদক যে ভিক্ষুক ব্রাহ্মণ।
 জাতী ব্রহ্মচাৰী অৱধূত যোগীগণ ॥ ১৪
 ভট্ট সন্ন্যাসীক আদি কৰি নিবন্তৰ।
 কৃষ্ণ আৰ্জা জানি সৰে আসিলা সহৰ ॥
 পিতৃ মাতৃ কুলে যত আছে বন্ধুগণ।
 বান্ধৱ সহিতে আসিলন্তু বন্ধুগণ ॥ ১৫
 ভীষ্ম ভ্ৰোণ অশ্বত্থমা কুপাচাৰ্য্য কৰ্ণ।
 পুত্ৰ সমে ধৃতৰাষ্ট্ৰ আসিলা তেখন ॥
 স্বামী সঙ্গ আসিলেক আনন্দে গান্ধাৰী।
 পুত্ৰ সমে আসিলা বিধুৱা কুন্তী নাৰী ॥ ১৬
 শোক অপমান হৰ্ষ তিনিকো লভিলা।
 পুত্ৰ সমে কুন্তীদেৱী মথুৰা পশিলা ॥
 নানা দেশহন্তে আইলা ৰাজা নিবন্তৰ।
 পাত্ৰ-মন্ত্ৰী সমে ৰাজা পুত্ৰ বহন্তৰ ॥ ১৭
 প্ৰজাৰ আন্দোলে মৰী কৰে দলদোপ।
 মথুৰা নগৰি সবে আইলা একেযোগ ॥
 সেই বেলা আসিলহু ঋষি সমস্তয়।
 বসিষ্ঠ শ্ৰেণবন অত্ৰি ঋষি মহাশয় ॥ ১৮।
 ৰাজবন্ধ ভিমী গৰ্গ ঋষি ভৰদ্বাজ।
 বসে পুত্ৰ ধৰ্ম্মজ্ঞ অগস্থি ঋষি সাৰ ॥

দেৱল পুলহ পুলস্তি যে ঋষি ৰাজ।
 অজিৰা মৌভৰি বাস শুক নাম যাব ॥ ১৯
 সনক সনন্দ তৃতীয় যে সনাতন।
 সনত কুমাৰ সৰমে আইলা চাৰিজন ॥
 তুৰ্ব্বাসা কৌষিক বিশশঙ্গ বিভাস্তক।
 ৰামশৃঙ্গ ৰামদেৱ গৌতম কৌসিক ॥ ২০
 গুণশৰভ্ৰতু জ্ঞানী শুক চাকণিক।
 বৃহস্পতি অস্তাবক্ৰ ৰামণ বাল্মিক ॥
 পাৰিভদ্ৰ পেলবৈসম্পায়ন অপৰ।
 কাশ্যপ মৰীচি ভৃগু মাৰ্কণ্ডেয় বৰ ॥ ২১
 সূমন্ত্ৰ প্ৰচেত্ৰা বাৎসায়ন পুৰজিত।
 পানিপাত্ৰ পাণিনিৰ্কচ যে মধুকিত ॥
 মাৰ্কণ্ডেয় লোমশ কপিল পৰাসৰ।
 সম্ভৃত উত্থা উজ্জীনৰ ঋষিবৰ ॥ ২২
 বিশ্বামিত্ৰ সত্যানন্দ মৈত্ৰেয় জাজলি।
 উপমন্যু গোৰামুখ বৰুণা ভৈৰৱলি ॥
 কঠেকচ সান্দিপানি গুৰু যোগীশ্বৰ।
 আসিলন্তু সিদ্ধসমে মুনি নিবন্তৰ ॥ ২৩
 বসুদেৱ গৃহে স্থিতি ভৈলন্তু অদ্বিতি।
 মথুৰাক আসিলন্তু দৈত্য-মাতৃ দিতি ॥
 বসুদেৱে সমস্তে মুনিক দেখিলন্তু।
 দণ্ডৱতে পৰি তুতি নতি কৰিলন্তু ॥ ২৪
 আত অনন্তৰে ব্ৰজা হংস জানে চড়ি।
 হাতে অক্ষ কমণ্ডলু আসিলন্তু লড়ি ॥
 বত্ৰজানে আসিলন্তু পাৰ্বতী শঙ্কৰ।
 নন্দি আদিকৰি আইলা ভূত নিবন্তৰ ॥ ২৫
 মহাকাল বিৰভদ্ৰ শুভ শুভদ্ৰক।
 মনিভদ্ৰ পাৰিভদ্ৰ গণেশ কাৰ্ত্তিক ॥
 ত্ৰৈডাৱতে সচীসমে আইলা পুৰন্দৰ।
 চন্দ্ৰ সূৰ্য্য সমে আইলা মথুৰা নগৰ ॥ ২৬
 দ্বাদশ আদিত্য অনন্তক আদি কৰি।
 সবে দেৱ আসিলন্তু মথুৰা নগৰি ॥

বৃন্দাধি বসুদেবে শিবে কবিল। বন্দন।
 ত্তি ভাবে নত্ৰ ছয়া কবিল। স্তরন ॥ ২৭
 বসুদেব নিগদতি দেবর জনক।
 স্তিৰ কাৰণ প্রভু দেব বিধায়ক ॥
 স্তবসিদ্ধ মুনীন্দ্রর গুরু সমস্তব।
 স্বপ্নে যাৰ পাদপদ্ম নোভয় গোচর ॥ ১৮
 শিরক স্মরণ মাত্রে ঋক্ট নাস হয়।
 সমস্ত সঙ্কট তৰি কল্যাণ লভয় ॥
 দুৰ্গাসমে গোপীন্দ্রর গুরু মহেশ্বর।
 সমস্তবে গুরু শির জগত ঈশ্বর ॥ ২৯
 দেৱতাৰ অগ্রে পূজ্য দেব গণেশ্বর।
 নিব্লিৰ নাশক ইশ জগত ঈশ্বর ॥
 দেৱতা সরব কার্তিকয় সেনাপতি।
 দেৱতাবো পুজারস্থ দুৰ্গা ভগৱতী ॥ ৩০
 মহালক্ষ্মী সৰ্বদশক্তি আদিৰে প্রকৃতি।
 জগত কাৰণী দেৱী মোৰ গৃহে স্থিতি ॥
 নাক সেৱি নৰগণে বাঞ্ছিত লভয়।
 মোছোৰ কৃপায়ে হেন দেৱী আসিচয় ॥ ৩১
 সাক্ষাতে গোচৰ ভৈল মন্দিৰে আগাৰ।
 মোৰ কিবা ভাগা আছে নজানোহো আৰ ॥
 কৃত্য-কৃত্য ভৈলো মই সাফল জীৱন।
 দুৰ্গা সমে দেৱগণ ভৈলো দৰিষণ ॥ ৩২
 লক্ষা ভব দুৰ্গা দেৱী সৰে দেৱগণ।
 পৃথকে পৃথকে বহু কবিল। স্তরন ॥
 দেৱেন্দ্র মুনীন্দ্র বিপ্রগণ কৰি সেৱ।
 বহু সিংহাসনে বসুআইলা বসুদেৱ ॥ ৩৩
 প্রীত্যেকে বসিলা দেৱ মুনি নিবস্তব।
 বিধিযতে পুজিলন্তু কৰিয়া সাদৰ ॥
 ব্রহ্ম আদি কৰি দেৱগণ নিবস্তব।
 প্রত্যেকে পুজিলা বসু কৰি সমাদৰ ॥ ৩৪

মুনি সমস্তকো বসুদেৱে ভক্তি কৰি।
 ত্তি নতি কৰি পূজা কৰিলা সাদৰি ॥
 বহু সিংহাসনে বসিলন্তু গৰ্গ ঋষি।
 বসুদেবে পুজিলন্তু পৰম হৰিষি ॥ ৩৫
 বচন প্রবল মুক্তা হিৰা মনি সাৰ ॥
 মানিক্য সুবৰ্ণ শুদ্ধ বস্ত্ৰ অলঙ্কাৰ ॥
 সুগন্ধ চন্দন মালা কৰিয়া সাদৰ।
 বসুদেৱে পূজা কৰিলন্তু নিবস্তব ॥ ৩৬
 বহুময় সিংহাসনে সৱাবো মধ্যত।
 গণেশক বসুআইলা জঁজত মণ্ডপত ॥
 সুবৰ্ণ কলসে আনি সপ্ত-তীৰ্থ জল।
 চন্দন পুষ্পেৰে মিশ্র আতি সুমিতল ॥ ৩৭
 পঞ্চামৃত পঞ্চাগন্য পাত্রে সুবৰ্ণৰ।
 আকাশী গঙ্গাৰ জল পুষ্কৰ তীৰ্থৰ ॥
 সাত সাগৰৰ জল আনিয়া সকল।
 স্নান কৰাইলন্তু বসুদেৱে মহাবল ॥ ৩৮
 গণেশক স্নান কৰাই পাচে বসুদেৱে।
 পাৰিজাত পুষ্প মালা কৰিলন্তু সেৱ ॥
 বহু অলঙ্কাৰে অগ্নি শুদ্ধ সুবসন।
 বহুৰ আঙুটি বথ মালা সুশোভন ॥ ৩৯
 সুগন্ধ চন্দন পুষ্প বসুদেৱে লৈয়া।
 বসিলন্তু গণেশক ভক্তি কৰিয়া ॥
 নিব্লিৰ বাৰক ভগৱন্ত নাৰেশ্বৰ।
 বসুদেৱে স্ততি নতি কৰিলা বিস্তৰ ॥ ৪০
 ব্রহ্মবৈবৰ্ত্তৰ পদ শ্রীকৃষ্ণ খণ্ডৰ।
 গণেশৰ অভিষেক মহা পুৰাণৰ ॥
 উপনয়নৰ কথা লক্ষ্যায়নৱতি।
 বাগ কৃষ্ণ নাম লৈয়া সাধা নিজগতি ॥ ৪১

শ্ৰীকৃষ্ণৰ উপনয়ন

পদ ॥

নাৰায়ণ বদতি নাৰদ মুনিবৰ ।
 দেৱকী ৰোহিণী ৰতি অদিতি অপৰ
 অশ্বৰ মাতৃ দিতি দেৱী সবস্বতী ।
 লোপামুদ্রা সাবিত্ৰী অহল্যা অকঙ্কতী ॥ ৪২
 কৃষ্ণ মাতৃ জসোদাক আদিকৰি যত ।
 পাৰ্ব্বতীক দেখিবাক আসিলা সমস্ত ॥
 পৰম্পৰে আলিঙ্গন কৰে নাৰীগণ ।
 পুশ্পপুশ্প পৃতি ভাৱে কৰে সম্ভাষণ ॥ ৪৩
 দেৱীৰ চৰণে মনে প্ৰণাম কৰিলা ।
 বহুৰ মন্দিৰে তাক প্ৰবেশ কৰাইলা ॥
 বহু সিংহাসনে বসুতাইলা মাগু কৰি ।
 দেৱকী পুঞ্জিলা তাক পৰম সাদৰি ॥ ৪৪
 পাৰিজাত পুশ্প মালা বহু অলঙ্কাৰ ।
 অগ্নি শুদ্ধ বস্ত্ৰ দিলা কৰি সত্কাৰ ॥
 ভক্তিকৰি পুঞ্জিলন্ত চৰণ পদ্মত ।
 সিন্দূৰৰ চন্দনৰ বিন্দু কপালত ॥ ৪৫
 সিংহত সিন্দূৰ দিলা আতি ভাল কৰি ।
 কঙ্কৰি কঙ্কম দিলা কপালে সাদৰি ॥
 মিষ্ট অন্ন ভোজন কৰাই বাৰ নাৰী ।
 সুবাসিত জল দিলা আতি মাগু কৰি ॥ ৪৬
 চৰণৰ নখে দিলা আলতা সাদৰি ।
 কুক্কুমে বঞ্জিলা তাত আতি ভক্তি কৰি ॥
 দেৱীক বিঞ্চিলা খেত চামৰক ধৰি ।
 সন্তোষিলা দেৱকীয়ে স্তুতি নতি কৰি ॥ ৪৭
 দেৱ কণ্ঠা মুনি কণ্ঠা নাগ কণ্ঠা চয় ।
 ৰাজকণ্ঠা বহু নাৰী যিবা আসিচয় ॥

দৈৱকী কচিনী আদি কৰি কণ্ঠাগণে ।
 সবাকো পুঞ্জিলা যথাযোগ্য ৰজমনে ॥ ৪৮
 পৰম কোঠকৈ নানা বিধ বাদ্যগণ ।
 মঞ্জল কৰিয়া বজাইলন্ত তেতিয়কণে ॥
 যজ্ঞ কালে চতুৰ্বেদী ব্ৰাহ্মণ ভূঞ্জাইলা ।
 মথুৰাৰ গ্ৰাম্য দেৱী ভৈৰৱী পুঞ্জিলা ॥ ৪৯
 মঞ্জল চণ্ডিক। যষ্টি তাহাকো পুঞ্জিলা ।
 মোড়সো পচাৰ ভ্ৰবাগন নিবেদিলা ॥
 স্তম্ভগণ কৰাইলন্ত পুণ্ড অস্তায়ন ।
 ব্ৰাহ্মণৰ দ্বাৰা পঢ়াইলন্ত বেদগন ॥ ৫০
 দেৱকী ৰোহিণী আদি নাৰী নিৰন্তৰ ।
 স্বৰ্গ গজা জলে আনি কুন্তে স্নানৰ ॥
 ৰাম কৃষ্ণ দুইকো স্নান কৰাই অনন্তৰ ।
 বসন চন্দন মাৰ্গা পিন্ধাইলা সহৰ ॥ ৫১
 ৰত্নময় অলঙ্কাৰ আতি মনোহৰ ।
 ৰাম কৃষ্ণ দুইকো অঙ্গে পিন্ধাইলা বিন্দুৰ ॥
 মাতৃদন্ত ভূষন পিন্ধিয়া দুই ভাই ।
 নৰবৰ বেশ দুইকো শৰীৰ সজাই ॥ ৫২
 নানা বিধ স্তম্ভল উকলি তেঁওঁকৈ ।
 কৰিলন্ত নাৰী সবে নানা ব্যৱহাৰ ॥
 পাচে দেউ মুনিৰাজ সভা প্ৰবেশিলা ।
 দুইতাকো দেখিয়া সবে তেথনে উঠিল ॥ ৫৩
 ব্ৰহ্মা সদাশিৱ ধৰ্ম্ম অনন্ত ভাস্কৰ ।
 কাৰ্ত্তিক গনেশ দেউ মুনি নিৰন্তৰ ।
 পৃথকে পৃথকে দেৱে তুতিক কৰিলা ।
 জগত ঈশ্বৰ জানি মনে প্ৰবেশিলা ॥ ৫৪
 ব্ৰহ্মা নিগদতি কৃষ্ণ জগত ঈশ্বৰ ।
 তুতিৰ অসাধ্য প্ৰভু বাক্য অগুচৰ ॥
 তুতি অশ্বৰি দেহ ধৰা নাৰায়ণ ।
 তুতি কৰিবাক নপাৰয় বেদগন ॥ ৫৫
 মহাদেৱ নিগদতি নিৰিহ ঈশ্বৰ ।
 নিৰাকাৰ পৰমাত্মা তুমি সমস্তৰ ॥

ঈদহীৰ দেহাত তুমি ধ্বংস সর্বদাই ।
 তথাপি দেহাৰ ধৰ্মে নিলিপে সদাই ॥ ৫৬
 কাৰ্য্য কাৰণৰ সাক্ষী কপ-গুণ শুভ ।
 কিমতে কৰিবো তুতি বাপক নিগুণ ॥
 ভিন্ধি বদতি নাথ কিবা জানো আমি ।
 কোটি কোটি ব্রহ্মান্দৰ ইশ তুমি আমি ॥ ৫৭
 বহুতৰ সুখ দিয়া তুমি নাৰায়ণ ।
 জ্ঞানক নেদেখা কেনে কৰিবো স্তবন ॥
 দৈৱগন বদতি শুনিয়ে যতপতি ।
 তুতি কৰিবাক সক্তি নোহে প্রজাপতি ॥ ৫৮
 সক্তি নোহে তুতি কৰিবাক সদাশিব ।
 কেন মতে তুতি আমি কৰোঁ জগজ্জিৱ ॥
 তুতি কৰিবাক নপাৰয় সবসত্তী ।
 অনন্তোয়ো নপাৰয় কৰিবাক তুতি ॥ ৫৯
 আমি তল দেৱ চয় এভূ যতপতি ।
 তুতিৰ অক্ষম আমি কেনে কৰোঁ তুতি ॥
 মুনীন্দ্র বদতি প্রভু শুনা যতপতি ।
 বেদগনে নজানয় তযু লীলা গতি ॥ ৬০
 বেদে তুতি কৰিবাক নপাৰয় যাক ।
 নিৰাকৰ পৰমব্রহ্ম বোলয় তোমাক ॥
 আনো নানা দেৱ মুনি তুতিক কৰিল ।
 বাস্তৱাক ডৰে আগি তাক নিলিখিল ॥ ৬১
 দেৱমুনি কৃতা মতা পুত্ৰা এতিস্তৱ ।
 ভক্তি ভাৱে যিতো পড়ে নাথি তাৰ ভয় ॥
 পূজাকালে ষ্টিতা পাঢ় হয় সাবহিত ।
 ইহলোকে সুখ ভুঞ্জি গোলোকত থিত ॥ ৬২
 মহাজ্ঞান লভি নিতো বহু জানে চড়ি ।
 ইন্দ্ৰৰ কৃপাত গোলোকক যায় লড়ি ॥
 ব্রহ্মবৈবর্তৰ কথা মতা পুৰাণৰ ।
 শতযশসায়ব পদ আতি মনোহৰ ॥ ৬৩
 নন্দৰ অজিনে শোভে মণ্ডল আকাৰ ।
 কল্পৰ চন্দনে শোভে দেখি ব্যতিস্কাৰ ॥

শ্যামল শৰীৰে শোভা কৰে পিতবাস ।
 মঞ্জল মেঘত যেন নিজুলি প্রকাশ ॥ ৬৪
 মেঘত যেনে বক ভক্তিৰ উদয় ।
 মালতীৰ মালা সেতিমতে প্রকাশয় ॥
 মেঘ চৰ্ম্ম মৃগক্ষৰ যেন শোভানয় ।
 কুম্ভৰ আগত দেৱগন সেহি নয় ॥ ৬৫
 দ্বিভুজ শ্যামলকপ আতি মনোহৰ ।
 অলহাস্য সুপ্রসন্ন মুখ কচিবৰ ॥
 ভক্তৰ কৃপায়ে দচা ধৰা নাৰায়ণ ।
 বহুৰ কেয়ব শোভে বহুৰ বন্ধন ॥ ৬৬
 বহুৰ সুপুং পানে কৰয় বজ্জিত ।
 নানা বিধ অলঙ্কাৰে দেহাত শোভিত ॥
 বসুদেৱে দুই ভাইক কোলেতুলি লৈলা
 পিতৃৰ আগত তয়ো প্রকাশ কৰিলা ॥ ৬৭
 য়েব ভৈল শুভলগ্ন কাল মনোৰম ।
 সেহিলে শুভ এই দেখিলা উত্তম ॥
 সেহিক লৈ লগাধিপ লগে ভৈলা গতি ।
 পাপগ্রহে নেদেখিল লগ্নক ততি ॥ ৬৮
 আনো শুভকাল যেনে ভৈল উপগত ।
 শুভ বৰ্ম্ম আৰম্ভিলা সেহি সময়ত ॥
 দেৱ বিপ্র অনুজ্ঞা কৰিয়া কৰি সেৱ ।
 স্বাস্থ বাচনক বৰ্ম্ম কৰি বসুদেৱ ॥ ৬৯
 দেৱমুনি পোৰোহিত নাম সাৱধান ।
 শতক সুবৰ্ণ ব্রাহ্মণক কৰি দান ॥
 গনেশ দিনেশ আগি সূৰ্য্য মহাদেৱ ।
 দুৰ্গাসমে পুজিলন্ত পাচে বসুদেৱ ॥ ৭০
 দেৱৰ সভাত বসু সাক্ষাতে পুজিল ।
 ভক্তিকৰি সোড়শ প্রচাৰ দ্রব্য দিল ॥
 বেদ মন্ত্ৰে পুত্ৰ দুইৰো অধিবাস কৰি ।
 দিগপাল নৱগ্রহ পুজিলা সাদৰি ॥ ৭১
 ষোড়শ গাত্ৰক পুজিলন্ত বহুতৰ ।
 পঞ্চ উপচাৰ দিলা কৰিয়া সাদৰ ॥

পাচে বসোদাৰ ঘৃতে সাতনাৰ দিলা ।
 পাচে বসুদেৱে বৃদ্ধি প্ৰাক্কক কৰিলা ॥ ৭২
 কুসণ্ডি সহিতে হোম যজ্ঞ অবস্থিলা ।
 অগ্ৰে বামকৃষ্ণ দুইকো যজ্ঞ সূত্ৰ দিলা ॥
 তাত পাচে সান্দিপনি গুৰু মহাশয় ।
 দুই ভাইক গায়ত্ৰি শিকাইলা যেন হয় ॥ ৭৩
 প্ৰথমে পাৰ্ৱদী দেৱী ভিক্ষা আনি দিলা ।
 বাম কৃষ্ণে সিতো ভিক্ষা গ্ৰহন কৰিলা ॥
 হিৰা সাৰে বিনিমিত বস্তু পাত্ৰবৰে ।
 মুকুতা মানিক্য হিৰা পাত্ৰৰ উপৰে ॥ ৭৪
 পূৰ্বেৰ পিতৃগনে পাত্ৰ পাৰ্ৱদীক দিলা ।
 সেহি ভিক্ষা পাত্ৰদেৱী কুহুত অপিলা ।
 শুভাশীষ সমে মনে সুবৰ্ণকো দিলা ।
 কৃষ্ণক আশ্বাসি দেৱী সন্মিমে চাহিলা ॥ ৭৫
 তাত পাচে সচীদেৱী ভিক্ষাক দিলন্তু ।
 নানা বস্তুময় ভিক্ষা দুইভায়ে লৈলন্তু ॥
 বকনৰ ভাৰ্য্যা পৰনৰ কুবৰবৰ ।
 অগ্নি ভাৰ্য্যা সাতা দেৱী কচ্চিনী চলব ॥ ৭৬
 সূৰ্য্যৰ কামিনীসজ্জা কামৰ যে ৰতি ।
 আনো দেৱ ভাৰ্য্যাচয় দেৱী বসুমতী ॥
 দেৱকীয়া ৰাজকীয়া নাগকীয়া চয় ।
 সমস্তে দিলন্তু ভিক্ষা লৈলা কৃপাময় ॥ ৭৭
 প্ৰত্যেকে দিলন্তু ভিক্ষা ৰতনে ভূষিত ।
 বলোভদ্ৰ সমে কৃষ্ণে লৈলন্তু ভূষিত ॥
 কিছু ভিক্ষা দিলা গৰ্গন্ধিক দুই ভাই ।
 কিছু ভিক্ষা দিলা সাণ্ডিপনিক সিটাই ॥ ৭৮
 বৈদিক কৰ্ম্মক কৰি পাচে বসুদেৱ ।
 গৰ্গন্ধ দক্ষিণা দিলা তাক কৰি সেৱ ॥
 দেৱতা সৱক ভূজাইলন্তু নিৰন্তৰ ।
 ব্ৰাহ্মণক ভূজাইলন্তু কৰিয়া সাদৰ ॥ ৭৯
 দেৱ মুনি সমস্তক দক্ষিণা দিলন্তু ।
 আশীৰ্বাদ কৰি সবে গৃহক গৈলন্তু ॥

পুত্ৰৰ কল্যান হেতু বহু কৰি মান ।
 নানা বস্তু মনি সুবৰ্ণক দিলা দান ॥ ৮০
 মুকুতা মানিক হিৰা বস্তুত অপাৰ ।
 অমৃত সমান তাম্ৰ দিলা জাতিস্কাৰ ॥
 ভিক্ষুক সন্তাসী তটু ব্ৰাহ্মণক লাগি ॥
 সমস্তকে দিলা বসুদেৱে মহা ভাগি ॥ ৮১
 মহোৎসব বেদপাঠ অনেক কৰাইলা ।
 হৰিৰ মন্ত্ৰল নাম ততাকো পঢ়াইলা ॥
 ব্ৰাহ্মণ ভোজন কৰিলন্তু যত্ন কৰি ।
 স্ত্ৰীতি বন্ধু বান্ধবকো কৰিলা সাদৰি ॥ ৮২
 মুকুতা মাণিক্য বস্তু বস্ত্ৰ অলঙ্কাৰ ।
 সমস্তকে দিলা দান কৰি সন্তকান ॥
 সেবে ভৈল শুভকৰ্ম্ম জজ্ঞ সমাপত ।
 জসোদা সহিতৈ নন্দ বিহবল ভৈলন্তু ॥ ৮৩
 বাম কৃষ্ণ দুই ভাইক কোলাত কৰিয়া ।
 পুত্ৰ পুত্ৰ চুম্বনক মুখ পাত্ৰ দিয়া ॥
 মহা শোকে জসোদা সহিতৈ নন্দৰাতি
 উচ্চ কৰি কান্দিলান্তু গুণক বৰ্ণাই ॥ ৮৪
 সেহিবেলা কৃষ্ণ দেৱে আশ্বাস কৰিলা ।
 নানাবিধ বোধ জ্ঞানে দুহাকো বৰাইলা ॥
 কৃষ্ণ নিগদতি মাতৃ নন্দ মহাশয় ।
 কালে সঙ্গ যোগ কৰে ভেদকো কৰয় ॥ ৮৫
 মাতৃৰ সগন্ধি পিতৃ জ্ঞান মহাশয় ।
 সমস্তে কহিবা গৈয়া জ্ঞানৰ নিগ্ৰয় ॥
 চিৰকালে হৈবা তুমি মোক্টোৰ দৰ্শন ।
 জ্ঞানক লভিয়া মোক চিন্তা অন্তৰ্জন ॥ ৮৬
 তেনয় বোধক দিয়া দেৱ নাৰায়ণ ।
 বসুদেৱ সভাক গৌলন্তু তেতিফন ॥
 বসুদেৱ আজ্ঞা লৈয়া বাম যদুপতি ।
 সান্দিপানি স্বামিৰ গৃহক কৈলা গতি ॥ ৮৭
 বসুদেৱ দৈৱকীক কৰি সন্তানন ।
 নন্দ যসোদাক বুলি বিনয় বচন ॥

হৃদয় ব্যাকুল নন্দ যাসোদা সহিত ।
 গোকুলে যাউবাক পাচে কবিলন্ত চিত্তি ॥ ৮৮
 সেতি সময়ত বস্ত্ৰদেৱ মঙ্গীমানি ।
 মনি মুক্তা মানিক্য সুবৰ্ণ দিলে আনি ॥
 অগ্নি শুদ্ধ বস্ত্ৰ হিৰা বস্ত্ৰ আদি কৰি ।
 নন্দ যাসোদাক বস্ত্ৰ দিলন্ত সাদৰি ॥ ৮৯
 স্বত অঙ্গগজেন্দ্র সুবৰ্ণ বধ সাৰ ।
 বস্ত্ৰদেৱে আনো দ্রব্য দিলন্ত অপাৰ ॥
 অক্ৰুর উদ্ধৱ আদিকৰি বস্ত্ৰ গণে ।
 নানা দ্রব্য ধন বস্ত্ৰ দিলা বঙ্গ মনে ॥ ৯০
 বস্ত্ৰদেৱ অক্ৰুৰ উদ্ধৱ মহামন্ত্ৰ ।
 দৈবকী সহিত নাৰায়ণ চলিলন্ত ॥
 নন্দ যাসোদাক আগ বাঢ়ি সবে গৈলা ।
 মনত বিষাদে কহো ছবে গৈয়া বৈলা ॥ ৯১
 নন্দ যে যাসোদা গোপ গোপী নিবন্ত্ৰব ।
 কালিন্দী নিকট পায় কান্দীলা বিস্তৰ ॥
 সবেয়ো পসিন গৈয়া গোকুল নগৰি ।
 কৃষাক শিশুয়া বৈলা অতি শোক কৰি ॥ ৯২
 পুত্ৰ শোকে কুন্তীদেবি সবে বিষাকুল ।
 বস্ত্ৰদেৱে মনি বস্ত্ৰ দিলন্ত বিপুল ॥
 আপোনাৰ স্থানে চলি গৈলা কুন্তীসতি ।
 মহৎসৱ জঙ্ঘ যেনে বৈলা সমাপতি ॥ ৯৩
 ব্রজবৈবৰ্ত্তৰ পদ শ্ৰীকৃষ্ণ খণ্ডৰ ।
 উপনয়নৰ কথা অতি মনোহৰ ॥
 একাধিক শত অধ্যায়ৰ মনোৰম
 ইতাক শুনিয়া পাইবা গোলোক উদ্ভগ ॥ ৯৪
 নিবন্ত্ৰবে সবে নবে প্ৰিবি আন কাম ।
 সংসাৰ তৰিবা যেনে ছালা বামৰাম ॥

সান্দিপনিৰ আশ্ৰমত শ্ৰীকৃষ্ণ
 বলোৰামৰ বিত্তা শিক্ষা ।
 পদ ।
 নাৰায়ণ বদতি নাৰদ সুনিবৰ ।
 কহো আৰো কৃষাকথা শুনা আতপৰ ॥ ৯৫
 বামকৃষ্ণ সান্দিপনি গৃহক চলিলা ।
 সান্দিপনি তানভাৰ্যা ছহাঙ্কো নমিলা ॥
 বস্ত্ৰগনি দিয়া ছইছাঙ্কো প্ৰনমিলা ।
 ছয়ো ভাটক সান্দিপনি আশীৰ্বাদ দিলা ॥ ৯৬
 শুকক প্ৰনামি পাচে দেৱ নাৰায়ণ ।
 বিনয় পূৰ্বক হৰি বুলিলা বচন ॥
 বিত্তা লাভিবাক মনে আইলো মহামতি ।
 বাঞ্ছিত বিত্তাক দান কৰিও সম্প্ৰতি ॥ ৯৭
 যেনে বিত্তা ভিক্ষা কবিলন্ত যত্নপতি ।
 পৰম আনন্দে ঋষি কবিলন্ত তুতি ॥
 সান্দিপনি নিগদতি তুমি নিৰাকাৰ ।
 পৰমাত্মা পৰমেশ্বৰ ধৰিছা সংকাৰ ॥ ৯৮
 পৰমাত্ম পৰমেশ্বৰ সমস্ততে পৰ ।
 মোহৰ সমস্তি তুমি ছয়ো মহেশ্বৰ ॥
 পুৰান পুৰুষ শ্ৰেষ্ঠ পুৰুষ উত্তম ।
 তোমাক ভজনে নাহি কয় পুণ্য জন্ম ॥ ৯৯
 নিৰাকাৰ নিবিত নিগুণ নাৰায়ণ ।
 স্বেচ্ছাময় জ্যোতিকপ তুমি নিবঞ্জন ॥
 ভক্তৰ কাৰণে দেহ তয়ু বিবৰ্ণন ।
 ভক্ত ৰাজ্য কলতক দৈবকী নন্দন ॥ ১০০
 মায়াকৰি বালকপ ধৰিছা এখন ।
 ব্রজাহৰ অনন্তোয়ো কৰয় বন্দন ॥
 তুমি ভাব হৰিৰাক দেৱ নাৰায়ণ ।
 ইতো ৰূপ ধৰি অচি জগত কাৰণ ॥ ১০১
 দ্বিজ মুকলি হাতে শ্ৰামল সুন্দৰ ।
 চন্দনে লিপিত সৰ্ব্ব অঙ্গ মনোহৰ ॥

মুখে অন্ন হাঁস পিত দসনে ভূষিত ।
 গন্ধবর্ণ বনমালা শ্রীবৎসে শোভিত ॥ ১০২
 গলত কোমলত মণি কবয় শোভিত ।
 আলতায়ৈষাদ পদ্ম কবচে বাঞ্ছিত ॥
 অমূল্য বস্ত্র অলঙ্কার সোশোভন ।
 নোট কন্দল্লক নিন্দ কবয় বঞ্জন ॥ ১০৩
 দেব দেব জগন্নাথ ত্রৈলোক্য মোহন ।
 বদনো বদনাতা তুমি নাৰায়ণ ॥
 দেব জনক যিতো তাহার কারণ ।
 লোকব শিক্ষার অৰ্থে তোমার গঠন ॥ ১০৪
 মোহোব পুত্রি অৰ্থে তযু আগমন ।
 পাঠ অৰ্থ তযু মোব যোগ্য কারণ ॥
 আশ্বাস্য পৰিপূৰ্য বিভূ নাৰায়ণ ।
 আজি সে সাফল জন্ম আগার জিরন ॥ ১০৫
 প্ৰতিভতা সাফল সাফল তিৰ্ণমান ।
 উপাস্য তপ ব্ৰত সাফল্যে দান ॥
 মোহোব আশ্রম প্রভু ভৈল তিৰ্থপৰ ।
 তযু পাদ পদ্ম চিহ্ন ভৈলেক গোচৰ ॥ ১০৬
 তযু পাদ ধূলায়ে পবিত্র গৃহ আতি ।
 অজ্ঞানকো পবিত্র কৰিলা যত্নপতি ॥
 তযু পাদ পদ্ম দুই ভৈলো দৰ্শন ।
 এতেনে দুই হানো ভৈল জনম সাফল ॥ ১০৭
 তদন্ত শোক ভোগ জন্ম কৰ্ম্ম আদি চয় ।
 ক্ষুধা তৃষ্ণা দম্ব আদি জাতক আচয় ॥
 যারতে নভজে তযু অকন তবন ।
 যারে তযু চৰণক নোহো দৰ্শন ॥ ১০৮
 সেই কাল তদন্ত আদি সমস্তে ধনয় ।
 তোমার ভকত বিনে একো নুগুচয় ॥
 কালো যে মহাকাল শ্ৰেষ্ঠাৰো যে, শ্ৰেষ্ঠা ॥
 তুমি সমস্তব মুক্ত্য দাতা সৰ্বি ব্ৰহ্ম ॥ ১০৯
 কৃপা কৰা কৃপানাথ দৈৱকী নন্দন ।
 আমি দুইবো ময়া মোচ কৰিয়ো চেনন ॥

আমি ভাৰ্য্যা দুয়ে জনে কৰি যাতা তুৰ্গি ।
 দুই হানো সমস্তি তুষ্ট ভৈলা যত্নপতি ॥ ১১০
 সলোতক জুয়া সান্দিপণি ভাৰ্য্যামতী ।
 কোলাত কৃষ্ণক বৈসাইলন্ত কৰি ভক্তি ।
 আপোন স্তনক পান কৰাইলা প্ৰেমতি ।
 পূৰ্বত দৈৱকী দেৱী পিয়াইলা যমতনা ১১১
 শ্ৰীকৃষ্ণ বদতি মাড় কিয় কৰা তুতি ।
 দুক্ষ মুখ বলে আমি আতি শিশুমতি ॥
 মিচাকপ প্রকৃতিৰ ইতো কলেৱৰ ।
 হেজি দুয়ো যাউবা মোব গোলোকনগৰ ॥ ১১২
 জন্ম মৃত্যু জৰাব্যাধি যিতো দেহে নাই
 নিত্য সনাতন দেহ ধৰি সমুদাই ॥
 এতি বুলি কৃষ্ণ দেৱ ভৈলা নিশবদ ।
 এক মাসে চাৰিবেদ পঢ়িলা সম্পদ ॥ ১১৩
 আনো নানা সাস্ত্র পঢ়াইলন্ত মুনিবৰ ।
 ছত্ৰঃ যষ্টি কলাকো মিথাইলা কচিকৰ ।
 বাম কৃষ্ণ দুয়ো ভাই ভক্তি ভাৱ কৰি ।
 পঢ়িলন্ত সাস্ত্র গন গুৰুক সাদৰি ॥ ১১৪
 যতক পুত্ৰক আনি দক্ষিণা দিান্ত ।
 ভাৰ্য্যাসমে সান্দিপণি আনন্দে লেলন্ত ॥
 পঞ্চলক্ষ মনি তিনি লক্ষ বতনৰ ।
 চাৰিলক্ষ চিৰা দিলা আতি মনোহৰ ॥ ১১৫
 পঞ্চ লক্ষ মুক্তা দুই লক্ষ মানিকৰ ।
 ত্ৰৈলোক্য দুৰ্ভাৱ বস্ত্ৰ দিলা কচিকৰ ॥
 তুৰ্গাদেৱী যিতো তাড় কৃষ্ণত অপিলা ।
 বস্ত্ৰৰ আঙুষ্ঠি সমে সেতি তাড় দিলা ॥ ১১৬
 সুবৰ্ণৰ দশকোটি দক্ষিণা দিলন্ত ।
 দুয়োভাই গুৰু গাৱে পাঠে নমিলন্ত ॥
 অমূল্য বস্ত্ৰ অলঙ্কার সোশোভন ।
 গুৰুৰ ভাৰ্য্যাক দিলা নাৰীৰ ভূষণ ॥ ১১৭
 অগ্নি শুদ্ধ বস্ত্ৰ দুই আতি মনোহৰ ।
 গুৰুৰ পুত্ৰীক দিলা দেখিতে সুন্দৰ ॥

নিয়ো পুত্ৰক বস্তা বিবাহ কৰাউলা ।
 নাম কয় যত ভবা পুত্ৰত অপৰিলা ॥ ১১৮
 তাত পাছে গোবোৰৰ বিমান আসিলা ।
 ভৰ্মা সমে মুনি গোলোক চলি গৈলা ।
 কৃষ্ণ ইতো নথ্য ব্ৰহ্মায়ে শুনয় ।
 কৃষ্ণত ভক্তি পাঠে নাহিকে সংশয় ॥ ১১৯
 শুনা সভাসদ পদ পৰিত্যজি কাম ।
 পাতক চাত্ৰাক ডাকি বোলা বাম বাম ॥

হেজে চক্ৰ ভৰিতুল্য নাহিকে সমান মূল্য
 বৈধিগন কৰে বিমৰ্দ্দন ।
 অহুে সংস্ৰ বার্থ নাই প্রকাশন্ত সমুদাই
 দেখি তুমি ভৈলা নাৰাভণ ॥ ১২০
 বহুমান আগকবি গকড় আসিলা
 কৃষ্ণক প্রণামি বহিলন্ত ।
 বিশ্বকন্ধ্য সিহা সমে অজ্ঞা মানি নিকপমে
 কন্ধ্যী দিকুপতি আসিলন্ত ॥ ১২১
 শিবে দত্তৰতে পাড়ি প্রণামিলা ভক্তি কৰি
 পুনৰপি প্রণাম কৰিলা ।

শ্ৰীকৃষ্ণ আজ্ঞাত দেবতা সকলৰ আগমন ।
 ছবি ॥

নাৰায়ণ নিগদতি শুনা ধ্যাব মহামতি
 দ্বাৰকা দৰ্শন কথা সাব ।
 বাম কয়ু চাৰো ভাতি পাচ শাস্ত্ৰ সমুদাই
 মথুৰা পসিলা পুত্ৰবাৰ ॥ ১২০
 বাম কয়ু ভগৱন্ত পিতৃ মাতৃ নমিতন্ত
 ভক্তি ভাৱে প্রণাম কৰিলা ।
 পাছে বামা নাৰায়ণ বট মূলে স্থাশাভিন
 নতম ভলে দোভাৰ্যো বসিলা ॥ ১২১
 পৰম সাদৰ কৰি লৱণ্যসাগৰে ছবি
 মনত স্মৰিলা যেতিক্ষন ।
 স্বামাৰ আজ্ঞাক জানি সমুদ্রবে মহামানি
 আগে আসি ভৈল উপসন্ন ॥ ১২২
 বিশ্ব কন্ধ্য দেবতাক স্মৰিলন্ত পুত্ৰবৰ
 স্মৰিলন্ত চক্ৰ সূদৰ্শন
 কৌমৰী মহাগদা স্মৰিলন্ত বহু তদা
 স্মৰিলন্ত সংখ পাঞ্চজনা ॥ ১২৩
 বৈকুণ্ঠপৰা নামি কৃষ্ণ সামপে আজি
 কৃষ্ণ সমিপত বহিলন্ত ।
 কোটি সূৰ্য্য কাস্তি সম প্রকাশয় নিকপম
 সূদৰ্শন চক্ৰ আসিলন্ত ॥ ১২৪

মুখে গল্প হাস্যকাৰ সাদৰিয়া দেৱচৰি
 সবাতাঙ্কে বচন বুলিলা ॥ ১২৭
 কস্মে বোলে সিদ্ধপতি স্থান দিয়া মহামতি
 সাজিদাক মোহোৰ নগৰ ।
 শতক যোজন সাৰ ভূমি দিয়া মোক ব্ৰাড
 হৈবে তাত পুৰ মনোহৰ ॥ ১২৮
 তে বিশ্বকন্ধ্যসাৰ মোৰ নগৰক আৰ
 নিম্মান কৰিযো ভালকৰি ।
 তিনিলোকে যেন নাট নগৰক নিম্মা যাই
 দিলম্বক ভূমি পৰিচৰি ॥ ১২৯
 বাঞ্ছা যাই যেন জ্ঞাৰ সমস্তৰে মনোহৰ
 ভক্তৰ বাঞ্ছিত কাচকৰ ।
 সমস্তে কৰ্গত কৰি শ্ৰেষ্ঠপুৰ নিৰ্ম্মিয়োক
 বৈকুণ্ঠ সূদৰ্শ মনোহৰ ॥ ১৩০
 পক্ষী গন মধো দাৰ গকড় মোহোৰ যান
 মোৰ আজ্ঞা ধৰা পক্ষীবৰ ।
 বিশ্বকন্ধ্য সমিপত দিনত নিশাত থাকা
 বাৰে নোহে দ্বাৰকা নগৰ ॥ ১৩১
 দিনত নিশাত মোৰ সমিপত চক্ৰঘোড
 স্থিত ছয়া থাকা সৰ্বদাই ।
 কৃষ্ণক প্রণাম কৰি কৃষ্ণ আজ্ঞা শিৰে ধৰি
 চক্ৰো বহিলন্ত সেহি ঠাই ॥ ১৩২

সমুদ্রেয়ো স্তান দিয়া বাম কৃষ্ণ প্রণামিয়া
চলি গৈল আপোন নগৰি ।
বিশ্বকস্ম সমিপত গৰুড়েও বহিলন্ত
কৃষ্ণ আজ্ঞা শিৰোগত কৰি ॥ ১৩৩
কৌমুদী গদামাৰ পাপ জন্ম সংখ্যক
কৃষ্ণৰ সমিপে বহিলন্ত ।
দাককে সতিতে বধ বহিলন্ত মনোগত
কৃষ্ণক সদায় বহিলন্ত । ১৩৪
স্তনা নব নারী লোক কৃষ্ণ পদে ভজিয়োক
ত্ৰেজিয়োক বিষয়ৰ কাম ।
পাতকৰ বৃন্দামাৰ কৃষ্ণ নাম কৰা সাৰ
ডাকি মনে দেলা বাম বাম ॥ ১৩৫

দ্বাবকা নগৰ নিশ্চয়ান ।

পদ ।

যদনক আগকৰি জড়াসন্ধ ৰাজা ।
শাসিয়া ভৈলেক মাগে অজ্ঞোতিনি প্রজা ॥
দুচক্ৰন্দ দ্বাৰা তৰি যদন মাৰল ।
পাছে জড়াসন্ধ সন্মত সকলো বধিল ॥ ১৩৬
জড়াসন্ধ জিনি যেন মাথবে আছন্ত ॥
হেতি বেলা বিশ্বকস্ম তৃতিক কৰন্ত ।
সলোতক ভক্তিভাৱে পূজক শৰাৰ ।
কুতাজলি কৰি বানি বুলিলা বচিব ॥ ১৩৭
বিশ্বকস্ম নিগদতি জগত ঈশ্বৰ ।
যতক যোযান পশু নিশ্চয়ানো নগৰ ॥
ইন্দ্র-নীল মৰকত পলঙ্গী ৰচক ।
পূৰ্ণবাগ পাৰভদ্র মণি স্মাস্তক ॥ ১৩৮
চন্দ্রকাম সূৰ্য্যকাম প্ৰাণিম গন্ধক ।
নানা স্মজল মণি দৈবোতো ফটিক ॥
ভালধীয়া বৰ্ণ-মালী গোবথ্য শুশ্রূষাম ।
গোৰোচনা বৰ্ণবতো পিত অম্মপাম ॥ ১৩৯

ডাড়িষ্বৰ বিজ সম বৰ্ণ মনোহৰ ।
পদ্মবিজ সমকতো মণি কচিব ॥
নীল বৰ্ণ কতো মণি বৰ্ণ কমলৰ ।
পৰম উজ্জ্বল মণি বৰ্ণ কাজলৰ ॥ ১৪০
শ্বেত চম্পকৰ বৰ্ণ মণি মনোহৰ ।
কতোমাণ বৰ্ণ হোৱে তপ্ত কাঞ্চনৰ ॥
স্বৰ্ণ শত মূলাহৰে একৈক মৰি ।
অল্পবক্ত মাণ কতো পৰম কচিব ॥ ১৪১
জীবা মুক্তা মাণিক ৰজত স্তান সাৰ ।
যথা যোগ্য যেনমতে গৃহ আপোনাৰ ॥
মণিময় যৈত স্তান কৰিয়ো নিশ্চয়ান ।
সমস্তে স্তানৰ কথা কৰিবো নিশ্চয়ান ॥ ১৪২
দিন নিশা অৱসানে কৰিবো নিশ্চয়ান ।
কতিয়োক প্ৰভু যেন হোৱে স্তান থান ॥
যাবতে নিশ্চয়ান বৰো দ্বাবকা নগৰ ।
জদি স্থিতি হয় পোদ দিবা দামোদৰ ॥ ১৪৩
আত জনন্তৰে যক্ষ কবেৰে পাঞ্চিলা ।
সাতলক্ষ যক্ষ ভাসি তেহনে মিচিলা ॥
বৈলাসৰ পৰা হৰে আদেশ কৰিলা ।
পেতাল কৃষ্ণাঙ্ক লক্ষ লক্ষ কাসি দৈবী ॥ ১৪৪
পাৰ্বতী গোসানী পাছে পাঞ্চিয়া দিলন্ত ।
দৈত্য সে দানব গন কঠিল অপম্যন্ত ॥
কৃষ্ণ নিগদতি বিশ্বকস্ম তুমি সাৰ ।
হৈলেক মোহোৰ ভাৰ্যা ষোড়শ ভাৰা ॥ ১৪৫
অষ্টাশিক শত পত্নী আতি মনোৰম ।
ভাসদৰ দিবা গৃহ কৰা নিৰোপম ।
গড়ৰ নিয়ম নিশ্চয়ানো উচ্চ কৰি ।
ভাৰ্য্য পৰীক্ষা দিবা লংঘনে নপাৰি ॥ ১৪৬
অভাষ্যৰ কাৰ্য্যাত্মা সজ্জৰ দুৰ্গম ।
মনিময় বস্ত্ৰ ময় কৰিয়ো উত্তম ॥
দ্বাদশ দ্বাদশ দিবা বৈজ্ঞ ভালমত ।
সিংহ দ্বাব নিশ্চয়ান গড়ৰ অগ্ৰত ॥ ১৪৭

কৃষ্ণিম কৰিয়া দিব্য কপাট বিহুৰ ।
 ত্ৰিভুজ বিচিত্ৰ বাৰবাহা মনোহৰ ॥
 নিসিদ্ধ বৃক্ষক নতগাইব, নতবত ।
 প্ৰসিদ্ধ সুবৃক্ষ নিয়োযিবাহা গৃহত ॥ ১৪৮
 ভালমতে কৰিবাহা মন্দিৰ সুন্দৰ ।
 অজিনাবেৰ্ণ নিৰ্ম্মবাহা কৰি মনোহৰ ॥
 যাদৱৰো আশ্ৰম বৰিবা ভালমত ।
 দাসৰো নিৰ্ম্মবা গৃহ সেতি আশ্ৰমত ॥ ১৪৯
 সমস্ততে বৰি উত্তমেনৰ নিচয় ।
 কৰিবাহা সারথানে গৃহ বভ্ৰময় ॥
 মোৰ পিতৃ দাসুদেৱ সবাতে উত্তম ।
 নিৰ্ম্মবাহা ভাল কৰি তাহান আশ্ৰম ॥ ১৫০
 বিশ্বকৰ্মা নিগদতি প্ৰভু নাৰায়ণ ।
 কোন কোন বৃক্ষ ভাল গৃহৰ কাৰণ ॥
 কোন বৃক্ষ সমুদাঠ অশুভ কৰয় ।
 গৃহৰ কোনবা দিশে শুভভদ্ৰ হয় ॥ ১৫১
 কোনবা দিশত জলে শুভ বৰয় ।
 গৃহৰ কোনবা দিশে সদাকৰে ভয় ।
 গৃহৰ কোনবা দিশে বৃক্ষ ভদ্ৰ হয় ।
 কোনবা দিশত অমঙ্গলক কৰয় ॥ ১৫২
 দাৰ্ঘ্যে প্ৰস্তু হৱে যেন গৃহৰ প্ৰমান ।
 অজিনাব যেন মান কহ ভগবান ॥
 কোন দিশে গৃহৰ কৰিবো পুষ্পবাৰি ।
 গড়ৰ প্ৰমনি মোত কহিয়ো মুবাৰি ॥ ১৫৩
 খাটৈৰ প্ৰমান আৰু দ্বাৰৰ প্ৰমান ।
 সীমন্তকে কহা মোক দেৱ ভগবান ॥
 কোন বৃক্ষ কাষ্ট হওঁ প্ৰসস্ত গৃহত ।
 কোন বৃক্ষ কাষ্ট অমঙ্গল অপ্ৰসস্ত ॥ ১৫৪
 যদি যোগ্য হওঁ আমি প্ৰভু নাৰায়ণ
 সমস্তে কহিয়োঁ শুভ অশুভ কাৰণ ॥
 ভগৱন্ত নিগদতি বিশ্বকৰ্মা সাৰ ।
 শুভাশুভ বৃক্ষ কথা কৰিবো প্ৰচাৰ ॥ ১৫৫

গৃহৰ আশ্ৰমে নাড়িকল শুভ হয় ।
 গৃহৰ ঐশান পুৰ্ব্ব পুত্ৰক দিৱয় ॥
 পলশ জামৰ বিহু বদৰি থাকয় ।
 পুৰ্ণে পুত্ৰ বৃদ্ধি দক্ষিণত ধন হয় ॥ ১৫৬
 এহি বৃক্ষসব যদি আশ্ৰমে থাকয় ।
 গৃহৰ সম্পত্তি হৱে জানিবা নিশ্চয় ॥
 আগ জাম ডালিহু কদলি বৃক্ষ চয় ।
 পুৰ্ণ বৃক্ষ হয় দক্ষিণত মিত্ৰ হয় ॥ ১৫৭
 সমস্তে বৃক্ষক শুভ ফলক দিৱয় ।
 স্তুত ধন প্ৰাপ্তিকৰে এহি বৃক্ষচয় ॥
 গুৱা বৃক্ষে তৰ্ব দিয়ে পছমে দক্ষিণে ।
 তান দিশে শুভ লব্ধ কৰয় ইশানে ॥ ১৫৮
 সৰ্ব্ব দিশে চম্পা বৃক্ষে শুভক দিৱয় ।
 তলাব কুশ্মাণ্ড ত্ৰয়ো গৃহে শুভ হয় ॥
 খৰমুজা চণ্ডাল বাৰিত শুভ হয় ।
 বাৰ্ত্তাকি বেহুৱা শুভ ফলক দিৱয় ॥ ১৫৯
 প্ৰসস্ত বৃক্ষৰ কথা কহিলোঁহো সাৰ ।
 নিসিদ্ধ বৃক্ষৰ কথা বহো শুনা আৰ ॥
 বন বৃক্ষ নিসিদ্ধ হোৱয় আশ্ৰমত ।
 নগৰে নিসিদ্ধ আতি নিসিদ্ধ গৃহত ॥ ১৬০
 বট বৃক্ষ গৃহে আতি নিসিদ্ধ কৰয় ।
 বাৰিত থাকিলে চোৰ ভয় সদা হয় ॥
 গ্ৰাম বাখে নগৰত নাহিকয় ভয় ।
 দক্ষিণত পুষ্ক হোৱে নাহিকে সংশয় ॥ ১৬১
 নিসিদ্ধ শিমলু বৃক্ষ পুৰ নগৰত ।
 সমস্তে দুশ্বক দিয়ে বাৰি প্ৰদেশত ॥
 বাৰিতো নিসিদ্ধ গৃহে সদা হোৱে ভয় ।
 এতেকে শিমলু বৃক্ষ তেজিবে লাগয় ॥ ১৬২
 ধনহানি পুত্ৰ হানি শাল্মলি কৰয় ।
 বাৰি মধ্যে সবে তাক নিসিদ্ধ কৰয় ॥
 তেস্তেলি বৃক্ষক সদা বৰ্জিবা নিশ্চয় ।
 ধন হানি পুত্ৰ হানি কৰে নানা ভয় ॥ ১৬৩

খাজুর ও ডেরা বৃক্ষ নির্মিত গৃহত ।
 নিৰ্মিত নহয় সিতো গ্রাম নগৰত ॥
 কাপাস চৰাপ মচুৰাদি মাস চয় ।
 চর ও গৌৰান দুই শুভক দিবয় ॥ ১৬৪
 গ্ৰাম নগৰে মাথু শুভক দিবয় ।
 বাৰিত গৃহত সদা শুভক বৰয় ॥
 ইক্ষু বৃক্ষ সদা শুভ বৰয় মজল ।
 অশোক বৃক্ষ সদা বৰে অমজল ॥ ১৬৫
 কচু যে হাঁহলা আদা গৃহে বৰে ভয় ।
 বাৰব দ্বাবত শুভ ফলক দিবয় ॥
 হাবিতকি শুভ হোৱে গ্রাম নগৰত
 তন্তুৰ বৰয় সিতো বাৰ প্রদেশত ॥ ১৬৬
 আমলক্ষি বৃক্ষৰ জানিবা সোভয় ।
 চনাদি বৃক্ষ হোৱে জানিবা শোভয় ॥
 ভেটিত থাকয় যদি গজ অছি চয় ।
 সততে শুভক দিয়ে শুভৰ আৰয় ॥ ১৬৭
 উচ্ছশ্ৰী ঘোটকৰ থাকে অছিগে ।
 সিতো গৃহতৰ ভেটি জানিবা শোভন ॥
 গজ গাম কুকুৰ মাজীৰ শৃগালৰ ।
 তন্তুৰ বৰয় অছি বনিব নবৰ ॥ ১৬৮
 হৰকৰ বৰতৰ হস্ত পক্ষীৰ ।
 তন্তুৰ বৰয় অছি ত্রিবেদী তটীৰ ॥
 গৃহৰ পূবত আক ব্ৰেশাণ বোনিত ।
 জলে শুভ কৰে জানা উত্তৰ পট্টিনত ॥ ১৬৯
 গৃহৰ অন্তৰ্ভ দিশে জন স্থিত তুষ ।
 সদায় অশুভ কৰে গৃহৰ নিশ্চয় ॥
 দানে প্রস্তুত অষ্ট অক্ষ লৈবা মন্দিৰৰ ।
 শানৰে কাটিলে ঘিৰা থাকয় তন্তুৰ ॥ ১৭০
 এক দুই বৈলে গৃহ শোভন হোৱয় ।
 শুভ বৈলে সৰল শুভ গৃহে ভাব হয় ॥
 দীঘে তিনিহাত পথালিযো তিনি সাৰ ।
 প্রকাৰ গৃহৰ এতি শুভ যে তুৱাব ॥ ১৭১

মধ্য দেশে নির্দিষ্টক গৃহত তুৱাব ।
 কিচো মনাদি কে কনিদেক দ্বাব সাৰ ॥
 চতুৰশ্ৰী তৈলো চন্দ্র বেদ বুজ কয় ।
 দতুল আকাৰ তৈলে সূয়া বেধ হয় ॥ ১৭২
 গৃহ আঙ্গিনাৰ ক্ষে বেধ শুভ হয় ।
 গৃহ আঙ্গিনাৰো সূয়া বেধ কৰে ভয় ॥
 গৃহৰ আগত নৰে তুলসী থাপিব ।
 বন পুত্ৰ হৰি ভক্তি পুত্ৰ লভিব ॥ ১৭৩
 প্রভাতে তুলসী যিতো কৰে নিৰীক্ষণ ।
 জ্ঞান দান ফল পাবে জানা সিতো জন ॥
 মালতী যুতিকো কুন্দ ম'ম্বী অপাৰ ।
 কেতেকী মালবা কাকন নাগেশ্বৰ ॥ ১৭৪
 বকুল বন্দুল তাদি বাৰ পুষ্প ২২ ।
 গৃহৰ সামৰ্ণে শুভ ফলক দিবয় ॥
 অপৰাজিতা ও পুষ্প বাৰত শোভন ।
 গৃহাঙ্গনী গৃহে জানিবা অশোভন ॥ ১৭৫
 মোড়স তন্তুৰ উদ্ধা শুভা মহাশয় ।
 নব নব গৃহ নৰ সদা হোৱে ভয় ॥
 বিংশতি হস্ত বৰি গৃহ দেৱদ্বাৰ ।
 উদ্ধা নকৰিব ভয় মলয় অপাৰ ॥ ১৭৬
 চিত্ৰকৰ তৈলবাৰ হৰাবাৰ চয় ।
 অৰ্ণকাৰ মাণকাৰ সিতো জন হয় ॥
 বাৰিমূলে গ্রাম মাথো তাতক শোভয় ।
 জ্ঞানী জনে নথাপিব জানা মহাশয় ॥ ১৭৭
 ব্রাহ্মণ ক্ষেত্ৰিয় বৈশ্য সদয়ুজ সাৰ ।
 চৈত্ৰ তট্ট গণক অপৰ পুষ্পবাৰ ২২
 এহি সব স্থাপিতক গৃহ সমিপত ।
 প্রস্তাৱৰ বেদা যেন পাৱয় সিতত ॥ ১৭৮
 বিংশতি হাতৰ উদ্ধা গড় মকৰিব ।
 পথালিয়ে শত হাত খাটৈক নিৰ্মিব ॥
 গৃহৰ সমস্ত পার্শ্ব নিশ্চয়ান কৰিব ।
 গম্ভীৰত দশহাত খাতক কৰিব ॥ ১৭৯

সংকৃত কবিয়া দিব্য পৰীক্ষা দ্বাব ।
 শক্ৰেৰ অগম্য যেন ববিবেক সাৰ ॥
 মিত্ৰেৰ স্নগম কৰি বান্ধিবুক সাৰ ।
 নগৰেৰ বাজে যান বক্ষক সবাৰ ॥ ১৮০
 শাখালি তেজোমি তিহালয়ে সিদ্ধুদাব ।
 বট লেঙ্গ ধুণুনা পোৰণা টুঙাৰ ॥
 এতি বৃক্ষ বান্ধি গুহে নিসিদ্ধ হোৱয় ।
 বজ্জাঘাত ভয়ে কাষ্ট নজিবা নিশ্চয় ॥ ১৮১
 পুত্ৰ পন দৰা তানি সি পুত্ৰ কবয় ।
 এতেকেমে সোত বৃক্ষ বান্ধিব লাগয় ॥
 বিশ্বকস্ম আগে যেনে প্ৰভু ভগৱন্ত ।
 গুহ নগৰেৰ কথা ক'ৱা আৰম্ভ ॥ ১৮২
 গান অনন্তৰে কথা শুনা মুনিবৰ ।
 সমুদ সামুগ্ধে বট মূল মানোহৰ ॥
 পাবহলে নিশা শিল্প অণুগে সাহিত্যে ।
 গন্ধু স্ততিলা বিশ্বকস্ম সময়াতে ॥ ১৮৩
 স্বপ্নে দাবৰাতি পুৰ গন্ধু দেখিলা ।
 বিশ্বকস্ম আগে যেন মতে কুণ্ঠে কৈলা ॥
 যিমত গান্ধাৰ যেন মত নগৰৰ ।
 সতিমিত দেখিবন্ত সমস্ত গন্ধু ॥ ১৮৪
 পথত দাবকা দেখি গন্ধু মহন্ত ।
 সিঙ্গীণ সমে বিশ্বকস্মক ভাসন্ত ॥
 গন্ধু সাহিত্যে পক্ষীগণ নিবন্তৰ ।
 বন্ধিয়েৰে দেখিলন্ত দাবকা নগৰ ॥ ১৮৫
 ব্ৰহ্মা আৰ্জি কৰি শত দেবৰ নগৰ ।
 মৰাত কৰিয়া শ্ৰেষ্ঠ আতি মনোহৰ ॥
 শতেক সূৰ্য্যৰ সম বান্ধি মনোহৰ ।
 বহু ময় পুত্ৰ চয় মৰাতে উত্তম ॥ ১৮৬
 অত্ৰাৱতি পুৰ যিতো ইন্দ্ৰ নগৰ ।
 দাবকাৰ শ্ৰীয়ে নিন্দে নাহি পটন্তৰ ॥
 ইন্দয় দাবকা পুৰ গন্ধু দেখিলা ।
 সিঙ্গী সমে বিশ্বকস্ম মহাজ্জা পাইলা ॥ ১৮৭

ব্রহ্মবৈবৰ্ত্তৰ পদ শ্ৰীকৃষ্ণ খণ্ডৰ ।
 দাবকা নিৰ্ম্মান কথা মহা পুৰাণৰ ॥
 দ্বিতীয় অধিক শত অধিক উত্তম ।
 অৱন কীৰ্ত্তন কৰি তৰা নৰোত্তম ॥ ১৮৮
 সমস্তে সমাজে ভজা ভেজি আন কাম
 গোলক লাভাৰা ৰাধা কৃষ্ণ লৱা নাম ॥

দেবযুগিসলকৰ দাবকা নগৰ দৰ্শন ।

দুলডী

নাৰায়ণে বোল শুনা মুনিবৰ
 কৃষ্ণৰ কথা শোভন ।
 আত অনন্তৰে আশিলা উত্তৰে
 ব্ৰহ্মা আদি দেৱ গণ ॥ ১৮৯
 দুৰ্গা সমে তৰ অনন্ত ভাস্কৰ
 পক্ষ্মৰাজা জতাসন ।
 কুব্জৰ বকণ মহেন্দ্ৰ পৱন
 বম চন্দ্ৰ কঙ্গ গণ ॥ ১৯০
 আনো দেৱচয় যুগি সমস্তয়
 অষ্ট বসু আসিলন্ত ।
 দ্বাদশ আদিত্য আইলা সবে দৈত্য
 দেখিবাক ভগৱন্ত ॥ ১৯১
 গন্ধৰ্ব কিল্লৰ আদি নিবন্তৰ
 অষ্ট বসু আসিলন্ত ।
 দাবকা নগৰ ৰাম দামোদৰ
 দেখিবাক আসিলন্ত ॥ ১৯২
 আকাশৰ পৰা বিমানে আসিয়া
 বটৰ মূল পাইলন্ত ।
 পাছে দেৱগণ ৰাম নাৰায়ণ
 হুটকো তুতি কৰিলন্ত ॥ ১৯৩
 দাবকা নগৰ আতি মনোহৰ
 মুকুতা মানিক কাম ।

বহু বিবৰ্চিত হীৰায়ে বঞ্জিত

ত্ৰিভুবনে অমুপাম ॥ ১৯৩

বহল ভূমত যোজন হস্তয়

চতুৰশ্র মনোহৰ ।

গচ্ছিন গজ্জিব গড় খাঠৈ সাত

বাটি আছে নগৰৰ ১৯৫

নৰ গোটা গড় দেখি ভয়ঙ্কৰ

লক্ষ্য কুড়া সৰোবৰ ।

পদ্ম অসংখ্যাত ফুলি আছে তাত

শব্দ কৰে মধুকৰ ॥ ১৯৬

ভিনি লক্ষ্য পুষ্প উজ্জানে ফুলয়

দেখিতে আতি শোভয় ।

ফল পুষ্পগণ তাহাৰ পৱন

সুগন্ধে মন হৰয় ॥ ১৯৭

মন্দ মন্দ কাৰি বহুয় পৱন

আতিশয় সুগন্ধিত ।

চন্দনৰ বায়ু বহুয় তথাক

শিতল আতি বঞ্জিত ॥ ১৯৮

নানা তৰুবৰে দ্বাৰকা নগৰে

শোভা কৰে আতিশয় ।

নাৰিকল বৃক্ষ শত কোটি তাত

ফলে সৰ্মে প্ৰকাশয় ॥ ১৯৯

তাৰ চাৰি গুণ গুৰা বৃক্ষ আছে

দেখিতে আতি শোভন ।

তাৰ চাৰি গুণ আত্ৰ ও পলাশ

পকি আছে ফলগন ॥ ২০০

অশ্বথ পাকৰি বিল্ল তাল তক

বদৰি আমৰা বট ।

নানা বাও কৰি চটক সকলে

নাদয় বৃক্ষ নিকটে ॥ ২০১

শিমলু কদম্ব জাম্বু বৃক্ষ চয়

নাগ বড়া নাগেশ্বৰ ।

তেন্তুলি চম্পক

বকুল আশাক

জৰিম্ব যে মনোহৰ ॥ ২০২

জাম্বিৰ খাজুৰি

অৰ্জুণ কাঞ্চন

হৰিতকি মনোহৰ ।

আমলক্ষি ডেব্ৰা

শাল যৈ পিয়াল

চিন্তাল বৃক্ষ উত্তম ॥ ২০৩

দ্বিবিধ কেতিকী

তমাল মালতী

সপ্ত পল্ল সুশোভন ।

অসংখ্যাত তাত

প্ৰকাশ কৰয়

নানা পিধ তক বন ॥ ২০৪

বতনে নিশ্চয়

মানিকে বঞ্জিত

হীৰাৰ কাম নিস্তৰ ।

অসংখ্য মন্দিৰ

সুন্দৰ কচিৰ

বভ্ৰময় মনোহৰ ॥ ২০৫

কতো বভ্ৰময়

মানিকে ফলয়

বত্ৰ সযা আছে পাৰি ।

নানা চিত্ৰ কৰি

গৃহৰ উপৰি

বভ্ৰকুস্ত সাৰি সাৰি ॥ ২০৬

কতো মণি ময়

প্ৰকাশ কৰয়

পাতকা তাতে শোভন ।

কপট কঠিন

শৃংখল হীৰাৰ

চিত্ৰবত্ত দাৰ গণ ॥ ২০৭

অতি দৃঢ়তৰ

কিলক দাৰৰ

হীৰাৰ কামশোভয় ।

হালধীয়া মণি

সুস্ত আছে গুহে

অতিশয় প্ৰকাশয় ॥ ২০৮

বহু জাতিস্কাৰ

গৃহৰ দুৱাৰ

নানা চিত্ৰ আছে কৰি ।

অনেক দগ্ধৰ্ণ

সুন্দৰ বস্ত্ৰগণ

চন্দ্ৰভাপ আছে তৰি ॥ ২০৯

শ্বেত যো চামৰ

অনেক শোভয়

বভ্ৰকুস্ত নানা সাৰি ।

বহুময় খাট শোভয় ওষাৎ
বহুময়া আছে পাৰি ॥ ২১০
জজিমা শোভয় কতো মণি ময়
ইন্দ্র নীল পদ্ম বাগ ।
সুধি বহুময় প্রকাশ কবয়
বহুময় বাজমার্গ ॥ ২১১
গুপ্ত মধ্যাজিব সূর্য্যৰ প্রকাশ
জ্বলে তাত বহু গণ ।
গুৰাক্ষ নালক্ষ জলয় কন্দাঙ্কা
পুংলা তাত শোভন ॥ ২১২
হস্তি ঘোটবৰ সালা মনোজব
দেগিতে অতি শোভিত ।
হেনয় দ্বাৰকা নগৰ দেখিলা
দেৱ গনে বিপৰিত ॥ ২১৩
পৰম নিশ্চয় ভৈল দেৱ চয়
প্রভাব দেখি কৃষ্ণৰ ।
মনত বোললয় প্রভু ভগৱন্ত
তান কৰ্ম্ম মনোহৰ ॥ ২১৪
শুনা নৰ নাৰী ভজিয়া মুৰাৰি
ভেজা নিময়ৰ কাম ।
কুণ্ড নাম স্মৰি পাপক সংহৰি
ডাকি বোলা বাম বাম ॥

যত্ন বংশৰ আগমন ।

পদ ॥

জাত অনন্তবে বধা শুনা মুনিবৰ ।
নিশ্চয় লভিলা য়েবে দেৱ নিবন্তৰ ॥ ২১৫
দেখিয়া দ্বাৰকা পূব বায়ু দামোদৰ ।
প্রসন্ন বদন ভৈল জগত ইন্দ্ৰ ॥
সেই বেলা কৃষ্ণ যত্নবংশক স্মৰিলা ।
কুণ্ড আন্তৰ্জাতানি সবে তেখনে আসিলা

উগ্রসেন বসুদেৱ আদি কৰি যত ।
দৈৱিক বোহিণী আদি কৰিয়া সমস্ত ॥ ২১৬
কুন্তী মাদৃ সমে পাক পাণ্ডুৰ নন্দন ।
নন্দ যমোদক আদি কৰি শ্লোপ গণ ॥
বাজেন্দ্র মুনিজ্ঞ আদি কৰি সমস্ত ॥
গন্ধৰ্ব্ব কিম্বৰ আদি অপস্বৰা চয় ॥ ২১৭
নাথ ভণ্ড সমে যত যত বিছাধৰী ।
নটক গায়ক ভাট যতক কিম্বৰী ॥
সৰ্বাপে স্মৰিলা মনে দেৱ নবাধৰণ ।
কৃষ্ণৰ সগিপে সবে আসিলা তেখন ॥ ২১৮
বসুদেৱ আসিলন্তু দৈৱিক সহিত ।
মাদৱ সহিতে উগ্রসেন উপস্থিত ॥
গন্ধৰ্ব্ব কিম্বৰ বিছাধৰ নিবন্তৰ ।
বিছাধৰী কিম্বৰী আসিলা দত্তৰ ॥ ২১৯
নাথ ভাণ্ড বাদক যে নটক গায়ন ।
ভিক্ষুক গণক আসিলন্তু ভট্ট গন ॥
নানা দেশ হস্ত আইলা বাজা নিবন্তৰ ।
বৈষ্ণৱ স্তম্ভ আদি আসিলেক আনো নৰ ॥ ২২০
জাতী ব্রহ্মচাৰী অৱধূত যে সন্ন্যাসী ।
সিদ্ধ মুণি আসিলন্তু সবে তিৰ্থ বাসী ॥
সনক সনন্দ তৃতীয় যে সনাতন ।
সনত কুমাৰ সমে আইলা চাৰিজন ॥ ২২১
তিনি কোটি সিদ্ধ সমে পঞ্চব্রজ ঋষি ।
তিনি লক্ষ সিদ্ধ সমে দুৰ্ব্বাসা হৰিষি ॥
তিনি লক্ষ্য সিদ্ধ সমে কাম্যূপ আসিল ।
আক তিনি লক্ষ্য সমে বাল্মীকি আসিল ॥ ২২২
লক্ষ্য সিনো গৌতমে ত্ৰিকোটি বৃহস্পতি ।
ত্ৰিকোটি সিম্বোৰে আইলা শুক্ৰমহামতি ॥
তিনি লক্ষ্য সিম্বা সমে আইলা ভবদ্বাজ ।
তিনি কোটি সিম্বা অজিবা ঋষিৰাজ ॥ ২২৩
তিনি কোটি সিম্বা সমে প্রচেত আসিল ।
তিনি কোটি সিম্বা লগে বসিষ্ট পশিল ॥

লক্ষ্য সিমো আসিলন্ত পুস্ত অপৰ ।
 তিনিলক্ষ্য আসিলন্ত ব্রহ্ম মুনিবৰ ॥ ২২৭
 তিনিলক্ষ্য সিমাসমে অপৰ পুস্তান্ত ।
 তিনিকোটি সিমাসমে আসিল অগস্তি ॥
 কোটি সিমাসমে আইলা অতি যে অপৰ ।
 পঞ্চকোটি সিমাসমে ভৃগুখ্যবির ॥ ২২৫
 ত্রিংশ হাজারে আইল সতানন্দ ঋষি ।
 তিনিকোটি সিমাসমে মৰিচ হরিষি ॥
 তিনিকোটি সিমো ঋষাঋষ বিদ্যধিক ।
 কোটিসিম্য পলিনি সহস্রে জাজবন্ধ ॥ ২২৬
 তিনিলক্ষ্য কাতায়ন আসিল হরিষি ।
 তিনিকোটি সিম্য সমে বাস মহাঋষি ॥
 তিনি তিনি কোটি সিমো শুক পৰাসৰ
 তিনিকোটি কলাদ ত্ৰেকোটি শ্রৱনৰ ॥ ২২৭
 তিনি লক্ষ্য সিম্য সমে গৰ্গ পুস্তিত ।
 গাল্লর আসিল সিম্য তুলক্ষ্য সতিত ।
 ত্ৰয় হাজার সমে সৌভৰি আসিলা ।
 ত্ৰেকোটি সিমাবলগে লোমস পসিলা ॥ ২২৮
 তিনিকোটি সিমালগে মাকণ্ডেবদৰ ।
 তিনি লক্ষ্য সমস্ত অসিলা তাতপৰ ॥
 সেহিমতে উত্থাৰ লগে সিমাগন ।
 হাজার তিতয়ে জৈমুনি অপোদন ॥ ২২৯
 লক্ষ্য সিমো পোলখানি আইলা তাতপৰ ।
 সহস্ৰত্বিতয়ে স্ৰমস্ত যে মুনিবৰ ॥
 বৈসম্পায়নৰ সিম্য জানা সেহিমত ।
 তিনিকোটি সিম্য পাম দেবৰ লগত ॥ ২৩০
 জৈগিস্য লগে সিম্য ত্ৰিকোটি আসিলা ।
 কোটি সিমো বটু ঋষি তথায়ে বতিলা ।
 সান্দিপানি দেৱাল আসিৰ মুনিবৰ ।
 ত্ৰিকোটি তিনিৰো লগে আসিল সমস্ত ॥ ২৩১
 আনো নাৰায়ণী ঋষি গোলা অনন্তৰ ।
 ত্ৰেকোটি সিমোৰে আইলা নব সহোদৰ ॥

লক্ষ্য সিম্য পঞ্চ সিম্য শৈলেক মদ্বৰ ।
 তিনিকোটি সিমালগে বিদ্যামিত্রবৰ ॥ ২৩২
 তিনিকোটি সিমালগে কল্মষাঋষি ।
 তিনিকোটি সিমালগে আশ্বিক হনিয় ॥
 তিনিকোটি সিমালগে পশুৰাম ঋষি ।
 লক্ষ্যসিমো আসিলন্ত পৰম হরিষি ॥ ২৩৩
 লক্ষ্য সিমো বৎস মুনি আসিলা হরিষি
 তিনিলক্ষ্য সিম্য লগে আইলা দক্ষপৰ ।
 লক্ষ্য পঞ্চলক্ষ্য আইল সিম্য বাপদৰ ॥
 লক্ষ্য সিমো আশ্বিন্ত সৌম পুস্তগন ।
 লক্ষ্য সিমো শৃঙ্গ ঋষি আসিলা উত্তম ॥ ২৩৪
 সোহমতে সিমালগে উপমন্ত্ৰা ঋষি ।
 সহস্ৰেৰে হৌকন্ত আসিলা হরিষি ।
 লক্ষ্য সিমো আইল শুক পুত্ৰ কবদৰ ।
 অশ্বা ঋষি আসিলন্ত সিম্য নিবন্তৰ ॥ ২৩৫
 অশ্বপামা ত্ৰৈন ত্ৰণ সিম্যসমন্তিত ।
 পৰম তানন্দে সবে ভৈলা উপাশ্রিত ॥
 ত্ৰিশ্র ত্ৰৈন সকুনি শাইলা তাতপৰ ।
 ভাতৃগন সমে আসিলন্ত ব্রহ্মাগন ॥ ২৩৬
 সমস্তে আসিয়া পাছে শুভশীঘ্ৰ দিল্লী ।
 ক্ৰগত হক্ৰ জ্ঞানি তুৰিগ কৰিলা ।
 উগ্রসেন ৰাজা সভা মাঝে বসিলন্ত ।
 সোত বেলা কুন্দেৰে বাক্য বুলিলন্ত ॥ ২৩৭
 ব্রহ্মা হৰ আদি কৰি দেৱ নিবন্তৰ ।
 ৰাজাগণো দুনিগণো আনো বচনৰ ॥
 যাদৱ সতিতে উগ্রসেন নৃপদৰ ।
 শ্ৰভক্ষনে প্রবেশিয়ো দ্বাৰকা নগৰ ॥ ২৩৮
 মোৰ পিতৃ বশুদেৱ মাতৃগন সমে ।
 যতেন্দ্রক্ষেনত প্রবেশিয়ো নিকণমে ॥
 তেন বাক্য হেবে উগ্রসেনে শুনিলন্ত ।
 পৰম বিবস ছয়া বাক্য বুলিলন্ত ॥ ২৩৯
 উগ্রসেন বদতি শুনিও কৃষ্ণ স্বামী ।
 পৌত্ৰক ভূমিক তেজি নয়াইবোহো আমি ॥

দেৱপিতৃ কশ্মে শুদ্ধ সৰ্বদা তীৰ্থপৰ ।
 তেনয় পৈতৃক ভূমি মথুৰা নগৰ ॥
 পৰব ভূমিত যিটো কশ্মক কৰয় ।
 তাৰ পিতৃ গণে আৰ্দ্ধ ফলক ভৰয় ॥ ২৪০
 পৰব ভূমিত পিতৃ কশ্মৰ নিষ্ফল ।
 দেৱৰে পূজনে কিছুমান পাবে ফল ॥
 পৈতৃক ভূমিত হোৱে সম্পূৰ্ণ সফল ।
 চলাত পৈতৃক ভূমি নাই যাৰ তুল ॥ ২৪১
 পুত্ৰ ভাৰ্যা আপোত্ৰ পালতো কাৰ চাব ।
 তেনয় পৈতৃক ভূমি নেভজিলো আৰ ॥
 পিতৃ মাতৃ সম নোহে পৈতৃক ভূমিৰ ।
 দেৱপৈতৃক কশ্মে ভূমি পৱিত্ৰ স্থগিৰ ॥ ২৪২
 পৈতৃক ভূমি দান অনন্ত হোৱয় ।
 পৰ ভূমি গত দান তন্ত্ৰদ্ধ বোলয় ॥
 পৈতৃক ভূমিত মৃত্যু তীৰ্থ ফল পাট ।
 এতেকে পৈতৃক ভূমি সম একো নাই ॥ ২৪৩
 পিতৃ মাতৃ জলে জানা গঙ্গাজল সম ।
 গঙ্গাজল ফল তাতে স্নানে নবোভয় ॥
 দেৱক পুজিলে জলে দেব তুষ্ট হয় ।
 পত্নীকৃতপনে পিতৃ তৃপতি হোৱয় ॥ ২৪৪
 জন্মভূমি পৈতৃকত দানক কৰয় ।
 দ্বিগুণ ফলক লভে জানা মহাশয় ॥
 ভূমি দান শাস্ত্ৰ বাৰি শুদ্ধ যে আশয় ।
 পৈতৃক ভূমিৰ তুলা বুলিয়া কহয় ॥ ২৪৫
 উগ্ৰসেন বাক্য শুনি দেৱকী নন্দন ।
 কহিলে লাগিলা ৰাজ্য শুনা দিয়া মন ॥
 পৈতৃক ভূমি যে তীৰ্থ সমবুলি কয় ।
 দ্বাৰকা সমানু তীৰ্থ আন কোন নয় ॥ ২৪৬
 দ্বাৰকাৰ সম তীৰ্থ ত্ৰিভূলনে নাই ।
 ইত্যত নিবাসে সৰল তীৰ্থ ফল পাট ॥
 যাত্ৰাত্ৰে প্ৰবেশে মাতে জন্মৰ খণ্ডন ।
 দ্বাৰকাত দান আৰ্দ্ধ দেৱৰ পূজন ॥ ২৪৭

গঙ্গাদি তীৰ্থতো কৰি হৰে চাৰি গুণ ।
 এতেকে দ্বাৰকা পুৰে কৰিয়া গমন ॥
 ব্ৰহ্মা আদি দেৱগণ মুণি নিবন্তৰ ।
 যাদৱ সহিতে চলা দ্বাৰকা নগৰ ॥ ২৪৮
 অত্ৰাণী নোহে সম ইতো দ্বাৰকীৰু ।
 বভ্ৰময় গৃহ জলে জাতি ব্যাতিকাৰ ।
 স্তম্ভা সভাত ভূমি মাহিন্দৰ ক্ষেনে ।
 বাসিয়োক মহাৰাজা ৰত্ন সিংহাসনে ॥ ২৪৯
 জন্মদ্বিপে থিত ৰাজ যতেক আচয় ।
 সমস্ত দিয়োক নব তোমাত নিশ্চয় ॥
 দেৱগণে ইন্দ্রক পূজয় যেন মত ।
 ৰাজেন্দ্রৰো পূজ্য ভূমি ইয়োক দিমত ॥ ২৫০
 কৃপেৰৰ সম হোৱা ভূমি ধনেশ্বৰ ।
 সম্পাদিতে ইন্দ্র যেন তেজত ভাস্কৰ ॥
 দেৱক জিনিবা বলে পুনো মুনি সগে ।
 ত্ৰিজগত জিনিয়োক বলে পৰাক্ৰমে ॥ ২৫১
 উগ্ৰসেন সম ৰাজা ভূত ভবিষ্যতি ।
 নহেবেক ভূমি সম ৰাজেন্দ্র ভূপতি ॥
 ৰাজাৰ সভাত বজ্জদেৱ ভগৱন্ত ।
 তাৰ সৰ কাৰ্য্য সিদ্ধি হৈব অপৰ্য্যন্ত ॥ ২৫২
 যাত্ৰাৰ শৰত দিশ্ৰ অসংখ্য থাকয় ।
 সৰ্পমধো সৰ্পৰ যেহেন স্থিতি হয় ॥
 অনন্ত শুদ্ধ দেৱ নাতি বজ্জদেৱ ।
 গুণ-বল নাই অস্ত এতেকে অনন্ত ॥ ২৫৩
 শঙ্কৰ বিনাই কদ্র অষ্ট বসুগণ ।
 দ্বাদশ আদিত্য ইন্দ্র আদি দেৱগণ ॥
 তোমাক জিনিবে বলে নহৈব সামৰ্থ্য ।
 কোন গুণে ৰাজ্য ভূমি হোৱা অসমৰ্থ ॥ ২৫৪
 কৃষ্ণৰ বচন শুনি যাদৱ নৃপতি ।
 যাদৱ সহিতে ৰাজ্য কৰিলন্ত গতি ॥
 ইন্দ্রৰো গৃহতো কৰি শ্ৰেষ্ঠ মনোহৰ ।
 উগ্ৰসেন প্ৰবেশিল তেনয় নগৰ ॥ ২৫৫

দ্বারকাৰ মথো শ্ৰেষ্ঠ ৰাজ্যৰ নিজয় ।
 মনিবত্ন গগে গৃহে প্ৰকাশ কৰয় ॥
 সিংহদ্বাৰ আদি কৰি যত দ্বাৰ সাৰ ।
 দেখিলন্ত উগ্ৰসেনে বত্ন ব্যাংক্ষিৰ ॥ ১৫৬
 হস্তে স্থল ধৰি আছে দ্বাৰ পাল নৰ ।
 সহস্ৰে সহস্ৰে বথে একৈক দ্বাৰৰ ॥
 কণো দণ্ড হস্ত কণো স্থলক ধৰিয়া ।
 দ্বাৰক বাথয় সবে চক্ৰক সঙ্কিয়া ॥ ১৫৭
 হেনয় দ্বাৰক ৰাজা উগ্ৰসেনে দেখি ।
 পৰম আনন্দে চাৰে চক্ৰয়ে নিৰেখি ॥
 চ চৈ সপ্তদ্বাৰে যোৰে ৰাজা চলিলন্ত ।
 অভ্যহৰে স্তম্ভৰ মন্দিৰ দেখিলন্ত ॥ ১৫৮
 কোটা মন্ত গজেন্দ্ৰৰ গৃহে দেখিলন্ত ।
 তাৰ চাৰিগুন গজ গম মন্দিৰত ॥
 তাৰ চয়গুন ঘোড়া আচয় শাজত ॥ ১৫৯
 মহাবলবন্ত ঘোড়া উৰাৰ কৰয় ।
 সূৰ্য্যৰ ঘোষাত কৰি অধিকে চলয় ॥
 শালত গজেন্দ্ৰগন প্ৰকাশ কৰয় ।
 ইন্দু ত্ৰৈবৰ্ত্ত সম হাজ'ৰ নোহয় ॥ ১৬০
 অতি উচ্চ উচ্চৈশ্বৰ কোটিক দেখিল ।
 দশকোটি গজন্ত শালত নিৰখিল ॥
 পঞ্চলক্ষ সাৰণি তথায় বিৰাজয় ।
 তাৰ চয়গুন বথ অশ্ব প্ৰকাশয় ॥ ১৬১
 ঘোড়া চয় তাৰ সম তৰিত আচয় ।
 আনো নানো পক্ষী মৃগ তৰিত শোভয় ॥
 স্বদম্ব আচাৰ সন্ত আছে অসংখ্যত ।
 শিখান দেখিলন্ত সিতো দ্বাৰকাত ॥ ১৬২
 নগৰৰ অভ্যন্তৰে দেৱ/মুনি চয় ।
 স্নাথিলন্ত উগ্ৰসেনে ৰাজা মহাশয় ॥
 অগ্নি শুদ্ধ বস্ত্ৰ গন কৰয় বঞ্জিত ।
 বকত কম্বলে স্থান কৰয় শোভিত ॥ ১৬৩

কোটি কোটি সিংহাসন শোভিত কৰয় ।
 অমূল্য বত্নৰ স্থানচয় প্ৰকাশয় ॥
 সতকেটি কিল্কেৰে বাথয় নগৰক ।
 মহাভয় কৰি বাথে স্তম্ভৰি কৃষ্ণক ॥ ১৬৪
 মণিময় বত্নময় সূক্ষ্মায়ে সভা ।
 ফট ফট কৰে সত চক্ৰজাৰ প্ৰভা ॥
 হেনয় সভাক প্ৰবেশিল নৰেশ্বৰ ।
 সেতিবেলা সম্বাদান উথিল পিস্তৰ ॥ ১৬৫
 ছন্দুভ মৃদঙ্গ বাজু ভৈল চাৰি দিশি ।
 বেদ পাঠ স্তম্ভল কৰিলন্ত ঋষি ॥
 বাচক দেখিয়া ৰামকৃষ্ণ ভগবন্ত ।
 পৰম মঙ্গলে আগ বাঢ়ি আনিলন্ত ॥ ১৬৬
 ব্ৰহ্মা হৰ আদি কৰি দেৱ নিবন্তৰ ।
 দেৱপ্ৰাণি বাচ'ঋষি ৰাজেন্দু অপাৰ ॥
 ব্ৰহ্মচাৰী, সখ্যাসা মহন্ত সিদ্ধগন ।
 উদ্ভিয়া আশীস দিলা হুয়া বঙ্গ মন ॥ ১৬৭
 দেৱমুনি সমস্তকে ৰাজা প্ৰনাংময় ॥
 কৃষ্ণৰ আত্মাক শিৰে ধাৰণ কৰিয়া ॥
 বত্নময় সিংহাসনে মাতিলু ফনত ।
 ব'সলন্ত উগ্ৰসেনে সভাৰ মধ্যত ॥ ১৬৮
 পূৰ্বত বক্ৰে দিলা বত্নৰ ভূয়ন ।
 পাতকাত মালা সমে দিলা নাৰায়ণ ॥
 বত্ন ছত্ৰ দিলা বলোভত্ৰ মহামতি ।
 নমগলু দিলা পাছে ব্ৰহ্মা প্ৰজাপতি ॥ ১৬৯
 স্থলক দিলন্ত হৰে তাৰক মামতি ।
 বত্নৰ মালাক দিলা গৌসানী পাৰ্বতী ॥
 আনাদেৱ গানে দিলা যৌতক পিস্তৰ ;
 মুনি সিদ্ধ ৰাজা গানে দিলা বহুস্তৰ ॥ ১৭০
 বত্নদেৱে দিলা মিৰা স্নেহ য়ে চামৰ ।
 পূৰ্বে বায়ু কৃষ্ণক দিলন্ত মনোহৰ ॥
 কামধেনু সুবভিক নন্দে সদৰ্পিলা ।
 যসোদা দৈৱকী দুই বত্ন সিংহ দিলা ॥ ১৭১

সেৱক সকলে স্নেহ চামৰক ধৰি ।

বুলিবে লাগিলা ৰাজেন্দ্ৰক মান্যকৰি ॥

কৃষ্ণ আশ্ৰিত্য সিবৈ ধৰি বাঢ়য় মহন্ত ।

শিৱৰ উপাৰে পল ছত্ৰে দৰিলন্ত ॥ ২৭০

এত্ৰ সিংহাসনে বাস ৰাজ্য উগ্ৰসেন ।

বহুৰূপ দৰ্পন সমে শোভে হৃদ যেন ॥

অতি শ্ৰুগীৰ্জল গীত বাঢ় মানা মত ।

কৰাইলং কৃষ্ণদেৱে সভাৰ মধ্যত ॥ ২৭১

ৰাজ্যৰ আগত কৃষ্ণদেৱ ভগৱন্ত ।

ভক্তি বৰ কৃতাজ্জলি তৃতিকৰিলন্ত ॥

ব্ৰাহ্মণ ভিক্ষুক সবে তৃতিক কৰিলা ।

দেৱমুনি গনে সৰে আশীৰ্বাদ দিলা ॥ ২৭২

শাবপাছে ৰাজ্য ব্ৰাহ্মণক ভক্তি কৰি ।

বতন ষোড়শ দিলা দৰ্শনা সাদৰি ॥

বহু শত ভট্টক দিলন্ত মতামনি ।

ভিক্ষুককো সেহিমতে বহু দিলা আনি ॥ ২৭৩

দেৱমুনি সিদ্ধ আনো ৰাজ্য নিৰন্তৰ ।

সমন্তে আনন্দে চলি গৈলা নিজ ঘৰ ॥

সুদৰ্শন সভাত প্ৰভাতে বহুগন ।

ব্ৰহ্মজ্ঞক প্ৰনামিয়া ৰাহলা শোভন ॥ ২৭৪

ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্তক পদ ত্ৰিকৃষ্ণ খণ্ডৰ ।

দ্বাবদা প্ৰবেশ কৰা মতা পুৰাণৰ ॥

তৃতয় অধিক শত অধিক শোভন ।

শ্ৰদ্ধায়ে শুনিয়ে কথা নৰ নারী গন ॥ ২৭৫

যাতাক শুনিলে কম্প বন্ধক এড়াই ।

শ্ৰৱন কাটন কৰি গোলাকক পাই ॥

পৰম আনন্দে শুনা অমৃত কৰ্ণৰ ।

শৰীৰ পঞ্জিত কৰে অগনি পাপৰ ॥ ২৭৬

বগোৰাম দ্বিজে কহে ঞ্জি আন কাম ।

পাতক চাৰোক ডাকি গোলা বাম বাম ॥

কল্মিণীৰ বিবাহ আয়োজন ।

পদ

নাৰায়ণ বদতি নাৰদ মুনিবৰ ।

কৃষ্ণৰ বিবাহ কথা শুনা আশ্ৰিত্য ॥ ২৭৬

বিদৰ্ভ দেশৰ ৰাজ্য আতি পৰাক্ৰম ।

মতা পুত্ৰ শালী যাৰ নাহিকয় সম ॥

নাৰায়ণ অংশ ৰাজ্য ভিত্তক যে নাম ।

দেৱভক্ত পাৰ্শ্বিষ্ঠ ৰাজেন্দ্ৰ গুণ মান ॥ ২৭৭

যাত্ৰাৰ সভাত ৰাজ্য সমন্তে খাটয় ।

প্ৰজাৰ উচিত কৰ দণ্ডক লয় ॥

তান কৰা মতা লক্ষী কল্মিণী হোৱন্ত ।

সুন্দৰীৰ মাজে সম ৰূপ নাহিকয় ॥ ২৭৮

তপ্ত সুবৰ্ণৰ পূৰ্ণ নবান যৌৱন ।

নানা অলঙ্কাৰে জলে ৰত্ন বিভূষণ ॥

সুন্দ সত্য ৰূপ সত্যশালী প্ৰতিভা ।

নিত্যন্তে কৃষ্ণক চিহ্নিত থাকন্ত সুশাস্তা ॥ ২৭৯

অনন্ত শুনৰ শালী সত্য অনুরতা ।

ইন্দ্ৰিয় নিয়াম থাকা আতি সুচৰিতা ॥

দেহাৰ কান্তিয়ে শোভা কৰয় সুন্দৰী ।

ৰমনীয়বৰ বালা নাহি যাক সখি ॥ ২৮০

গোলাকড়া কৰন্ত কৃষ্ণৰ মূৰ্ত্তি কৰি ।

মুনীন্দ্র মোহনী কথা পৰম সুন্দৰী ॥

চন্দ্রৰ ৰাহিনী ভাৰ্যা ইন্দ্র বৰুণৰ ।

সূৰ্য্যৰ কামিনী সংজ্ঞা পত্নী কৃষ্ণবৰ ॥ ২৮১

অগ্নি ভাৰ্যা স্বাহা দেৱী ৰতি যে কামৰ ।

আনো নানা সুন্দৰী আচয় মনোহৰ ॥

কল্মিণী দেৱীৰ কলা ঘোৰষ ভাগৰ ।

একে ভাগো সমুদোহে শত্ৰুস ৰূপৰ ॥ ২৮২

নক্ষত্ৰৰ মাজে চন্দ্র যোহন শোভয় ।

মন্দী মাজে কল্মিণী যেন শোভা হয় ॥

সৰতৰ পূৰ্ণচন্দ্র শোভে যেন মত ।

সেই মতে শোভা কৰে দেৱী মন্দীৰত ॥ ২৮৩

কমললোচনী কহা আতি বধ বালা ।
 নিতে নিতে বাঢ়ি যাত যেন চন্দ্র কলা ॥
 লাজে অধোমুখী হুয়া থাকয় সুন্দরী ।
 বিবাহৰ ব্ৰেক্ষা ভৈল দেবী শ্বৰেশ্বৰী ॥ ২৮৭
 হেনুয় বহ্যাক দেখি ৰাজা ধন্যশীল ।
 কতাত বিবাহ দিলো চাক্ষুণে লাগিল ॥
 পুত্ৰ মিত্ৰ বিজ গন শুক পুৰোহিত ।
 সগকে অনায়া ৰাজা বুলিলা তাত ॥ ২৮৮
 ভিক্ষক বদতি সবে কৰিয়া নিষ্চয় ।
 কত পতা দিলো কন্যা বৰ কোন হয় ॥
 কাঞ্চনাৰ যোগ্য বধ কোনে হৈবে আৰ ।
 মুনি পুত্ৰ দেব পুত্ৰ ৰাজা পুত্ৰ সাৰ ॥ ২৮৯
 বিবাহৰ কালা ভৈল চৈলন্ত যুবকী ।
 নিতে নিতে বাঢ়ি যায় কন্যা বকুৰতী ॥
 শীঘ্ৰে চাতায়োক বধ নদীন যৌবন ।
 ৰাজ পুত্ৰ ভৈলে বণ সাস্ত্ৰ পিচক্ষন ॥ ২৯০
 প্ৰতাপত হুয়া সম বতন স্থপিত ।
 মহা বলবন্ত মহাবল মহা বীৰ ॥
 কাঞ্চনাৰ বধ যদি দেৱপুত্ৰ হয় ।
 গুন কপৱন্ত বধ কৰিলা 'নশচ' ॥ ২৯১
 যদ মুনিপুত্ৰ হোৱে হৈল মহা দ্ৰাবী ।
 সিদ্ধান্তে নিপুন বেদ পঢ়িবে আপুনি ॥
 ৰাজাৰ বচন এনে শুনি সভাসদ ।
 সিদ্ধান্ত নোদয়া সবে ভৈল নিশ্চয় ॥ ২৯২
 সেতি বেল সতানন্দ পুত্ৰ গৌতমৰ ।
 কুল পুৰোহিত আৰি ৰাজা ভিক্ষকৰ ॥
 বেদ বেদ-অঙ্ককো জানহ মুনৈব ।
 নীতি শাস্ত্ৰে বিসাদ সৰ্ব তত্ত্বপৰ ॥ ২৯৩
 তিনিয়ো ভুবনে যিবা ঠাল মন্দ হয় ।
 সমস্তকে জানা ঋষি গৌতম তনয় ॥
 সতানন্দ বদতি ৰাজেন্দ্ৰ মহাশয় ।
 ধৰ্ম্ম শাস্ত্ৰ জানা তুমি ধৰ্ম্মৰ নিৰ্ণয় ॥ ২৯৪

পূৰ্বৰ আখ্যানে বেদ কহিয়া আচয় ।
 তাতক দাঙিলা আমি শুনা মহাশয় ॥
 ভূমি ভাৰ সংতৰিবে দেৱ নাৰায়ণে ।
 বসুদেব স্তত কৃষ্ণ ধৰি আছে নাম ॥ ২৯৫
 পৰিপূৰ্ণ দেৱব্রহ্ম প্ৰভু তগবন্ত ।
 মায়ায় লোকত দেহ ধৰিয়া আচয় ॥
 বিধাতাৰ বিধি ব্রহ্মা হৰৰ বদিত ।
 অনন্ত শ্ৰীসূৰ্য্য ধন্য সবারে পূজিত ॥ ২৯৬
 কাহু কপ দেহ শুনা পৰমাত্মা ময় ।
 ভক্তৰ কৃপায় দেহ ধৰিয়া আচয় ॥
 প্ৰকৃতিত পৰ যতো দেহৰ বাতিব ।
 সমস্তে কন্যৰ সাধি নিৰূপে দেহীৰ ॥ ২৯৭
 পূৰ্ণব্রহ্ম অৱতাৰ জগত ইন্দ্ৰৰ ।
 তেনয় কৃষ্ণক কন্যা দিয়া নৃপবৰ ॥
 কনাদান কৰি চলা গেলোক ভৱন ।
 নিস্তৰিহো ৰাজা তুমি স্তত পিতৃগন ॥ ২৯৮
 কৃষ্ণক 'দমোক' বন্য ক'ৰিয়া শক্তি ।
 এতকে পাইবাগা ৰাজা সাক্ষ্য মুকুতি ॥
 সমস্তে বসন্ত শুক দেৱ বগবান ।
 হতলোকে পুত্ৰ হোৱা কৰি কন্যা দান ॥ ২৯৯
 মহালক্ষ্মী কাকিনীক বধি তুমি দান ।
 সৰ্বদা দক্ষিণা দিয়া কৰিয়া সন্মান ॥
 কৃষ্ণক কহ্যাক ৰাজা বধা সমপন ।
 কুল সমে উদ্ধাৰিহো জনম মৰণ ॥ ৩০০
 বিদ্যতা লিখিত কহা হোৱয় যিহাৰ ।
 সবাবো সন্মত সমজক কৰা সাৰ ॥
 দ্বাৰকা নগৰে আছে কৃষ্ণ যত্নবৰ ।
 পাদি দিয়া পত্ৰ সমে ৰাজা দ্বিজবৰ ॥ ৩০১
 শুভক্ষন শুভদিন গণি বিবাহৰ ।
 কৃষ্ণক আনিয়া কহ্য দিয়া নবৈশ্বৰ ॥
 ব্রহ্মা হৰ আদি কৰি দেৱ নিবন্তৰ ।
 সিদ্ধমুনি মুনি যত গন্ধৰ্ব কিম্বৰ ॥ ৩০২

চাৰি বেদ সবস্বতী অম্বনো শাস্ত্ৰগন ।
 তুতিৰ* অসাধ্য ধ্যান কৰে অশুদ্ধন ॥
 যাত্ৰাৰ স্তবনে শক্ত নোহে যোগীগন ।
 হেনয় কৃষ্ণৰ পাৰে কৰোতো বন্দন ॥ ৩০০
 বালক স্বৰূপে আসে কৃষ্ণ গুণচয় ।
 কহিবাক নপাবোতো গুণ মহাশয় ॥
 ভিক্ষকে শুনিলা সতানন্দৰ বচন ।
 পৰম আনন্দ ভৈল প্ৰফুল্ল পদন ॥ ৩০১
 অঁসনৰ পৰা উঠি ৰাজ্য ৰজা মন ।
 সতানন্দ স্বাধক কৰিলা আলিঙ্গন ॥
 নানা বস্তু অলঙ্কাৰ স্তবৰ্ণ বতন ।
 বসিক দিলন্ত ৰাজ্য আনন্দিত মন ॥ ৩০২
 গজেন্দ্ৰ ঘোড়ক শ্ৰেষ্ঠ বথ মনিময় ।
 বস্তু সিংহাসন দিলা ৰাজ্য গুহাশয় ॥
 সম্ভা ভূমি দিলা ৰাজ্য সব বৃত্তিকৰ ।
 গ্ৰাম দেশ স্থায়িক দিলন্ত মনোহৰ ॥ ৩০৩
 বিপুল ধনক দিলা ভিক্ষক নৃপতি ।
 সন্তোষ লোকৰ আনন্দ ভৈলা মতি ॥
 আত অনন্তৰে কল্প নৃপতি নন্দন ।
 কোপে কীৰ্ত্তমান তুমু বকত নয়ন ॥ ৩০৪
 বকত মুখ ভৈল গাৱে ঘন বহি যাই ।
 পিতৃক বুলিব লৈলা জখৰ কম্পাই ॥
 ক্ৰোধৰ বেগত ৰাজ্য থিৰ নহে কাই ।
 উঠি গৈয়া বুলিলন্ত সভাক শুনাই ॥ ৩০৫
 শুনি শুনা সন্তোষ মোহোৰ বচন ।
 মহা হিত বাক্য সাধু প্ৰশংসয়গন ॥
 ধন লুভা ব্ৰাহ্মণৰ নট ভিক্ষকৰ ।
 বেশ্যৰ ভট্টৰ বাক্য চয় কায়স্থৰ ॥ ৩০৬
 স্থিলোভী যে কামুকৰ কল্যাণ যি নৰ ।
 কট নটি কৰে যিতো যুথ দৰিদ্ৰৰ ॥
 এতি নৰে স্তুতি পূৰ্ব বচন বোলয় ।
 সবায়ো অসত্য কহে লৈবে নলাগয় ॥ ৩০৭

উপায়ে বুদ্ধিয়ে কাল যৱনক মাৰি ।
 তাৰ মনে ধনী কৃষ্ণ দুষ্ট অনাচাৰী ॥
 দ্বাৰকাত ধনী কৃষ্ণ ধনে যৱনৰ ।
 তাতপাৰে দুষ্ট আৰ আছে কোন নৰী ॥ ৩১০
 জড়াসন্ধ ভায় সিতো মথুৰা চাৰিয়া ।
 সন্তোষ অভ্যাস্তৰে পমিলন্ত গৈয়া ॥
 এবো মোৰ লীলা কৰি শত জড়াসন্ধ ।
 চেদিবে সামৰ্থ আছে নকৰি প্ৰবন্ধ ॥ ৩১১
 অন্য ৰাজাগন কৈত কি কহিবো আৰ ।
 বণত ৰাজ্য আমি সিন্ধু দুৰ্ব্বাসাৰ ॥
 পাশুপত আস্তে আমি ব্ৰহ্মাণ্ড নিশ্চয় ।
 সংজৰিবে পাৰো আমি নাহিকে সংশয় ॥ ৩১২
 মোৰ সম বলহন্ত পশুৰাম হয় ।
 সিন্ধুপাল মোৰ সম জানিবা নিশ্চয় ॥
 মোৰ সখা সিন্ধুপাল মহাবলহন্ত ॥
 স্বৰ্গকো জিনিবে শক্ত আপুনি হোৱন্ত ॥ ৩১৩
 একক্ষনে দেৱ সমে ইন্দ্রক নিশ্চয় ।
 একলে জিনিব পাৰো নাহি পৰাজয় ॥
 শুভা নাম ৰাক্ষসীয়ে দুফাল জস্তাইলা ।
 বণত দুৰ্ব্বলী সিতো এতেকোস ভৈলা ॥ ৩১৪
 হেন জড়াসন্ধক জিনিয়া ছয়োভাই ।
 অহঙ্কাৰ কৰে বোলে মোৰ সম নাই ॥
 আপুন বুদ্ধিয়ে মাত্ৰ বীৰ বোলাৱয় ।
 আনে তাক বীৰ বুলি কোনেবা মানয় ॥ ৩১৫
 যদি আসে বিবাহ কৰিবে সিতো মনে ।
 নিশ্চয়ে পাঠাইবো মই যমেৰ সদণে ॥
 নন্দ বৈশ্য ঘৰে ভৈল গোবন্ধ তাহাৰ ।
 সাক্ষাতে ভৈলেক কৃষ্ণ গোপীকাৰ যাৰ ॥ ৩১৬
 গোপালৰ উচ্চিস্তক কৰ্ম্মভোজন ।
 ক্ষত্ৰিয়ত জন্ম তাৰ ভৈলা কি কাৰণ ॥
 দেৱ যোগ্য কল্পিনীক বিবাহ কৰাইবা ।
 ভিক্ষক দ্বিজৰ বাক্যে তুমি তাক দিবা ॥ ৩১৭

ধন লোভী কৃষু তাক দিয়া আছে ধন ।
 তাৰ বাক্যে কহা তুমি দিবে কৰা মন ॥
 কৃষুৰ সঙ্গত দ্বিজ তাহাৰ পচনে ।
 বৃদ্ধি হীন ভৈ ॥ ১১৮ ॥ তুমি কি ক'বণে ॥ ৩১৮
 ৰাজ পুত্ৰ নোহে পৰাক্ৰমী বোলাৱয় ।
 কুলীন মুহুৰ্ত্তে কৰু শূচি মুহুৰ্ত্তকয় ।
 ধনবন্ত মুহুৰ্ত্তকয় মুহুৰ্ত্ত দাতাৱন্ত ।
 জিতেন্দ্ৰীয় মুহুৰ্ত্তকয় পৰম অমন্ত ॥ ৩১৯
 হেনয় কৃষু ক তেজি কহা কপৰতী ।
 সিন্ধুপাল ৰাজ্যক দিহোক নবপতি ॥
 বলে কষ্ট সমসৰ ৰাজেন্দ্ৰ তনয় ।
 প্ৰতাপে আদিত্য সম ৰূপে শুভানয় ॥ ৩২০
 আনো নানা স্তম্ভল তাতান আয় ।
 নিমন্ত্ৰণ কৰি কহা দিয়া মহাশয় ॥
 নিমন্ত্ৰণ কৰা পিতৃ আনো ৰাজাগণ ।
 বিবাহক চাহুকো কৰি ৰজমান ॥ ৩২১
 বন্ধুয়ে বান্ধব মুনি গণ ৰাজাগণ ।
 পত্ৰদ্বাৰা দূত পাৰ্শ্ব কৰা নিমন্ত্ৰণ
 কলিঙ্গ নাগধ শূৰ বন্দন যে অঙ্গি
 সৌৰাষ্ট্ৰ বাবেন্দ ৰাট খৰজ যে বঙ্গ ॥ ৩২২
 নৰাৰাষ্ট্ৰ বিৰাট সকল নৃপবৰ ।
 সঙ্গক ভল্লক খৰ্ব্ব দটপ হস্তব ।
 পাঞ্চাল সলক অদি কৰি ৰাজা চয়
 দ্বিজ দূত পাৰ্শ্ব অনায়োক মহাশয় ॥ ৩২৩
 যুত মধু দধি তৃণ গৈয়ো নদী কৰি ।
 সহস্ৰে সহস্ৰে নদী থৈয়ো ভৰি ভৰি ॥
 তৈল্য কুলা (১) পঞ্চাশত তিলক্ষ গুৰুৰ ।
 সৰ্গৰাৰ পঞ্চাশতক ৰিয়ে কচিৰ ॥ ৩২৪
 লক্ষ দৌল কৰিয়োক ৰাজা ভুলৰ ।
 তাৰ দূত গুণ দৌল কৰা উপহাৰ ॥
 এহি দ্ৰব্য সব কৰা আনো মনোহৰ ।
 গড় এক লক্ষ দুই লক্ষ হৰিণৰ ॥ ৩২৫

চাৰিলক্ষ শশা কুৰ্ম দশ টাংগলৰ ॥
 মেৰ চাংগ যোল লক্ষ সবাকৈ কাঢ়িয়া ॥
 ভোজন কৰাইবে লাগে সত্যক আনিয়া ।
 বিবাহ কালত এতিসব পশু মাৰি ॥ ৩২৬
 গ্ৰাম্য দেৱি বলিদান কৰা ভক্তি কৰি ।
 এতি পশুমাৰ মাংস বন্ধন কৰিয়া ॥
 সনাৰ সমষ্টি ধৈব প্ৰবল কাৰিয়া ॥ ৩২৭
 মাসডালি বাঞ্জন থৈবেক পাত্ৰ ভৰি ।
 চিড়া লাক পেড়া পুড়ি থৈবে দত্ত কৰি ।
 কল্লৰ ৰচন শুনি আত তনগুৰে ॥
 পুৰুষত সমে মন্ত্ৰী পাছে নৃপবৰ ॥ ৩২৮
 অলক্ষিতে মন্ত্ৰী সমে নিৰ্গমান ধানক
 মন্ত্ৰীনা কৰিলা ৰাজা বিবাদ মনত ॥
 পুৰোহিত মন্ত্ৰী সমে পাছে নৃপবৰ ।
 বেদনিষি নামে বিপ্ৰ আন'য়া সম্ভব ॥ ৩২৯
 পত্ৰ লেখি স্তম্ভমাৰ্হি দ্বিজৰ তাতত
 কুলুক আনিবে ৰাজা পঠায়া দিত্ত ॥
 স্তম্ভক্ষন স্তম্ভলয় কৰাই বিনাহৰ ।
 সম্ভাৰ কৰাইলা ৰাজা অনেক দেশৰ ॥ ৩৩০
 পুত্ৰ বাক্যে ৰাজা অনায়েল্যু পাৰ্শ্বগন ।
 ৰাজা সদো আসিলন্তু বিবাহ বাৰণ ।
 বেদনিষি বিপ্ৰে গৈয়া স্তম্ভমা সভাক ।
 পাৰ্শ্বল্যু দেৱদুনি দেৱয় যাতান ॥ ৩৩১
 ৰাজাগনে উপাসিয়া আচয় বাহক ।
 তেন বেলা বেদনিষি পাৰ্শ্বমা সভাক ॥
 একাশ কৰন্তু সভামাজে উগ্ৰসেন ।
 অত্ৰাৱতী পুৰে একাশয় ইন্দু যেন ॥ ৩৩২
 সোহি বেলা দ্বিজৈ নিয়া ৰাজাৰ আগত ।
 আলিঙ্গিয়া দ্বিজা পত্ৰ তৰ্হিস মনত ॥
 অক্ষয় বদন তৈলা আনন্দ মনত ।
 পত্ৰ শুনি স্তম্ভল ৰাজা কৰাইলন্ত ॥ ৩৩৩
 সুবৰ্ণ সহস্ৰ ব্ৰাহ্মনক দান দিলা ।
 ছন্দুভি শবদ দ্বাৰকাত উৰালিলা ॥

দেৱমুনি ৰাজা জ্ঞাতি বৃৰ্গবক্ষুগন ।
 ভট্টাভিক্ককো ৰাজা কৰাইলা ভোজন ॥ ৩৩৪
 কৃষ্ণক আনিয়া ৰাজা সুদেশ কৰাইলা ।
 তিনিলোকে তুল্লভ ভূষন আনি দিলা ॥
 মহেন্দ্ৰ ক্ষনক ৰাজা যাতাক কৰাইলা ।
 বেদগন্ত্ৰ পঢ়ি পাৰি গনে পুষ্প দিলা ॥ ৩৩৫
 সেহি থোলা বথে চৰি ব্ৰহ্মা আসিলন্ত ।
 সাবিত্ৰীয়ে তান লগে প্ৰকাশ কৰন্ত ॥
 বথে চৰি দুৰ্গা সমে আসিলন্ত তৰ ।
 গনেশ অনন্ত সমে অগ্নি দিবাকৰ ॥ ৩৩৬
 কাশিক আসিলা সচিসমে পুৰন্দৰ ।
 কুণ্ডল বকন বায়ু আসিলা সন্তৰ ॥
 ষমদাগ্নি আদি কৰি দিগপালগন ।
 পৰি পোটি দেৱলগে আসিলা তেখন ॥ ৩৩৭
 আৰু তিনিকোটি দেৱগন আসিলন্ত ।
 তিলক্ষ ৰাজেন্দ্ৰ আসি লগক লৈলন্ত ॥
 ৰাজাগনোমাবে উগ্ৰাসেন প্ৰকাশয় ।
 নক্ষত্ৰৰ মাৰো যেন চন্দ্ৰৰ উদয় ॥ ৩৩৮
 কুণ্ডল নগৰে যাউ সমুখ ভৈলন্ত ।
 বহুৰ পিন্ধনে বলভদ্ৰ আসিলন্ত ॥
 বশুদেৱ উদ্ধৱ অক্ৰুৰ নীৰৱৰ ।
 সাতাকী মতিতে যতু বীৰ নিৰন্তৰ ॥ ৩৩৯
 নন্দ সমে আসিলেক যত গোপগন ।
 পুত্ৰ সমে ধৃতৰাষ্ট্ৰ আইলা দুৰ্গোধন ॥
 ব্ৰহ্মদেৱ কৰ্ত্তা অশ্বস্তামা মহাবলী ।
 কৃপাচান্য সকলিয়ে আসিলন্ত চলি ॥ ৩৪০
 তিনি কোটি ভট্ট শত কোটি যে ব্ৰাহ্মন ।
 বিবাহ চাহিতে আইলা আনন্দিত মন ॥
 সন্তাসী যে যীত ব্ৰহ্মচাৰী নিৰন্তৰ ।
 তৃতীয় হাজাৰ আইলা দ্বাৰকা নগৰ ॥ ৩৪১
 জিত ক্ৰোধক অৱধূত আইলা সেহি থান ।
 পাতুক বাহক আইলা হাজাৰ প্ৰমাণ ॥

পুষ্প মালাকাৰী আইলা হাজাৰ সংখ্যাত ।
 নানা চিত্ৰকাৰ আঁসি ভৈলা দিবেলাত ॥ ৩৪২
 বাদ্য সমে লক্ষক বাদক আসিলন্ত ।
 নৰ্ত্তকৰ এক লক্ষ তথা মিলিলন্ত ॥
 গন্ধৰ্ব গায়ন লক্ষ তথাকে আসিলা ।
 নৃত্য গীত কৰি সবে কৃষ্ণক তুসিলা ॥ ৩৪৩
 মেচিকল্লৈ আসিচিলা ছুই মুনিবৰ ।
 উপ যে বৰ্চন নাম ৰাজাগন্ধৰ্বৰ ॥
 পঞ্চাশ কামিনী মাৰো ছুই মুনিবৰ ।
 গন্ধৰ্বৰ কপ শৰি আসিলা সহৰ ॥ ৩৪৪
 লক্ষ বিদ্যাধৰী লক্ষ অম্পৰাগন ।
 কিম্বৰীৰ তিনিলক্ষ আসিলা তেখন ॥
 ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্তৰ পদ আতি মনোহৰ ।
 শ্ৰীকৃষ্ণ খণ্ডৰ কথা মহা পুৰাণৰ ॥ ৩৪৫
 চতুৰ অধিক শত অধ্যায় শোভন ।
 কুণ্ডল চৰিত্ৰ জুনিয়োক সাধুগন ॥
 মোৰ পদ বুলি নকৰিবা অবহেলা ।
 নিস্তাৰ কৰিবে ইতো মৰনৰ বেলা ॥ ৩৪৬
 মনুষ্যৰ কৃতা বুলি মানাতা যতাপি ।
 কৃষ্ণৰ চৰিত্ৰে মিশ্ৰ হুয়াছে তথাপি ॥
 সমুদ্ৰ সদৃশ সাত্ৰ ব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্তৰ ।
 পৰমাত্ম তুলা মোৰ এতি পটন্তৰ ॥ ৩৪৭
 অৰ্থক নুবুঝো আঁমি পৰম গম্ভিৰ ।
 কৃষ্ণৰ চৰিত্ৰ জুনি মন কৰা থিৰ ॥
 বলোৰাম দ্বিজ বোলে এহি যক্ষ্য কাম ।
 পাতক চাড়ে ক ডাকি বোলা ৰাম ৰাম ॥ ৩৪৮

শ্ৰীবলোৰামৰ লগত ৰেবতীৰ বিবাহ ।

বাসুৰি ।

নাৰায়ণ মহীমানি ।
 নাৰদক বোলে বানি ॥
 শুনা আত অনন্তৰ ।
 যেন কথা মনোহৰ ॥ ৩৪৯

বৈবর্ত যে রাজা সার ।
 তান কন্যা জাতিস্বাৰ ॥
 নামত বেবতী সান্তি ।
 লক্ষ্মীৰ সদৃশ কান্তি ॥ ৩৫০
 ব্রহ্মাৰ আশ্রিত আইলা ।
 দাবকাক রাজা পাটলা ॥
 কন্যাক দিবাক প্ৰতি ।
 আইলা রাজা কৰি মতি ॥ ৩৫১
 বলোক দিবাক প্ৰতি ।
 কন্যা অতি কপুৰতী ॥
 সুখিৰ জ্যোতন সতী ।
 সৰ্বকালে যুগা মতী ॥ ৩৫২
 অমূল্য বতন সার ।
 গাত্ৰ শোভে অলঙ্কাৰ ॥
 তিনিও লোকত নাই ।
 শোভে অতি মই কতি ॥ ৩৫৩
 বলোক দিলন্তু আনি ।
 কন্তাবড় মহামানি ॥
 বামক কৰিয়া মানি ।
 রাজা কৰি সম্প্ৰদান ॥ ৩৫৪
 কন্তা দিয়া নবপতি ।
 কৌতুক লভিলা অতি ॥
 বলভদ্ৰ মহামতি ।
 বড় বচা লভি অতি ॥ ৩৫৫
 কন্তাৰ বয়স তৈলা ।
 সপ্ত বিংশ যুগ গৈলা ॥
 হেনয় কন্তাক দিল ।
 বলভদ্ৰে বিহ কৈলা ॥ ৩৫৬
 বিধিৰূপে দণ্ড কৰি ।
 প্ৰনাম কৰিলা পাৰি ॥
 সভা মাঝে দেৱতাৰ ।
 কন্তা দিলা আপুনাৰ ॥ ৩৫৭

পাছে মহা রাজা মানি ।
 যৌতুক দিলন্তু আনি ॥
 তিনিলক্ষ গজেন্দ্রব ।
 তিনিলক্ষ ঘোড়কৰ ॥ ৩৫৮
 একলক্ষ বথ সার ।
 দাসী লক্ষ জীতিস্বাৰ ॥
 গাত্ৰ বস্ত্ৰ অলঙ্কাৰ ।
 বৰক দিলন্তু আৰ ॥
 মনিলক্ষ সমপিলা ।
 বথলক্ষ রাজা দিলা ॥
 এককোটি সুবৰ্ণৰ ।
 দিলা রাজা কচিকৰ ॥ ৩৬০
 অগ্নি শুদ্ধ বস্ত্ৰ চয় ।
 তাৰ দিলা মহাশয় ।
 গীৰাযুক্তা লক্ষ দিলা ।
 লক্ষ মানিককো দিলা ॥ ৩৬১
 কন্যা লাগে রাজা সমুখ ।
 দাস দিলা অপযন্ত ॥
 আনো নানা দ্ৰব্য দিলা ।
 বলো পাৰে সমপিলা ॥ ৩৬২
 বলভদ্ৰ কন্যা পাট ।
 আনন্দৰ সীমা নাট ॥
 সুমঞ্জল আচে যত ।
 কৰিলন্তু বিবাহত ॥ ৩৬৩
 বিহা য়েবে তৈল সাজ ।
 কৰিলন্তু সাজে পাৰ ॥
 দৈৱকী ৰোহিনী সতি ।
 জসোদা অদিতি দ্ৰিতি ॥ ৩৬৪
 আনো কন্যা গনে আসি ।
 মঞ্জল কৰিলা হাসি ॥
 উকলিৰ ঘনে ঘনে ।
 দিলন্তু কৌতুক মনে ॥ ৩৬৫

কন্যা বব ছুটেকো নিলা ।
 মন্দিবতে প্রবেশাইলা ॥
 ব্রাহ্মনক ভুঞ্জাইলন্ত ।
 দানচয় কবিলন্ত ॥ ৩৬৬
 সমস্তে দেখিলা সাব ।
 প্রভাব যে দাবকাব ॥
 বসুদেব মহা বল ।
 কবাইলন্ত সুমঞ্জল ॥ ৩৬৭
 বৈর তেজে বাজাসাব ।
 কৃষ্ণ লগে চলিবাব ॥
 বভ্রমণ বিমানত ।
 পাচে বাজা চলিলন্ত ॥ ৩৬৮
 বৈরভীৰ বিবাহক ॥
 কথাচয় মনোহৰ ।
 শুনিয়েক মন কৰি ।
 বুলিয়েক বাঁম হৰি ॥ ৩৬৯

শ্রীকৃষ্ণ বলোৰামৰ কুণ্ডিলা যাত্রা ।
 বলোৰামৰ লগত কল্পবীৰৰ যুদ্ধ, কল্পৰ
 পৰাজয় আৰু শ্রীকৃষ্ণৰ লগত
 কল্পিনীৰ বিবাহ ।

পদ ।

আত অনন্তবে শুন! বিবাহ কৃষ্ণৰ ।
 পৰম মঙ্গল কুথা আতি মনোহৰ ॥
 দৈত্য়সুনী বাজেন্দ্র লগত সৈন্যচয় ।
 কুণ্ডিল নগৰ পসিলেক বাজাচয় ॥ ৩৭০
 কোটি উৰু সপ্তগড় দেখি ভয়ঙ্কৰ ।
 খাইয়েই আছৰু সাত বেড়িয়া গড়ৰ ॥
 শতধাৰ আছে বভ্রময় মনোহৰ ।
 নানা মনি বস্ত্ৰ তাত খচিছে বিস্তৰ ॥ ৩৭১
 বিশ্বক্ৰম্ণে বিবচিত কুণ্ডিল নগৰ ।
 বব যাত্ৰী গনে পাইলা দাবৰ বাহিব ॥

চাৰি মহা বধী বাখে সেনায়ে সহিত
 বৰযাত্ৰী গন তৈত ভৈল উপস্থিত ॥ ৩৭২
 কল্প সিংহপাল দন্তবক্র বীৰ সাৰ ।
 মায়াবীৰ মধ্যে মল্ল যুদ্ধে অনিষ্টবাব ॥
 অস্ত্ৰ সত্ত্ৰ জানন্ত যুদ্ধত নাহি ভয় ।
 চাৰি বীৰ ধৰুৰ্দ্ধব নাটিকে শংসয় ॥ ৩৭৩
 কৃষ্ণ সৈন্য দেখি কল্প নৃপতি নন্দন ।
 মহাকোপে বুলিলন্ত নিষ্ঠুৰ বচন ॥
 দেৱমুনি বাজেন্দ্রক কৰি উপহাস ।
 বিজ্ঞপ বচনে সিটো বোলয় নৈবাস ॥ ৩৭৪
 কল্প নিগদতি সবে শুনিয়ে বচন ।
 কালকুত দৈব কৰ্ম্ম বাধিবেক কোন ॥
 দেৱৰ মুনিৰ কৰ্ম্ম অতি বিপৰীত ।
 কিবা কৰিবোহো আমি দেখিতে কুছিত ॥ ৩৭৫
 দেৱ যোগ্য কাল্পনীক নিবে কৰি সাব ।
 দেৱ মুনি সমে আসে নন্দৰ কুমাৰ ॥
 গোকুলে আছিল ইতো গোবন্ধ নন্দৰ ।
 জাতিৰ নিৰ্ণয় নাই ভক্ষ্য মৈথুনৰ ॥ ৩৭৬
 সাক্ষাতে ভৈলেক ইতো গোপিকা বজাব ।
 গোপৰ উত্থষ্ট কৃষ্ণে কৰিলে আহাব ॥
 বাজ পুত্ৰ মুনি পুত্ৰ একোৱে নহয় ।
 ক'ত্ৰয়ত জন্মি বৈষ্ণৱ গৃহত বাঢ়য় ॥ ৩৭৭
 শিশুকালে কৰিলেক ইতো ভিৰা বধ ।
 শুনিয়া ইহাৰ কৰ্ম্ম সবাবে তবধ ॥
 সম্ভোগতে মাৰিলেক ইতো কুবুজাক ।
 বস্ত্ৰৰ কাৰণে কৃষ্ণে বধিলে ধোবাক ॥ ৩৭৮
 বাজেন্দ্রৰ বধে ব্রহ্ম হত্যাৰ লভয় ।
 মধুৰাত ধৰ্ম্মরন্ত্ৰ কুংখ মণ্ডলয় ॥
 কৃষ্ণৰ মাতুল তাকো উপায়ে মাৰিল ।
 তান ভাতৃ সকলকো সংহাৰ কৰিল ॥ ৩৭৯
 পৰম অধৰ্ম্মী কৃষ্ণ দুৰ্ঘট দুবাচাব ।
 মাৰিবো উহাক মই কৰি আছো সাব ॥

শাল্ল নিগদতি শুনা দেৱতা সমাজ ।
 কক্সে যি বলিলা সত্য নাটকিয় বাজ ॥ ৩৮০
 নন্দৰ যে পশু বাখি ই পুত্ৰ আছিল ।
 কক্সিনীৰ সামী হুইবে এতিয়া আসিল ॥
 পিশুপাল বদতি আশ্চৰ্য্য অদভুত ।
 দেৱগনে সমে আসে উত্তো নন্দমুত ॥ ৩৮১
 ব্ৰহ্মা হৰ আদিকৰি যত মুনি গন ।
 কুন্দৰ আশ্ৰয়ে আসে কিনো নিবসন ॥
 মনুষ্যৰ আজ্ঞা নহে দেৱ মুণিচয় ।
 কিনো বিপৰীত ব্ৰহ্মপুত্ৰ আসিচয় ॥ ৩৮২
 দন্তবক্ৰে বোলে শুনিযোক সমস্তয় ।
 সততে ব্ৰাহ্মণ লোভী লোভতে আসয় ॥
 ভকত বৎসল জানিবাৰা দেৱগন ।
 যিবা বোলে তাকে কৰে পুৰি তাৰ মন ॥ ৩৮৩
 নন্দ মুত আশ্ৰা কৰে চাৰি ব্ৰহ্মমুত ।
 ব্ৰহ্মময় ভায়ে আসে কিনো অদভুত ॥
 চাৰিৰ বচন শুনিলাস্ত দেৱগন ।
 ৰাজমুণি বলোভায়ে শুনিলা বচন ॥ ৩৮৪
 যত্ৰগনো শুনিলাস্ত বচন তত্ৰিত ।
 সবৰো জন্মিল কোপ অতি বিপৰীত ॥
 ব্ৰহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ পদ মহা পুৰাণৰ ।
 নাৰায়ণ নাৰদ সম্বাদ মনোহৰ ॥ ৩৮৫
 কক্সিনীৰ বিবাহৰ কথা মধ্য সাৰ ।
 পঞ্চাধিক শত অধ্যায়ৰ ভৈলা আৰ ॥
 নাৰায়ণ বদতি শুনিযো মুনিবৰ ।
 মহা কোপে খেদি গৈলা পাছে হলদ্বৰ ॥ ৩৮৬
 হলদ্বৰে কক্সৰথ তেখনে ভা'জিল ।
 সাৰণ্য ঘোটক যম কৰনে পঠাইল ॥
 ভূমিত পৰিল কক্স যান ভঙ্গ হুবা ।
 বলভদ্রে বনমাঝে গৈলাস্ত খেদিয়া ॥ ৩৮৭
 ধনু ধৰি কক্স বীৰে শব জাল দিল ।
 পথ হস্তে পুত্ৰ ৰাম বধত চৰিল ॥

ৰামক বান্ধিবে প্ৰতি নৃপতি নন্দন ।
 নাগ পাশ অস্ত্ৰ প্ৰহাৰিল ভেড়িফন ॥ ৩৮৮
 গড়ৰ অস্ত্ৰ ৰামে কৰিলা সংহাৰ ।
 জলন্তুগ লাগি গৈল সকলে প্ৰজাৰ ॥
 ক্ৰোধে পাশু পত্ৰ কক্সে কৰিল গ্ৰহন ।
 শত সূৰ্য্য কাশ্চি মন্ত্ৰ নৈবি নিৰ্মদন ॥ ৩৮৯
 বলোৰ পিনাশ জানি প্ৰজাৰ পিকল ।
 ব্যথ নোহে অস্ত্ৰ ভূমি কৰে টল বল ॥
 সেহিবোলা কক্সবীৰে কৰিলা প্ৰহাৰ ।
 অস্ত্ৰৰ ওলাই অস্ত্ৰ হাফাৰে হাফাৰ ॥ ৩৯০
 ভয় নকৰিয়া ৰামে জন্তুন মাৰিল ।
 পাশ পত্ৰ নষ্ট কৰি কক্সকো ভেদিল ॥
 ভূমি গত কক্সদীৰ নিদ্রাস্তে ভুৰিল ।
 শ্ৰুতি বুদ্ধি নাতি তাৰ নিচালে পৰিল ॥ ৩৯১
 শাল্ল বীৰে দেখি কক্স নিদ্রাত পীড়িত ।
 সাতবান প্ৰহাৰিল সঁগৰ ভূমিত ॥
 পবনতৰ বৃষ্টি শিলা যেন ভয়ঙ্কৰ ।
 জলন্তু আশ্ৰাৰ শব বৃষ্টি নিৰন্তৰ ॥ ৩৯২
 জল বৃষ্টি খোলা বৃষ্টি অতি ভয়ঙ্কৰ ।
 কাকো কেবে নেদেখিল আপোন সে পৰ ॥
 বলভদ্রে নিৰাৰিল অস্ত্ৰ আপোনাৰ ।
 সাল্ক সকলে অস্ত্ৰ কৰিল সংহাৰ ॥ ৩৯৩
 পাচে ৰামে ঘোটক সাৰণী সমে বণ ।
 মহাকোপে লীলা কৰি বিলা যম পা ॥
 মহাকোপে ৰামে তাক ঈশিাব খোজন্তে ।
 সেহিবোলা আকাশী বচন শুনিলাস্ত ॥ ৩৯৪
 কুন্ত বধা সাল্ল ৰাজা জেজা হলধৰ ।
 তোমাৰ পৌকষ নহে কিটু সমসৰ ॥
 যাতাৰ শিৰত ব্ৰহ্মাণ্ডৰ স্থিতি হয় ।
 কুলায়ে সৰ্প যেন ধৰিয়া থাকয় ॥ ৩৯৫
 আকাশী বচন শুনি তাক নমাৰিল ।
 হল যে তাহাৰ মাধে কোব মাত্ৰ দিল ॥

সেহি বেলা সাস্ত্ৰ বাজা ভুমিত পবিল ।
 দুৰ্ছাগীত ভৈল সিতো প্ৰানে নমবিল ॥ ৩৯৬
 সাস্ত্ৰৰ পতন দেখি শিশুপাল বীৰ ।
 শৰবৃষ্টি কৰি দীৰ বানে কৈল স্থিৰ ॥
 পুৰি দাত জল বৃষ্টি য়েহেন হোৱয় ।
 সেতুগতে শৰবৃষ্টি নৃপতি কৰয় ॥ ৩৯৭
 কৰ্কটবান বানে বামে সবাকে ছেদিল ।
 তল নাম বথ তাৰ চুল্লিত কৰিল ॥
 কাটিবাক মনে বামে উদাম কৰিল ।
 সেহি বেলা আকাশৰ বচন শুনিল ॥ ৩৯৮
 কৃষ্ণ বন্ধু তাক এতজা পামদ প্ৰবৰ ।
 হেন বানি শুনি এৰিলন্ত্ৰ হনুৰ ॥
 দক্ষবন্ধু দীৰে বান প্ৰহাৰ কৰিল ।
 তলৰা মতাৰ বথ ভাঙ্গিয়া এৰিল ॥ ৩৯৯
 যুদ্ধ কৰিবাক আইল যিতোৰাজাচয় ।
 সমস্তে পলায়া গৈল জয়া মহাভয় ॥
 বলৰ বিক্ৰম দেখি সবে দীৰগন ।
 পলায় বহিল মুখে নাসয় বচন ॥ ৪০০
 কল্পদ্বাৰে কুণ্ডীলক লাজত নগৈল ।
 ভোজকৰ্ত্ত নামে পুৰ নিশ্চিয়া বহিল ॥
 বৰ যাত্ৰী গনে কুণ্ডীলক প্ৰবেশিল ।
 দেৱ ঋষি সমে কৃষ্ণ আনন্দ লভিল ॥ ৪০১
 তাত পাচে গোভমৰ পুত্ৰ সতানন্দ ।
 কৰি মুনি সন্মুখে আইল মনত আনন্দ ॥
 কৃষ্ণৰ আগত ঋষি আনন্দিত মনে ।
 অগ্ৰবাঢ়ি স্তম্ভল কৰিল তেখনে ॥ ৪০২
 সত্ৰৰ অগম্য পুৰ মিত্ৰৰ স্তম্ভল ।
 শতদ্বাৰ আঁচে তাত অতি মনোহৰ ॥
 যেন নগৰ ০ প্ৰবেশাটলা ষ্টুনিবৰ ।
 কুণ্ডীল নগৰে বসে ভৈলা বহুতৰ ॥ ৪০৩
 দেৱ কন্যা নাগ কন্যা মুনি কন্যাগণ ।
 বাজ কন্যা গণে আইল আনন্দিত মন ॥

বৰক দেখিবে প্ৰতি আইল নাৰীগণ ।
 নিমিষেৰ তিত ভৈল সবাবে নয়ন ॥ ৪০৪
 কৃষ্ণক দেখিলা সবে বথৰ উপৰ ।
 তুতিকৰি প্ৰসন্ন হৰিষে আছে ৷ ৪০৫
 বতনে বহিত বথ তাহাৰ উপৰ ।
 প্ৰকাশ কৰিয় আছা জগত ইন্দ্ৰ ॥ ৪০৬
 নবীন জলদ শ্যাম শোভে পীতবাস ।
 চন্দনে লেপিত অঙ্গ কৰয় প্ৰকাশ ॥
 আপাদ লম্বিত বন মালা বিভূষিত ।
 বত্ৰৰ কেয়ৰ কৰে বলয়া বজ্জিত ॥ ৪০৭
 গলত বত্ৰৰ মালা কৰয় উজ্জল
 কৰ্ণত কুণ্ডল দুই কৰে বাল মল ॥
 তাৰ বস্ত্ৰ লাগি প্ৰকাশয় গগনস্থল ।
 বত্ৰৰ নুপুৰ পাৰে কৰে জল-মল ॥ ৪০৮
 মুখে অঙ্গ হাস শোভে মুকলী হাতত ।
 বত্ৰৰ দাপোন চাহি আচন্ত বথত ॥
 শৰতৰ পদ্ম সম দুতয় লোচন ।
 ব্ৰৈলোকা মোহন ৰূপ নবীন যৌবন ॥ ৪০৯
 শৰতৰ পূৰ্ণ চন্দ্ৰ আকাশে শোভয় ।
 তাকাক নিন্দিয়া যুগপদ প্ৰকাশয় ॥
 বথত ধৰিয়া স্বেত চামৰক ধৰি ।
 সপ্ত গোপে সেবি আছে কৃষ্ণক সাদৰি ॥ ৪১০
 কোটি কন্দৰ্পৰ ৰূপ ধৰি নাৰায়ণ ।
 জগত কাৰণ নিত্য সত্য সনাতন ॥
 ব্ৰহ্মা তবে অনন্তোহো সেবিয়া আচয় ।
 কোটি চন্দ্ৰ সমৰূপ প্ৰকাশ কৰয় ॥ ৪১১
 ধ্যানৰ অসাধ্য ৰূপ প্ৰকৃতিত পৰ ।
 সমস্তে দেখিলা হেন ৰূপ মনোহৰ ॥
 ময়ূৰৰ পুচ্ছ চুয়া যুৰায়ে শোভয় ।
 ত্ৰিভঙ্গিমা ৰূপ আভিষয় প্ৰকাশয় ॥ ৪১২
 মালতীৰ মাৰ্যো তাত কৰয় শোভিত ।
 মস্তকে মুকুট মণি বত্ৰ উজ্জলিত ॥

গৃহৰ সিংহৰে থাকি চাহে নাৰীগণে ।
 মন্ত্ৰকত পুষ্প বৃষ্টি কৰয় সঘনে ॥ ৪১২
 নানাবিধ পুষ্প পৰি শিৰত শোভয় ।
 হেন মনোহৰ কপ ধৰিয়া চলয় ॥
 কপ দেখি যুবতী সকল বিমোহিত ।
 কামবানে নাৰীগণ হেঁয়াল মুচ্ছিত ৪১৩
 ধন্য ধন্য কিস্কনীৰ জীৱন সাঁকল ।
 ত্ৰৈলোক্য মোহন বৰ পাটৰ অৱিকল ॥
 ভিষ্মকৰ ভাৰ্যা ॥ সুভদ্রায়ে দেখিলন্ত ।
 যামাতাৰ কপ দেখি সন্তোষ ভৈলন্ত ॥ ৪১৪
 নিমেষ বহিত তয়া চাহান্ত বদন ।
 সুঠাম শৰীৰ দেখি বিমোহিত মন ॥
 পোৰোহিত সন্তানন্দ তানন্দিত মন ॥ ৪১৫
 ব্ৰহ্মাচৰ আদি কৰি দেৱ নিবন্তৰ ।
 দেৱ ঋষি ব্ৰহ্মঋষি বাজেন্দ্র অপৰ ॥
 শ্ৰেণাম কৰিয়া বাজা পুজিলা সাদৰি ।
 যোগ্যাশ্ৰম বাসা গৃহ দিলা মান্য কৰি ॥ ৪১৬
 ভক্ষ্য ভোজ্য লেহ্য পেহ্য অমৃত সমান ।
 পৃথকে পৃথকে বাজা কৰিলন্ত দান ॥
 কুণ্ডাল নগৰে ভৈল শ্ৰেষ্ঠাৰ আন্দোল ।
 হুলস্থূল টলবল ভৈল মহা বোল ৪১৭
 দিয়া নিয়া এহিবাৰ্য্য শ্ৰেষ্ঠাৰ উঠিল ।
 দিয়া দিয়া নিয়া নিয়া সবদ তুলিল ॥
 সমস্তকে সন্তোষিয়া বাজা পুৰি মন ।
 এহিমতে ভৈল যেনে বজনী প্ৰসন্ন ॥ ৪১৮
 প্ৰভাত সময়ে বসুদেৱ মহাশন্ত ।
 শ্ৰান্তসৰ কৃত্যচয় তাত কৰিলন্ত ॥
 স্নান সঙ্ক্যা কৰি বসুদেৱ মহাশন্ত ।
 ধৌত বস্ত্ৰ দুই পৰিধান কৰিলন্ত ॥ ৪১৯
 পূজা হোম বলিদান নিত্য কৰ্ম্মচয় ।
 সবাকৈ কৰিলা বসুদেৱ মহাশয় ॥

বেদ মন্ত্ৰে অধিবাস কৰুক কৰিলা ।
 গনেশ পুজিয়া পাচে মাতৃক পুজিলা ॥ ৪২০
 সাক্ষাত সমস্তে দেৱ আগতে আছিল ।
 বসুদেৱে সমস্তকে পুজিবে লাগিলা ॥
 বসোদ্ধাৰা দিয়া বন্ধি শ্ৰদ্ধক কৰিলা ।
 ব্ৰাহ্মণ দেৱতাগণ সৰ্ব্বাকৈ ভুজাইলা ॥ ৪২১
 কৰ্ম্মৰ দক্ষিণা ঋষি গণক দিলন্ত ।
 গৰ্গক দিলন্ত বহু বসুদেৱ সন্ত ॥
 বাজাগণ বন্ধুগণ সবাকৈ ভুজাইলা ।
 বহুধন বহু বসু সমস্তকে দিলা ॥ ৪২২
 মতল কৰিয়া বাত সমস্তে বজাইল ।
 বস্ত্ৰ অলঙ্কাৰে কৰ্ম্ম শৰীৰ ভূষিল ॥
 এহিমতে ভিষ্মকেয়ো সমস্তে কৰিল ।
 নিত্যকৰ্ম্ম অধিবাস শ্ৰদ্ধ আচৰিল ॥ ৪২৩
 পোৰোহিত সমে বেদ মন্ত্ৰক উচ্চৰি ।
 সমস্তে কৰিলা কৰ্ম্ম তৰিক সুমৰি ॥
 সমস্তে দেৱক পুজিলন্ত মাশ্ৰ কৰি ।
 ব্ৰাহ্মণ সকলো পূজা কৰিলা সাদৰি ॥ ৪২৪
 যুক্ততা মানিক হীৰা মণি বহু ধন ।
 ভক্ষ্য দ্ৰব্য উপচাৰ বসন ভূষণ ॥
 ব্ৰাহ্মণ ভিক্ষুক ভট আদি নিবন্তৰ ।
 সমস্তকে দান দিলা বাজা বহুতৰ ॥ ৪২৫
 বাদ্যগণ বজাইলন্ত সুমঙ্গল কৰি ।
 কাক্ষীণীকো কচাইলন্ত অনেক সুন্দৰী ॥
 তাত পাচে সুভক্ষণ মাতিস্ত উদয়
 বিবাহৰ লগক স্বৰ্গীয়ে নিবেশয় ॥ ৪২৬
 পাপগ্ৰহে নেদেখিল লগক তথাত ।
 বিবাহ নক্ষত্ৰ তিথি ভৈল সিবলাত ॥
 চন্দ্ৰ তাৰা শুভ বেধ দোষ বিৰজিত ।
 শুভ বাৰ শুভ যোগ ভৈল উপস্থিত ॥ ৪২৭
 সপ্ত সলাকা দি দোষ সকলে বজ্জিত ।
 নিশাত বিবাহ কাল ভৈল উপস্থিত ॥

ভাৰ্য্যা স্বামী ছুইবে। সবে কৰি স্তম্ভল।
 নানি বাদ্যভণ্ডৰ শব্দ তৈল হোল ॥ ৪২৮
 শুভক্ৰমে হৰি ভিষ্মকৰ অঙ্গিনাত।
 প্ৰবেশিলা দেৱ মুণি লগত সাক্ষাত ॥
 জ্ঞানিত মিত্ৰ বন্ধুগণ লগে পুৰোহিত।
 পিতৃ মাতৃ গোপ গন্ধৰ্বাজেহু সন্তিত ॥ ৪২৯
 ৰাজাগণ ভট্টচয় সভা প্ৰবেশিল।
 জ্যোতিষাস্ত্ৰ বিশাৰদ গণকে আসিল ॥
 নানাবিধ বাদ্য গণ বাদকে সন্তিত।
 নৰ্ত্তক গায়ন সৰো তথা উপস্থিত ॥ ৪৩০
 নানা শিল্পকাৰ মালকাৰ বিদ্যাধৰী।
 দেৱকৃষ্ণ অপেশ্বৰী অপৰ ক্লিষ্টৰী ॥
 দেৱমুণি ৰাজাচয় লগে প্ৰজাগণ।
 সমস্তে প্ৰবেশ তৈল ভিষ্মক ভৱন ॥ ৪৩১
 বিবাহ দেখিবে মনে আইল যত যত।
 সবে প্ৰবেশিল ভিষ্মকৰ নগৰত ॥
 কদলি সজ্জা কটল পথে বিভূষিত।
 আশ্ৰয় পত্ৰৰ পটু সূত্ৰেৰে বঞ্জিত ॥ ৪৩২
 চম্পকৰ চন্দনৰ ৰসাল বৃক্ষৰ।
 সৰাবৈ পত্ৰৰ তাত বঞ্জিল কচিৰ ॥
 ৰক্ত পীত শ্বেত পুষ্প তাতাত আৰিল।
 নানাবিধ মালা গলে শোভিত কৰিল ॥ ৪৩৩
 ফল পুষ্প সমে কদলিৰ সামপত।
 বেদিত মঙ্গল ঘট খাপিল দহত ॥
 কঙ্কৰি কুঙ্কম পুষ্প চন্দনে ৰঞ্জিল।
 লাজফল দুৰ্গাচয় পথতে শোভিল ॥ ৪৩৪
 মুনিগণ বিজগণ ৰাজেন্দ্ৰ বেষ্টিত।
 ৰত্ন বিৰচিত বেদি আতি মনোহীত ॥
 কঙ্কৰি চন্দন চাক কুঙ্কম বঞ্জিত।
 সুগন্ধ নীতল বায়ু কৰে সুগন্ধিত ॥ ৪৩৫
 বেদীৰ সমস্তে পাৰ্শ্ব ৰত্নে কৰে কাস্তি।
 সহশ্ৰে সহশ্ৰে শ্ৰদ্ধীপৰ শোভে কাস্তি ॥

নানাবিধ গন্ধ দ্ৰব্য ধূপে স্তম্ভাসিত।
 নানাবিধ ৰত্ন পাত্ৰে কৰয় বঞ্জিত ॥ ৪৩৬
 চিত্ৰ যে বিচিত্ৰ নানা বিধ দ্ৰব্য গণ।
 চিত্ৰকাৰী গণে চিত্ৰ কৰয় শোভন ॥
 নানাবিধ পুষ্প মালা কৰে স্তম্ভাভন।
 দহবিধ ছিত্ৰকাৰী পুষ্পকাৰী গণ ॥ ৪৩৭
 গন্ধৰ্ব সকলে গীত সুললিত কৰি।
 নৰ্ত্তকে নচাৰে ভাল বাৰে বাদ্যধৰী ॥
 সুন্দৰ গীতৰ নাদ শুনিয়া তহিত।
 সমস্তে প্ৰানীৰ চিত হোৱে বিমোহিত ॥ ৪৩৮
 গৃহৰ গুপ্ত দ্বাৰে গৱাক্ষ নয়নে।
 চক্ষুয়ে নিৰেখি চাহে পুৰনাৰী গনে ॥
 স্তম্ভল ৰত্ন ঘট বেদিৰ উপৰ।
 সাৰি সাৰি থৈয়া আছে অতি মনোহৰ ॥ ৪৩৯
 পোৰোহিত দ্বিজ সমে ভিষ্মক নৃপতি।
 দানবস্ত্ৰ সমে বেদি মণ্ডপত স্থিতি ॥
 ব্ৰহ্মা আদি দেৱ গনে বিমানে চৰিয়া।
 অঙ্গিনাত ভিষ্মকৰ বেদিক দেখিয়া ॥ ৪৪০
 ৰণৰ নামিয়া সবে অঙ্গিনাত থিতি।
 সনকাদি ঋষি গনো ৰহিলা তহিত ॥
 ৰাজেন্দ্ৰ যাদৱ গনো তথ্যয়ে আসলা।
 পাৰ্শ্বদ সন্তিত কৃষ্ণ নগৰে পৰিলা ॥ ৪৪১
 দেৱমুনি সমে কুব্জ ভিষ্মক দেখিলা।
 শীত্ৰে আসনৰ উঠি আগবাঢ়ি নিলা ॥
 দেৱমুনি সমস্তক পৰম আদৰে।
 দণ্ডৱতে প্ৰণামিলা পৰি নৰেশ্বৰে ॥ ৪৪২
 পৃথকে পৃথকে ৰত্ন সিংহাসন দিয়া।
 ক্ৰমে বসুৱাইলা ৰাজ্য সাদৰ কৰিয়া ॥
 ব্ৰহ্মাহৰ আদি কৰি যত দেৱ গন।
 দেৱঋষি ব্ৰহ্মঋষি ৰাজেন্দ্ৰ শোভন ॥ ৪৪৩
 মহাৰাজ ভক্তি কৰি সবাকৈ পূজিলা।
 সাদৰি প্ৰণাম কৰি তুতিক কৰিলা ॥

সলোভক হয়। বাজা কৃতাঞ্জলি কবি।
 পুন্মু প্রনামিয়া তুতি কবিল। সাদৰি ॥ ৪৪৪
 ভিষক বদতি মোৰ জনম সাফল।
 জীৱন পৱিত্ৰ মোৰ ভৈল অবিকল ॥
 কোটি জনমৰ কৰ্ম ভৈলেক চেদন।
 জগতৰ শ্ৰুতি বিধি তয়ু আগমন ॥ ৪৪৫
 স্বপ্নে যাৰ পাদপদ্ম নহে দৰ্শন।
 তপস্যাৰো ফল দাতা জগত কাৰণ ॥
 হেন বিধি মোৰ অজিনাত প্ৰবেশ।
 মোৰ শুভ দিন আসি ভৈলেক উদয় ॥ ৪৪৬
 সিদ্ধিমুনি সুবনৰ যত যোগী গন।
 ধ্যান কৰি নেদেখয় শিৱৰ চৰণ ॥
 কালৰো যে মহাকাল অজ্ঞক যুত।
 যুতজয় শিৱ ভৈল গোচৰ চক্ষুৰ ॥ ৪৪৭
 হেন শিৱ ভৈলা মোৰ অজিনাত পিত।
 কিনো পুনা কৰি আছো মই নিপৰীত ॥
 অনন্তে শাস্ত্ৰৰ শিবে বিষক সদাই।
 চৰাচৰ সমে ধৰি আছা সমুদাই ॥ ৪৪৮
 দেৱৰ মধ্যত যাৰ নাথিকয় অস্ত।
 এতেকে সমস্তে বোলে তোমাক অনন্ত ॥
 হেন দেৱ মোৰ অজিনাত ভৈলা পিত।
 জনম সাফল ভৈল মোৰ ই ভূমিত ॥ ৪৪৯
 সবাবে অগ্ৰত পূজা দেৱ গনেশ্বৰ।
 দেৱ শ্ৰেষ্ঠ দেৱ ভৈলা মোহোৰ গোচৰ ॥
 বৈষ্ণৱ গনৰ মধ্যে তুমি জ্ঞানী সাৰ।
 মোৰ অজিনাত হেন সনত কুমাৰ ॥ ৪৫০
 ব্ৰহ্মাৰ তনয় পৌত্ৰ প্ৰপৌত্ৰ যি হয়।
 সেহি বংশে জন্মি আছে আনো মুনিচয় ॥
 ব্ৰহ্মতেজে প্ৰজ্জলিত আইল মুনি যত।
 গৃহে মোৰ স্থিতি ভৈল পুনাৰ বলত ॥ ৪৫১
 তীৰ্থকো পৱিত্ৰ কৰে পাদোদকে যাৰ।
 সুপৱিত্ৰ ভৈল গৃহ আশ্ৰম আমাৰ ॥

যিটো যিটো তীৰ্থচয় আছয় ভূমিত।
 সমস্তে তীৰ্থৰ ফল পায় সাগৰত ॥ ৪৫২
 সাগৰত যিটো যিটো তীৰ্থৰ আশ্ৰয়।
 ব্ৰাহ্মনৰ পাদে তীৰ্থ সমস্তে থাকয় ॥
 ব্ৰাহ্মনৰ পাদোদকে যি ভূমি তিতয়।
 পদ্মপত্ৰে তাৰ পিতৃ জলক পিৱয় ॥ ৪৫৩
 বিপ্ৰ পাদোদক ভূঞ্জে কৰি সতকাৰ।
 বিপ্ৰক দক্ষিণা দিয়ে কৰিয়া আদৰ ॥
 সমস্ত তীৰ্থৰ স্নানে যি ফল পায়।
 বিপ্ৰ পাদোদকে সেহি ফলক লভয় ॥ ৪৫৪
 নিপদ বিনাশ কৰে শুভ সুখ হয়।
 ব্যাধিৰ নিৰ্মূল কৰে যি পুন্মু পায় ॥
 গজাৰ সদৃশ তীৰ্থ নাহি জগতত।
 মাধৱত পৰেদেৱ নাহি ব্ৰহ্মাণ্ডত ॥ ৪৫৫
 মহাদিগু সমথুল নাহি ব্ৰহ্মাণ্ডত।
 পৰমাণু সম ব্ৰহ্ম নাহি সংসাৰত ॥
 ব্ৰাহ্মনত পৰে সুপৱিত্ৰ নাহি কৈয়।
 দ্বিজৰ শৰীৰ পূজা সৰ্ব তীৰ্থময় ॥ ৪৫৬
 ব্ৰাহ্মনত পৰেদেউ পূজা নাথিকয়।
 ব্ৰহ্মা কহি আছে তাক পুৰুষ নিশ্চয় ॥
 আনো নানা তুতি নতি কৰিল বিস্তৰ।
 নিলিখিলো আমি পদ বাহুল্যক ডৰ ॥ ৪৫৭
 সাম বেদ স্তোত্ৰে পুন্মু ভিষক নৃপতি।
 কৃষ্ণক কবিল। তুতি কৰিয়া ভকতি ॥
 ভিষক বদতি প্ৰভু, জগত ইশ্বৰ।
 সমস্তৰে আত্মা তুমি সাথি সমস্তৰ ॥ ৪৫৮
 কৰ্ম্মৰ কৰ্ম্মীৰ ইশ তুমি নাৰায়ণ।
 জ্যোতি ৰূপ পৰম ব্ৰহ্ম দেৱ সনাতন ॥
 তুমি পৰমাৰ্হা সত্য নান্দ্য নিৰঞ্জন।
 তয়ু প্ৰতি বিশ্বজীৱ মায়ায়ে বন্ধন ॥ ৪৫৯
 আনো নানা তুতি নতি কৰি নৃপবৰ।
 ভক্তি ভাৱে প্ৰনামিলা চৰণে কৃষ্ণৰ ॥

ভিক্ষক নৃপতি পাচে কৃষুক পুজিলা ।
 পাদ্য অৰ্ঘ্য মধুপৰ্ক গন্ধ পুষ্প দিলা ॥ ৪৬০
 ইন্দ্রে আনি দিলা পাৰিজাত মালাসার ।
 কৃষুব গলত পিঙ্কটিলন্ত জাতিস্কাৰ ॥
 কুণ্ডল দিবাৰ বস্ত্ৰ অমৃত ভুজন ।
 গগ্নি দত্ত অগ্নি শুদ্ধ ছতয় বসন ॥ ৪৬১
 মালাবস্ত্ৰ অলঙ্কাৰে কৃষুক বৰিলা ।
 ভিক্ষক নৃপতি বঞ্চে প্ৰণাম কৰিলা ॥
 বঁথৰ মুকুট মনি বিশ্বকশ্মে দিলা ।
 সেতি মনি গোট ৰাজ্য কুমুত পিলা ॥ ৪৬২
 কুণ্ডল শিৰত মনিৰাজ প্ৰকাশয় ।
 দ্বিতীয় মাদ্ৰিগ যেন সন্তাত উদয় ॥
 বস্ত্ৰৰ আধাৰ সন্মে ধূপ কচিকৰ ।
 বস্ত্ৰৰ প্ৰদীপ দিলা তাতি মনোহৰ ॥ ৪৬৩
 বস্ত্ৰ পাত্ৰ সন্মে নৈবেদ্যক ৰাজ্য দিলা ।
 পাত্ৰ সন্মে নানা পুষ্প কৃষুক পুজিলা ॥
 পাচে বস্ত্ৰ সিংহাসন দিলা ভক্তি কৰি ।
 পুনৰাচমনি দিলা কৃষুক সাদৰি ॥ ৪৬৪
 কপূৰ তাম্বুল দিলা পাচৈ সমন্বিত ।
 পাচে সুবাসিত জল দিলা মনোনীত ॥
 বক্তি কৰি বমাসয়া বতনে বচিত ।
 দিলন্ত নৃপতি পাচে বিভানে সতিত ॥ ৪৬৫
 এতিমতে বৰিলন্ত ভিক্ষক নৃপতি ।
 পাচে পুষ্পাঞ্জলি ত্ৰয় দিলা মহামতি ॥
 কুঞ্জালি কৰি পাচে ভিক্ষক নৃপতি ।
 ভক্তি কৰি কৃষুপারে কৰিলন্ত তুতি ॥ ৪৬৬
 ব্ৰহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ পদ মহা পুৰাণৰ ।
 কল্পিনী কৃষ্ণৰ কথাচয় মনোহৰ ॥
 সপ্তাধিক শত পদ কথা মনোহৰ ।
 ব্ৰহ্মবি চলা সবে বৈকুণ্ঠ নগৰ ॥ ৪৬৭
 সমস্তে কামক ভোজি আকৰা সাৰ ।
 কল্পিনী-কৃষ্ণৰ নামে ছয়োক নিস্তাৰ ।

কল্পিনীৰ সম্প্ৰদান ।

নাৰায়ণ বদতি নাৰদ মুণিবৰ ।
 আত অনন্তবে কথা শুনা মনোহৰ ॥ ৪৬৮
 কল্পিনী সুন্দৰী বজ্জয় সিংহাসনে ।
 অলঙ্কাৰে বিভূষিত পাচে নাৰীগণে ॥
 অগ্নি শুদ্ধ বস্ত্ৰ দুই পিঙ্কট অনন্তৰ ।
 গোপা পিৰচিলা পুষ্প মালা মনোহৰ ॥ ৪৬৯
 অন্ন তাস্য কৰি চাহে বস্ত্ৰৰ দৰ্পণ ।
 কপালে কস্তুরি বিন্দু পিঙ্কটীলা চন্দন ॥
 সিন্দূৰৰ বিন্দু শোভে কপাল মধ্যত ।
 ডাৰিহৰ পত্ৰ বিবচিলা কপালত ॥ ৪৭০
 তপ্ত সুবৰ্ণৰ বৰ্ণ শত চন্দ্র কান্তি ।
 চন্দনে লেপিত অঙ্গ শোভা কৰে শান্তি ॥
 মালতীৰ মালো তাত কৰয় ভূষিত ।
 কঙ্কালে কল্পিনী চয় কুণ্ডলে বঞ্জিত ॥ ৪৭১
 সপ্ত ৰাজ পুত্ৰে কন্যা গন সমন্বিত ।
 কল্পিনীক প্ৰবেশাইলা জজ্ঞৰ বেদিত ॥
 দেৱ মুনি সিদ্ধ ৰাজ্য গনো নিৰেখিলা ।
 কল্পিনীৰ ৰূপে সবে বিমোহিত ভৈলা ॥ ৪৭২
 সাতবাব প্ৰদক্ষিণ কৃতাজলি কৰি
 সাতবাব প্ৰনামিলা স্বামীক সুন্দৰী ॥
 চন্দন বাসিত জলে পল্লৱক ধাৰ ।
 কল্পিনীক শান্তি কৰিলন্ত দেৱ ৰবি ॥ ৪৭৩
 কল্পিনী দেৱীয়ে শান্তি কৃষুক কৰিলা ।
 ভাৰ্য্যা স্বামী হুয়ো পাছে মুখ নিৰেখিলা ॥
 কল্পিনীয়ে কৃষু মুখে চাহে ঘনে ঘন ।
 কৃষুয়ে চাহন্ত কল্পিনীৰ সুবদন ॥ ৪৭৪
 পাচে ৰাজ্য কল্পিনীক বৰিয়া মিনতি ।
 আপোন কোলাত বৈসাইলন্ত নৰপতি ॥
 বেদ মন্ত্ৰে সম্প্ৰদান কৰিয়া সভাত ।
 কল্পিনীক সমৰিলা কৃষ্ণ হাতত ॥ ৪৭৫
 পিতৃৰ আজ্ঞায়ে কৃষু স্বপ্নিক বুলিলা
 কল্পিনীক পাচে কৃষু গ্ৰহন কৰিলা ॥

পূৰ্ণে শিৱ পাৰ্বতীক বিবাহ কালত ।
 এহন কৰিলা যেন বিষ্ণুৰ বাকাত ॥ ৪৭৬
 পঞ্চলক্ষ স্বৰ্ণৰূপ ভিষ্মক নৃপতি ।
 কৃষ্ণক দক্ষিণা দিলা কৰিয়া ভকতি ॥
 বৈদমন্ত্ৰে সম্প্ৰদান দক্ষিণা দিলন্ত ।
 পিতৃৰ আজ্ঞায়ে কৃষ্ণে স্বস্তি বুলিলন্ত ॥ ৪৭৭
 বিবাহৰ কৰ্ম্ম যেবে ভৈলা সমাপত ।
 পুৰ ৰাজ্য কক্ষিনীক কোলাত লৈলন্ত ॥
 কন্ত্যাক কোলাত লৈয়া কক্ষিনীৰ ভাত ।
 মহামোহে কান্দিলন্ত দেৱৰ সভাত ॥ ৪৭৮
 নেত্ৰৰ লোতকে কক্ষিনীক ডিয়াইলন্ত ।
 বিনয় বচনে কৃষ্ণে চৰনে দিলন্ত ॥
 ব্ৰহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ পদ আতি মনোহৰ ।
 সপ্তাধিক শত অধ্যায় যে কচিকৰ ॥ ৪৭৯

বিবাহৰ পাচত কৃষ্ণকক্ষিনীক সম্ভাষণ ।

পদ ।

নাৰায়ণ বদতি শুনিয়ো মুনিবৰ ।
 কক্ষিনী কৃষ্ণৰ কথাচয় বিবাহৰ ॥
 পাচে কক্ষিনীৰ মাতৃ শ্ৰুত্বা সুমতি ।
 লগে লৈয়া কন্ত্যাগন পতি পুত্ৰৱতী ॥ ৪৮০
 আগবঢ়ি আসি যেনে কৰি কতুহল ।
 নিমুঞ্চন আদি কৰি কৰিলা মঙ্গল ॥
 বত্ৰৰ মন্দিৰে বত্ৰময় সিংহাসনে ।
 কৃষ্ণ কক্ষিনীক বসুয়াইল নাৰীগনে ॥ ৪৮১
 দেৱ মুনি সমস্তৰ যতেক সুন্দৰী ।
 পৃথকে কৰিলা ভূতি কৃতাজ্জলি কৰি ॥
 ভাত পাচে ৰাজপত্নী কৰি কোতুহলে ।
 বৰকন্যা দুহাস্তক ভোজন কৰাইলে ॥ ৪৮২
 পৰম আদৰে দিলা সুবাসিত জল ।
 ভাত পাচে দিলা সতী কৰ্পূৰ তাম্বল ॥
 পাছে দুৰ্গা মঙ্গল পত্ৰিকা দিলা আনি ।
 কৃষ্ণক পঢ়িবে আনি দিলন্ত গোসানী ॥ ৪৮৩
 ভোমাক পঢ়িবে দেই সবে নাৰীগন ।
 মঙ্গল পত্ৰিকা পঢ়া দেৱকী নন্দন ॥

পাৰ্বতীৰ বানী শুনি দেৱ নাৰায়ণ ।
 মঙ্গল পত্ৰিকা পাঠ কৰিলা তেখন ॥ ৪৮৪
 লক্ষ্মী সবস্বতী দুৰ্গা সাবিত্ৰী বাধিকা ।
 তুলসী পৃথিৱী গঙ্গা যমুনা মেনকা ॥
 সতকপা দেবী সীতা দেবী দেবছতি ।
 দেৱমাতৃ অদिति তাৰকা অকঙ্কতি ॥ ৪৮৫
 এতি দেৱীগনে ভাৰ্গৱাস্বামীৰ মঙ্গল ।
 সৰ্ব দায়ে সাপস্তু্যক দুহানো কুশল ॥
 মঙ্গল পত্ৰিকা পাঠ শুনি নাৰী গন ।
 পৰম আনন্দে হাসিলন্ত তেতিক্ষন ॥ ৪৮৬
 পাৰ্বতী বদতি শুনা কক্ষিনীৰ পতি ।
 কক্ষিনীক চাহিয়োক তুমি মহামতি ॥
 নবীন যৌৱনী সতী আতি কপৱতী ।
 তানমুখ চাহিয়োক তুমি বহুপতি ॥ ৪৮৭
 কক্ষিনীয়ো তযুমুখ চাহোক সম্প্ৰতি ।
 ত্ৰৈলোকা মোহন কপ নবীন যুবতী ॥
 সচী নিগদতি শুনিয়োক দেৱ হৰি ।
 তোমাক লভিলা সতী বহু পুত্ৰ কৰি ॥ ৪৮৮
 তোমাৰ শৰ্দূম কপ কক্ষিনী সুন্দৰী ।
 তানমুখ চাহিয়োক তুমি দেৱহৰি ॥
 সাৱিত্ৰী বদতি শুনা দেৱ দামোদৰ ।
 তুমি যেন কন্তা তেনে লভিলা ইন্দ্ৰ ॥ ৪৮৯
 পুৰ্ণৱত বিধাতা কৰি আছে নিকপন ।
 বিদগ্ধা বিদগ্ধ সমে সজ্জম জ্ঞানভন ॥
 ৰতী নিগদতি শুনা যুবতীসকল ।
 ইন্দ্ৰবেবে পৰিত্যাস নসাধে মঙ্গল ॥ ৪৯০
 ধ্যানৰো অসাধ্য কৃষ্ণ জগত ইন্দ্ৰ ॥
 তাতান হোৱয় ভাৰ্য্যা কক্ষিনী পুৰ্ব্বৰ ॥
 বোহিণী বদতি শুনা জগতৰে ভাত ।
 সত্য কথা কহিয়োক নাৰীৰ সভাত ॥ ৪৯১
 বাধিকা কি মত কক্ষিনী বা কেন নয় ।
 ছুইবো কপ গুন কৃষ্ণ কহিয়ে নিশ্চয় ॥

স্তবস্থতা বদন্তি মুনিয়ো কণ্ঠাযত ।
 নাধাত ষ্মিত শ্রীতি মুহিকে আনত ॥ ৪৯২
 পূৰ্ব কালে বাধা দেবী কৃষ্ণৰ সঙ্গিনী ।
 সমস্তে ক্রিড়াক জানা বাধা সুবদনী ॥
 প্রাণ অধিষ্ঠাতা দেবী বাধিকা কৃষ্ণৰ ।
 প্রানতো অধিক শ্রীতি কবয় আদৰ ॥ ৪৯৩
 বাধাত যাদৃশ শ্রীতি কৃষ্ণৰ সতত ।
 সৌহৰ্মতে শ্রীতি নহৈবেক কল্পিনীত ॥
 সাক্ষাতে কল্পিনী দেবী লক্ষ্মী অৱতাৰ ।
 সৰ্ব শক্তি রূপ ইশ্বৰৰ জানা সাৰ ॥ ৪৯৪
 বুজিব ইশ্বৰী দুৰ্গা দেবী নাৰায়ণী ।
 বেদ অধিষ্ঠাতা দেবী সান্বিতী জননী ॥
 ব্রহ্মা শির গনেশ অনন্ত দিবাকৰ ।
 লক্ষ্মী দুৰ্গা আনো আনো ভক্ত নিবন্তৰ ॥ ৪৯৫
 বাধিকা পাইলন্ত কৃষ্ণৰ প্রসাদ হেনয় ।
 এতি সবে নপাইলন্ত প্রসাদ তেনয় ॥
 ত্রৈলোক্য ভিতবে বসুমতী ধন্য হয় ।
 মহা পুণ্ডরন্ত যাত ভাবত আছয় ॥ ৪৯৬
 ধন্য পুণ্ডরন্ত ভৈল বৰ্ষত ভাবত ।
 যাতে বৃন্দাবন আছে ভাবত মধ্যত ॥
 ধন্য পুণ্ড বৃন্দাবন এতেকে ভৈলন্ত ।
 বাধিকাব পদে চিহ্ন যিহেতু আছন্ত ॥ ৪৯৭
 সমস্তে দেৱীতো কৰি বাধা পুণ্ডরন্তী ।
 সমস্তে দ্রবীতে কৰি শ্রেষ্ঠ বাধা সতী ॥
 বাধিকা দেৱীৰ পাদ পদ্মৰ নখত ।
 শোভন আলতা পিঙ্কাই দেৱ গগনন্ত ৪৯৮
 হেনয় শুনিয়া সভাসদ নাৰীগণ ॥
 মুখে বস্ত্ৰ বৈলয়া হাসিলন্ত ভেত্তিকন ॥
 ক্রোধ সমস্তে নাৰী কৃষ্ণৰ আগত ।
 চিন্তিবে লাগিলা ক্রোধাক হৃদয়ত ॥ ৪৯৯
 সেহি বেলা বাধিকাক নমস্কাৰ কৰি ।
 কৃতকৃত্য মানিলন্ত ব্রহ্মতে সুন্দৰী ॥

সৰস্বতী বাণী শুনি সবে নাৰীগন ।
 সাধু সাধু বাধা সতী বুলিলা বচন ॥ ৫০০
 ভিত্তক নৃপতি পাচে কৰিয়া সাদৰ ।
 দেৱগণ বাজাগণ মুগি নিবন্তৰ ॥
 সনাকে পুজিয়া বাজা কৰাইলা ভোজন ॥
 সাদৰে দিলন্ত ধন বস্ত্ৰ আভৰন ॥ ৫০১
 দিয়া দিয়া খোৱা খোৱা বচন আন্দোল ।
 নগবত উঠি গৈল ছেন মহাৰোল ॥
 গীত বাদ্য স্তম্ভল অনেক কৰিল ।
 সমস্তে প্রজাব মনে আনন্দ মিলিল ॥ ৫০২
 এতিমতে ভৈল যবে বজনি প্রভাত ।
 ব্রহ্মা হব আদি কৰি দেৱ অসংকাত ॥
 আপুনি বিমানে চৰিলন্ত দেৱগন ।
 বাজাগনো বথে চৰিলন্ত ভেত্তিকন ॥ ৫০৩
 শীঘ্ৰ কৰি বথে চৰিলন্ত উগ্রসেন ।
 বসুদেৱো চলিলন্ত যত যতুগন ॥
 সমস্তে চলিলা বণে আনন্দিত মন ।
 কৃষ্ণা কল্পিনীক যাত্রা কৰাইল তেখন ॥ ৫০৪
 সুভদ্রা কল্পিনী মাতৃ বিষাদ কৰিয়া ।
 বান্ধিবে লাগিল কল্পিনীক কোলে লৈয়া ॥
 কৈক যস মারমাক তুমি পৰিহৰি ।
 তোমাক ভেজিয়া মই জীবো কেনকৰি ॥ ৫০৫
 তুমি বা মোহোক ভেজি জীবো কেনকৰি ।
 মোৰ গৃহে মহালক্ষ্মী আছিল সুন্দৰী ॥
 মোৰ গৃহ ভেজি মার কৃষ্ণৰ ভবন ।
 বাসুদেৱ শ্রিয়া ছোৱা তুমি সৰ্বক্ষন ॥ ৫০৬
 মহা শোকে এতিবুলি সুভদ্রা সুন্দৰী ।
 নেত্র জলে তিয়াইলেক কন্যা কোলে কৰি ॥
 কল্পিনীক কৃষ্ণ পাতে অপিজা ভিত্তক ।
 মহাশোকে কান্দিলন্ত বহয়ে লোভক ॥ ৫০৭
 পিতৃমাতৃ দুইবে গলে ধৰিয়া কল্পিনী ।
 কান্দিবে লাগিলা দেবী চক্ৰমা বদনী ॥

মায়া কৰি কৃষ্ণ দেৱো তথাতে কান্দন্তু ।
 দেৱ মুনিগনো আসি এবোধ কৰন্তু ॥ ৫০৮
 বনকন্যা দুয়ো পাচে বধত চৰিলা ।
 ভিক্ষক নৃপতি পাচে যৌতকক দিলা ॥
 গঞ্জিন্দ্র সহস্ৰ দিলা ঐবাবত সম ।
 তাহাৰ ছগুন দিলা ঘোৰা গনোবম ॥ ৫০৯
 দাসীৰ সহস্ৰ দিলা দাস দুই শত ।
 তৃতয় সহস্ৰ বস্ত্ৰ দিলা মনোগত ॥
 অমৃন্দ্য ভূষন দিলা ভিক্ষক নৃপতি ।
 পঞ্চলক্ষ্য সুবৰ্ণ দিলন্তু মহামতি ॥ ৫১০ ॥
 জল ভোজনৰ পাত্ৰ সুদ্ধ সুবৰ্ণৰ ।
 বিশ্বকর্ষে বিৰচিত বিশ্বদ্ধ বস্ত্ৰৰ ॥
 বংশে সমে সহস্ৰেক ধেমু দুগ্ধবতী ।
 নবীন প্ৰসূতা দিলা অতি কপবতী ॥ ৫১১
 অগ্নি সুদ্ধ বস্ত্ৰ দিলা কৰিয়া সাদৰ ।
 আনো নানা দিবা বস্ত্ৰ দিলা মনোহৰ ।
 কৃষ্ণৰ চৰণে ৰাজ্য কৰিয়া ভকতি ।
 সমস্তে যৌতক দিলা ভিক্ষক নৃপতি ॥ ৫১২
 কতোদূৰ আগবাঢ়ি গৈয়া মহিপতি ।
 কৃষ্ণকু প্ৰণামি বৈলা অসন্তোষ মতি ॥
 দেৱ মুনি সমে বস্ত্ৰদেৱ উগ্ৰসেন ।
 দ্বাৰকাক অভিমুখে যাস্তু ইন্দ্রযেন ॥ ৫১৩
 প্ৰাসন্ন বদনে সবে পূব প্ৰৱেশিলা ।
 সুমঞ্জল নানা বাজ সকলে বজাইলা ॥
 দৈৱকী ৰোহিনী যসোদাক আদিক কৰি ।
 আদিতী যে দিতী আনো দেৱৰ সুন্দৰী ॥ ৫১৪
 উদ্ধৱ কামিনী আনো প্লষি পত্নীগন ।
 বনকন্যা আগ বাঢ়ি গৈলা তেতিক্ষন ॥
 উকলি জোকাৰ পাৰে সবে নাৰীগ ।
 গৃহ প্ৰবেশাইলা নিৰ্যাণ অনন্দিত মন ॥ ৫১৫
 নানাবিধ সুমঞ্জল কৰি নাৰী গণে ।
 বৰ কন্যা প্ৰবেশাটলা বস্ত্ৰৰ ভৱনে ॥

দেৱমুনি ৰাজাগণ লগে ঐজাগণ ।
 চতুর্বিধ ভঙ্গ বস কৰাইলা ভোজন ॥ ৫১৬
 বস্ত্ৰগন দ্বিজগণ ভট আদি কৰি ।
 সবাকে ভূজ্জাইলা বস্ত্ৰদেৱ মাগুকৰি ॥
 যথাযোগ্য ধন বস্ত্ৰ দিলা বস্ত্ৰদেৱ ।
 সবাকে সন্তোষ দিয় কৰিলন্তু সেৱ ॥ ৫১৭
 দেৱমুনি গণো গৈল আপোন ভবন ।
 আপোন বন্দিৰে চলি গৈলা ৰাজাগণ ॥
 ধন বস্ত্ৰ অলঙ্কাৰ লভি সমস্তয় ।
 পৰম আনন্দে চলি গৈলা নিজালয় ॥ ৫১৮
 ব্ৰহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ পদ মহা পুৰাণৰ ।
 কল্পিনী কৃষ্ণৰ কথাচয় নিবাহৰ ॥
 অষ্টাধিক সত অধ্যায়ৰ মনোহৰ ।
 শুনিয়োক নৰনাৰী সব নিবন্তৰ ॥ ৫১৯
 শ্ৰদ্ধাকৰি শুনি পাটন বৈকুণ্ঠ নগৰ ।
 শ্ৰৱন সাত্ৰকে শুছে পাপ নিবন্তৰ ॥
 কলিমল পিনাসন কৃষ্ণৰ চৰিত্ৰ ।
 ইত্যাক শুনিয়া কৰা দেহাক পবিত্ৰ ॥ ৫২০
 মুখে নাম যদি কপ সজ ভকতৰ ।
 কৃষ্ণ কথাচয় কৰ্ণে শুনা নিবন্তৰ ॥
 কৃষ্ণেন দেৱৰো দেৱ জানি নিবন্তৰ ।
 তান নাম মুখে লৈয়া ভজা দামোদৰ ॥ ৫২১
 সমস্তে বিষয় স্মৃথ মনে পৰিহৰি ।
 নিবন্তৰে নৰে ডাকি বোলা, কৰি হৰি
 বলোবাম দ্বিজ বোলে এড়ি আন নানা
 কৃষ্ণত ভকতি কৰি বোলা কৃষ্ণ নাম ॥ ৫২২
 ইতি শ্ৰীদ্বাৰকা বঙ্গ কথ্য সমাপ্ত ।

পাপৰ পৰিচয় ।

পদ ॥

যাহাক দেখিলে পাপ হ'বে নিবন্তৰ ।
 সৈধিকথা স্তুতো পিতৃ শুনাত পৰ ॥
 হৃদয় দেখিলে পিতৃ পাপৰ কাৰণ ।
 বেললে দুখৰ বীজ জানা তপোধন ॥ ১
 গো-বৰী ব্রহ্মবৰ্ণী পুন্যক বিক্রয় ।
 পিতৃবধী মাতৃবধী কুটিল গি হয় ॥
 দেৱতা হনন কৰে বিশ্বাস যাতক ।
 মিচামাক্ষী হ'বে যিহো অখিতি বধক ॥ ২
 গ্রামক যজ্ঞয় দেব বিশ্রমণ হ'বে ।
 অশ্বথ ছেদন শিৱ বিষু নিন্দা কৰে ॥
 অদীক্ষিত সন্ধ্যাঙ্গী দিগ অনাচাৰ ।
 'দেৱলিয়া হোৱয় স্তম্ভৰ স্পৰ্শকাৰ ॥ ৩
 স্তম্ভ আদ্য তলভুঞ্জে শৰকো দহয় ।
 বুয়কো বাহয় দ্বিজে স্তম্ভ পৰিহয় ॥
 পতি পুত্ৰ যিহো জীৱ নাই সমুদাই ।
 নাক কাটি যিহো জীৱ স্বামী ভক্তি নাই ॥ ৪
 দেৱতা ব্রাহ্মন নিন্দা কৰে যিহোনৰে ।
 বিষ্ণু ভক্তি হীন যিহো চৌৰ কৰ্ম কৰে ॥
 স্তম্ভৰ বিপৰা চাঞ্চালিনী যিহোহয় ।
 বীৰভিচাৰী নাৰীক দেখিবে নলাগয় ॥ ৫
 সদা ক্ৰোধযুক্ত দুহু যিহো জন হয় ।
 সৰ্বকদাই স্তম্ভধৰি যিপুৰু ফুৰয় ॥
 উপপতি জাতমিচা সদায় বহয় ।
 শবনগতক ষ্পতৃ যিজনে খায় ॥ ৬
 বিষ্ণু হৰয় যিহো জন দুৰাশয় ।
 যিহো স্তম্ভ ব্রাহ্মণীক গমন কৰয় ॥
 অধৰ্মী কৰ্ম দ্বিজে সদায় কৰয় ।
 চাৰিভাতি অগম্য গমন আচৰয় ॥ ৭

আপোন মাতৃক আঁক সপত্নী মাতৃক ।
 আপোন দুহিত্ৰী সাশু আক ভাগীনীক ॥
 গুৰুপত্নী পুত্ৰপত্নী পত্নী সোদৰৰ ।
 মাতৃ পিতৃ ভাগিনিৰ ভাৰ্যা ভাগীনী ॥ ৮
 নৱ বিবাহিতা কন্যা ভাৰ্যা পিতৃব্যৰ ।
 বজ্জমলা ভাৰ্যা আক ভাৰ্যা মাতুলৰ ॥
 পিতৃ মাতৃ দুইৰো মাতৃ সতী যিহো হয় ।
 এহি তম্ভাদশ বপ অগম্য নিশ্চয় ॥ ৯
 অষ্টাদশ নাৰীসমে দ্ৰুযিত হোৱয় ।
 সেই নব নাৰী দেখি ব্রহ্ম বধী হয় ॥
 গোবধীক ব্রহ্ম বধী আদি কৰি যত ।
 দৈন্য যোগে দেখি পাপ লভে নানা মত ॥ ১০
 এহি পাপী সব দেখি সূৰ্য্যক চাহিব ।
 সূৰ্য্য দেখি তাত পাচে বিষ্ণুক স্মৰিব ॥
 কামনা কৰিহা যদি চাৱে পাপী গন ।
 তাৰ পাপ তুল্য পাপ হোৱয় তেখন ॥ ১১
 এতেকেসে সন্তসৰে পাপীক নচাই ।
 পাপে ভয় কৰি থাকে জানা নন্দৰাই ॥
 সৰ্বি গ্ৰাস গ্ৰহণক নৰে নচাহিব ।
 ভয় তাৰা বধ তাৰা তাকাকো তেজিব ॥ ১২
 ভয় ৰাশি সৰ্গ অষ্ট দ্বাদশ নৱমে ।
 যদি চন্দ্র স্থিতি হৱে অপৰ দশমে ॥
 চতুৰ্থ ৰাশিত চন্দ্র সূৰ্য্য নচাহিব ।
 অন্যত ৰাশিত চন্দ্র সূৰ্য্যক দেখিব ॥ ১৩
 ভাদ্ৰব মসন্ত স্তম্ভ কৃষ্ণা চতুৰ্থীত ।
 উদিত চন্দ্রক নচাহিবা কদাচিত ॥
 চন্দ্র তাৰা হৰণ কৰক মহাপাপ ।
 কামনা কৰিয় চাইলৈ পাৱে আতি শাপ ॥ ১৪
 অজ্ঞানতো যদি নৰে চন্দ্রক দেখয় ।
 স্তম্ভ পুত্ৰ জল পানে স্তম্ভক কৰয় ॥
 নিষ্কলঙ্ক হৱে সিতু নন্দ মহাশয় ।
 কহিলোহো দেখা পাপ ভোমাত নিশ্চয় ॥ ১৫

আক কিকা কহিষোহো বহা মহাশয়।
 নিশ্চয় কহিবো মঞ্জি নকৰা সংশয় ॥
 নন্দ নিগদতি গুনিয়োক দেব হৰি।
 বাহু এক চন্দ্র সূৰ্য তৈলা কেন কবি ॥ ১৬
 নষ্ট চন্দ্র চতুৰ্ণীৰ ভাদ্রব মাসত।
 কিয় তৈলা সেহিকথা কহা দামোদৰ ॥
 বেদবো জনক তুমি দেৱ নাৰায়ণ।
 ভোমাত বিনাই কাত সুধিবো কাৰণ ॥ ১৭
 ভগৱন্ত নিগদতি নন্দ মহাশয়।
 দেৱৰ নিসিদ্ধ কথা কৈবে নলাগয় ॥
 বেদৰ নিশ্চয় জ্ঞানী গনে নকহয়।
 এহি কথা এড়ি আন পোছা মহাশয় ॥ ১৮
 নন্দ নিগদতি ব্ৰহ্ম দেৱ সনাওন।
 ভক্তক নবঞ্চি তুমি কহিয়ো কাৰণ ॥
 ভগৱন্ত নিগদতি গুনা নন্দ বাজ।
 পুৰাতন কথাক কহিবো নাহি বাজ ॥ ১৯
 যাহাক গুনিলে তীৰ্থ স্নান ফল পাই।
 নিস্কলঙ্ক নব হৰে জানা নন্দ বাই ॥
 সমস্তে পাতকী দেখি যিতো পাপ হয়।
 আধ্যান প্ৰৱনে ভাসিভুক্তক কৰয় ॥ ২০
 একদিনা কতুহলে যামদগ্নি স্থৰি।
 বেণুকা সহিতে গৈলা পৰম হৰিষি ॥
 নৰ্দদা নদীৰ তীৰে আতি মনোহৰ।
 বেণুকা সহিতে স্থৰি ক্ৰিড়িলা বিস্তৰ ॥ ২১
 নৱ বিবাহিতা সতী নবীনী জৌগনী।
 স্তন ভৰে নঙ্গগতি বতন ভুৱনী ॥
 শ্বেত চম্পকৰ বৰ্ণ সুবেশা ধাৰনী।
 মুখে অল্প হাস্য পূৰ্ণ চন্দ্রমা বদনী ॥ ২২
 শ্ৰোনি ভৰে মন্দ গতি ততি নিকপম।
 সুন্দৰী গনৰ মধ্যে নাহি যাৰ সম ॥
 আতি সুন্দৰ বস্ত্ৰে দ্বেষ কৰি বিজুৰ ॥
 কাম বানে আৰ্ত্ত পুলকিত অঙ্গগণ ॥ ২৩

কটাক্ষা কৰিয়া সতী মুনিৰ দেখন্ত।
 নিৰ্ঘাণ স্থানত মুনি তাক বমিলন্ত ॥
 কোবিলব নাদ তাত আতি মনোহৰ।
 মধুকৰে গুঞ্জ বৰ কৰয় উত্তম ॥ ২৪
 সুগন্ধী পৰন বহে তাত কছিকৰ
 পুষ্প সযা কৰি অৰ্ছে দেখিতে সুন্দৰ ॥
 চন্দনে লেপিত অঙ্গ বস্ত্ৰ মাধ্যধাৰ।
 মহাবাস কৰি আছিলন্ত মুনিবৰ ॥ ২৫
 বেণুকা সহিতে স্থৰি ক্ৰিড়িলা আহন্ত।
 সেহিবোলা সূৰ্য্য আসি ভৈল উপনীত ॥
 সূৰ্য্য নিগদতি ধৰ্ম্মবস্তা, মুনিবৰ।
 জ্ঞানী মধ্যে নাহিকয় তুমি সমলব ॥ ২৬
 বেদ কৰ্তা ব্ৰহ্মা তুমি পিতামহ হয়।
 চাৰি বেদ জ্ঞান আছা তুমি মহাশয় ॥
 বেদ অঙ্গ কৰ্তা তুমি ধৰ্ম্মজ্ঞ নিছয়।
 বেদজ্ঞ নী মধ্যে শ্ৰেষ্ঠ তুমি মহাশয় ॥ ২৭
 মহাতপশালী তেজৱন্ত ব্ৰহ্মচাৰী ॥
 ব্ৰহ্মকো সাখ্যাত কৰা তুমি ব্ৰতধাৰী ॥
 ভোমাব মুখবহন্ত পটি সাত্ৰ চয়।
 ছয়া আছে সুপণ্ডিত ধৰ্ম্মক কহয় ॥ ২৮
 বেদৰ বিহিত ধৰ্ম্ম বোলে মহাশয়।
 বেদৰ নিষিদ্ধ জানা অধৰ্ম্ম হোৱয় ॥
 ধৰ্ম্মজ্ঞ সকলে জানা ধৰ্ম্মক কৰয়।
 অধৰ্ম্মী সবলে অধৰ্ম্মক আচৰয় ॥ ২৯
 ধৰ্ম্মৱন্ত ছয়া কেনে ধৰ্ম্মক তেজৱন্ত ॥
 দিবসত মৈথুনক নিসিদ্ধ হোৱয় ॥
 দিবসে মৈথুন দোষ জানা মহাশয়।
 বিশেষ কৰিয়া বেদে কহিয়া আছয় ॥ ৩০
 সমস্তে কৰ্ম্মৰ সাধী আমি মহাশয়।
 এতেকেসে ধৰ্ম্মকথা কহিছো নিশ্চয় ॥
 দ্বিজকণ ধৰি সূৰ্য্যো বচন বুলিলা।
 সূৰ্য্যো বচন শুনি মৈথুন তেজিল ॥ ৩১

বিপ্রকপ ধাঁৰী সূৰ্য্য দেখিয়া তহিত ।
 ষামদগ্নি মুণিবৰ ভৈল সচকিত ॥
 বৰ্কত নয়ন ভৈলা কোপ বিগৰীত ।
 মহালাজ পাইলা ঋষি বৈমুকা সহিত ॥ ৩২
 বৈমুকায়ে শীঘ্ৰে গৈয়া পিচ্ছিকা বসন ।
 সেহিবোলা ষামদগ্নি বুলিলা বচন ॥
 কোন তঞি আপোনাক মানস পণ্ডিত ।
 ভোত পৰে আন নাই পণ্ডিত ভূমিত ॥ ৩৩
 তুণ্ডবংসে জন্ম মঞি তঞি কাস্তপৰ ।
 ধৰ্ম্ম অধৰ্ম্মক জানো চাৰিও বেদৰ ॥
 বেদকো জানোহঁ মই জানো সান্ত্ৰ গন ।
 বেদৰ বিহিত কৰ্ম্ম জানো সৰ্ব্বজন ॥ ৩৪
 বেদৰ নিসিদ্ধ জানা অধৰ্ম্ম বোলয় ।
 সুকৰ্ম্মে জৰিত মিতো অস্ত্ৰংগী হোৱয় ॥
 তাহাৰেমে বেদ বাক্য কৰিব লাগয় ।
 তেজস্বিৰ দোষচয় যেন নাহিকয় ॥ ৩৫
 সৰ্বদা ভক্ত্য বহি যেন সবাকৈ দহয় ।
 তেজস্বিৰ দোষ জানিবাহা সেহিনয় ॥
 তুমি সমে ছৈধ্য সাধী পাপৰ পুণ্ডৰ ।
 শাস্তা ফল দাতা নোহে বৈষ্ণৱ জনৰ ॥ ৩৬
 বিমুৰ্ছকতৰ নাই অশুভ কিঞ্চিত ।
 স্মদৰ্শণ চক্ৰে বাধি থাকে প্ৰতি নিত ॥
 আমাৰ শাসন কৰ্ত্তা ব্ৰহ্মা বিষ্ণু ইব ।
 তুমি দেৱ বিনে আন মুহিকৈ অপৰ ॥ ৩৭
 ষামদগ্নি পুত্ৰে যেন মতে স্বচ্ছন্দে ফুৰয় ।
 সেহি মত স্থিতি মোৰ জানিবা নিশ্চয় ॥
 দিবাকৰ আদি কৰি যত সাধী আৰ ।
 সিখাইবে নপাৰে আয়াসাক অনিৰ্ব্বাৰ ॥ ৩৮
 ইন্দ্ৰ আদি কৰি যত জাঁহে দেৱগণ ।
 সপি ভয় কৰিবাক পাবো এতিক্ষন ॥
 মোৰ শাস্তা ভগৱন্ত দেৱ নাৰায়ণ ।
 মোহোৰ আগত ধৰ্ম্ম বস্তা তঞি কোন ॥ ৩৯

স্বস্থানে চলিয়ো মোৰ নোভোলাইবি খজ ।
 নিৰ্য্যান অৰণ্ডে তই কৰ বস ভজ ॥
 মোৰ শাপে পাপ দৃশ্য বাহু গ্ৰহ তঞি ।
 হৈবি দিবাকৰ সূৰ্য্য শাপ দিলো মঞি ॥ ৪০
 বায়ু নিয়া মেঘে যে তোমাক চাক্ষিকৈ ।
 সেহিকালে আমাচয় সমস্তে ছুটবৈক ॥
 মোৰসম তেজস্বন্ত নাহিকৈ অপৰ ।
 হেন গৰ্ব্ব কৰ তঞি দেৱ দিবাকৰ ॥ ৪১
 তেজ হয়ো হৈব ভাব জানিয়ো নিশ্চয় ।
 বাহু গ্ৰেট জল তেজ হৈবে মহাশয় ॥
 ঋষিৰ শুনিয়া শাপ পাচে দিবাকৰ ।
 কৃতাজলি কৰি তুতি কৰিলা বিস্তৰ ॥ ৪২
 সূৰ্য্য নিগদতি ষামদগ্নি মুণিবৰ ।
 অনধ্য ব্ৰাহ্মণ ধন্য মায়া শ্ৰেষ্ঠতৰ ॥
 নাৰায়ণ শিৱ ব্ৰহ্মা আদি দেৱগৰ ।
 গনেশ অনন্ত ধৰ্ম্ম আদি নিবন্তৰ ॥ ৪৩
 ব্ৰাহ্মণক কৰে তুতি সবে দেৱগন ।
 সবাবো নমসা বিপ্ৰকপী জনাৰ্দ্দন ॥
 বিপ্ৰদত্ত দ্ৰব্য আমি কাৰ'হো ভক্ষন ।
 ইন্দ্ৰ অগ্নি আদি কৰি যত দেৱগন ॥ ৪৪
 দেৱক পুজয় দ্বিজ দ্বিজক পুজয় ।
 পৰম্পৰে পুজা কৰে জানা মহাশয় ॥
 কৰা কৰা দ্বিজবৰ বৈষ্ণৱ একান্ত ।
 স্বধৰ্ম্ম আচৰি ক্ৰোধ কৰা উপশান্ত ॥ ৪৫
 বৈষ্ণৱ কেনে কোপ দ্বিজ মহাশয় ।
 বৈষ্ণৱ সঁকলে সদা কৃষ্ণক ছিত্তয় ॥
 পৰম্পৰে স্নেহ পাত্ৰ দেৱ ব্ৰাহ্মণৰ ।
 স্নেহক ছেদন কৰা কেনে দ্বিজবৰ ॥ ৪৬
 মোক শাপ দিলা তুমি ময়ো দিবো শাপ ।
 নিস্তেজযাজন মোক জানাবোলয় পাপ ॥
 যদি আমি শাপ নেদো তোমাক নিচ্ছয় ।
 নিস্তেজৰ বুলিয়া হাসিবৈক নৰচয় ॥ ৪৭

ক্ষেত্রিয়ৰ অন্তে তযু হৈবেক মৰণ ।
 পৰাভৱ কৰিবৈ তোমাক ক্ষেত্রিগন ॥
 সূৰ্য্যৰ বচন শুনি পাচে দ্বিজবৰ ।
 মহাক্ষেপে বুলিলন্ত শুনা দিবাকৰ ॥ ৪৮
 শ্বিৰে তোক জিনিবেক হৈবি পৰাজয় ।
 তেন শাপ যেনে ঋষি দিলা মহাশয় ॥
 দুইহানো কন্দল পাচে জানি অজাপতি ।
 কাশাপ সন্তিতে আগিলন্ত মহামতি ॥ ৪৯
 দুইহাকো বুলিলা ব্রহ্মা কৰিয়া সাদৰ ।
 শুনিয়েক দিবাকৰ শুনা দ্বিজবৰ ।
 কমা কৰা সূৰ্য্য তুমি দেৱ নাৰায়ণ ।
 তোমাৰ যে প্ৰতিপাল্য অস্থা ব্রহ্মান ॥ ৫০
 তযু পিতৃ ভৃগু মোত কৰিয়া আচয়
 এতেনেসে শাপ তন্তু কৰো মহাশয় ।
 মাৰিচি কাশাপে মোক বুলিয়া আছয় ।
 এতকে দুহানো শাপ কৰিনো নিম্নয় ॥ ৫১
 শাস্ত ভোৱা দিবাকৰ তুমি দেৱবৰ ।
 সমস্তে কৰ্ম্মৰ সূত্ৰী তুমি শ্ৰেষ্ঠতৰ ।
 শূন্য অতিৰিক্ত দৰ্শে কোনো দিবসত ।
 কোনো প্লতুকালে কোনো কোনো সময়ত ॥ ৫২
 মেঘেৰে আবৃত ৰাজ্ৰ গ্ৰহন কৰিব ।
 তাতো কোনো গ্ৰসিবেক কোনো নগ্ৰসিব ॥
 গ্ৰহনক চাৰিণক কোনো নপাইবেক ।
 কোনো পুণ্যবন্ত জনে চাৰিবে পাটবেক ॥ ৫৩
 অন্তকালে পুণ্য দৃশ্য হুইব দিবাকৰ ।
 দেখি নগ্ন তোমাক নিস্পাণ হৈব নৰ ॥
 সৰস গ্ৰাস গ্রহণক নৰে নচাৰিব ।
 জন্ম তাৰা বধতাৰা তাতাতো ভোজব ॥ ৫৪
 জন্ম ৰাশি সপ্ত অষ্টাদশ নবমে ।
 যদি সূৰ্য্য স্থিতি হোৱে অপৰ দৰ্শনে ॥
 চতুৰ্থ ৰাশিতো চন্দ্ৰ সূৰ্য্য নচাৰিব ।
 অশ্বত্ৰ ৰাশিত চন্দ্ৰ শূণ্যক দেখিব ॥ ৫৫

অন্ত কালে মেঘাবৃত্তে মধ্যাহ্ন কালত ।
 জলতো নচাইব সূৰ্য্য জানিব সত্তত ॥
 অৰ্দ্ধোদয় কালে সূৰ্য্য পাপ দৃশ্য হয় ।
 এতিকালে নচাৰিব নৰ নাৰী চয় ॥ ৫৬
 ভাৰ্য্যাৰ নিমিত্তে স্থাল সন্তবে তোমাক ।
 তেজ তানি বৰিবেক বৈলো সূত্ৰ বাক ॥
 তেজ তানি যদি এতিক্ষনে নহইবে ।
 তযু ভাৰ্য্যা সংজ্ঞা দেৱী কিমতে সজিব ॥ ৫৭
 মালি স্তমালিৰ যুদ্ধে শিব মহাশয় ।
 তোমাক কিনিব তুমি হৈবে পৰাজয় ॥
 এতি বুলি ব্রহ্মা দেৱে সূৰ্য্যক শ'পয় ।
 যামদগ্নি ঋষিকো বুলিলা মহাশয় ॥ ৫৮
 ছুই দ্বিজবৰ তুমি চলিয়ে গৃধক ।
 স্তখে গৃহে থানি তুমি চিন্তা ঈশ্বৰক ॥
 তযু তেখে ভস্মভূত কৰিবে সন্তত ।
 কোন বস্ত্ৰ সূৰ্য্য বাপী টোতা ত্ৰিজগত ॥ ৫৯
 সূৰ্য্য গতিপাল্য হৈবা তোমাৰ নিশ্চয় ।
 তোমাক পাণিবে লাগে সূৰ্য্য সেতিনয় ॥ ৬০
 দুইনো দুই পুজা তানা দেৱ ব্ৰাহ্মনৰ ।
 দুইহানো সমঙ্গ ৱেৰে পুশ্য পোশ্যকৰ ॥
 ক্ষেত্রিয় ছুইয়া জাত কুলত শিচয় ।
 পৰাভৱ কৰি বধিবেক দুৰাশয় ॥ ৬১
 প্ৰাক্তন কৰ্ম্মক কোনে কৰিব খণ্ডন ।
 তযু পুত্ৰ অংশ ছুইবে দেৱ নাৰায়ণ ॥
 তিনি সাত বাৰ ফুৰিবেক 'পৃথিৱীত'
 নিক্ষেত্রিয় কৰিবেক সাধি তযু হিত ॥ ৬২
 এতি বুলি ব্রহ্মা গৈলা নিজ ভুবনক ।
 যামদগ্নি সূৰ্য্য গৈল আপোন গৃহক ॥
 পূৰ্ব কথ্য কৈলো নন্দ তোমাৰ আগত ।
 আক্যান জ্বৰনে পুণ্য পায়য় সত্তত ॥ ৬৩
 ৰাজ্ৰগ্ৰেই পাপ দৃশ্য যেন মতে ভৈল ।
 তোমাৰ আগতে পিতৃ সবে কথা কৈল ॥

চতুৰ্থী তিথিৰ চন্দ্ৰ ভাস্কৰ মাসৰ ।
 নষ্ট চন্দ্ৰ যেন ভৈল শুনা আত পৰ ॥ ৬৪
 বাহুগ্ৰাস্ত কলঙ্ককৌ কহিবা চন্দ্ৰৰে ।
 পুৰাতন কথা পিতৃ শুনা মনোহৰ ॥
 সুন্য সভাসদ লোক কৃষ্ণ চৰিত্ৰ ।
 কৃষ্ণ কথা শুনিহোবা পৰম পবিত্ৰ ॥ ৬৫
 শ্ৰবন মাত্ৰকে হৈবা সংসারৰ পাৰ ।
 জানিয়া সততে কবা কৃষ্ণ কথা সাৰ ॥
 বিষয়ৰ কথাচয় নবকৰ দ্বাৰ ।
 জানি সঙ্গ সবে তাক কবা পৰিত্ৰাৰ ॥ ৬৬
 কৃষ্ণৰ চৰন মাত্ৰ কৰিয়োক ধ্যান ।
 কৃষ্ণনাম মুখে লৈয়া তেজা কাম আন ॥
 বোধোদয় বিজে বোলে তেজি আন কাম ।
 সংসাৰ তৰিবা যেনে বোলা বাম বাম ॥ ৬৭

চন্দ্ৰ কতক তাৰা হৰণ ।

কৃষ্ণ নিগদতি শুনা পিতৃ মহা মতি ।
 নবীন যৌবনী গুৰুপত্নী তাৰা সতী ॥
 বদ্ধ অলঙ্কাৰ গারে কৰিয়া ভূষণ ।
 গৱত পিন্ধিয়া তাৰা অমূল্য বসন ॥ ৬৮
 সুন্দৰী গনৰ মধ্যে নাহি যাৰ সম ।
 ডঙ্ক কঙ্কলি অঙ্গ হাস্য মনোবশ ॥
 কেশববিন্ধ্যিয়া খোপা আতি উচ্চ কৰি ।
 মালতীৰ মালাতাত আছে ভৰি পুৰি ॥ ৬৯
 সিন্দূৰৰ বিন্দু চন্দনৰ বিন্দুয়ে ।
 মৃগমদ বিন্দু কঙ্কালত প্ৰকাশয় ॥
 পদ্মলিপি লিখি আছে গণ্ডে মনোহৰ ।
 গল্প নিশ্ব ফল সম অকণ অধৰ ॥ ৭০
 শীৰাসাৰে নিৰ্ম্মি আছে সাত সৰি হাৰ ।
 স্তনৰ উপৰে ঝিলি মিলা পেচন্দাৰ ॥

কাগিনী গনৰ মধ্যে গজিল্ল গমনী ।
 স্নকুমলী নাৰী মধ্যে চন্দ্ৰমা বদনী ॥ ৭১
 পিল্ল সম দুই স্তন কামৰ আধাৰ ।
 কামুকৰ মহাধন পুস্ত স্তন ভৰ ॥
 স্বৰ্গ মন্দাকিনী গঙ্গা তাহান তীৰত ।
 স্নানি স্নান বস্ত্ৰ ছুই পিন্ধিয়া গৱত ॥ ৭২
 গুৰু পাদ পদ্ম সতী চিন্তিয়া মনত ।
 গৃহক যাঁহোক মতি তাৰা কৰি দিত ॥
 সেহি বেলা চন্দ্ৰে আসি তাৰাক দেখিলা ।
 কাম বানে আত ছয়া তাৰাক হৰিলা ॥ ৭৩
 সতীৰ কন্তত পৰি বথত তুলিলা ।
 মহা কামাতুৰ ছয়া আলিঙ্গিবে লৈলা ॥
 চুপন কৰিলা মুখে তাৰাক ধৰিয়া ।
 শৃঙ্গাৰ কৰিবে মনে উদ্যম কাৰয়া ॥ ৭৪
 সেহি বেলা তাৰা দেবী বুলিলা বচন ।
 এৰ এৰ কুলধম কুলৰ দুষণ ॥
 গুৰু পত্নী ব্ৰাহ্মণী যি প্ৰতিব্ৰতা হয় ।
 সঙ্গমত ব্ৰহ্মবধ পাতক হৰয় ॥ ৭৫
 তই পুত্ৰ মই মাতৃ তোহোৰ হোৱয় ।
 ধৈৰ্য্য ধৰি মোক ভেজিয়োক মহাশয় ॥
 দিস্কাৰ জীৱন জোৰ যদি নেবা মোক ।
 পাচে গুৰু দেৱে তপ্স কৰিবেক তোক ॥ ৭৬
 পুত্ৰত অধিক শিষ্য বেদত কহয় ।
 মোহোৰ স্বামীৰ প্ৰিয় শিষ্য তই হয় ॥
 শিষ্য ছয়া গুণী তঞি অধৰ্ম্ম কৰস ।
 স্বধৰ্ম্মক বাখি তঞি মাতৃক এৰস ॥ ৭৭
 বলে ধৰি তঞি যদি কৰস গমন ।
 তোত বধাদিয়া মঞি মৰিবো এখন ॥
 কামাতুৰ চন্দ্ৰে তাৰা বাহ্য নাহিলা ।
 সম্ভোগ কৰিবা মনে উদ্যম কৰিলা ॥ ৭৮
 মহা পতিব্ৰতা তাৰা কোপে দিলা শাপ ।
 বাহু গ্ৰহি বন্ধা গ্ৰহি হৈবি তঞি পাপ ॥

বক্ষ্য' বোগী হৈবি তঞ্জি' জ্ঞান চুৰাশয় ।
 জগতে কলঙ্ক ভোব ঘৃষিব নিচ্ছয় ॥ ৮০
 মহা কষ্টমাতুব দেখি ভাবক! সুন্দৰী ।
 কামকো লপিল পাছে মহা খেদ কৰি ॥
 মহা কামাতুব কাম কৰিলি চন্দ্রক ।
 সেহি দোষে শিৱে ভস্ম কৰিবেক ভোক ॥ ৮১
 চন্দ্রে পাচে ভাবকাক ঐহণ কৰিলা ।
 মন বঞ্জনান্ন স্থানে ভাবাক ক্রিড়িলা ॥
 শুকক স্মৰি ভাবা অনেক কান্দিলা ।
 কোলাত বৈসয়া চন্দ্রে নানা স্থানে নিলা ॥ ৮২
 সৰোবৰ নদী নদ ভাব ভিত্তবত ।
 গিৰি গহ্বৰত কতো নিৰ্য্যান বনত ॥
 পুষ্প সযা কৰি কতো পুষ্পৰ বাৰিত ।
 কতো স্বৰ্গে ক্রিড়িলন্তু কতো পৃথিবীত ॥ ৮৩
 কতো সৰোবৰে কতো তুকুটে চলন্তু ।
 চন্দন বনত কতো সমুদ্ৰ তটত ॥
 দেৱৰ দেৱীৰ স্থান আতি মনোহৰ ।
 ষানিক মুকুতা হোৱা আছয় বিস্তৰ ॥ ৮৪
 ছেন নানা ৰম্য স্থানে ভাবা সমষ্টি !
 ক্রিড়া কৰি ফুলিলন্তু চন্দ্রাৱলি বাতি ॥
 কামধেনু খীৰ পান কৰি লশধৰ ।
 ক্ষীৰ সাগৰৰ তিৰে ক্রিড়িলা বিস্তৰ ॥ ৮৫
 অগ্নি সূক্ত বস্ত্ৰ যুগ অগ্নি আনি দিলা ।
 বৰ্ণে বস্ত্ৰৰ মালা চন্দ্রক অৰ্পিলা ॥
 পৱনে আনিয়া দিলা বস্ত্ৰ চন্দ্র বঁৰ ।
 চন্দ্রে ভাত ক্রিড়িলন্তু আতি মত্তস্তৰ ॥ ৮৬
 বলিৰ গৃহৰ পৰা শুক্ৰ আসিলন্তু ।
 সেহি সময়ত চন্দ্রে তাক দেখিলন্তু ॥
 প্ৰণাম কৰিয়া চন্দ্রে শৰণ পসিলা ।
 ভাৱাৰ হৰণ কথা সমস্তে কহিলা ॥ ৮৭
 সূক্ৰে কামি চন্দ্রক যে বুজাইবে লাগিলা ।
 বেদ পুৰাণৰ বানী কহিবে ধৰিলা ॥

সূক্ৰে নিগদতি চন্দ্র বচন শুনিয়ে ।
 শুকব চৰণে তাৰা দেৱীক অৰ্পিয়ে ॥ ৮৮
 সমস্তে দেৱৰ পূজা শুক বৃক্ষস্পতি ।
 শৰণ পসিয়ে তুমি কৰিয়ে ভক্তি ॥
 মাতৃ তুলা শুক পত্নী ভাৱাক ডেজিয়ে ।
 পাপ ক্ষয় উপায়ক পাচত কৰিও ॥ ৮৯
 শুক পত্নী সতী যিতো প্ৰহৰণ কৰয় ।
 বল কৰি ব্রহ্ম বধ সহশ্ৰ হোৱয় ॥
 ব্রহ্ম হত্যা সহশ্ৰব পাতেক পাৱয় ।
 কুস্তি পাক নৰকত পৰিয়া থাকয় ॥ ৯০
 ব্রহ্মাৰ বয়স শত ভাব হবে বাস !
 পিতৃ গনে পিতৃ জলে চোৱয় নৈবাৰ ।
 কৃষ্ণ নিগদতি নন্দ পিতৃ মহাশয় ।
 আত অনন্তবে কথা শুনিয়ে নিচ্ছয় ॥ ৯১
 সূক্ৰে দেখিলন্তু দেৱতাৰ সেনাচয় ।
 অস্ত্ৰ সস্ত্ৰ আকাশত আলিয়া আছয় ॥
 পদাতিৰ তিনি কোটি তিনি শত বধ ।
 গজেন্দ্রৰ শত কোটি ঘূৰি আসে পথ ॥ ৯২
 গজেন্দ্রৰ চাৰি গুণ গজ সংখ্যা হয় ।
 ভাব শত গুণ অশ্ব জ্ঞান মহাশয় ॥
 হৃন্দুভি বাদ্যক বাৱে সেনা পাক লক্ষ্য ।
 পট্টক বাহন সেনা আসয় তুলক্ষ্য ॥ ৯৩
 ডিঙিস বাদন সেনা ছিলক্ষ্য হোৱয় ।
 আনো বাদ্য কৰা সেনা ঘূৰিয়া আসয় ॥
 এবাৱতে ইন্দ্র দেৱ সমস্ত আসয় ।
 শ্বেত ঘোটকক উঠি ধৰ্ম্ম মহাশয় ॥ ৯৪
 চাগলত অগ্নি বায়ু হৰিণে আসয় ।
 নৰযানে চলন্তে কুবেৰ মহাশয় ॥
 মহিষত যমৰাজা বধে দিবাকৰ ।
 গজেন্দ্রে ইয়ান দেৱ চলন্ত সত্যৰ ॥ ৯৫
 সৰ্পৰ বাহন কৰি অনন্ত আসয় ।
 বসুক্ক সিদ্ধগন কিম্ব চলয় ॥

বাদশ্যাদিত্য আক গন্ধর্ব্ব অসয় ।
 ইন্দ্র আগত অপেশবা যে নাচয় ॥ ৯৬
 কীরন্তে মুকুত শূনি মাস্ত তোবয় ।
 আর বস্কদ্রগন কিল্লব চলয় ॥
 ব্রহ্মহেজে সুদাসক প্রকাশ করয় ।
 সন্দর্শকে দেখিয়া সুক্রের নাতি ভয় ॥ ৯৭
 চন্দ্রক অশ্বাসি স্রুক্ষে নির্ভয় বৃতিত ।
 দেবতার সৈন্যাত বৎক আসিলা ॥
 তাতার দ্বিগুন সন্য স্রুক্ষেয়ো মাতলা ।
 গাৰ সাগবব তীবে দৈত্য সৈ চয় ॥
 ঋড়িয়া বহিলা দৈব মিলে মতা ভয় ॥ ৯৮
 সনোব তটে পুন্য শ্রম সর্মপত ।
 দেবতার সেনা গন ভৈলা উপগত ॥
 আত অনন্তবে স্রুক্ষে দেব সনাচয় ।
 দেখিলস্ব বৃষভ শির মশায় ॥ ৯৯
 অনন্ত পট্টি পদ পবিয়া অসয় ।
 যা ঘু চ্যয় মুণ্ডমালা প্রকাশ করয় ।
 শিরক দেখিয়া স্রুক্ষেদেব ভয় ভৈল ।
 চ্যয় পদ পবি প্রানাম করিল ॥ ১০০
 স্রুক্ষে সধোদি শিবে সুভাশীষ দিলা ।
 বহু সিংহাসনে স্রুক্ষে শিবক বৈসাইলা ।
 আত অনন্তবে স্রুক্ষে দেখিলা ততিত ।
 বহুযানে ব্রহ্মা বহুমালা বহুঘত ॥ ১০১
 কৃতীজলি কর স্রুক্ষে প্রানাম করিলা ।
 বহু সিংহাসনে স্রুক্ষে ভাস্কো বসুরাইলা ॥
 গুহীনো চবণে স্রুক্ষে প্রানাম করিলা ।
 মহাভাস্ক করি স্রুক্ষে পুহু প্রানামিলা ॥ ১০২
 উচিত কুশল ব্রহ্ম স্রুক্ষেও পুহিলা ।
 ইন্দ্র আগত ব্রহ্মা বচন বুণিলা ॥
 ব্রহ্মা নিগদতি স্রুক্ষে শুনা বিজব ।
 ব্রহ্মগতে লজ্জা কবে কস্ম য়ে চন্দ্র ॥ ১০৩
 ইহো ব্রহ্মগতে কেন কস্ম আছে কাৰ ।
 বেদব বাহিব ভৈলা সিতো ছবাচাৰ ॥

জ্ঞান করি গুহে যাটবে কবিচক্ৰ মতী ।
 মহা পতিব্রতা গুণ পত্নী তাবা সতী ॥ ১০৪
 বলে দবি চন্দ্রে তাবা সতীক ভবিলা ।
 ভোমাত ভাসিয়া চান্দ্র শরনে পসিলা ॥
 সম্প্রতি দিওক শ্বাষ দেব সৈন্যগন ।
 উদ্যমে আসিছে বাণ করি এক মন ॥ ১০৫
 মণ্ডি শিব আসি আছো কাৰণ ইহার ।
 বন্দল ভাঙ্গিবো হেন মাত্ৰ তরুণাব ॥
 শব নিগদতি শুনা স্রুক্ষে বিজব ।
 চন্দ্রক আনিয়া দিয়া মোহোক মতব ॥ ১০৬
 চন্দ্রক নানস যদি শুনা মহাশয় ।
 ভোহোর কলা গ মই গুচাইবো নিশ্চয় ॥
 মোহোর নিশ্চলে অজি পাতকী চন্দ্রক ।
 সংহরিবো পাণী সয়ে সমস্তে দৈত্যক ॥ ১০৭
 মোব বোষে কোনে বাখিবক দৈত্যচয় ।
 পশুপত অস্ত্রে সংহরিবো মহাশয় ॥
 লীলা কাৰ মণ্ডি যত বাপু দেবতার
 সংহরিবে শক্তি আছে কহিলোহো সাব ॥ ১০৮
 চন্দ্রিকা মোহোর অংশ স্রুক্ষে মহাশয় ।
 অজব মোহোর গুণ জাণিবা নিশ্চয় ॥
 সমকৃত গুণ পুহু জানা মহাশয় ।
 গুণ পুত্রে গুণ হোরে জানিবা নিশ্চয় ॥ ১০৯
 মহাতেজস্ব বৃহস্পতি মহাশয় ।
 ভস্ম কাৰণক পাবে চন্দ্রক নিশ্চয় ॥
 প্রিয় শিস্য গুনে স্রুক্ষে জানা মহাশয় ।
 মহন্ত কুপালু গুণ ভস্ম নকরয় ॥ ১১০
 পূর্বে উতগার ভাৰ্যা গুণ মহাশয় ।
 সান্তী পতিব্রতা নাৰী হবিয়া আসয় ॥
 তান পতি উত্তেও শাপক দিলন্ত ।
 ভোব প্রতিব্রতা ভাৰ্যা আনে হবিবন্ত ॥ ১১১
 মোব গুণপুত্র পত্নী তাবা আনি দিয়ো ।
 ভাত ভাৰ্যা অপহাৰী বৈবীক দেখায়োনা ॥

শৰনাগত ভৈলে বাধিবে লাগয় ।
 নবাথিলে নবকত থাকিবে নিশ্চয় ॥ ১১২
 চৈধ্য ইন্দু চৈধ্য মনু কাল যিতো হয় ।
 বৌবরা নবক তাব থাকিবে লাগয় ॥
 পাপী সমস্তই এতি বচন নোহয় ।
 পাপী গন আসি যদি শবন লভয় ॥ ১১৩
 তাব পাপে পাপী হৰে বাধন্তু নিশ্চয় ।
 ছেন জানি পাপীক বাধিবে নলাগয় ॥
 তাৰা সমে আশ্রমৰ বাধিব কৰিয়া ।
 মাতৃগামী পাপিষ্ঠক তুমি আনি দিয়া ॥ ১১৪
 সূত্ৰ নিগদতি শুনা জগত ঈশ্বৰ ।
 দেৱ অমুৰৰ শাস্তা তুমি দণ্ডধৰ ॥
 জগতৰে শাস্তা তুমি দেব দিগম্বৰ ।
 দেৱৰ সহায় জয়া আসিছা ইশ্বৰ ॥ ১১৫
 সমস্তে জগত তুমি কৰাহা সংতাৰ ।
 দৈত্যৰ জননে কিবা পৌৰষ তোমাৰ ॥
 ক্ষমা কৰা ভগৱন্ত দেৱ কৃপাময় ।
 ব্ৰাহ্মনক হিংসা তযু উচিত নোহয় ॥ ১১৬
 শৰনাগতক আৰ্ত্ত দীন দুখিতক ।
 যদি পাপী হৰে তাকে ৰক্ষা কৰিবেক ॥
 তাৰা সমে চন্দ্ৰক তোমাৰ চৰনত ।
 আনিয়া দিবোহো মঞ্জি ৰাখিবা সতত ॥ ১১৭
 তোমাৰ চৰনে মঞ্জি পশিলো শৰণ ।
 যথোচিত্তে সমস্তক ৰাখা ত্ৰিলোচন ॥
 শুক্ৰৰ বচন শুনি তুষ্ট শূলপানি ।
 চন্দ্ৰক আনিয়ো সূত্ৰ বুলিলন্ত বানী ॥ ১১৮
 চন্দ্ৰক আনিলে শুভ হৈলেক তোমাৰ ।
 চন্দ্ৰৰ কৈলান হৈব কতিলোহো সাৰ ॥
 শিৱৰ বচন শুনি স্কন্ধ মতা ঋষি ।
 তাৰায়ে সহিতে চন্দ্ৰ আনিলা হৰিষি ॥ ১১৯
 শিৱৰ চৰণে সূত্ৰে কৰিলা অৰ্পণ ।
 আলিঙ্গি ধৰিয়া শিৱে বুলিলা বচন ॥

চৰনৰ ধূলা দিয়া নিষ্পাপ কৰিলা ॥ ১২০
 চন্দ্ৰৰ মন্ত্ৰে শুলপানি হস্ত দিলা ॥ ১২০
 নিৰ্ভয়ক দিয়া পাচে খীৰ সাগৰত ।
 স্নান কৰাই প্ৰায়শ্চিত্ত কৰাইলা যিমত ॥
 ব্ৰহ্মায়ে সহিতে হৰে নিষ্পাপ কৰাইলা ।
 স্মৃতি ছয়া চন্দ্ৰে ব্ৰহ্মা শিৱক 'নিমিত্তা ॥ ১২১
 মহাযোগ কৰি পাচে শৰীৰ চন্দ্ৰৰ ।
 চুইখণ্ড কৰিলন্ত দেৱ দিগম্বৰ ॥
 তাৰ এক খণ্ড হৰে ললাতে ধৰিলা ।
 চন্দ্ৰ যে শেখৰ নাম সন্ধি দিন ভৈলা ॥ ১২২
 আক খণ্ড ব্ৰহ্মাৰ আগত আছিলেক ।
 সেতি খণ্ড ব্ৰহ্মা নিয়া তৰক দিলেক ॥
 দেৱ সভা মাতে পাইলা কলঙ্ক ডাঙৰ ।
 লজ্জা জয়া চন্দ্ৰে তেজিলেক কলেশ্বৰ ॥ ১২৩
 চন্দ্ৰৰ শৰীৰ ব্ৰহ্মা খীৰ সাগৰত ।
 সমপিয়া আৰ্ত্তভয়া পাচে কান্দিলা ॥
 গীৰ সাগৰৰ তীৰে অনেক কান্দিলা ।
 চন্দ্ৰৰ লোতক মল জলত পৰিল ॥ ১২৪
 খীৰ সাগৰৰ তল হস্তে উপজিলো
 দেৱৰ সভাত পাচে চন্দ্ৰমা পলিলা ॥
 শৰীৰ নিষ্পাপ ভৈল সিবোলা চন্দ্ৰৰ ।
 অভিষেক কৰিলা চন্দ্ৰক ব্ৰহ্মা হৰ ॥ ১২৫
 ভয় ছৰ কৰি হৰে বুলিলান্ত বানী ।
 নিভয় থাকিয়ো বাপ চন্দ্ৰ মৰ্হামানি ॥
 স্বস্তানে চলিয়া তুমি বিনয় কৰিবা ।
 পাচে শশধৰ শাপে জন্মা বোগী হৈবা ॥ ১২৬
 পতিব্ৰতা শাপ কোনে কৰিবেক বাৰ্থ ।
 মোৰ আশীৰ্বাদে ভয় বোগ হৈবে স্তম্ভ ॥
 প্ৰতীকাৰ হৈব ইতো জন্ম যে বোদ্ধা ।
 পাপ কৰ্ম্মে ভূঞ্জিবাছা তুমি শশধৰ ॥ ১২৭
 যাতো ভাত্ৰ চতুৰ্থীত তাৰাক হৰিলা ।
 এতেকেসে বাপ তুমি পাপ গ্ৰস্ত ভৈলা ॥

সুভাস্তু কৰ্ম বাপ যাৰ যিবা হয় ।
 অৰ্হণ্যে ভুঞ্জিবে লাগে কৰ্ম ফল চয় ॥ ১২৮
 ভোগ বিনে কৰ্ম ফল জানা নোহে ক্ষয় ।
 দেহৰ ভ্যাগেয়ো কৰ্ম ভোগ হুণ্ডচয় ॥
 গ্ৰাহ্যশ্চিত্ত আচৰিলে সমস্তে গুচয় ।
 কৃষ্ণ ক চিন্তিয়া অভ্যাস্তিৰ স্মৃতি হয় ॥ ১২৯
 তাৰাৰ ভৰণ পাপে কলঙ্ক নিশ্চয় ।
 চন্দ্রৰ মণ্ডলে মৃগাকৃতি চিয় হয় ॥
 ব্ৰহ্মায়ে বোলন্ত শুনিয়েক তাৰা সতী ।
 মোহোৰ সমিপে তুমি আসিও সম্প্ৰতি ॥ ১৩০
 শুনিয়েক তাৰাসতী মোৰ বাক্যচয় ।
 সঁতা কৰি কথা ইটো কাৰ গৰ্ভ হয় ॥
 যিতো সাধু নাৰী কামে ইচ্ছা নাহিকয় ।
 বল কৰি ছুট জনে সতীক হৰয় ॥ ১৩১
 সেহি সতী নাৰী জানা দুষিত নহয় ।
 ইচ্ছায়ে শৃঙ্গাৰ ভৈলে ঈষিত হোৱয় ॥
 কাম কৰি যিতো নাৰী শৃঙ্গাৰ কৰয় ।
 চন্দ্র দিবাকৰ কাল নবকে ভুঞ্জয় ॥ ১৩২
 পৰবীৰ্য্যে গৰ্ভ যদি হয় আছে তোমাৰ ॥
 তাক তৌঞ্জী সূক্ষ কৰা চিত্ত আপোনাৰ ।
 ব্ৰহ্মাৰ বচন শুনি পাচে তাৰা সতী ॥
 বহন্ত কৰিয়া কৈলা ব্ৰহ্মাত সম্প্ৰতি ॥ ১৩৩
 চন্দ্রবেসে গৰ্ভ ইতো নাহিকে সংশয় ।
 হাটিলন্ত শিৱ সমে দেৱ মুনি চয় ॥
 স্বেদাস্ত গুৰুক জিল ব্ৰহ্মা প্ৰজাপতি ।
 সভামধ্যে মহালাজ পাতলা বৃহস্পতি ॥ ১৩৪
 তাৰা সতী সেহি কালে প্ৰসৱ কৰিলা ।
 সুবৰ্ণৰ বৰ্ণ যেন পুত্ৰ এক ভৈলা ॥
 সেহি তনয়ক ব্ৰহ্মা চন্দ্রক দিলন্ত ।
 বৃধ নীচৈ ব্ৰহ্মাদেৱে তাহান থৈলন্ত ॥ ১৩৫
 পাচে চন্দ্রে ব্ৰহ্মাহৰে ছহাঙ্কো নমিলা ।
 পুত্ৰ সমে মন বঞ্চে গৃহক চলিলা ॥

তাৰা সমে বৃহস্পতি মন্দিৰে লড়িলা ।
 স্নিক স্নিক স্থানে দেৱ মুনিগন গৈলা ॥ ১৩৬
 ব্ৰহ্মালোকে ব্ৰহ্মা হৰ কৈলাশে পশিলা ।
 দৈতা সমে সূক্ত আৰি গৃহক চৰিলা ॥
 বেকত কৰিলো এনে মহাগুপ্তত্ব ।
 আক্ষানে অৱনে পাপ হৰয় লোকত ॥ ১৩৭
 পাপ শৃংগ নিফলক নৰ জানা হয় ।
 যশসা তায়ুষ সৰ্ব সম্পত্তি লভয় ॥
 শোক নষ্ট কৰে সিতো হৰ্ষক লভয় ।
 সমস্ত মজল মোক্ষ জানা তাৰা হয় ॥ ১৩৮
 শোক ভেজি হৰ্ষক কৰিয়ে নন্দৰাট ।
 ব্ৰহ্মক চলিয়ে নাপ মোহোৰ আশ্ৰাই ॥
 যসোদা মাতৃত কৈবা ইতো কথাচয় ।
 সমস্ত কৰিবা কথা গোপীত নিশ্চয় ॥ ১৩৯
 মোৰ শোকে বিয়াকুল গোপৰ যুবতী ।
 মই দত্ত জ্ঞানে হৰ্ষ কৰা মহামতি ॥
 শুনা সভা সদ পদ মতা পুৰাণৰ ।
 শ্ৰীকৃষ্ণ খণ্ডৰ পদ আতি মনোহৰ ॥ ১৪০
 যাৰাৰ স্মৰণে সূক্ষ হৱে মন বৰ ।
 পৰম বৈষ্ণৱ জ্ঞান পায়ে সিতো নৰ ॥
 গোলোকে চলয় সিতো কৃষ্ণক স্মৰি ।
 নিবন্তৰে নৰে ডাকি বোলা হৰি হৰি ॥ ১৪১

স্বপ্নৰ ফলাফল ।

নন্দ নিগদতি কৃষ্ণ ভাগ্যে পাইলো লাগ ।
 হৃষ্যক কহা বাপু তুমি মহাভাগ ॥
 ভগৱন্ত বদতি শুনিয়ে নন্দ বাই ।
 হৃষ্যক কহো পিতৃ শুনা সমুদাই ॥ ১৪২
 স্বপ্নে যিতো জনে হৰ্ষ কৰিয়া হাসয় ।
 ধনহানি শৰীৰতো পীড়া তাৰ হয় ॥

তৈল্য ঘসি দধিনবে জিপুতু চলয় ।
 পবিত্রে সিঞ্জে জানা বিপত্তি লভয় ॥ ১৪৩
 দহু শীড়া কৰে স্বপ্নে যদি বাস বয় ।
 দন জানি বনজানি পীড়া তাব হয় ॥
 তৈল্য ঘসি উত্তৰক যিপুতু চলয় ।
 খব উট মৰিস্ত আৰোহন হয় ॥ ১৪৪
 তেনয় দেখয় যিতো স্বপ্নে নিশ্চয় ।
 তাহাৰ তরয় মৃত্যু নাটিকে সংশয় ॥
 স্বপ্নে জরা পুষ্প কবকীৰ অশোকক ।
 দেখয় বা যিতো জনে লভে বিপাত্তিক ॥ ১৪৫
 তৈল্য বাতৰন দধি দেখে বপদক ।
 ভাল ফল দেখি নবে পৱন শোকক ॥
 স্বপ্ন বা বদিকা লাগ ছিন্ন নাস হয় ।
 তেনয় নাবক দেখি শোকক পায় ॥ ১৪৬
 ব্রাহ্মনক ব্রাহ্মণীক স্বপ্নত দেখয় ।
 গুণাশ্রম ভণ্ডে যাৰ ভগ্না বাক্য হয় ।
 তেনয় দেখয় জিতো স্বপ্নে নিশ্চয় ।
 বিপাত্তিক পাবে সিতো জানা মহাশয় ॥ ১৪৭
 বক্ত বর্ণ বনপুষ্প পুষ্পত পলাশ ।
 শুক্ল বস্ত্ৰ দেখে স্বপ্নে তাহৰ কাণস ॥
 তেনয় দেখয় স্বপ্নে যিতো মহাশয় ।
 শৰীৰত ছুৎখ সিতো সততে পায় ॥ ১৪৮
 গলা গাল কৰে কেচো কুমবস্ত্ৰ ধৰি ।
 কুমুদে বিধৱা যিতো দেখে তেন নাবী ॥
 তেনস্বপ্ন যিতোজনে নিশাত দেখয় ।
 সচিত্ত তাবমৃত্যু অৱশ্যে হোৱয় ॥ ১৪৯
 দেৱতা নস্তিন কৰে তাসয় গাৱয় ।
 আত্মপাটন কৰে স্বপ্নে দেৱতা চলয় ॥
 ক্ৰন্দন কৰয় স্বপ্নে দেৱতা সকল ।
 তাৰ দেৱ বিনাশ জানিৱা মহা বল ॥ ১৫০
 বিষ্ঠা মূত্ৰ সূৰ্য বজত কাঙ্ক্ষি কৰে ।
 তাহাৰ বৰণ মিলে দধমাসাত্তবে ॥

বক্তবস্ত্ৰ বক্তমালা বক্ত চন্দন ।
 পিক্কি নাবী যাক স্বপ্নে কৰে আলিঙ্গন ॥ ১৫১
 তেনয় স্বপ্নক যিতো নিশাত দেখয় ।
 তাহাৰ কৱশো মৃত্যু তৈবক নিশ্চয় ॥
 মৃত্যু মৎস্য খণ্ড মন্তব্যক মৃত্যুচয় ।
 আন্তৰ সমুত দেখি বিপত্তি লভয় ॥ ১৫২
 মৃত খাঁৰ মধু তন্ত্ৰ গুৰ বস চট ।
 অভ্যাগণ প্ৰতি যাৰ প্ৰিয় বাক্য নাট ॥
 খব উট তুটবো বথে একেধৰ জয়া ।
 বখৰ উপবে স্বপ্নে বাক্য জাগিয়া ॥ ১৫৩
 তেনয় দণ্ড যিতো কন্দমতাসয় ।
 তাহাৰ হোৱয়মৃত্যু নাটিকে সংশয় ॥
 কুমুদ কুমু মালা কুমুদে চন্দন ।
 পিক্কি নাবী যাক স্বপ্নে কৰে আলিঙ্গন ॥ ১৫৪
 বপ্তত তেনয় যিতো যিপুতু দেখয় ।
 তাহাৰ মৎস্য পিত্ত নাটিকে সংশয় ॥
 নব কেশ আগ্ৰা তীন আন্ধাৰ দেখয় ।
 তস্য পুণ চিত্তাখান আগত দেখয় ॥ ১৫৫
 তেনয় স্বপ্নক পিত্ত যিজনে দেখয় ।
 কৱশো তাহাৰ মৃত্যু জানিবা নিশ্চয় ॥ ১৫৬
 সূক্ষ্ম কৰ্ত্ত শ্মশানক লোভ ত্বন ছয় ।
 কুমু মনি দোপ সচেতন তৈল্য হয় ॥ ১৫৭
 বদ্যফল পাদোদক মূৰে মাসক ।
 মুগমাস ভয়ানক পুষ্পৰ হালক ॥
 স্বপ্নে তেন নাৰে বাপ যিজনে দেখয়
 সচেতত বক্তে তাৰ গাৱে বর্ণ হয় ॥ ১৫৮
 ভালক বানৰ কাক গবল কটক
 পুজু গাৰ মল স্বপ্নে দেখয় প্ৰত্যেক ॥
 তেনয় স্বপ্নক পিত্ত দেখে যিতো কুমু
 সিজনৰ দেহে জানা ব্যাধিৰ কাৰণ ॥ ১৫৯
 ভগ্নভাণ্ড কৃত ভজ গলে কৰ্ত্ত যাৰ ।
 মহাবোগী বক্ত বাম দেখা আকাৰ ॥

মুকৰ মহিষ খৰ স্বপ্নত দেখয়।
 মৰা ভয়ঙ্কৰ শৰ মহিষা জীৱয় ॥ ১৫৯
 যৌনি লিঙ্গ স্বপ্নে পিতৃ যিপুত্ৰ দেখয়।
 তাহাৰ নিপাত জানা নিশ্চয় হোৱয় ॥
 স্নেহ কণ যম দুহু অতি ভয়ঙ্কৰ।
 পাশ অগ্নি সমু জানা দৈৰ্ঘ্য যিতো নব ॥ ১৬০
 হেনয় স্বপ্নক যিতো নিশাত দেখয়।
 সচেতনতাৰ মৃত্যু জানিবা নিশ্চয় ॥
 ব্ৰাহ্মণ ব্ৰাহ্মণী কথা বালেকে স্বপ্নত।
 পিঠায় কবিতা বাক্য কৰে নানানত ॥ ১৬১
 গ্ৰামোপাধিপতি পুত্ৰ কৈল্য পিঠায় কবিত।
 সচেতনতাৰ দুঃখ শোক সিজনো দেখয় ॥
 কুম্ভ পুংপ কুম্ভ মাল্য স্বপ্নত দেখয়।
 অগ্নি শব্দ ধৰি চোৰে তাতাক খেদয় ॥ ১৬২
 বিকৃত আকাৰে স্নেহ স্বপ্নত দেখয়।
 সচেতনতাৰ মৃত্যু অৱশ্যে হোৱয় ॥
 মুগ্ধ অনন্দ পাত্ৰ ৰকত বসন।
 বাৰত গাবয় গাত গৱয় নহন ॥ ১৬৩
 হেনয় দেখয় যিতো নন্দ মহাশয়।
 সচেতনতাৰ সিতোজনে দুখক পাৱয়।
 প্ৰাণ ভাগ মৃত্যু বাপ যি জনে দেখয়।
 অৱশ্যে তাহাৰ মৃত্যু অৱশ্যে হোৱয় ॥ ১৬৪
 মন্ত্ৰাদিক ধৰে স্বপ্নে যিতো মহাশয়।
 তীৰ্ণ ভাত্ৰ অনো জন মৰণ হোৱয় ॥
 কৰক্ৰীদেয় স্বপ্নে বেদন দেখয়।
 বিকৃত মুকুত কেশ যিতোজন হয় ॥ ১৬৫
 ক্ষেপন কৰয় যিতো আগত নাচয়।
 হেনয় দেখয় যিতো তাৰ মৃত্যু হয় ॥
 ব্ৰহ্ম স্নেহ স্বপ্নে আতিশয় ভয় কাৰী।
 যাৰ পুত্ৰ কথা আলিঙ্গন থাকে কৰি ॥ ১৬৬
 হেনয় স্বপ্নক যিতো যি পুত্ৰ দেখয়।
 অৱশ্যে হৰয় দুঃখ নাহিকে সংশয় ॥

কেশ সৰি পৰে দন্ত ভয় দেখে যাৰ।
 ধনতানি হোৱে শৰীৰত পীড়া তাৰ ॥ ১৬৭
 শৃঙ্গ দন্তী যাক স্বপ্নে খেদিয়া কৰয়।
 মনুষ্যৰ ক্ষেদে তাৰ হোৱে বাজি ভয় ॥
 শিলা তুম খুব তেজ বৃষ্টি অজাবৰ ॥
 স্বপ্নত ভয়ৰ বৃষ্টি যিপুত্ৰ দেখয় ॥ ১৬৮
 সচেতনতাৰ দুঃখ তাৰ অৱশ্যে হোৱয় ॥
 হস্তী ঘোৰা গৰু মৃগ পৰ্বত বৰষ।
 ভূমিত পড়য় হস্তে বৃক্ষৰ গুৰু ॥
 যিতো পৰে মৃগ হস্তে স্বপ্নত নিশ্চয়।
 তাহাৰ বিপত্তি বাপ সচিতে হোৱয় ॥ ১৬৯
 উৰ্দ্ধ হস্তে পৰে যিতো স্বপ্নত গৰ্ভত।
 অঙ্গাৰ চিত্তাত পড়ে পৰয় ভয়ত ॥
 খাৰ কুণ্ডে পৰে আক পৰয় চূৰ্ত।
 তাহাৰ হোৱয় মৃত্যু জানা সচেতনতা ॥ ১৭০
 ধূমকেতু পৰে আৰো মৃগৰ পতন।
 পৰ্বত পড়য় আঁসি দেখে যিতোজন ॥
 আনো নানো বিমঙ্গল স্বপ্নত দেখয়।
 তাহাৰ জানিবা দুঃখ সচিতে মিলয় ॥ ১৭১
 মন্ত্ৰকৰ পৰা ছন্দ কাড়িয়া নিয়য়।
 পিতৃ নাশ গুৰু নাশ জ্ঞান তাৰ হয় ॥
 যম হস্তে স্নেহ যদি পালে জৰি ধৰি।
 যত্নক বান্ধয় স্বপ্নে জব পূৰ কৰি ॥ ১৭২
 যদি বান্ধি নিয়া স্বপ্নে যাতাক নিয়য়।
 তাহাৰ হোৱয় মৃত্যু জানা মহাশয় ॥
 ব্ৰাহ্মণ ব্ৰাহ্মণী গুৰু স্বপ্নত সপয়।
 গনকো সপয় বাক বিপত্তি লভয় ॥ ১৭৩
 কুকুৰ ভালুক কাক গৰু পৰয়।
 স্বপ্নে হেন দেখে যিতো মৃত্যুক লভয় ॥
 মহিষ এবাহ উট গৰু ভালুক।
 মহাক্ৰোধে খেদি আসে স্বপ্নত যাতাক ॥ ১৭৪
 নিশ্চয় জানিবা যিতো বোগক লভয়।
 দুঃস্বপ্নৰ শাস্তি শুনিকো মহাশয় ॥

স্তুত মিশ্র কাষ্ঠ আৰু চন্দনে সজ্জিত ।
 সহস্র কৰিব হোম সারধান চিত্ত ॥ ১৭৪
 ভক্তিভাৱে মোৰ নাম দশক জপয় ।
 সহস্র জপিলে সিঁতো নিম্পাপ হোৱয় ॥
 দুঃস্থ দেখিলে সিঁতো সুস্থ হোৱয় ।
 ইতো দশ নাম জপি বাক্তিত লভয় ॥ ১৭৫
 ভক্তি ভাৱে মোৰ যুগে যিঁতো স্মৃতি হয় ।
 নিম্পাপ হোৱয় জপি মোহক অৱিয়া ॥
 সাত বাৰ জপি যিঁতো আৰোগ্য হোৱয়
 লক্ষ্যাব জপি বদ্ধ নৰ মুক্ত হয় ॥ ১৭৬
 দশ লক্ষ্য জপে বদ্ধ প্ৰাণ কৰয় ।
 সত লক্ষ্য জপে জীৱ মুক্ত হোৱয় ॥
 নাৰায়ণ ক্ষেত্ৰে সূক্ত হয় যিঁতোজৰ ।
 জপত লভয় সিদ্ধি জানা সিদ্ধনৰ ॥ ১৭৭
 হবিশ্ব সংঘত সূক্ত হয় যিঁতেনৰ ।
 দশ নাম জপি পাচ হোৱে ধনেশ্বৰ ॥
 অচ্যুতং কেশৱং বিষুং হৰি সত্যং জনাৰ্দ্ধনং ।
 হংসনাৰায়ণং চৈব গোবিন্দং দধি বামনং ॥ ১৭৮
 আনো নানা মন্ত্ৰ আছে দুঃস্থ প্ৰাণ নাশৰ ।
 নিলিখিলো আমি পদ বাহুল্যক ডৰ ॥
 পূৰ্ব্ব মুখ হয় স্থপ পণ্ডিত বিপ্ৰত ।
 উত্তৰ মুখেয় কব নকৈব বাহিত ॥ ১৮০
 দেৱ ব্ৰাহ্মনক যিঁতো নিন্দা নকৰয় ।
 নৌচ মুখ সতুলনে নকৈব নিশ্চয় ॥
 অশ্বত্থত গনকত বিপ্ৰত পিতৃত ।
 আৰ্য্যজনে বৈষ্ণৱত কতিব দিনত ॥ ১৮১
 এহিকপে স্থপ কৈলা সুস্থপ অক্ষান ।
 বাহাৰে প্ৰৱনে পাপ হোৱয় নিৰ্য্যান ॥
 বৃশ্চিকা তায়ুৰ লভে প্ৰৱনে যাহাৰ ।
 আৰু কিবা শুনিবাক ব্ৰাহ্মকৰা আৰ ॥ ১৮২
 ব্ৰহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ পদ মহা পুৰাণৰ ।
 নন্দ কৃষ্ণ সংবাদ সন্তোষে মনোহৰ ॥

দ্বাদশ অধ্যায়ে পদ আতি মনোহৰ ।
 পৰম সূত্ৰনা কথা প্ৰৱন কৰ্ণৰ ॥ ১৮৩
 মঙ্গলৰো সুমঙ্গল কৃষ্ণৰ চৰিত্ৰ ।
 বাহ্যক শুনিলে হোৱে পৰম পবিত্ৰ ॥
 ডাকি কৃষ্ণনাম লৈয়ো কৰি এক মন ।
 যাৱত চেতন থাকে কৰিয়ো যতন ॥ ১৮৪
 সমস্তে কামক তেজি কৃষ্ণক স্মৰি ।
 পাতক চাড়াৰ ডাকি বোলা হৰি হৰি ॥

বৰ্ণাশ্ৰম ধৰ্ম্ম ।

পদ।

নন্দ নিগদতি প্ৰভু দেৱ নাৰায়ণ ।
 তোমাত মুশুধি কাত সুধিবো কাৰণ ॥ ১৮৫
 ব্ৰাহ্মণ ক্ষেত্ৰিয় বৈশ্য সূত্ৰ ধৰ্ম্মচয় ।
 ব্ৰহ্মচাৰী সন্তাসীৰ শিবা ধৰ্ম্ম চয় ॥
 বিপ্ৰৰ বিধবা স্ত্ৰীৰ ধৰ্ম্ম নৈশ্ণৱৰ ।
 পতিব্ৰতা স্ত্ৰীৰ ধৰ্ম্ম কথা দামোদৰ ॥ ১৮৬
 আশ্ৰমীৰ গৃহিনীৰ শিবা ধৰ্ম্ম চয় ।
 শুকক সূত্ৰনা শিস্যে কৰিব যেনৱ ॥
 কন্যা পুত্ৰ দুইৰো ধৰ্ম্ম পিতৃ মাতৃ প্ৰতি
 স্ত্ৰী জাতি কত বিধ কাহিয়ো ভকতি ॥ ১৮৭
 ভক্ত কতি বিধ কতিয়োক কুপাময় ।
 ব্ৰহ্মাণ্ডৰ কতিবিধ কতিয়ো নিচয় ॥
 কোন নীচ কৃতিম কোনবা মৰ্য্যাদা
 সমস্তে কতিয়ো পুত্ৰ গুচায়ো সংশয় ॥ ১৮৮
 ভগৱন্ত নিগদতি নন্দ মহামতি ।
 কহো ধৰ্ম্মচয় তুমি শুনিয়ো সন্তোষিত ॥
 সজ্জা কৰি প্ৰতি ক্ৰিয়া মোলোৰ সেৱন ।
 কৰিবেক নিতে নিতে জানা দ্বিজগন ॥ ১৮৯
 মোহোৰ প্ৰসাদ নিতে কৰিব ভক্তন ।
 মোহোৰ নিদিয়া মুভুক্তিৰ দ্বিজগন ॥

বিষু ক'অদন্ত যিতো অন্ন জল লয় ।
 বিষ্ঠা মূত্র সম জানিবাচা মহাশয় ॥ ১৮৮
 বিষুব প্রসাদ নিতে কৰয় ভোজন ।
 জীৱন্তে মুকুত জানা সেহি দ্বিজগন ॥
 নিত্য তপশালী স্মৃচী হৈব দ্বিজ চয় ।
 ব্রত দান ধৰ্ম্ম তীৰ্থ কৰিব আশ্রয় ॥ ১৮৯
 সাস্ত দাস্ত অধায়ন কৰিব নিশ্চয় ।
 ত্ৰিষু মন্ত্ৰ গ্ৰহন কৰিব মহাশয় ॥
 গুৰুক সেৱিয়া মন্ত্ৰ কৰিব গ্ৰহন ।
 গুৰু কপে গোক সদা কৰিব সেৱন ॥ ১৯০
 নিত্য শিস্ত পূজাৰ দক্ষিণা যি যি পাট ।
 গুৰুক অৰ্পনা কৰিবেক সময়দাট ॥
 গুৰুত অমৃত্তা লৈয়া গুৰুশ্ৰমী হৈব ।
 গুৰুক পোসন শিস্ত নিত্য কৰিব ॥ ১৯১
 সমস্তে জানিব পিতৃ মহা গুৰু হয় ।
 সন্ত গুনে শ্ৰেষ্ঠ মাতৃ জানিব নিশ্চয় ॥
 মাতৃত কৰিয়া শ্ৰেষ্ঠ মন্ত্ৰ দাতা যিতো ।
 শতগুণে শ্ৰেষ্ঠ হয় পুত্ৰতম সিতো ॥ ১৯২
 গৰি গুণে শ্ৰেষ্ঠ গুৰু দেৱতাত কৰি ।
 প্রত্যেকে ইশ্বৰ গুৰু জানা দেৱ কৰি ॥
 উদবেক কৰি দেৱতাক কৰে দান ।
 প্রত্যেক ভোজন কৰ্তা গৃহিতা প্রপান ॥ ১৯৩
 গুৰু কপে দেহ ধৰো মৰি নাবায়ণ ।
 গুৰু তুষ্টে তুষ্ট হৰে সবে দেৱগন ॥
 গুৰু ব্ৰহ্মা গুৰু বিষু গুৰু মতেশ্বৰ ।
 চৰাচৰ জগতৰ গুৰুসে ইশ্বৰ ॥ ১৯৪
 গুৰুৰ দেহত থাকে সবে দেৱগন ।
 গুৰু তুষ্টে দেৱীসমে তুষ্ট নবায়ণ ॥
 গুৰু শিস্তক প্রতি তেন আচৰিব ।
 পুত্ৰৰ সমান স্নেহ শিস্তক কৰিব ॥ ১৯৫
 আশীস নেদিয়া যদি ভোজন কৰয় ।
 ব্ৰাহ্মত্যা পাপ জানা গুৰুত লাগয় ॥

স্বধৰ্ম্ম আচৰি বিপ্ৰে সুদ্ধিক লভয় ।
 ব্ৰাহ্মণৰ ব্ৰাহ্মণ্যতো তেবেসে বাঢ়য় ॥ ১৯৬
 বিষু সেবি সদাবিপ্ৰে সুদ্ধিক লভয় ।
 ত্ৰাহাঙ্ক বিনাই বিপ্ৰ অসুচি হোৱয় ॥
 শালগ্রাম মহামন্ত্ৰ পূজাক কৰিব ।
 পাদোদক পান কৰি নৈবেদ্য ভূজিব ॥ ১৯৭
 বিষু পাদোদক পানে লভে তীৰ্থ স্নান ।
 সমস্তে পাতক তাৰ হোৱয় নিৰ্ঘ্যান ॥
 সৰ্ব তীৰ্থ স্নান লাভ জানা সিতোজন ।
 সমস্তে দেৱক সিতো কৰিলা অৰ্চন ॥ ১৯৮
 শালগ্রাম শিলা জলো কৰে অভিষেক ।
 সৰ্বপাপ ক্ষয় তাৰ হোৱয় প্রত্যেক ॥
 গজাৰো জলতো কৰি শালগ্রাম জল ।
 দশগুণে শ্ৰেষ্ঠ জানিবাচা মহাবল ॥ ১৯৯
 শালগ্রাম জল নিতে কৰয় ভোজন ।
 জীৱন্তে মুকুত জানা সেহি দ্বিজগন ॥
 নিত্য কৃত্য কৰি দ্বিজ কৰিব ভোজন ।
 বিষুৰ নৈবেদ্য পৰে কৰিব ভক্ষন ॥ ২০০
 একাদশী জন্মাক্ষমী ৰাম নৱমীত ।
 শিৱৰাত্ৰি দিনে নুভূজিব কদাচিত ॥
 এতি তিথি সমস্তত ব্রতক কৰয় ।
 জীৱন্তে মুকুত হৰে সেহি দ্বিজচয় ॥ ২০১
 পৃথনীত যিতো তীৰ্থ সমস্তে আছয় ।
 ব্ৰাহ্মণৰ পদে থিত্তি হৰে মহাশয় ॥
 বিপ্ৰ পাদোদক যিতো জনে কৰে পান ।
 সিতো জনে সবে তীৰ্থ কৰিলেক স্নান ॥ ২০২
 বিষুব প্রসাদ যিতো কৰয় ভোজন ।
 ভূমিকে পবিত্ৰ কৰে জানা সিতো বন ॥
 সৰ্ব তীৰ্থ স্নান ব্রত ফলক পাবয় ।
 জীৱন্তে মুকুত তৈল সিতো মহাশয় ॥ ২০৩
 পদে পদে অশ্বমেধ ফলক পাবয় ।
 অগ্নি বায়ু সূৰ্য্য সম পবিত্ৰ হোৱয় ॥

যম দুত যমলোক সন্নে নেদেখয় ।
 হবিষ পার্শদ ছয়া বৈকুণ্ঠে বঞ্চয় ॥ ২০৩
 সিতো দ্বিজ হরিসেরা সদায় কবয় ।
 বৈবৰ্ণ্য পৰা সিতো নপৰে নিশ্চয় ॥
 বৈষ্ণু মন্ত্ৰ যিতো জনে উপ সা কবয় ।
 সেহি দ্বিজ জানিবাতা নৈষুব ভোরয় ॥ ২০৪
 গুৰুৰ মুখৰ তন্ত্ৰে বৰ্ণিত যাচাব ।
 প্রবেশ কৰাৰে বিষ্ণু মন্ত্ৰ জানা সৰ ॥
 সেহিজন নৈষুব জানিবা মহাশয় ।
 পৰম পবিত্ৰ সিতো জগতে পূজয় ॥ ২০৫
 বিষ্ণুৰ মন্ত্ৰক যিতো গ্রহন কনয় ।
 জীৱন্তে মুকুত সিতোজন মহাশয় ॥
 অখিল ব্ৰহ্মাণ্ড ভেদি যায় সিতোজন ।
 মোৰ পদ বৈকুণ্ঠক কবয় গমন ॥ ২০৬
 মোৰ মন্ত্ৰ কৈয়া যিতো মোৰ ভক্ত হয় ।
 পূৰ্বৰ পুৰুষ সাত উদ্ধাৰ বৰম ॥
 মাতামহ কুলে সাত জানা নিস্তায় ।
 পিতৃ মাতৃ সোদৰকো ভক্তে উদ্ধাৰয় ॥ ২০৭
 মন্ত্ৰক গ্রহন নত্রে এই ফল হয় ।
 পুৰ স্ববনধো কৰি মোহোত তপায় ॥
 সিতো ভক্তে পুৰুষৰ শত উদ্ধাৰয় ।
 পুৰে পুৰ স্বৰণ কৰিয়া মহাশয় ॥ ২০৮
 নাৰায়ণ ক্ষেত্রে মোৰ মন্ত্ৰক যপ ।
 লীলা কৰি পুৰুষ সতত উদ্ধাৰয় ॥
 আপুনি সন্তো সিতো বৈকুণ্ঠে চলয় ।
 একান্তিকা মোৰ ভক্ত জিতো জন হয় ॥
 পুৰুষৰ লক্ষ্য সিতো উদ্ধাৰ কবয় ॥ ২০৯
 সঙ্কল্প ৰহিত ছয়া যিতো দ্বিজগন ।
 বিধ পদে সৰ্ব্ব কৰ্ম কবয় অৰ্পন ॥
 সেহি দ্বিজ জানিবাতা দেৱৰ সমান ।
 সমস্তবে পূজা সিতো জানা মোৰ প্রাণ ॥ ২১০
 প্রাণতো অধিক প্রিয় মোৰ ভক্ত চয় ।
 ভক্তত পৰে মোৰ প্রিয় নাহি কয় ॥

বিষ্ণু ভক্ত তেজরত গুৰু ধৰ্ম্মরত্ন ।
 মহা পুনাৰত যিতো পৰম মহন্ত ॥ ২১১
 তানপৰা মন্ত্ৰ পিতৃ কৰি গ্রহন ।
 জনতি পূৰ্বকে ভৰ্ষ কৰি বিচক্ষন ॥
 যসাৰে তীন জ্ঞান তীন বিদ্যা তীন ।
 কস্যায় প্রবৰ্ত্তন জাততো নিতীন ॥ ২১২
 অশ্রমাৰ তীন যিতো দুৰ্থ যিবা হয় ।
 পিতৃ সন্যাসীৰো মন্ত্ৰ কৈবে নলাগয় ॥
 বংশ তীন ভাব্যা তীন মহা ব্যাধি মন্ত্ৰ ।
 আপুনি যিতো গুৰু মন্ত্ৰক তেজন্ত ॥ ২১৩
 এহি সমস্তৰ মন্ত্ৰ নলৈনা নিশ্চয় ।
 শৈবা শাক্ত গুৰু হস্ত লৈবে লাগয় ॥
 বিষ্ণু ভক্তি তীন যিতো জনগুৰু হয় ।
 তান পৰা মন্ত্ৰলৈলে ভ্ৰমায়ুম হয় ॥ ২১৪
 জ্ঞান তীন গুৰু তন্ত্ৰে যিতো মন্ত্ৰ লয় ।
 সিতো শিসা কানীতাত অপাঙিত হয় ॥
 বিদ্যাহন গুৰুহস্তে শিসা মূৰ্ত্ত হয়
 জাতি তীন গুৰু হস্তে কয়ক লভয় ॥ ২১৫
 অশ্রম নিতীন হস্তে চুংক লভয় ।
 পিতৃ গুৰুহস্তে শিসা বংশ হানিহয় ॥
 সন্যাসী গুৰুত হস্তে মৃত্যুক লভয় ।
 ব্যাধি যুক্ত গুৰু হস্তে ব্যাধিক লভয় ॥ ২১৬
 বংশ তীন গুৰু হস্তে নিকৰংশী হোৱয় ।
 একাৰণে এহিসব ভাল হুহিকয় ॥
 ব্ৰাহ্মণ গুৰু হস্তে হৰে ভাৰ্যাহীন ।
 মন্ত্ৰকীন গুৰু হস্তে হোৱে মন্ত্ৰকীন ॥ ২১৭
 ভক্তি তীন গুৰু হস্তে লৱে মন্ত্ৰ যিতো ।
 ভক্তি তীন হৰে শিসা জানিবাতা সিতো ॥
 শৈব শাক্ত গুৰু হস্তে মন্ত্ৰক লৱয় ।
 হবি বিষয়ত তাৰ ভক্তি নগাঢ়য় ॥ ২১৮
 পঞ্চাঙ্গ মোহোক দিব নৈষুব ব্ৰাহ্মণ ।
 মোহোক পঞ্চাঙ্গ নেদিবেক অন্যজন ॥

প্ৰনয়ক উচ্চাৰণ হোমক কৰণ ।
 শালগ্ৰাম দ্বিজগনে কৰিব অৰ্চন ॥ ২১৯
 মোহোৰ সমষ্টি পিতৃ পঞ্চাঙ্গৰ দান ।
 ব্ৰাহ্মনত পৰে অধিকাৰ নোহে আন ॥
 ভবিস্যক নিৰ্ভয়মিষ দ্বিজে আচৰিব ।
 জামিষক পৰিত্যাগ সদায়ে কৰিব ॥ ২২০
 নিতে পাক কৰিবেক নবিন ভাণ্ডত
 নহে পক্ষ ভৈলে তেজিবেক ভাণ্ডজত ॥
 সংস্কৃত স্থানত পৈয়া অন্ন বার্জানক ।
 ভক্তি ভাবে সিতো অন্ন দিবেক অমাক ॥ ২২১
 মোহোক নেদিয়া জিতো ভোজন কৰয় ।
 স্ৱাপান সম তাৰ অন্ন জল হয় ॥
 গ্ৰহন কালত স্নাত জাত অসৌচিত ।
 অসৌচিয়া পুষ্ট পাক ভাণ্ডক সতত ॥ ২২২
 সেতি ভাণ্ড তেজিবেক নব নাৰী চয় ।
 ভাগ নকৰিলে তীৰ প্ৰায়শ্চিত্ত হয় ॥
 পাদ প্ৰক্ষালন স্নান সংস্কাৰ কৰিয়া ।
 ভূজিবেক ভক্ষ্য দ্ৰব্য অন্নক বসিয়া ॥ ২২৩
 মূল্য লৈয়া যিতো জনে কণ্টাক বিকয় ।
 গতা বৌবরক সিতো ভূজিবে লাগয় ॥
 কণ্টা লোম মানে বৰ্ম তাহাৰ নিশ্চয় ।
 পিতৃগণ সমে কুস্তি নৰকে পচয় ॥ ২২৪
 পুষ্কহিত সমে কুস্তিপাক নৰকত ।
 পুত্ৰ সমে লাচি থাকিবেক বৰ্মশত ॥
 কণ্টাৰ সমষ্টি দ্ৰব্য নকৰি গ্ৰহন ।
 পুত্ৰক প্ৰতি কণ্টা দিব বিচক্ষন ॥ ২২৫
 বেদ পুৰানত কহি আছে নিৰন্তৰ ।
 বিপ্ৰ বৈষ্ণৱৰ ধৰ্ম্ম কৈলো ব্ৰজেশ্বৰ ॥
 ক্ৰৌণ্ডিগৰ নৃপতিৰ স্বধৰ্ম্ম মন্ত্ৰিব ।
 সুনানন্দ ৰাণা মন ছেন কৰি থিব ॥ ২২৬
 ব্ৰাহ্মনক পুজিবেক সতকাৰ কৰি ।
 ইথৰক পুজায়েন কৰিব সাদৰি ॥

ৰাজ্যৰ পালন কৰিবেক নিৰন্তৰ ।
 ৰনত নিৰ্ভয় ছয়া কৰিব সমৰ ॥ ২২৭
 নিতে নিতে ব্ৰাহ্মনক কৰিবেক দান ।
 শৰনাগতক পাইলে কৰিবে বন্ধন ॥
 পুত্ৰ তুল্য পঞ্জাক দেখিবে নৰপতি ।
 পুত্ৰ প্ৰজা দ্ৰুইতো কৰিবেক একমতি ॥ ২২৮
 হুস্তিতক প্ৰতিপাল কৰিব নিশ্চয় ।
 অস্ত্ৰ সস্ত্ৰ নিপুন হৈবেক নৃপ ছয় ॥
 সত্যব্ৰত দান ধৰ্ম্ম সৰা আৰ্হিব ।
 পণ্ডিত শাস্ত্ৰজ্ঞ দ্বিজ দানক কৰিব ॥ ২২৯
 সৰা প্ৰতিপাল কৰিবেক নৰপতি ।
 দশ প্ৰায় ব্ৰাহ্মনক কৰিব ভকতি ॥
 সভাৰ মধ্যত কৰিবেক নিয়োজন ।
 পণ্ডিত শাস্ত্ৰজ্ঞ শিষ্ট চতুৰ ব্ৰাহ্মন ॥ ২৩০
 ভক্তি অপ বধক পদাতি চতুৰ্ভয় ।
 সেনাক বোলায় আক পালিব নিশ্চয় ॥
 যমস্বি প্ৰতাপ সৌৰ্য্য হৈব নৃপছয় ।
 ৰনে নিমন্ত্ৰন ভৈলে নকৰিব ভয় ॥ ২৩১
 দান দিসয়ত ৰাজ্য নিমুখ নহৈব ।
 ৰনে যদি পৰে তাত প্ৰানক তেজিব ॥
 বসন্তলভয় দিতো তপকো কৰিব ।
 উত্তম স্বৰ্গত সিতো আনন্দে বঞ্চিত ॥ ২৩২
 পুত্ৰৱতে স্নেহ কৰিবেক সমস্তত ।
 চক্ৰকো কৰিব দণ্ড লৈয়া শাস্ত্ৰমত ॥
 আৰামুক ৰাগ পুষ্কৰনি কচিকৰ ।
 মাথো আলি দৌল গৃহ আতি মনোহৰ ॥ ২৩৩
 দেৱৰ প্ৰতিমা কৰি প্ৰতিষ্ঠা কৰিব ।
 আনো নানা ধৰ্ম্ম পথ নূপে আছৰিব ॥
 ৰাজ্যৰ স্বভাৱে প্ৰবৰ্ত্তিব মন্ত্ৰিগণ ।
 ৰাজ্যক বুঝাইয়া থাকিবেক অনুক্ষন ॥ ২৩৪
 প্ৰজাকো সিংহাটীবে ধৰ্ম্মৰাজ্য আজ্ঞা কৰি ॥
 প্ৰজায়েো কৰিব ধৰ্ম্ম ৰাজ্যক হুমৰি ॥

যদি দেশে ধৰ্ম্ম ছয় হোৱয় বিঘাত ।
 ৰাজ্যৰ আউস তানি জানিবা সাক্ষাত ॥ ২৩৫
 যদি দেশে ধৰ্ম্ম ছয় প্ৰজাৰ বাঢ়য় ।
 ৰাজ্যৰ আউস বৃদ্ধি সেহি দেশে হয় ॥
 উচিচে লৈবক কৰ দণ্ড ৰাজ্য হয় ।
 দেশৰ স্বধৰ্ম্ম ধৰ্ম্ম বৃদ্ধি নিশ্চয় ॥ ২৩৬
 স্বদত্ত বাপৰ দত্ত বৃত্তি ব্ৰাহ্মনৰ ।
 নগুচাইব ৰাজ্য সবে শুনা ব্ৰহ্মেশ্বৰ ॥
 বৈশ্বাৰ স্বধৰ্ম্ম পিতৃ শুনা জাত পৰ ।
 বানিজ্য সুদক্ষ কৃষি সেৱন বিপ্ৰৰ ॥ ২৩৭
 গোৱক্ষন দেৱাৰ্চন ব্ৰত আচৰিব ।
 তপদানে নানা ধৰ্ম্ম বৈশ্বেয়ো কৰিব ॥
 সূত্ৰৰ স্বধৰ্ম্ম বিপ্ৰ কৰিবা সেৱন ।
 ব্ৰাহ্মনৰ নিতে পাদ কৰি প্ৰক্ষালন ॥ ২৩৮
 যিহো শূদ্ৰে ব্ৰাহ্মনক দোষ আচৰয় ।
 ব্ৰাহ্মনৰ শ্ৰেয় শূদ্ৰগ্ৰহন কৰয় ॥
 যিহো শূদ্ৰে ব্ৰাহ্মনক অৱজ্ঞা কৰয় ।
 ছাণ্ডাল যোনিত জানা তাৰ জন্ম হয় ॥ ২৩৯
 বিপ্ৰৰ ধনক কৰে যদি শূদ্ৰ ছয়
 কোটিৰ সহস্ৰ সিহো গৃহত জন্ময় ।
 গতজন্ম সুকৰত শত কুকুৰত ।
 তাত পাছে সেহি শূদ্ৰ পৰে নৰকত ॥ ২৪০
 যিহো শূদ্ৰে ব্ৰাহ্মনক কৰয় গমন ।
 মাতৃগামী পাপতাৰ হোৱয় তেখন ॥
 পৰেসিহো পাপী কুস্তি পাক নকৰত ।
 পছি থাকে সিহো ব্ৰাহ্মৰ যে বৰ্ষশত ॥ ২৪১
 কুস্তি পাকে তপ্ত তৈলে তাকাক ভাজয় ।
 অৰ্হণিশে মহাসপে দংশয় তাহাক ॥
 জম তাৰনত শঙ্ক কৰয় বিকৃত ।
 পৰে সাত জন্ম ধৰে ছাণ্ডাল যোনিত ॥ ২৪২
 সাত জন্ম ধৰে সিহো সৰ্পৰ গৰ্ভত ।
 তাত পাছে জন্ম সাত জলৰ জন্তুত ॥

কোটিৰ সহস্ৰ জন্ম বিষ্ঠা কিট হয়
 তাত পাছে বৈশ্বাৰ যোনিত উপজয় ॥ ২৪৩
 সাত জন্ম কিট হয় তাত অনন্তৰ ।
 গোৰ ত্ৰন কুগি সাত জন্ম পাতকীৰ ।
 সমস্তে যোনিত জন্ম ধৰি নিবন্তৰ ।
 মনুষ্য যোনিত জন্ম নাহি সিদ্ধনৰ ॥ ২৪৪
 যতি সন্তানিৰ ধৰ্ম্ম কহো মহাশয় ।
 দণ্ডৰ গ্ৰহন মাত্ৰে নাৰায়ণ হয় ॥
 পূৰ্ব কৰ্ম্ম দাত কৰে পৰতো দহয় ।
 বাহ্যক চিন্তিয়া অন্ম বৈকুণ্ঠে চলয় ॥ ২৪৫
 সন্তানীৰ পাদ পাশ ভূমি সূক্ষ হয় ।
 বৈশ্বাৰে যেহেন তীৰ্থ পবিত্ৰ কৰয় ॥
 সন্তানীক পৰ্শ, মানে মিস্পাণ হোৱয় ।
 ভোজন কৰাইলে অশ্বমেধ ফল হয় ॥ ২৪৬
 নমস্কাৰ কৰি ৰাজসুই ফল হয় ।
 যতী ব্ৰাহ্মচাৰী দুইবো জানা সেহি নয় ॥
 সাযাজ সমায় গৃহাশ্ৰমী গৃহে জাতি ।
 নিবিছাৰি অন্তক ভূজিয়া সমুদাই ॥ ২৪৭
 ভাল বেয়া তন্ন ভূজিবেক নিবিছাৰি ।
 মনকো গ্ৰহন নকৰিব ব্ৰাহ্মচাৰি ॥
 কৌপকো বৰ্জিব সদা বাঞ্চী নকৰিব ।
 শিতে উষ্ম সম লোভ মোহক তেজিব ॥ ২৪৮
 এক বাসা এক ৰাত্ৰ নিৰাশ কৰিব ।
 শ্ৰেতেনত উঠি অগ্ন স্থানে ছলি জাইব ॥
 যতী ব্ৰাহ্মচাৰী দণ্ডী সন্তানী যিজন ।
 নকৰিব সমস্তৰ ধনক গ্ৰহন ॥ ২৪৯
 বান আৰোহন আৰু মনৰ গ্ৰহন
 স্বধৰ্ম্ম পতিত হয়ে এতি হোবিজন ।
 বানিজ্য কুবুৰ্ত্তি কৃষি সন্তানী কৰয়
 স্বধৰ্ম্ম পতিত সিহো উপহাস্য হয় ॥ ২৫০
 পতিহিনা ব্ৰাহ্মনীৰ কহো ধৰ্ম্ম ছয় ।
 সুনানন্দ পিতৃ ৰাজ ভূমি মহাশয় ॥

একবাৰ দিনানন্তত হবিশ্য ভূজি'ব ।
 দিব্য বস্ত্ৰ গন্ধ দ্ৰব্য তৈলক তেজিব ॥ ২৫১
 নিষ্কামিনী সদা হৈব তেজিব ছন্দন ।
 মালা সাংখ্য সিন্দূৰকো তেজিব ভূষণ ॥
 মল বস্ত্ৰ তেজি শুক্ল বসন পিঙ্কিব ।
 সৰ্বদায়ে নাৰায়ণ নোহোক স্মৰিব ॥ ২৫২
 বিষ্ণুৰ সেৱন পূজা নিতান্তে কৰিব
 অনন্ত ভাস্কৰ মোত সদা গাচৰিব ॥
 সৰ্বদায়ে মোৰ নাম মুখত লৈবেক ।
 পুত্ৰ তুল্য পুৰুষক সদা দেখিবেক ॥ ২৫৩
 মিত্ৰ অন্ন সুভূজি'ব বিত্তৰ তেজিব ।
 একাদশী দিনে অন্ন দ্ৰব্য সুভূজি'ব ॥
 জন্মাক্ৰমি শিৱৰাত্ৰি ৰাম নৱমিত ।
 চন্দ্ৰ সূৰ্য্য গ্ৰহনত অঘোক তিথিত ॥ ২৫৪
 অন্ন আদি বস্ত্ৰ দ্ৰব্য সমস্তে তেজিব ।
 তাৰ পৰদিনে পিতৃ বিধবা ভূজি'ব ॥
 বিধবা সন্তানসো যতি ব্ৰহ্মচাৰি যিতো ।
 তাম্বুলক সুভূজি'ব জানিবাগা সিতো ॥ ২৫৫
 যদি ভূজি' তাম্বুলক এতি চাৰি জন ।
 গোৰ মাংস সূৰ্য্য তুল্য বেদৰ বছন ॥
 নসূৰ জগ্ৰিৰ পন্ন' বক্ত সাক ছয় ।
 অলাবু বস্ত্ৰ'লা কাৰ বৰ্জ্জনি হয় ॥ ২৫৬
 পতিহীন নাৰী যদি ঘাটত শোৱয় ।
 তাইব স্বামি স্বৰ্গ হস্তে নৰকে পৰয় ।
 পতিহীন নাৰী সবে আৰোহন হয় ।
 পৰ ব্ৰত সিতো নাৰী নৰকে পৰয় ॥ ২৫৭
 পৰ পুৰুষৰ মুখ যাত্ৰা নৃত্য গন !
 সুবেশ পুৰুষ শুভ গাৱন শোভন ॥
 তৈল ভূজ নকৰিব নচাইৱ দৰ্পন ॥
 মহোৎসৱ নচাইব নাসব কাৰণ ॥ ২৫৮
 সন্তৰ স্বধৰ্ম্ম পিতৃ শুনা আত পৰ ।
 সাম বেদে নিকপিয়া আছে কছিকৰ ॥

অধ্যায়ন অধ্যাপন বিপ্ৰক পালন ।
 শুকক সেৱন নিতে দ্বিজ দেৱাৰ্চন ॥ ২৫৯
 সিদ্ধাস্ত শাস্ত্ৰত হৈব পৰম নিপুণ ।
 আত্মাৰ ভোজন ভক্তি কৰিব স্বেচন ॥
 স্কন্ধ শাস্ত্ৰ ব্ৰহ্মা পুণ্ড আক্ষান শুনিব ।
 বেদস্থ কৰিব বেদ অৰ্থ বিচাৰিব ॥ ২৬০
 নাস্ত্ৰ অৰ্থ আহুৰাইব আপুনি কৰিব ।
 বেদাহুক বেদাচাৰ সন্তে নেতেজিব ॥
 বেদউক্ত যিতো দ্ৰব্য তাহাক ভূজিব ।
 বেদৰ নিয়মক সন্তে তাহাক তেজিব ॥ ২৬১
 কুলধৰ্ম্ম সদাচাৰ পবিত্ৰ চৰন ।
 জাতিধৰ্ম্ম ভক্তি কৰ্ম্ম কৰিব সেৱন ॥
 পতিব্ৰতা স্ত্ৰীৰ কৰ্ম্ম কহো মহাশয় ।
 স্বামী সেৱা যেন মতে কৰিব নিশ্চয় ॥ ২৬২
 স্বামীৰ উচ্ছিস্ত নিতে কৰিব সেৱন ।
 বাঞ্চা কৰি পাদোদক কৰিব ভক্ষন ॥
 স্বামীৰ চৰনে সতী ভক্তিক কৰিব ।
 স্বামীত অনুজ্ঞা লৈয়া সদায়ে ভূজিব ॥ ২৬৩
 ব্ৰত তপ দেৱ পূজা পৰিত্যাগ কৰি ।
 স্বামীৰ চৰন সেৱা কৰিব সাদৰি ॥
 স্বামীক সন্তোষ কৰিবেক নিতে তুতি ।
 স্বামী আজ্ঞা বিনে কৰ্ম্ম নকৰিব সতি ॥ ২৬৪
 ঈশ্বৰত কৰি শ্ৰেষ্ঠ স্বামীক মানিব ।
 পৰ পুৰুষৰ মুখ সতি নচাইব ॥
 সুবেশ পুৰুষ যাত্ৰা পৰৰ মৈঠুন ।
 মহোৎসৱ নৃত্য মতি নৰ্ত্তক গায়ন ॥ ২৬৫
 পৰ কুড়া হাস্য বতি সতি নচাইব ।
 স্বামীৰ যি ভক্ষ্য হ'বে তাহাক ভূজিব ॥
 স্বামীৰ সঙ্গক সতি নাৰি একক্ষন ।
 এৰি নজাইবেক সতি আনৰ ভবন ॥ ২৬৬
 স্বামীৰ উত্তৰে সতি উত্তৰ নেদিব ।
 তাৰন কৰিলে সতি কোপ নকৰিব ॥

ক্রুধাত্ব ভৈলে সতি স্বামিক ভুঞ্জাইব ।
 তৃষাত্ব ভৈলে পতি পানক কৰাইব ॥ ২৫৭
 নিদ্রালু স্বামীক সতি নাৰি নজগাইব ।
 কৰ্ম্ম কৰিবাক সতি নাৰি নপাৰ্জিব ॥
 শত পুত্র সমস্তে স্বামিত কৰিব ।
 স্বামী যিবা নোলে শ্রদ্ধা ভাৱে আচৰিব ॥ ২৫৮
 পতি বন্ধু পতি ভৰ্তা পতি কুণ দেৱ ।
 পতি বিনে সতিৰ নাৰিক আন কেৱ ॥
 অমৃত সমান সতি শুভ দৃষ্টি কৰি ।
 স্বামীক দেখিব সতি পৰম সাদৰি ॥ ২৫৯
 অল্প হাস্য কৰি সতি চাহিব বদন ।
 নিতে নিতে বন্দিব স্বামীৰ চৰন ॥
 পুৰুষ সহশ্র সতি উদ্ধাৰ কৰয় ।
 সমস্ত পাতক হস্তে স্বামিক তাৰয় ॥ ২৬০
 সতিৰ ব্ৰতৰ তেজ নাত কৰ্ম্ম ভোগ ।
 সতি সমে বন্ধে স্বামী বৃন্তছে সম্ভোগ ॥
 স্বামী সমে সতি নাৰি বৈকুণ্ঠে ছলয় ।
 সহশ্র পুৰুষ সতি উদ্ধাৰ কৰয় ॥ ২৬১
 প্ৰতিপিত যত তীৰ্থ নিবাস কৰয় ।
 সতিক পদত তীৰ্থ সমস্তে থাকয় ।
 সমস্তে দেৱৰ তেজ সমস্তে মুনিব ।
 সমস্তে ব্ৰতিৰ ফল আক তপস্বীৰ ॥ ২৬২
 সমস্ত দানৰ কল দানত যি হয় ।
 সতিৰ দেহত পুণ্য সমস্তে থাকয় ॥
 ব্ৰহ্মহৰ আদি কৰি দেৱ নিবন্তৰ ।
 স্বৰাসুৰ আদি কৰি মুনি সিদ্ধনৰ ॥ ২৬৩
 পতিব্ৰতা সান্তিক সকলে কৰে ভয় ।
 সতি পদধূলি ভূমি পবিত্ৰ কৰয় ॥
 পতিব্ৰতা শ্ৰীক যিভো নমস্কাৰ কৰে ।
 তাহাৰ পাতক ছয় সমূলকৈ হৰে ॥ ২৬৪
 একক্ষনে পতিব্ৰতা তিনি লোক আৰ ।
 ভঙ্গ্য কৰিবাক পাবে তেজ আপোনাৰ ॥

পতিব্ৰতা পতি পুত্ৰ দুইবো ভয় নাই ।
 দেৱগন মুনিগন সবেয়ো ডৰাই ॥ ২৬৫
 যিভো জনে শত জন্ম পুনাৰু কৰয় ।
 তাৰ গৃহে পতিব্ৰতা কন্যা ওপজয় ॥
 পতিব্ৰতা কন্যা মাতৃ পিতৃ দুবিধা হয় ।
 জীৱন্তে মুকুত জয়া গৈকুণ্ঠে ছলয় ॥ ২৬৬
 সতি নাৰি প্ৰাতসত সযাৰ উঠিয়া ।
 বাত্ৰিয়াস তেজি অশ্রু বস্ত্ৰক পিন্ধিয়া ॥
 স্বামীৰ চৰনে নমস্কাৰক কৰিয়া ।
 পতিব্ৰতা তুতি কবিলেক ভৰ্ম্ম চৈয়া ॥ ২৬৭
 তাত পাছে গৃহ কাৰ্য্য সকলে কৰিব ।
 স্নান কৰি ধৌত বস্ত্ৰ দুতয় পিন্ধিব ॥
 শুক্ল পুষ্প লৈয়া সতি স্বামীক পূজিব ।
 সুনিৰ্ম্মল জলে পাচৈ স্নানক কৰাইব ॥ ২৬৮
 ধৌত বস্ত্ৰবয় পতিব্ৰতা আনি দিব ।
 স্বামীৰ চৰন সাত অৰ্পুনি ধুৱাইব ।
 আসন পাৰিয়া স্বামিক বস্ত্ৰহাইব ।
 স্বামীৰ কপালে সতি ছন্দন পিন্ধাইব ॥ ২৬৯
 গাৱত লেপন দিয়া মালাক পিন্ধাইব ।
 অমৃত সমান ভোগ দ্ৰব্যক ভুঞ্জাইব ॥
 ভক্তি ভাৱে পূজা কৰি প্ৰাণাম কৰিব ।
 সামবেদ মন্ত্ৰে সতি পূজা আচৰিব ॥ ২৭০
 স্বামীৰ চৰনে সতি অৰ্ঘ নিবেদিব ।
 ধূপ দীপ নৈবেদ্য বস্ত্ৰক সমৰ্পিব ॥
 সুবাসীত জল দিয়া তামূলক দিব ।
 তোক্তক পঢ়িয়া সতি স্তুতিক কৰিব ॥ ২৭১
 পতিব্ৰতা তোক্ত পদ বাহ্যক দৰে ।
 নিলিখিলোঁ পদ কমা কৰা নোৱাৰি নৰে ॥
 পতিব্ৰতা শ্ৰীক যিভো স্তুতিক কৰয় ।
 তীৰ্থস্থান ফল জানিবাৰ তাৰ হয় ॥ ২৭২
 তুতি নতি কৰি সতি স্বামীক তুষিব ।
 স্বামীৰ আৰ্জ্জায়ে সতি পাচত ভুঞ্জিব ॥

পতিব্রতা ধৰ্ম্ম মই কহিলেঁ। তোমাত ।
 গৃহাশ্রমি ধৰ্ম্ম কহো শুনিয়োক তাত ॥ ২৭৩
 দেৱ পিতৃ ৰিক্ত গৃহি কৰিব পূজন ।
 চাৰি জাতি কৰিবে স্বধৰ্ম্ম আচৰন ॥
 গৃহাশ্রমী বিষয়ক্ৰম সবে আসা কৰে ।
 পুঞ্জীক লগে এতেকেসে গৃহি নৰে ॥ ২৭৪
 দেৱ পিতৃ ৰিক্ত অধিতিৰ আৰা জানি ।
 সৰ্বকে পূজিব গৃহাশ্রমী মহামনি ॥
 অধিতিৰ পূজা যিহে গৃহি নকৰয় ।
 সেহি গৃহাশ্রমী সদা অশুছি হোৱয় ॥ ২৭৫
 অধিতি কালত জানা সৰ্ব দেৱ ময় ।
 গৃহস্তক আশা কৰি অধিতি আশয় ॥
 তৃষাতুৰ হয়। যেনমতে ধেনুগন ।
 জলৰ সমিপ পিতৃ কৰয় গমন ॥ ২৭৬
 সেহি মতে গৃহাশ্রমি গৃহক আসয় ।
 জাতী ব্ৰহ্মচাৰী আদি কৰি সমস্তয় ॥
 মধ্যাহ্নে ক্ষুধাতুৰে অধিতি আসয় ।
 বিধু বুদ্ধি কৰি গৃহি শক্তিয়ে অৰ্চয় ॥ ২৭৭
 গৃহিক আশীষ কৰি অধিতি ছলয় ।
 সমস্তে পাতেক তাৰ ভয় ভূত হয় ॥
 অগিতীক পূজা গৃহাশ্রমী নকৰয় ।
 সমস্তে পাতেক তাৰ ভেঙ্কনে হোৱয় ॥ ২৭৮
 ত্ৰলোক যোনিত পাপ লভে সিতো জন ।
 তেন জানি অধিতিক কৰিব ভোষন ॥
 গৃহাশ্রমী গৃহস্থে আৰা ভজ হয় ।
 অধিতি ছলয় যদি কোপক কৰিয়া ॥ ২৭৯
 অধিতিৰ প্ৰতি গ্ৰহ নভৈল যাগাৰ ।
 নৈৰাষা ভৈলেক দেৱ পিতৃ গনোতাৰ ॥
 ক্ৰৌ-বধ গোবিন্দ পুণ্যক বিকয় ।
 ব্ৰহ্ম বধ গুৰু ভাৰ্যা গমন কৰয় ॥ ২৮০
 তুল্য পাপ হয়ে যিতো পূজা নকৰয় ।
 অধিতিৰ প্ৰায়ত হৰি তুচ্ছ হয় ॥

আসা ভজ হয়। যদি অধিতি ছলয় ।
 অধিতিৰ পাপ হয় গৃহিক দিৱয় ॥ ২৮১
 গৃহস্থৰ পুন্যছয় অধিতি নিৱয় ।
 এতেকে অধিতি পূজা সমস্তে কৰয় ॥
 পোষ্য সকলকো গৃহি পোষন কৰিব ।
 ধৰ্ম্মজ্ঞানি গৃহাশ্রমী পাছত ভূজিব ॥ ২৮২
 মাতা যাৰ গৃহে নাই ভাৰ্যা বেষ্টা হয় ।
 সিতো গৃহি অবন্যক চলিবে লাগয় ॥
 অবন্যতো কৰি গৃহ দুস্থ দাতা হয় ।
 সেহি ভাৰ্যা সমে সিতো দুস্থক ভূজয় ॥ ২৮৩
 ছুটা ভাৰ্যা সদা স্বামী দ্বেষক লভয় ।
 সৰ্বদায়ে বিষতুল্য স্বামীক দেখয় ॥
 স্বামীক দেখিয় ছুটা ভূজিবে নৈদয় ।
 সদা তিবন্ধাৰ কৰি স্বামীক থাকয় ॥ ২৮৪
 যুনি তুল্য স্বামী পূজ্য পৰম পণ্ডিত ।
 তুনৰ সদৃশ কৰি নমনে কিঞ্চিত ॥
 ধিকাৰ কৰিয়া ছুটা সদায়ে থাকয় ।
 দুৰ্ব্বাক্য অগ্নিয়ে দহি যেন মৰা হয় ॥ ২৮৫
 ছুট বংশে জাত দুহটা যিজন লভয় ।
 জিবন পৰ্যন্ত স্বামী দুস্থক ভূজয় ॥
 গৃহিনীৰ সদাচাৰ শুনা নন্দৰাট ।
 গৃহিনি কৰিব পতি ভক্তি সৰ্বদাই ॥ ২৮৬
 প্ৰাতঃসত উঠি স্বামি দেৱক নমিব ।
 গৃহিনীয়ে অঙ্গিনাত মণ্ডল কৰিব ॥
 গৃহকৃত্য কৰি পাচে স্নানক কৰিব ॥
 স্নান কৰি দেৱ বিপ্ৰ স্বামীক নমিব ॥ ২৮৭
 গৃহ দেৱ তাক পূজি ভূজাইব স্বামিক ।
 গৃহিনীয়ে পূজা কৰিবেক অধিতিক ॥
 স্বামী পাদোদক লৈয়া কৰিব সেৱন ।
 সবাকে ভূজায়া পাচে কৰিব ভোজন ॥ ২৮৮
 পুত্ৰ গনে পিতৃক পূজিব মহাশয় ।
 শিষ্য গনে পুজিবেক গুৰুক নিশ্চয় ॥

আৰ্জ্জুনে কৰিব কৰ্ম পুত্ৰ শিষ্য হয় ।
 ভূতৰ শব্দে দুয়ো কৰিবে শংসয় ॥ ২৮৯
 কৰ্ম কৰিবাক লাগি পুত্ৰ শিষ্য ছয় ।
 পিতৃক গুৰুক নপাৰ্শ্বিবে মহাশয় ॥
 সৰ্ববংসেকো কৰিবেক দুহানো ছবনে ।
 নৰ বুদ্ধি নকৰিবে পুত্ৰ শিষ্য গনে ॥ ২৯০
 পিতৃ গুৰু দুইতো যদি নৰ বুদ্ধি হয় ।
 পুত্ৰ শিষ্যে ব্ৰহ্ম বধ পাতক পায় ॥
 পিতৃতো অধিক মাতৃ কৰিব সেৱন ।
 মাতৃতো কৰিয়া গুৰু কৰিব পূজন ॥ ২৯১
 পিতৃ মাতৃ গুৰু ভাৰ্য্যা পুত্ৰ শিষ্য ছয় ।
 অনাথ ভগিনি কন্যা পিতৃ পোস্ত হয় ॥
 গুৰুৰ ভাৰ্য্যাক শিষ্যে পুষিবে লাগয় ।
 ক্ষেমা কৰিবেক পাইলে সদা দোষ ছয় ॥ ২৯২
 তিৰি জাতি বাস্তৱত সুদ্ধ বুলি কয় ।
 সমস্তে কৰি প্ৰতি ব্ৰতা সুদ্ধ হয় ॥
 পূৰ্বে ব্ৰহ্মা সৰ্ব জাতি এক বিধ কৰি ।
 অঞ্জিলেক স্ত্ৰীক পুৰুষক অনুসৰি ॥ ২৯৩
 প্ৰকৃতিৰ অংশ জানি বাল্য নাৰিগণ ।
 পণ্ডিততো কৰিয়া পবিত্ৰ তপোধন ॥
 বৃন্দাৱলি ধৰ্ম্মকৰ্মে জেতিয়া সপিল ।
 সেহিকালে ব্ৰহ্মাস্ত্ৰক তুবিধ কৰিল ॥ ২৯৪
 উত্তম মধ্যম অধময়ে তিনি জাতি ।
 উত্তমৰ লক্ষণ সুনিয়ে নন্দ আতি ॥
 কিচো ধৰ্ম্ম সমে সতি স্বামি বিসয়ত ।
 সদায়ে কৰয় ভক্তি তেজি আন মণ্ড ॥ ২৯৫
 প্ৰানান্তিকো অঘস স্বামিৰ নকৰয় ।
 দেৱ দ্বিজ অধিকো সদায়ে পূজয় ॥
 ব্ৰত উপবাস কৰে স্বামীক পূজয় ।
 স্বামী বিনে আন কায়নতো নবাঞ্চয় ॥ ২৯৬
 মধ্যমৰ লক্ষনক সুন্য মহাসয় ।
 স্বামি পিতৃ মাতৃ জঙ্ঘে সদায়ে ৰাখয় ॥

মনে বাৰ্ণা কৰে সদা থাকে কবি ভয়
 উপপত্তি পুৰুষক ভজে ন ভজয় ॥ ২৯৭
 আনকো ন পাইবে লাগ অৱজৰ নাই ।
 মনে বাৰ্ণা কৰে সদা থাকে কবি ভয় ॥
 এহিমতে সেহিস্ত্ৰাৰ সান্তি ভাৱ হয় ।
 আপোন ইচ্ছায়ে কিচো স্বামীক ভজয় ॥ ২৯৮
 সেহি নাৰি কৰ্ত্তিম মধ্যম মঠাসয় ।
 অধম লক্ষন পিতৃ সুনিয়ে নিৰ্দ্ধয় ॥
 অসন্ত বসন্ত জাত দুটা তাইৰ মতি ।
 অধমত সদাৰতি পৰম অসতি ॥ ২৯৯
 দুৰ্ম্মুখি কন্দল সদা কৰিয়া থাকয় ।
 স্বামাকো সদাট দুটা ভৰ্চনা কৰয় ॥
 সৰ্বদাত্ৰ উপপত্তি আশ্ৰয় কৰয় ।
 আপোন পতিক দুটা দুস্বক দিয়য় ॥ ৩০০
 বিষতুলা স্বামীক দেখয় আপোনাৰ ।
 সমস্ত কাৰ্য্যত তাই কৰে তিস্কাৰ ॥
 উপপত্তি সমে দুস্তা উপাই কৰিয়া ।
 আপোন স্বামিক বধে জাৰক ভজিয়া ॥ ৩০১
 কুলশীল ধৰ্ম্মবন্ত পৰম মহন্ত ।
 পণ্ডিত ধৰ্ম্মজ্ঞে নিতি জ্ঞানি মহাশন্ত ॥
 হেনয় স্বামীক তেজি জাৰক ভজয়
 কামদেৱ সম দুটা জাৰক দেখয় ॥ ৩০২
 কটাক্ষ কৰিয়া চাই সদা দুটা নাৰি ।
 জাৰক চিন্তিয়া থাকে মহা অহঙ্কাৰি ॥
 বতিত নিপুন যুবা পুৰুষ স্তম্ভৰ ।
 কামুকিৰ যোনি ক্লেশ পাৱে নিবন্তৰ ॥ ৩০৩
 আপোন স্বামীক দুটা আতাৰ নেদয় ।
 বিষময় বচনক সদায়ে বোলয় ॥
 দুটা নাৰী সৰ্ব দাএ অধৰ্ম্ম কৰয় ।
 উপপত্তি সমে হৰ্ষ কৰিয়া থাকয় ॥ ৩০৪
 গুৰু সবে যদি তাইক পশিয়া থাকয় ।
 সতক পুৰুষে যদি প্ৰবন্ধে ৰাখয়

তথাপিভো দুষ্ট উপপত্তিক ভজয় ।
 নুপতিয়ো বাখিবাক তাইক নপাৰয় ॥ ৩০৫
 কাষ্য বেসে দুষ্টৰ নাহিকে কোনে পূয় ।
 কোনে বেলা পূয়কোনে হোৱয় আপূয় ॥
 নবিন তুনক কাঞ্চ যেন ধেমুগণ ।
 সেহিমতে বাঞ্চা কৰে স্বামীক নবিন ॥ ৩০৬
 বিদ্বাভিকা জলে বেথা যেন ক্ষিতি হয় ।
 দুষ্টাৰ তেনয় গুতি সদাএ নৰয় ॥
 সদায়ে অধৰ্ম্ম কৰে কপট কৰিয়া ।
 অসত্য বচন দুষ্টা থাকয় কহিয়া ॥ ৩০৭
 ব্ৰত তপ ধৰ্ম্মে সদা মন নাহিকয় ।
 গৃহ ধৰ্ম্ম বিষয়ত মন নপৰয় ॥
 গুৰুতো দেৱতো তাইৰ মন নাহিকয় ।
 চঞ্চল স্বভাৱে উপপত্তিক বাঞ্চয় ॥ ৩০৮
 তিনি বিধ স্ত্ৰৰ কথা কহিলো তোমাত ।
 ত্ৰিবিধ ভক্তৰ কথা শুনিয়োক তাত ॥
 তুন শয্যা কৰিবৈক মোৰ ভক্ত ছয় ।
 মোৰ ভক্তি সৰ্বদায়ে কৰিব নিশ্চয় ॥ ৩০৯
 মোৰ নাম শুন কীৰ্ত্তনত মন দিয়া ।
 সংসাৰৰ সুখ যত মনত তেজিয়া ॥
 মোৰ পদে সদাধ্যান কৰয় মনত ।
 ভক্তি ভাৱে মোক পূজা কৰয় সতত ॥ ৩১০
 ফল বাঞ্চা নকৰয় সংকল্প ৰহিত ।
 শ্ৰীমাদি সৰ্ব্ব সিদ্ধি নবাঞ্চ কক্ষিত ॥
 ব্ৰহ্মাৰ সম্পত্তি যিতো তাকো নবাঞ্চয় ।
 দৈৱ অশ্বৰ সুখ সমস্তে তেজয় ॥ ৩১১
 সাপোকা্যাদি চাৰি বিধ মুক্তিকো তেজয় ।
 দাস্য ভক্তি বিনে ভক্তে একো নবাঞ্চয় ॥
 নিৰ্বান মুকুতি তাকো ভক্তে নবাঞ্চয় ।
 অমৃতৰ পান সুখ তাহাকো তেজয় ॥ ৩১২
 নিশ্চলা মোহোৰ ভক্তি ভকতে বাঞ্চয় ।
 মোৰ ভক্তি সুখৰ উপমা নাহিকয় ॥

সমস্তে জীৱত ভেদভাৱ নাহিকয় ।
 নাৰী পুৰুষৰ ভেদ তাকো নজানয় ॥ ৩১৩
 কুখ্য তুষা কাম ক্ৰোধ লোভ মোহ চয় ।
 নিদ্ৰা দেষ আদি কৰি সমস্তে ভেজয় ॥
 মই পৰমাত্মা মোক মানে সমস্তত ।
 দিগম্বৰে মোক ধ্যান কৰয় সতত ॥ ৩১৪
 সিদ্ধিৰো ঈশ্বৰ সেতি ভক্তৰ প্ৰবৰ ।
 উত্তম মোহোৰ ভক্ত জানা ব্ৰজেশ্বৰ ॥
 মধ্যমৰ লক্ষন শুনিয়ে মহামতি ।
 সমস্তে কৰ্ম্মত নকৰয় আশকতি ॥ ৩১৫
 গৃহাশ্ৰমী হুয়া সদা কৰয় ভকতি ।
 প্ৰাক্তনকো অপক্ষা কৰয় মহামতি ॥
 সততে ভক্তিয়া পূৰ্ব কৰ্ম্মকো ছেদয় ।
 সংকল্প ৰহিত হুয়া যত্ন নকৰয় ॥ ৩১৬
 দেহৰ নিৰ্বাচ যেন মতে ৰক্ষা হয় ।
 সেহিমতে কৰে আন যত্ন নকৰয় ॥
 যিবা কিছো কৰ্ম্ম কৰে কৃষ্ণত অৰ্পয় ।
 মঞি কৰ্ম্ম কৰ্ত্তা নোহো মনত মানয় ॥ ৩১৭
 কায়বাক্য মনে সদা মোহোক চিন্তয় ।
 সমস্তে কৰ্ম্মক কৰি মোহোক অৰ্পয় ॥
 প্ৰাকৃত কৰ্ম্মৰ কথা শুন্য মহামতি ।
 গৃহাশ্ৰমী হুয়া কৃষ্ণে কৰয় ভকতি ॥ ৩১৮
 সংকল্পক মনে কৰি বিষয় কৰয় ।
 পুত্ৰভাৰ্য্যা আদি কৰি সবাকো পোষয় ॥
 ধনজন ৰবয়তো কিছো আশকতি ।
 সমস্তকো নেতেজিয়া কৰয় ভকতি ॥ ৩১৯
 কৃষ্ণত কৰয় ভক্তি নভজয় আন ।
 প্ৰাকৃত ভকত মই কহিলো প্ৰমান ॥
 উত্তমে সহশ্ৰ পুৰুষক উদ্ধাৰয় ।
 মধ্যমে পুৰুষ শত জানা নিস্তাৰয় ॥ ৩২০
 প্ৰাকৃত ভকতে চাৰি পুৰুষ তাৰয় ।
 ত্ৰিবিধ ভক্তৰ কথা কহিলো নিশ্চয় ॥

ব্রাহ্মনৰ কথা পিতৃ শুনা আত পৰ ।

ব্রহ্মাণ্ডৰ অৰ্থচয় জানে ব্রহ্মা হৰ ॥ ৩২১

অনন্তো জানয় ব্রহ্মাণ্ডৰ বিবৰ্ত্তন ।

সনত কুমাৰ ধৰ্ম্ম নৰ নাৰায়ণ ॥

ৰূপিল গনেশ লক্ষ্মি দেবি সৰস্বতি ।

চাৰিবেদ বেদমাতা জানয় পাৰ্ব্বতি ॥ ৩২২

বাধা দেবি জানে ব্রহ্মাণ্ডৰ অৰ্থচয় ।

মোৰ ভক্ত সবে জানে ব্রহ্মাণ্ড যে নয় ॥

মুনিগনো দেৱগনো কিত্তি জানয় ।

অন্য জনে নজানয় ব্রহ্মাণ্ড যে নয় ॥ ৩২৩

আত্মা বস্তু নিত্য জানিবাৰা মহাশয় ।

আত্মাৰ সূদৃশে দৰো দিসে নিত্য হয় ॥

প্ৰকৃতিৰ মধ্যে বাধা নিত্য জানিবাৰা ।

বিশ্বৰ গোলোক যিহো তাহাক্ষে মানিবা ॥ ৩২৪

মোহোৰ গোলোক নিত্য জানা নন্দৰাই ।

বৈকুণ্ঠক নিত্য জানিবাৰা সমুদাই ॥

শুনা সমাজিক সব কৃষ্ণৰ চৰিত্ৰ ।

অৱন মাত্ৰকে কৰে পৰম পবিত্ৰ ॥ ৩২৫

সমস্তে অনিত্য জানি ভজা ভগবন্ত ।

দেহ গেহ পুত্ৰ ভাৰ্যা কেৱলে অসন্ত ॥

মনত বিচাৰি চাহা কেৱলে আসয় ।

আগতে মৰয় দেখি আত্মা নৰচয় ॥ ৩২৬

হেন জানি কৃষ্ণৰ চৰনে দিয়া চিত্ত ।

বিচাৰি চাহিয়া সাধা পৰলোক হিত ॥

কৃষ্ণৰ চৰন বিনে নাহিকয় সাৰ ।

ভক্তি কৰি তোৱা নৰ সংসাৰৰ পাৰ ॥ ৩২৭

পাতক চাড়োক ডাকি বোলা কৃষ্ণ নাম ।

সংসাৰ নিস্তাৰ কৰি বোলা বাম বাম ॥

দৌলডি ॥

একদিনা আসি গোলোকত থাকি

বাসৰ মণ্ডল সাৰ ।

বাসকুড়া কৰি বাধিকা সূন্দৰি

মই সমে আত্মা আৰ ॥ ৩২৮

কৱৰিৰ আৰ মালা জাতিস্বৰি

শোভে তাত আতিশয় ।

মেঘ পংক্তিৰ সমে বিঘৃষ্টিকা যেন

তাৰাত আতি সোভয় ॥

বিন্দু সিন্দুৰৰ বিন্দু ছন্দনৰ

কস্তুৰিৰ বিন্দুচয় ।

কেসৰ কৌসলে তাৰ অধোক্ষনে

প্ৰকাশিত 'আতিসয় ॥ ৩২৯

ছাৰ গণ্ডযুগে বয়স 'কুণ্ডলে

আতিসয় উজ্জলিত ।

কুসুম আলতা কস্তুৰি সহিতে

চন্দনে পত্ৰৰ চিত ॥

শোভন কপোলে আতিসয় জলে

চিত্ৰৰ আতি বিচিত্ৰ ।

যেন গৰুৰ ঠোঠ মনুষ্যৰ

নাষায়ে আতি শোভিত ॥ ৩৩০

গজেন্দ্ৰৰ গণ্ড হস্ত নভাৰ

অলঙ্কাৰে প্ৰকাশয় ।

মুক্তা আভৰন কবয় ভুসন

মুক্তা পাণ্ডি দাঙুছয় ॥

পকা বিশ্বকল অথবা বাতুল

হাস্য আতি মানুহৰ ।

শবত কালৰ পূৰ্ণ ছদ্মমাকো

নিদ্ৰেমুখ কচিকৰ ॥ ৩৩১

পদ্মে পত্র নিন্দে তুভয় লোছনে
শোভে আতি মনোহরে ।

কুমুসার মৃগ নয়ন সুন্দর
তান ছক্ষু নিন্দা কৰে ॥

বস্ত্রে বিবহিত কেয়ূৰ যুগলে
ভুজ দুই প্রকাশিত ।

বস্ত্রৰ কঙ্কণ প্রকাশে সোভন
হস্তত আতি বঞ্জিত ॥ ৩৩২

বস্ত্রৰ আঙ্গুষ্ঠি দশৌ আঙ্গুলিত
বাধাৰ কটৈ শোভিত ।

ভাতি স্কন্ধ বস্ত্রে নুপুৰে প্রকাশে
চবনে পদ্মৌ বঞ্জিত ॥

কনকুন শব্দ কবয় নপুৰে
চবনে আতি বঞ্জিত ।

বস্ত্রৰ উৰুটি পদ আঙ্গুলিত
কৰে আতি প্রকাশিত ॥ ৩৩৩

চবনৰ তলে আলতা শোভয়
দেখিতে আতি শোভিত ।

উদ্বক কঙ্কালি বতাসতে হালে
মেখলা তাত বঞ্জিত ॥

গজিন্দ্র গমনি আসাৰ কামিনি
বমা সান্তি সুবেশ্বৰি ।

মুনিম্ভৰো মন হবয় তেখন
নাচিকে সম সুন্দৰি ॥ ৩৩৪

মোহোক দেখিয়া কটাক্ষ কৰিয়া
উৎসূকে ছাহস্তু খাই ।

বাঘ মণ্ডলভ মোত অল্পবত
কুঞ্জিলাহো সমুদ্রাই ॥

গৰ্ভৰ ধাৰণ নিমিত্তে বাধাক
বাধা বোলে সৰ্বজন ।

সেহি গৰ্ভ জানা মহা বিয়ো হয়
কছিলো মণ্ডি কাৰণ ॥ ৩৩৫

মূল যে প্রকৃতি অংশ হরে যাব
জানিবাহা মহাময় ।

এতি চেতুতেসে প্রকৃতি ঈশ্বর
বাধাৰ নাম বোলয় ॥

সমস্তে কার্য্যত সক্তিৰ কাৰণে
সক্তি নাম বাধিকাৰ ।

সবাবে আধাৰ নিমিত্তে বোলয়
সৰ্বাধাৰ নাম সাৰ ॥ ৩৩৬

সমস্তৰে দেহ কপক ধবয়
বাধা দেবী জানা সাৰ ।

সৰ্ব কপ নাম এতেকে বোলয়
জানিবাহা বাধিকাৰ ॥

সমস্তে মঞ্জল সুখক দিয়য়
যিহেতু বাধা নিশ্চয় ।

এতেকেসে তান সৰ্ব সুমঞ্জল
নাম তৈলা মহাশয় ॥ ৩৩৭

বৈকুণ্ঠ লোকত মহালক্ষ্মী নাম
মুষ্টি ভেদে সৰস্বতী ।

বেদক প্রসন্ন কৰিবাক পদে
বেদমাতা বাধাসতি ॥

সারিত্রী যে নাম বাধাৰ তৈলেক
সারিত্রী যে নাম আৰ ।

তৃজগতে ষাট্ নামক বোলয়
জানা নন্দ বাধীকাৰ ॥ ৩৩৮

পূৰ্ব কালে বাধা দুৰ্গক গুচাইল
এতেকে দুৰ্গা বোলয় ।

বাধা ভগৱতি দক্ষ্য কণা মতি
তান নাম মহাশয় ॥

পৰ্বত হুহিতা পার্বতী অযানা
বাধীকায়ে ছয়া ছয় ।

সমস্তে আধাৰ কপ বাধীকাৰ
জানা নন্দ মহাশয় ॥ ৩৩৯

কলা কপে বাধা	দেবি ভগৱতি	ডিম্বাক দেখিয়া	কোপক কৰিয়া
হুয়াহুয় বসুমতি ।		পদে অনাদৰ কৰি ।	
কলায়ে তুলসি	কলা গজা দেবি	বিশ্ব গোলোকক	তাহাক অধক
কলা কপ সৰ্গসতি ॥		পেলাইলা বাধা সুন্দৰি ॥	
যিভো শক্তি সমে	শৃষ্টি কৰো আমি	সেহি ডিমা গোট	ঘৰ্ম্ম জলে পাত
পুৰু পুৰু নন্দৰাই ।		মহা বিৰাট বোলয় ।	
বাসব মখাত	বাধা সমে গঞি	বাধিকা সুন্দৰি	অনাদৰ কৰি
কুড়িলোহো সমুদাই ॥ ৩৪০		মোৰ পুত্ৰক তেজয় ॥ ৩৪৩	
অদভুত কুড়া	আতি কছিকৰ	পূৰ্বৰ কালত	অপত্য জনক
কৌতুক ননে বিস্তৰ ।		মঞি দেখি পৰি বাৰ ।	
ব্রহ্মাব বৰিষ	শত গৈল তাত	বাধিকাক প্ৰতি	সাপ দিলো আমি
কৰিলে মই শৃঙ্গাব ॥		অপুত্ৰিনি হোৱা অংৰ ॥	
সিটো গোলোকত	বাস মণ্ডলত	পুৰব কালত	মোহোৰ সাপত
দুইবো দেহে ঘৰ্ম্মজয় ।		অলপতা বাধা সতি ।	
শ্ৰমিল বিস্তৰ	ভৈল সৰোবৰ	পুৰ্ণ কপ চাৰি	অপুত্ৰিনি বাধা
ঘৰ্ম্ম বাশি মহাশয় ॥ ৩৪১		দুৰ্গা লক্ষ্মী সবস্বতি ॥ ৩৪৫	
তৈৰ পৰা আসি	পৰি ঘৰ্ম্ম বাশি	একলা প্ৰকৃতি	কপ ভেদে চাৰি
মহানেগে ভয়ঙ্কৰ ।		বাধা লক্ষ্মী সবস্বতী ।	
বিশ্ব গোলোকত	পৰি ঘৰ্ম্মযত	ভৈল অপুত্ৰিনি	চাৰিয়ে কামিনি
পূৰ্বকালে ব্ৰহ্মেশ্বৰ ॥		দক্ষ কন্যা দুৰ্গাসতি ॥	
জলপূৰ্ণ ভৈলা	ব্রহ্মাণ্ড গোলোক	আনো দেৱতাৰ	সুন্দৰি যতেক
সবে শৃষ্টি নস্ত গৈল ।		সবে ভৈলা অপুত্ৰিনি ।	
শৃঙ্গাবৰ আস্তে	বাধীকাৰ গৰ্ভে	অংস কলা যিহো	ভৈলা বাধিকাৰ
গৰ্ভধান মহা কৈল ॥ ৩৪২		সমন্ত দেৱ কামিনি ॥ ৩৪৫	
সেহি বাধা দেৱী	গৰ্ভক খৰিল	বাধিকাৰ কলা	কলাৰ যি অংশ
ব্রহ্মাব বৎসৰ শত ।		সেহি অংশে যিৰাজাত ।	
শতেক বৎসৰ	অন্তবে বাধিকা	সবে অপুত্ৰিনী	দেৱৰ কামিনী
প্ৰসন্ন ভৈল কালত ॥		কতিজো মঞি তোমাত ॥	
ডিম্ব ভয়ঙ্কৰ	অদভুত দেখি	ঘৰ্ম্ম জলে মোৰ	মহা বিৰাটৰ
বিসাদ কৰিলা আতি ।		আধাৰ ভৈলেক জল ।	
সোক গুৰুতৰ	কান্দিলা বিস্তৰ	নিজ কৰ্ম্ম বষে	জলৰ উপৰে
পাছে বাধা ভগৱতি ॥ ৩৪২		প্ৰসবিল মহাবল ॥ ৩৪৬	

শ্ৰৱণ অশ্বে	অমৃত অঙ্গুষ্ঠ	বড় পায়া পাছে	শৃষ্টিক
কৰাই লোহো মঞি পান ।		আতিশয় মনোহৰ ।	
মহা বিৰাটৰ	যোগৰ বলত	মোহোৰ মায়াত	প্ৰতি ব্ৰহ্মাণ্ডত
লোম আছে যত মান ॥		ব্ৰহ্মা নিযু মহেশ্বৰ ।	
লোমৰ প্ৰমান	কুপ যত মান	দিগ পাল দস	দ্বাদস আদিত্য
জলে পুন্ন' ছয়াছয় ।		একাদশ কদ্র গন ।	
সেতি লোম কুপে	ক্ষুদ্ৰ বিৰাটৰ	বস্তু নৱ গ্ৰহ	ভিনি কোটি দেৱ
জনম ধৰি থাকয় ॥ ৩৪৭		ব্ৰাহ্মন ক্ষেত্ৰিয় জন ॥ ৩৫১	
ক্ষুদ্ৰ বিৰাটৰ	নাভি পদ্ম'তন্তে	বৈশ্বাত্ম যক্ষ	বীক্ষস পিসাছ
সতত পাত্ৰ কমল ।		ভুত আদি নিবন্তৰ ।	
সেহি কমলত	ব্ৰহ্মা জাত ভৈল	গন্ধৰ্ব কিম্বৰ	আদি নিবন্তৰ
জানিবাহা মহাবল ॥		সৱে জীৱ চৰাচৰ ॥	
পদ্ম'ত বসিয়া	চিন্তাতুৰ ছয়া	বিশ্বে বিশ্ব নিৰ্ম্মি	সাত সাত সৃজ
পাছে ব্ৰহ্মা প্ৰজাপতি ।		সাত দ্বিপ মনোহৰ ।	
কৈন পৰা জন্ম	মোহোৰ ভৈলেক	সাগৰবো সাত	নিৰ্ম্মিমা আছয়
বিছাৰয় মহামতি ॥ ৩৪৮		কাঞ্চন ভূমি কচিৰ ॥ ৩৫২	
কোন বাপমাৰ	কোন বা বান্ধৱ	ভাত অনন্তৰে	লোকালোক ধল
হেনকৰে নিমৰিষ ।		মহাঘোৰ অন্ধকাৰ ।	
উগুণ থুগুণ	মনত ব্ৰহ্মাৰ	পাতালবো সাত	ব্ৰহ্মাণ্ড ভিতৰে
নপাৱে একো উদিশ ॥		চন্দ্ৰ সূৰ্য্য দুইসাৰ ॥	
দিবা তিনি লক্ষ	বংশৰে বিছাৰ	পুণ্ড্ৰক্ষেত্ৰ যত	ভাৰত বৰিষ
কৰিল পদ্ম'তন্তত ।		গঙ্গা আদি তীৰ্থ ছয় ।	
বিচাৰি নপাই	পুন্ন ব্ৰহ্মা পাছে	ক্ষুদ্ৰ ব্ৰহ্মাণ্ডত	সমন্তো আছয়
বৰিল আসি পদ্মোত ॥ ৩৪৯		জানিবাহা সমন্তয় ॥ ৩৫৩	
জাত অনন্তৰে	পক্ষ লক্ষ দণ্ড	জিহা পড়িমিত	লোম মহন্তৰ
মোহোক মনে স্মৰিল ।		শুনিয়েক নন্দৰাজ ।	
সেতি কালো মঞি	সিদ্ধমন্ত দিলো	সেতি পড়িমিত	ব্ৰহ্মাণ্ডৰ সংখ্যা
কমলে ব্ৰহ্মা জপিল ॥		কইলো আমি নাহি ৰাজ ॥	
সংসীত নিয়মে	ব্ৰহ্মা সুদ্ধ ছয়া	বিশ্বৰ উপৰি	বৈকুণ্ঠ আছয়
দিবা বৰ্ষ' লক্ষসাত ।		জানা নন্দ নিৰাশ্ৰয় ।	
জপি মোৰ মন্ত্ৰ	বৰক লভিলা	মোহৰ ইচ্ছায়ে	নিৰ্ম্মি আছো মঞি
মোৰ পৰা সিৰেলাত ॥ ৩৫০		যেদো কইবে নপাড়য় ॥ ৩৫৪	

ভকতৰ স্থান কুযোগিবো নহে
জানানন্দ মহাসয় ।
বৈকুণ্ঠ উপড়ি গোলোক আছয়
সিতো স্থান নিৰাজয় ॥
পঞ্চাসত কোটি যোজন উপৰে
বৈকুণ্ঠৰ পৰা তয় ।
বায়ু আছে ধৰি নাহি জাক সৰি
সিতো স্থান নিৰাজয় ॥ ৩৫৫
মোহোৰ ইচায়ে নিজ্য কপ ধৰি
নিৰ্ম্ম আছো স্থান খান ।
অতিসয় বম্য পৰম বিচিত্র
নাহিকে যাৰ সমান ॥
শুনা সমাজিক কৃষ্ণৰ চৰিত্র
জন্ম কৰ্ম্ম মহন্তৰ ।
ব্রহ্মাণ্ড বচন আপুন্ত আক্ষান
অগনি যেন পাপৰ ॥ ৩৫৬
নিৰূপট কৰি কৃষ্ণক শুমৰি
তেজি অত্ৰ এৰ কাম ।
সমস্তোকে চাডি ভজিয়ে দৈত্যাৰি
মুখে বোলা বাম বাম ॥

ছবি গোলোক বৰ্ণন ।

ভগৱন্ত নিগদতি শুনানন্দ মহামতি
গোলোক বৰ্ণন কথা সাৰ ।
আতিসয় বম্য স্থান যাত পৰে নাহি আন
উপমাকো নাহি কয় আৰ ॥ ৩৫৭
শত শৃঙ্গ গিৰিবৰে বেৰি আছে নিবন্তৰ
পুন্ত বৃন্দাবন আছে তাত ।
বায়ব মণ্ডল নাম কুড়া স্থান অনুপাম
বিৰজায়ি আছয় তথাত ॥

কোটি যোজন প্ৰস্তে বিস্তাৰতো সৈতিমান
দীৰ্ঘে সত গুণ বিৰজাব ।
বিৰজাব দুই পাৰ হিৰাবত্তে জাতিস্বাৰ
মানিকে সোভিত আতিসাব ॥ ৩৫৮
অসংক্ষাত মনিময় কৌমুভ আছয় তয়
দুই পাৰে গৃহ প্ৰকাশয় ।
বত্ৰ বিৰচিত তাত গৃহ শোভে অসংক্ষাত
অদভূত গড়ে বেছি ছয় ॥
পুষ্পবাৰি অসংক্ষাত কামধেনু সবেতাত
কল্পবৃক্ষে শোভিয়া আছয় ।
পুষ্প সোতে পাৰিজাত অসংক্ষাত আছে তাত
সৰোবৰ সবে প্ৰকাশয় ॥ ৩৫৯
পুষ্পবাৰি অসংক্ষাত ফুলিপুষ্প আছে তাত
তিনি কোটি গৃহ প্ৰকাশয় ।
বায়ব মণ্ডল সাৰ বত্ৰময় গুহতাব
গোপ গোপি বেচিয়া আছয় ॥
বত্ৰৰ প্ৰদীপছয় তাতে শোভা কমিছয়
পুষ্পসম্যা সমগ্নিত তাত ।
মন্দাৰ অসোক আদি আছয় অনেক বৃক্ষ
ফুলি আছে তাহাত সাখাত ॥ ৩৬০
সুগন্ধি চন্দন গন্ধে কস্তুৰি কংকন সমে
আতিসয় কৰে গুগন্ধিত ।
ধূপৰ সুবতি গন্ধে মানা গনো তাতে সোভে
বত্ৰৰ দপ্পল মনোনিত ॥
কুড়াৰ সমস্তে দ্ৰব্য তাম্বুল বোধিত জন্ম
মনে বাৰ্ণা কবয় জাহাক ।
যাৰ জিবা বাৰ্ণা যাই তাহাক তাহাতে পাতি
নাহি সক্তি কবিয়ে সংক্ষাক ॥ ৩৬১
তিনি কোটি বাধা দাঁষি সদায়ে ঞ্জকয় বাধি
গাৱে সুদ্ধ বত্ৰ আভৰণ ।
অগ্নি সুদ্ধ বজ্জ গন মুক্তাছয় বিভোপন
বায়ব মণ্ডলত গোপিগন ॥

নখমস্ত গজেন্দ্রৰ যলজানা গোপিকাৰ
বেষণান কৰিয়া আছেতাত ।
নবিন যৌৱন সতি আতিসয় কপৱতি
উপমা নাহিকে তাসম্বাৰ ॥ ৩৬২
ইন্দ্রৰ বিশ্বৰ সমু- বৰ্জুল আকৃতি ৰম্য
বাসৰ মণ্ডল নিকপম ।
সদাৰত্নে বিৰচিত দশ যোজনৰ পথ
অতিৰম্য কস্তুৰি কুঙ্কুম ॥
সুগন্ধি চন্দনচয় ৰম্যবান আছেতয়
সুগন্ধল ঘটেবে আবৃত ।
ফলপল্লৱেৰে যুত দধিলাজা আছে তাত
দুৰ্গদাকুৰ শ্ৰীফলে ৰঞ্জিত ॥ ৩৬৩
শ্ৰীৰাম কন্দলিস্তম্ভ অসংখ্যাত ননোৰম
পট সুত্ৰ তাহাত গ্ৰথিত ।
চন্দনে পল্লৱে যুত মালাৰ সমুত তাত
ভুশনে কৰয় বিতুসিত ॥
বতনে ৰচিত ৰম্য সতশৃঙ্গ গিৰিবৰ
কোটিৰ যোজন উশুতত ।
কোটি সূৰ্য্য নোহেসমে গিৰিবৰ নিকপম
কিৰ্কিৰনে তান গুণ যত ॥ ৩৬৪
তাৰ দশ গুণ মানে দীৰ্ঘজানা গিৰিবড়
প্ৰস্তু হোৱে কোটিৰ পঞ্চায় ।
সত শৃঙ্গ গিৰিবড় বেতি আছে গোলোকড
মনোহৰ গড়ৰ আভাষ ॥
তাহাৰ উপৰি ৰম্য বৃন্দাবন অমুপাম
চন্দনৰ বৃক্ষ অসংখ্যাত ।
কল্প বৃক্ষ আদি কৰি ফলে পুষ্পে ভৰি পুৰি
কাম খেজ গনো আছে তাত ॥ ৩৬৫
কুড়া সৰোবৰ তাত পুষ্প বাৰি অসংখ্যাত
ৰম্য বহু মন্দিৰে সোভয় ।
বাধা কৃষ্ণ কুড়া স্থান জাবলম নাহি আন
অসংখ্যাত গোপিকা ৰাখয় ॥

ৰাতুল আকাৰ স্থান তিনি লক্ষ যোজনৰ
সুললিত নাদ কোকিলৰ ।
কোকিল সঙ্ঘিতে তাত গুঞ্জো সবে অসংখ্যাক
অসংখ্য আছেয় মধুকৰ ॥ ৩৬৬
সেহি বৃন্দাবনে ৰম্য আছেয় অক্ষয় বট
যোজন সহস্ৰ উৰ্দ্ধ হয় ।
পথালিয়ে চাৰিগুন ৰাখি থাকে গোপিগন
সৰ্ব বাঞ্চা ফলক দিৱয় ॥
তিনি লক্ষ দাষি গনে কুড়াকৰে ৰঙ্গ মনে
আবৰিয়া বটৰ তলত ।
বিৰজাবহয় কাছে সুষিতল বাৰ বায়ু
গোপিগনে কুড়য় জলত ॥ ৩৬৭
অসংখ্যাত গোপিসমে বৃন্দাবন বিষয়ত
বাধা দেবি কুড়াক কৰয় ।
সেহি বাধা যান সাৰ সুদামাৰ সাপে পুত্ৰ
বুক ভাষু স্তত হয় ছয় ॥
প্ৰানতো অধিক পৃয়া অধি দেবী জ্ঞানামোৰ
ব্ৰহ্মাদিয়ে যাহাক পূজয় ।
ব্ৰহ্মা আদি দেৱগন মুনিব্ৰ সিদ্ধেন্দ্ৰ যত
কায়কক্ষে জাহাক সেবয় ॥ ৩৬৮
সিদ্ধিগুন বল বুদ্ধি জ্ঞান যোগ বিদ্যা কনি
সমস্তে একাবে পূজা হয় ।
মোহোৰ শব্দ ৰাধা জানি বাহা মহাসয়
ভজগতে বন্দিয়া থাকয় ॥
ব্ৰহ্মাণ্ডৰ সৰ্বমপত ব্ৰহ্মাণ্ড বৰ্মনা কথা
কহিলো ভোমাত নন্দৰাট
পুত্ৰৰূপি মণ্ডিত পিতৃ কহিবোহো কিবা কথা
গুনিবাক তযুত্ৰাণা জাই ॥ ৩৬৯
ব্ৰহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ পদ মষ্টা পুৰাণৰ কথা
নন্দ কৃষ্ণ সন্মাদতে সাৰ ।
চতুৰ অধিক আশী অধ্যায়ে মনোৰম
গুনিহবে পাতেক নিস্তাৰ ॥

দ্বিজ বলো বামে বোলে মোৰ মন নাৰায়ণে
 থাকিবোঁহা সদায়ে সুমৰি ।
 এতি কুপা দিন বন্ধু কৰা কুপা মোকসিদ্ধ
 সদায়ে বুলিয়ে বাম চৰি ॥ ৩৭০

ভক্ষ্যা-ভক্ষ্য দ্ৰব্য বৰ্ণণ ।

পদ ।

নন্দ নিগদতি শ্ৰুত্ব দেৱ দামোদৰ ।
 ভক্ষ্যাভক্ষ্য কহিয়োক চাৰিয়ো বৰ্ণৰ ॥
 সমস্তে প্ৰাণিৰ বাপু বিপাক কৰ্ম্মৰ ।
 কহিয়োক মহাভাগ দেৱ দামোদৰ ॥ ৩৭১
 ভগৱন্ত বদতিষে ভক্ষ্যাভক্ষ্য যত ।
 চাৰিয়ো বৰ্ণক কহো শুনিয়ো সাম্প্ৰত ॥
 বেদৰ বচন নন্দ শুনা মহাশয় ।
 সাৱধানে শুনিয়োক কহিবো নিম্নর্য ॥ ৩৭২
 লোহাৰ পাত্ৰত পান নকৰিয়ো আশ ।
 ত্ৰুট দ্ৰব্য মধুগুৰ নাৰিকল বয় ॥
 সিদ্ধ অন্ন ব্যঞ্জনাদি ফলমূল যত ।
 সমস্তে অভক্ষ্য মুনি গনেৰ সম্মত ॥ ৩৭৩
 দুগ্ধ অন্ন সোৰবিৰক অভক্ষ্য নিশ্চয় ।
 ত্ৰক্ষাৰো সম্মত জানিবাচা মহাসয় ॥
 নাৰিকল জলকাংস্য পত্ৰত শিষ্টয় ।
 তাত্ৰ পাত্ৰ স্থিত মধু অপেয়া হোৱয় ॥ ৩৭৪
 তাত্ৰ পাত্ৰ স্থিত গব্য নিসিদ্ধ হোৱয় ।
 যুতক বৰ্জিয়া গৰ্ব্ব মথ্য সম ভয় ॥
 তাত্ৰ পাত্ৰ স্থিত পান কৰে পায়সক ।
 ভোজন কৰয় যিতো উশৃষ্টে যুতক ॥ ৩৭৫
 দুগ্ধ সমে লোৱনক কৰয় ভোজন ।
 সত্যে সিতো জনে কৰে গোমাংস ভোজন ॥

মধু মিশ্ৰ লবঙ্গকো অভক্ষ্য হোৱয় ।
 যুত তৈল্য গুড় মিশ্ৰ অভক্ষ্য নিশ্চয় ॥ ৩৭৬
 আদায়ে সত্বিতে গুৰ অভক্ষ্য হোৱয় ।
 পিণ্ড শেষ জলকো অভক্ষ্য মহাসয় ॥
 মাঘমাসে মূলকক মৃতিকা শয়নে ।
 শিষ্ট জনে ত্যাগ কৰে বেদৰ বচনে ॥ ৩৭৭
 তুটবাৰ ভোজন নিসিদ্ধ দিনসত ।
 নিসিদ্ধ হোৱয় জ্ঞানী সক্ষ্যৰ কালত ।
 ৰাত্ৰি শেষ প্ৰহৰত কবিনেক ত্যাগ ।
 অশুচি অন্নক তেজিবেক মহাভাগ ॥ ৩৭৮
 পানীয় পায়স চন্ন যুত লৱনক ।
 লবনিত ক্ষিৰ মধু স্নাত্তিক তুত্ৰক ॥
 পৃষ্ঠৰয়ে পড়াহন্তে গ্ৰহন কৰয় ।
 গো মাংস সদৃশ সিতো অভক্ষ্য হোৱয় ॥ ৩৭৯
 কপৰ পাত্ৰত কৰ্পূৰক যিতো খাট ।
 সেতি কৰ্পূৰক জ্ঞানী নিসিদ্ধ হোৱয় ॥
 তন্ন পৰিবেশনক যিজনে কৰয় ।
 অশু পৃষ্ঠ তৈলে তন্ন অভক্ষ্য নিশ্চয় ॥ ৩৮০
 নৈ নংৰ বৰাহ মহিষ সৰ্প ছয় ।
 মাৰ্জাৰ শৃগাল উট গৰ্ভত যিহয় ॥
 'সংত ত্ৰাঘ ককুৰৰ জিবা মাংস ছয় ।
 সদায়ে মনুষ্য মাংস অভক্ষ্য হোৱয় ॥ ৩৮১
 স্তূক ঘৰিখাল জলজন্তুৰ মধ্যত ।
 মণ্ডক কোকোৰা কেচু খাদি কৰি'থক ॥
 গোৰ মাংস ছৰ'ৰি পশুৰ মাংস ছয় ।
 চাৰিয়ো জাতিৰ সবে অভক্ষ্য নিৰ্দ্ধয় ॥ ৩৮২
 হস্তি ঘোৰা মনুষ্যৰ জিবা মাংস হয় ।
 অভক্ষ্য তাত্ৰাণো মাংস তেজিবে নিশ্চয় ॥
 লোকে বেদ নিসিদ্ধ কৰয় মাংস বাৰ ।
 ভাত্যকো তেজিব নৰে কৰিয়া বিচাৰ ॥ ৩৮৩
 ডাহ মহ মাখি পিপিলিকা পোক ছয় ।
 অভক্ষ্য জানিধা বৰ্জিবেক নৰ ছয় ॥

নানব ভালুক সবভব মাংস ছয়।
 যুগ নাতি তাৰ মাংস অভক্ষ্য নিশ্চয় ॥ ৩৮৪
 দধি দুগ্ধ ঘৃত তক্ৰ জ্ঞান৷ মহিষৰ।
 স্বস্তিকো অভক্ষ্য নবনিত ব্ৰাহ্মণৰ ॥
 উচৈশ্ৰৱা মাংস দুগ্ধ আদি কৰি যত।
 চাৰি জাতি নভক্ষিব বেদৰ সম্মত ॥ ৩৮৫
 ৰবি বাসৰত আত্মকক মহাসয়।
 চাৰি জাতি বৰ্জিবেক অভক্ষ্য নিশ্চয় ॥
 পৰ্যাসিত জল অন্ন দুগ্ধ ব্ৰাহ্মণৰ।
 নকৰিব ভক্ষা নজানিয়া ব্ৰেজেশ্বৰ ॥ ৩৮৬
 চাৰি জাতি অবিচাৰ অন্নক নিশ্চয়।
 শূভ্ৰজিৱ সুবাতুলা জ্ঞান৷ মহাসয় ॥
 গো মাংসতো কৰি চাৰ অবিচাৰ অন্ন।
 কদাচিতো শূভ্ৰজিৱ ব্ৰাহ্মণ সজ্জন ॥ ৩৮৭
 যদি ভুঞ্জি তাৰ দেৱ পিতৃৰ পূজন।
 সমস্তে নিষ্ফল হোৱে জ্ঞান৷ তপোধন ॥
 ব্ৰাহ্মণ বৈষ্ণৱে মৎস্য মাংস শূভ্ৰজিৱ।
 অশ্ম জনে পাঞ্চ পৰ্বৰ সদায়ে তেজিব ॥ ৩৮৮
 দেৱ পিতৃ অৱশিষ্ট মৎস্য মাংস ছয়।
 ভুঞ্জিবেক চাৰি জাতি দোস নাহিকয়।
 পঞ্চপাক্ষ সমস্তে তেজিব মাংস ছয়।
 ব্ৰাহ্মণক দিলে মাংস পথিত হৱয় ॥ ৩৮৯
 অসংস্কৃত তৈল লবনযে যদি হয়।
 তীহাক তেজিবে শিষ্টে কৰিবা সংসয় ॥
 আৰ্গত সংস্কৃত তৈল বাঁজন লবন।
 সমীপ্তে ভুঞ্জোক তাক পবিত্ৰ কৰন ॥ ৩৯০
 একহাতে ঘৃত তৈল জিজনে গানয়।
 সেহি ঘৃত জ্ঞান৷ সিতো অভক্ষ্য হৱয় ॥
 কুমি যুক্ত যিহো জৱা দেখে যিহো হয়।
 ব্ৰাহ্মণে বৈষ্ণৱে সদা অভক্ষ্য হোৱয় ॥ ৩৯১
 যতি ব্ৰহ্মচাৰী ভঞ্জে হবিক নেদিয়া।
 কদাচিতো শূভ্ৰজিৱ অভক্ষ্য জানিয়া ॥

পিপিলিকা মধুমিশ্ৰ গব্য গুৰ ছয়।
 জিৱা আনো জৱা পিপিলিকা মিশ্ৰ ছয় ॥ ৩৯২
 অভক্ষ্য জানিয়া তেজিবাক মহাসয়।
 বেদ সান্ত্ৰ গনে তাক কহিয়া আছয় ॥
 পক্ষি ভক্ষ কাট ভক্ষ দুগ্ধ ফল ছয়।
 কাক ভক্ষ সমস্তে অভক্ষ্য মহাসয় ॥ ৩৯৩
 ঘৃত পক্ষ তৈল পক্ষ মিষ্ট অন্ন ছয়।
 শূদ্ৰৰ সত্ত্বত ভৈলে অভক্ষ্য নিশ্চয় ॥
 শূদ্ৰ ভ্ৰষ্ট পিষ্টককো অভক্ষ্য কোৱয়।
 অন্নজল অন্তৰ্হিবে তেজিব নিছয় ॥ ৩৯৪
 অসৌচৰ পৰ্যদনে শুদ্ধ যেন হয়।
 সান্ধৱ নিসিদ্ধ যিহো তেজিবে লাগয় ॥
 জৰা স্তানে ভক্ষাভক্ষ কহিলো তোমাত।
 কৰ্ম্য বিপাকক ময়ি কহিবো গান্ধাত ॥ ৩৯৫
 ক্ৰমে চাৰিবেদে কহি আছে চাৰিমত।
 সবাবে সাৰাংস মই কহো শৰুপত।
 পৰগ দুষ্কৰ মত সমস্তে বেদৰ ॥ ৩৯৬
 তোমাৰ আগত কহা শুন৷ আতপৰ ॥
 ভোগ বিনে কৰ্ম্যজান৷ মুহি কয় ক্ষয়।
 শত কোটি কল্প মানে তাতো মুণ্ডুছয় ॥ ৩৯৭
 শূভাস্তভ কৰ্ম্যফল জ্ঞান৷ মহাসয়।
 অৱশ্যে ভুঞ্জিবে লাগে নাহিক সংসয় ॥
 দেৱ তীৰ্থ কায় কৃত ক্ৰেশ গুৰুতৰ।
 ক্লিষ্ট সপাৰ্য্য হৱে জ্ঞান৷ মজুস্তৰ ॥ ৩৯৮
 প্ৰায়ছিত্ত আচৰিবে নন্দ মহাসয়।
 মোত পৰামৃঢ় ভৈলে নিষ্পাপ নহয় ॥
 যদি সৰো সুৰা ভাণ্ড সৃদ্ধি নকৰয়।
 সেহিমতে প্ৰায় চিন্ত বিমুখ জি হয় ॥ ৩৯৯
 সুৰাৰ ভাণ্ডক যদি পথালে নদিত।
 তথাপি পাত্ৰৰ সৃদ্ধি নহে কদাচিত ॥
 প্ৰায়ছিত্ত পুনা নহে সৃদ্ধি মজুস্তৰ।
 দান যোগ পুনা ছয় আৰম্ভ কৰ্ম্যৰ ॥ ৪০০

স্তুতা স্তুত কৰ্ম্য ছয় মনুষ্যে কৰয় ।
 ভোগ বিনে কদাছিতো তাব নাহি ক্ষয় ॥
 ভোগ কৰি সূদ্ধি তৰে পাপৰ পুনৰ ।
 তেবেসে মুকুতি হয়ে জানা মনুষ্যৰ ॥ ৪০১
 স্কৃত কৰ্ম্যৰে নষ্ট দুষ্কৃত নোহয় ।
 দুষ্কৃতৰে স্কৃতকো নন্ত নকৰয় ॥
 যজ্ঞ তপ অন্ন সম ত্রৈত দান যত ।
 তিৰ্থ স্নান মহা দান কৰয় সতত ॥ ৪০২
 নিয়ম সংযম যপ ভূমি প্রদক্ষিন ।
 উপদেশ নবে কৰে পুৰাণ শ্রৱণ ॥
 শুকক পূজয় দেৱতিক পূজাকাৰ ।
 তিৰ্থক পূজয় নিতে স্বধৰ্ম্ম আচৰে ॥ ৪০৩
 ব্রাহ্মনক স্কন্ধ ভাৱে কৰয় পূজন ।
 সবাত্তে বিসেষ বিপ্র কৰায়ে ভোজন ॥
 জিবা দ্রব্য দিয়ে স্তব্ধে ব্রাহ্মনক লাগি ।
 তাক পূৰ্ণৰূপে পাই সিতো মহাভাগি ॥ ৪০৪
 বিজকপ তাব দান জানা মহাসয় ।
 ক্ষেত্ৰকপ ব্রাহ্মনক বুজিবা নিশ্চয় ॥
 এতিসব কৰ্ম্য কৰি স্বৰ্গক লভয় ।
 কৰ্ম্যৰ মোক্ষক জানা পিতৃ নপাৱয় ॥ ৪০৫
 সকাম কৰিয়া যদি মোহোক সেৱয় ।
 সেৱি সেৱনতো মুকুতিক নপাৱয় ॥
 মুকুত কৰ্ম্যক কৰি স্বৰ্গে চলি জাই ।
 দুষ্কৃতি কৰ্ম্যৰে নৰকত লৱে ঠাই ॥ ৪০৬
 দুষ্কৃত কৰ্ম্যৰে দেহে ব্যাধি হোৱে জাত ।
 কুছিত জোনিত জন্ম ধৰয় সাক্ষাত ॥
 কুংসিত যোনিত পুনু পুনু জন্ম হয় ।
 পৰে বিজ স্বৰে জন্মি সিদ্ধিক লভয় ॥ ৪০৭
 ব্রাহ্মনৰ গোয়ে যিতো জানিয়া মাৰয় ।
 উপপাতক যে নাম তাহাৰ হোৱয় ॥
 দন্দ সুক নৰকক সিজনে লভয় ।
 গোৰ লোম সম বৰ্ষ ভূজিবে লাগয় ॥ ৪০৮

মহা সৰ্প গনে তাক সদায়ে ভূজয় ।
 বিস জালে সিতো পাপি মাৰিয়া জিৱয় ॥
 ক্ষুধা তৃষ্ণা তুষ্ট হুয়া সদায়ে থাকয় ।
 নিৰাহাৰ কৃষোদৰে বাথিত হোৱয় ॥ ৪০৯
 গোৰ লোম সম বৰ্ষ নৰক ভূজয় ।
 দন্দ সুক হস্তে সিতো পৰতো উঠয় ।
 গোৰ লোম সম বৰ্ষ গোৰত জন্ময় ॥
 তাত পাছে কুষ্ঠ যুক্ত চাণ্ডাল হোৱয় ॥ ৪১০
 লক্ষ বৰ্ষ চাণ্ডালৰ গৰ্ভত জন্ময় ॥
 তাত পাছে কুষ্ঠ যুক্ত ব্রাহ্মণ হোৱয় ।
 ব্রাহ্মণ লক্ষেক সিতো ভোজন কৰাই ॥
 ব্যাদি সূন্য সূতি তেবে হোৱে নন্দৰাই ॥ ৪১১
 অজ্ঞানত অন্ধকাল ভূজিবে লাগয় ।
 বিপ্রাৰ বৰ্ষৰ অন্ধ ক্ষেত্ৰে ভূজয় ॥
 ক্ষেত্ৰয়ৰ অন্ধ বৰ্ষ বসোৱো ভূজয় ।
 তাৰ অন্ধ কাল শুদে ভূজিবে লাগয় ॥ ৪১২
 গো বধ পাপ চাড়ি জাতৰ নিশ্চয়
 অনুক্ৰমে ভূজায় নাথিকে সংসয় ॥
 কপিপিত পাপৰ সেৱ বোগাদি তৰয় ।
 তাক ভূজি প্ৰায়চিত্ত সূদ্ধিক লভয় ॥ ৪১৩
 অনুকল্পে চতুৰ্থ পাপৰ ভাগ তয় ।
 তাহাকো ভূজিবে লাগে নাথিকে সংসয় ।
 ব্রাহ্মণৰ গৰু চয় ইতৰে মাৰয় ।
 চাৰি গুণ সেই পাপ ভূজিবে লাগয় ॥ ৪১৪
 ব্রাহ্মণ ক্ষেত্ৰিয় নৈশ্য সূত্ৰ জিবা তয় ॥
 ব্রহ্ম বধ পাপ ভোগ কৰিয়া ভূজয় ॥
 জ্ঞানতো সম্পূৰ্ণ পাপ অন্ধ অজ্ঞানত ।
 প্ৰায়চিত্ত নৰকৰো তৰে সেৱি মত ॥ ৪১৫
 পাপ কৰ্ম্য পুনু পুনু জানা জন্ম হয় ॥
 ব্যাধিৰ সন্তায় পাপ নাথিকে সংসয় ।
 গোবধি জত বৰ্ষ গোৰ নৰক ভূজয় ॥
 অতমান বৰ্ষ গোৰ গৰ্ভত জন্ময় ॥ ৪১৬

~

তাৰ চাৰি গুন বৰ্ষ ব্ৰাহ্ম বৰ্ষ জিহো ।
 বিস্তা পোক হয়। থাকে জামিবাৰা সিতো ॥
 সেহি চাৰিগুন বৰ্ষ স্নেহত জন্ময় ।
 পাছে চাৰিগুন বৰ্ষ অৰ্দ্ধ দ্বিপ্র হয় ॥ ৪১৭
 চাৰি লক্ষ ব্ৰাহ্মনক ভোজন কৰায় ।
 সিদ্ধিক জন্ময় সিতো জানা নন্দ বায়ি ॥
 স্ত্রী বধ পাণ চাৰি জাতি আচৰয় ।
 অতি পাতেকক জানা তাৰাৰ হোৱয় ॥ ৪১৮
 তিৰি লোম সম বৰ্ষ নৰকে থাকয় ।
 কাল সূত্র নাম নৰ্ক সি পাপি ভুঞ্জয় ॥
 নিৰাহাৰ কুসোদৰে হোৱয় বাঁথিত ।
 তাক কুসি গনে তাক কৰয় ভক্ষিত ॥ ৪১৯
 তাত পাছে স্ত্রীলোম সহায় বৰিস ।
 পোক হয়। থাকে দু পায়ে আসন্নস ॥
 তাত পাছে সূত্র গুৰ্ভে জনম ধৰয় ।
 সেহি কৰ্মে জন্মা বোগ ভাৰাবো হোৱয় ॥ ৪২০
 সতেক বৎসৰ সিতো বন্ধ বোগি হয় ।
 বিপ্ৰৰ লক্ষক ভুঞ্জয় সূদ্ধিক লভয় ॥
 তাত পাছে সূধি হও ব্ৰাহ্মন হোৱয় ।
 কিচোবাল অৱসেস বোগৰ থাকয় ॥ ৪২১
 তপস্তা নিৰিত দ্বিজ সদায়ে হোৱয় ।
 স্বৰ্গদানে সমলক্ষে দ্বিজৰ গুচয় ॥
 গুৰ্ভ বৰ্ত্তা মহা পাপি জানা নন্দবাই ।
 সূচি যুথ নবকক সিতো চলি জায় ॥ ৪২২
 সত বৰ্ষ বৎস সন্তে কৰয় পিড়িত ।
 তাত পাছে বৰ্ষসত ঘোটক যোনিত ॥
 তাত পাছে বৈশ্ব গৰ্ভে সিতো পাপি জাত ।
 সেহি কৰ্মে সূত্র বোগ হোৱয় সাকাত ॥ ৪২৩
 বৰ্ষচয় বোগভাৰ সৰিবে হোৱয় ।
 স্বৰ্গ দানে সূচি হয়। বোগ নষ্ট হয় ॥
 তাত পাছে সমুতুলে জনম ধৰয় ।
 নিব্যাধি ব্ৰাহ্মন হয়। সূচিক লভয় ॥ ৪২৪

ব্ৰাহ্মনে বধয় যদি ক্ষেত্ৰায় জনক ।
 বন বিনে ক্ষেত্ৰিয়ে বধয় ক্ষেত্ৰায়ক ॥
 তপ্ত সুল নামে নৰ্ক সিপাপি ভুঞ্জয় ।
 বৎসৰ সহজ সিতো ভুঞ্জয়। থাকয় ॥ ৪২৫
 লোহা ডাঙে তপ্ত তৈল্য তাহাক ভাজয় ।
 বেদনামে আৰ্ত্তনাদ কৰিয়া কান্দয় ॥
 তাত পাছে মন্ত্ৰগজ হৰে বয় সত ।
 তাত পাছে সূত্র জন্ম ধৰয় শ্লোকত ॥ ৪২৬
 মল মুত্ৰ দ্বাৰে তেজ হোৱয় শ্লোকত ।
 বক্তৰ নিকাৰে থাকে জানা বৰ্ষসত ॥
 গজদানে সিতো ব্যাধি নিমুকুত হয় ।
 তাত পাছে সূত্র হয়। বিজত জন্ময় ॥ ৪২৭
 বৈশ্ব বধে বৈশ্বকজে সূত্ৰেয়ো বৈশ্বক ।
 বৈশ্বেযো বধয় সূত্র সমান পাতেক ॥
 ক্ৰিমি কুণ্ড নৰকক জাই সিতোজন ।
 সত বৰ্ষ নৰ্ক ভুঞ্জোঁ পাপৰ কাৰন ॥ ৪২৮
 ক্ৰিমি সবে সিতো নৰ্ক তাহাক ভুঞ্জয় ।
 তাত পাছে কিৰাতত তাৰ জন্ম হয় ॥
 ক্ৰিমি ব্যাধি জাত কয়ে কিৰাত দেহাত ।
 সত বৰ্ষ ভুঞ্জোঁ দুখ পাৱে নানাগত ॥ ৪২৯
 তাত পাছে ব্ৰাহ্মনৰ গৰ্ভে জাত হয় ।
 দেহত মন্দায়ি ভুঞ্জিবাক নপাৰয় ॥
 দুৰ্ব্বল সৰিৰ জানা দেহ কৃষোদৰ ।
 জনম কপৰ নানা ধৈয় ব্ৰাহ্মনৰ ॥ ৪৩০
 চয় বৰ্ষ পৰ্বাস্তে দুযথৰ নাহি পাৰ ।
 তিৰ্থ অশ্ব দানে কৰে ব্যাধিৰ নিস্তাৰ ॥
 দেহত গ্ৰহনী বোগ পুৰিস কৰয় ।
 অশ্বদানে ব্ৰাহ্মনক সূদ্ধিক লভয় ॥ ৪৩১
 ব্ৰাহ্মনেযো কাম কৰি সূত্রক বধয় ।
 গায়ত্ৰিৰ লক্ষ জপে সূদ্ধিক লভয় ॥
 অজ্ঞানিত তাৰ অৰ্দ্ধ জপ আচৰিব ।
 বৈশ্ব বধ নৰকক নৈহবা ভুঞ্জিব ॥ ৪৩২

ব্রাহ্মণাদি চাৰি জাতি কুকুৰ মাৰয় ।
 সত বৰ্ষ বো বোয়া নৰক ভুঞ্জায় ॥
 তাত পাছে সিহঁত জন কুকুৰ হয় ।
 সোড়স বৎসৰ থাকি পিতৃ জন্ময় ॥ ৪৩৩
 বিপ্ৰজন্মে তাৰ জানা সুদ্ধিক লভয় ।
 পূৰ্ব পাপে ব্রাহ্মণক কুকুৰে খায় ॥
 গজা স্নান স্নান দানে পৃথি জনা হয় ।
 প্ৰাক্তন কৃষক কোনে কৰিবেক ক্ষয় ॥ ৪৩৪
 চাড়ি জাতি মাৰ্গগৰক যদিবা মাৰয় ।
 গজা স্নান কৰি সিহঁত সুদ্ধিক লভয় ॥
 চপল নয়ন ব্রাহ্মণক দান কৰি ।
 তেবেসে পাতেক হস্তে সিজন নিস্তৰি ॥ ৪৩৫
 ব্রাহ্মণাদি চাৰি জাতি সপ্তক মাৰয় ।
 অসি পত্ৰ নৰকক সি পাপি ভুঞ্জয় ॥
 তিখখু ধাৰ অসি পত্ৰে তাতক ছেদয় ।
 সতবৰ্ষ নৰকক সি পাপি ভুঞ্জয় ॥ ৪৩৬
 তাত পাছে পক্ষ বৰ্ষ সপ্তত জন্ময় ।
 তাৰন কৰয় নৰ পিড়াত মৰয় ॥
 তাত পাছে মনুষ্যত জনম ধৰয় ।
 সেহি পাপে জৰ যুক্ত দুৰ্বল হোৱয় ॥ ৪৩৭
 পক্ষ বৰ্ষ জৰ বোগ ভুঞ্জিয়া থাকয় ।
 তাত পাছে সেহি নৰ বিমুক্ত হয় ।
 চাড়ি জাতি গজ অশ্ব জিপুন ধৰয় ॥
 দশবৰ্ষ মুহূৰ্ত্ত নৰক ভুঞ্জয় ।
 তাত পাছে সিহঁত পাপি হৱে গজ হয় ॥ ৪৩৮
 গজ অশ্ব জয়া থাকে বিংসতি বৎসৰ ।
 ভোগ কৰি তাত পাছে হোৱে সিহঁত নৰ ॥
 চাক্কাড়ি ৰাধিযুক্ত সিহঁত নৰ হয় ।
 বজ্জতৰ দানে সিহঁত নিব্যাধি হয় ॥ ৪৩৯
 ব্রাহ্মণ সন্তক ভুঞ্জাই সিহঁত সুদ্ধ হয় ।
 তেবেসে পাপৰ মূল সমূলে শুচয় ॥
 খুজ জন্তু বধে খুজ জন্তু সিহঁত হয় ।

বৰ্ষ সত জন্তু জয়া নিকাৰ ভুঞ্জয় ॥ ৪৪০
 তাত পাছে সৰ্প জয়া সুদ্ধত জন্ময় ।
 বজ্জতৰ দানে সুদ্ধি তাহাৰ হোৱয় ॥
 উচ্চৈশ্বৰ্য্য অশ্ব চাড়ি জাতি বধ কৰে ।
 ব্রাহ্মণ চতুৰ্থৰ ভাগ পাৱে নৰে ॥ ৪৪১
 অসিপত্ৰ নৰকক সিহঁত ভুঞ্জয় ।
 সুতিক্ষ অশ্বৰে সিহঁত চৌদিত হোৱয় ॥
 দিবা নিশা তাক অশ্ব কৰয় চৌদন ।
 বস সত জাতি ভুঞ্জয় নিকাৰণ ॥ ৪৪২
 তাত পাছে বৃক্ষ হোৱে সাখা নাহিকয় ।
 লক্ষ বৰ্ষ বৃক্ষ জয়া সিপাণী থাকয় ॥
 তাতপাছে ব্যাধি যুক্ত সিহঁত সুদ্ধ হয় ।
 চৈবগজ জয়া সিহঁত নিকাৰ ভুঞ্জয় ॥ ৪৪৩
 জিবন পৰ্য্যন্ত সিহঁত ভুঞ্জয় নিকাৰ ।
 তাতপাছে বিপ্ৰ জয়া ধৰে পুনৰ্বাৰ ॥
 এন ব্যাধি হোৱে গাৰে স্নান কৰি দান ।
 সমস্ত পাতেক তাৰ হোৱয় নিগান ॥ ৪৪৪
 মিচা সাখি হোৱে যিহঁত মুক্ত বিকয় ।
 অধিক বধে জিতো বিশ্বাস ঘটয় ॥
 মিতক তনন কৰে পিতৃ দন হৰে ।
 সুদৰ সনক দহে সুদে প্ৰাক্তন কৰে ॥ ৪৪৫
 সুপকাৰ কৰ্য্য কৰে ব্ৰাহ্মণে সুদৰ ।
 বৃন্দক বাহয় সুদে জানা ব্ৰহ্মেশ্বৰ ॥
 জাতি পাতেকিয়ো নাস জীনা মহাবল ।
 জাক দুই জাতি পাপি ধাৰক দেবল ॥ ৪৪৬
 কুস্তিপাক নৰকক সমস্তে চলয় ।
 সহস্ৰ বৎসৰ সিহঁত নৰক ভুঞ্জয় ॥
 তাত তপ্ত তৈল তাক সদায় পোড়য় ।
 সপ্তৰ আকাৰ জন্তু তাতক ভক্ষয় ॥ ৪৪৭
 দিবা নিশা সিহঁত পাপি কৰয় ব্ৰহ্মন ।
 নানা দুখ চয় ভুঞ্জি থাকে অমুগ্ধন ॥
 কোটিৰ সহস্ৰ সিহঁত গৃহত জন্ময় ।

তাত পাছে সত জন্ম ববাহত হয় ॥ ৪৪৮
 সত জন্ম হবে তাব কুকুৰ দেহত ।
 তাত পাছে জন্মধৰে সুদ্রৰ গৰ্ভত ॥
 মহাগ্নি দেহত হবে জ্বৰ গাতিসয় ।
 পঞ্চাস ববিস সিতো বোগক ভুঞ্জয় ॥ ৪৪৯
 সুবয়ব সত্ত্ব পাল দিয়া সিতো নব ।
 নিশ্বয় হয় সুক্ৰ জানা ব্রহ্মধৰ ॥
 বস্ত্র সব্য চিৰা মুক্তা বজ্রত ববয় ।
 জিতো নবে ভুঞ্জি দ্রব্য চোৰক কবয় ॥ ৪৫০
 সতবা বাসন্তি কুণ্ড নৰক ভুঞ্জয় ।
 বৎসৰ সহস্র পাছে বক জাতি হয় ॥
 তাত পাছে সিতো হোৱে সুদ্র গৰ্ভে জাত ।
 সত বস কুষ্ঠ ব্যাধি হৱে তাৰ গাত ॥ ৪৫১
 সেহি পাপে তাৰ গাৱে গনিয়া পাকয় ।
 তাত পাছে ব্রাহ্মণত তাৰ জন্ম হয় ॥
 সেহি দেহে অৱসেসে কুষ্ঠৰ থাকয় ।
 চপল শূন্যৰ দানে নিব্যাধি হোৱয় ॥ ৪৫২
 আনি কষ্টি জল নিয়ে কল চোৰ কৰে ।
 নিল দ্রব্য চুড়ি কৰি নিয়ে জিতো নবে ॥
 সতেক বৎসৰ মানে পক্ষিত জন্ময় ।
 ভাবত ভূমিত কয় বস সুদ্র হয় ॥ ৪৫৩
 তাত পাছে ব্রাহ্মণত জনম ধৰয় ।
 সেহি জন্মে অধিক কুব্ৰাহ্মণ হয় ॥
 পুনৰপি বিপ্রা জন্ম ধৰয় সিজন ।
 বিপ্রক ভুঞ্জাই কৰে পাতেক নিৰ্যাসন ॥ ৪৫৪
 গন্ধি দ্রব্য জিতো জনে চোৰক কবয় ।
 নিখজে পশুত জন্ম তাহাৰ হোৱয় ॥
 জাব অণ্ড কোষ সদা সুগন্ধ বহয় ।
 তাৰ নাম 'কস্তুরি জানিবা মহাসয় ॥ ৪৫৫
 সেহি যুগ গৰ্ভে সাত জনম ধৰয় ।
 তাত পাছে গন্ধক যুগত জন্ম হয় ॥
 এক জন্ম ধৰি পাছে সুদ্রত জন্ময় ।

গলে কুট পাপ চিহ্ন তাহাৰ হোৱয় ॥ ৪৫৬
 বোগ অৱসেস কৰু হোৱয় ব্রাহ্মণ ।
 শ্মান পান চয় দানে বোগ বিমোচন ॥
 ধান জিতো জনে চুৰি কৰিয়া নিৱয় ।
 জিতো জনে শ্মান অপহৰণ কবয় ॥ ৪৫৭
 দেহে কুষ্ঠ হোৱে সিতো পতিত হোৱয় ।
 শ্মান দান প্রতি গ্রাতি জিপুশু হোৱয় ॥
 বিষ্ঠা কুণ্ড নৰকক সিপুহ চলয় ।
 দিবা নিশা সত বস পুৰি ভুঞ্জয় ॥
 বক্তদোষ ব্যাধি যুক্ত পাছে সুদ্র হয় ॥ ৪৫৮
 সেহি জন্মে পাতেক ভুঞ্জয় নিবস্ত্রব ।
 পুনৰপি জন্ম ধৰে ঘৰে ব্রাহ্মণব ॥
 ব্যাধি সেস বক্ত দোষ হৱে ব্রাহ্মণব ।
 শ্বন দানে সুক্ৰি হৱে সিতো পাতেকব ॥ ৪৫৯
 চাৰিজাতি অগম্যা গমন আচবয় ।
 পূৰ্ব উক্ত বোৱৰ নৰক তাৰ হয় ॥
 কুস্তিপাক মহাঘোৰ দেখি লাগে ভয় ।
 অসংখ্যাত বস পাপি নৰক ভুঞ্জয় ॥ ৪৬০
 তাত পাছে বেষ্টাৰ যোনিত কিট হই ।
 সহস্র বৎসৰ নৰক সিপাপি ভুঞ্জি ই ॥
 তাত পাছে বিষ্টা পোক লক্ষ বস হয় ।
 তাত পাছে পশুগৰ্ভে জন্মিবে লাগয় ॥ ৪৬১
 তাত পাছে খুদ্র জন্তু সমস্তে হোৱয় ।
 নানা দুখ ভুঞ্জি সিতো মৰি উপজয় ॥
 তাত পাছে স্নেচ জাতি সিপাপি হোৱয় ।
 তাত পাছে অধম সুদ্রত জাত হয় ॥ ৪৬২
 তাত পাছে জন্ম ধৰে ব্রাহ্মণব ঘৰে ।
 ব্যাধিযুক্ত সপুসংক হৱে সিতো নবে ॥
 পুৰুষপি সিতো পাপি ব্রাহ্মণ হোৱয় ।
 তিৰ্থক ভ্রমণে সুক্ৰি ক্ৰমে তাৰ হয় ॥ ৪৬৩
 পাপ ফলে সিতো জন বল হিন হয় ।
 বিপ্রৰ লক্ষেক ভুঞ্জাই পুৰকো লভয় ॥

মহাক্রোশ কপ জিতো মনুষ্য হোরয়।
 সাত জন্ম গর্ভভত সিপুণ্ড জন্ময় ॥ ৪৬৪
 সদায় কলহ কবি জিজনে থাকয়।
 সত জন্ম বায়সত সিজনে ধবয় ॥
 সালগ্রাম প্রতি গ্রহ জিজনে কবয়।
 কাল মূত্র নবকক সিজনে ভুঞ্জয় ॥ ৪৬৫
 সত বস নরক ভুঞ্জি পুঞ্জাবিটা হই।
 তাত দ্বিজ জন্ম পায়। সিতো সুকি হয়ী ॥
 লোকা চোব কবি নবে নিসেস হোরয়।
 মসি চোব কবি ককিলত জন্ম হয় ॥ ৪৬৬
 অঞ্জনা ক চোব কবি ভাটোক হরয়।
 গিষ্টা দ্রব্য চোব কবি কুসিত জন্ময় ॥
 গুৰু বিপ্র ছুইতো জিতো বেস আচরয়।
 অন্নায়স জয়া পড়ে সিব কুসি হয় ॥ ৪৬৭
 বেষ্টানাড়ি জিতো জনে কবয় গমন।
 চিবকাল বো বোয়াক ভুঞ্জয় সিজন ॥
 তাত পাছে দেহ কুবি হরে বস সত।
 মল মুত্র দেহে খাই থাকয় সতত ॥ ৪৬৮
 তাত পাছে বিধ আতি যিজন হোরয়।
 জাতি হিন অস্পৃশ্য নাসিকা চেদ হয় ॥
 বস্ত্র দ্রব্য জিতো নবে হরণ কবয়।
 তেজ ব্যাধি তাব দেহে নিশ্বয় হোরয় ॥ ৪৬৯
 আচাৰ হিন জয়া জিপুণ্ড থাকয়।
 পড়ে যবনত জন্ম তাহাব হোরয় ॥
 জিতো জনে সর্বকালে হিংসাক কবয়।
 সিতো জন্মান্তবে খঞ্জ নিশ্বজে হোরয় ॥ ৪৭০
 অদিক্ৰিত ভৈলে সিতো বংসব হোরয়।
 ছুইদসি ভৈলে হরে কামুক নিশ্বয় ॥
 অহঙ্কাৰি ভৈলে হরে বিছিন করব।
 বেদক নিন্দিলে সিতো হরে অবধিব ॥ ৪৭১
 বাক্য বাধ ভৈলে বোবা সিজন হোরয়।
 হিংসা কবি পৰ জন্মে কেস হিন হয় ॥

মিচা বাদি ভৈলে অতিহিন তাব হয়।
 দুর্ভাগ্য বচনে দেহু তাহাব নোহয় ॥ ৪৭২
 সত্য ভ্যাগে জিহবা তিন হোরয় তাহাব।
 ছুই ভৈলে অঙ্গনি বিতিন আপোনাব ॥
 জিতো জনে পুণি অপহরণ কবয়।
 মূৰ্খ হয়। বাধ্যযুক্ত নিশ্বয় হোরয় ॥ ৪৭৩
 ঘোটক গ্রহন কবে চোব জিবা কবে।
 নানা মুত্র কুণ্ড নরক ভুঞ্জি সিতো নবে ॥
 বর্ষ সত নবকক সিতো শিতি ছুই।
 আত অনন্তবে ঘোটকত জন্ম ছুই ॥ ৪৭৪
 গজ চোব কবে গজ কবয় গ্রহন।
 নিষ্টা কুণ্ড নামে নরক ভুঞ্জি সিতো জন ॥
 বংসব সহশ্র ভুঞ্জি হস্তি জন্ম পবে।
 স্ত্র গর্ভে জাত হরে তাত অনন্তবে ॥ ৪৭৫
 জজ্ঞ বিনে জিতো জনে চাগক বধয়।
 চাগ চোব কবে প্রতি গ্রহক কবয় ॥
 পুঞ্জ কুণ্ড নবকক সিজনে ভুঞ্জয়।
 সত বর্ষ ভুঞ্জি চাগ গর্ভে জন্ম হয় ॥ ৪৭৬
 সত বধ জন্মি মনুষ্যত জন্ম হয়।
 তাত সত্রগনে তাব সিবক চেদয় ॥
 তাত পাছে জন্ম ধবে ব্রাহ্মনব ঘবে।
 দ্বিজ জন্মে পুণ্ডকবি পাতেক নিস্তবে ॥ ৪৭৭
 স্বদর্শ বা পবদন্ত জিতো গুচায়য়।
 দিবো বুলি পাছে মোহে জিতো নেদিশ্বয় ॥
 মেস যোনি নরক সিতো ভুঞ্জিবে লাগয়।
 চিবকালে সিতো নরক ভুঞ্জিয়া থাকয় ॥ ৪৭৮
 মিষ্ট দ্রব্য জিতো জনে আনক বঞ্চয়।
 আপুনি ভুঞ্জয় নেদি কপট কবিয়া ॥
 সিতো জনে কাল মুখ নবক ভুঞ্জয়।
 সতবর্ষ ভুঞ্জি প্রেত সবিষ ধবয় ॥ ৪৭৯
 তাত পাছে একজন্ম পকিত হোরয়।
 একজন্ম পিপীলিকা দেহত জন্ময় ॥

তাত পাছে এক জন্ম ভ্ৰমবাত্ত হয় ।
 পাছে এক জন্ম মধু মাণিকাত্ত হয় ॥ ৪৭৮
 তাত পাছে এক জন্মে বানৰ হৰয় ।
 তাত পাছে এক জন্ম ধৰয় তাহাত ।
 তাত পাছে এক জন্ম ধৰে মষকত ॥
 তাত পাছে জন্মে এক ধৰয় ফুতিত ।
 তাত পাছে এক জন্মে সন্ধাৰ পোকত ॥ ৪৭৯
 তাত পাছে সূত্ৰৰ গৰ্ভত লৱে ঠাঠি ।
 মন্দ মন্দি বাধিয়ুক্ত দ্বিজ হোৱে জাঠি ॥
 তৈল চোৰ কৰে জিতো তৈল পোক হয় ।
 তিনি জন্মে সিৰ পোক সিজন হোৱয় ॥ ৪৮০
 তাত পাছে স্বৰ্ণকাৰ গুহত জন্ময় ।
 একজন্ম দ্ৰুষ্ট মতি জনম ধৰয় ॥
 মিচা কৰি জিতোজনে কৰয় কাকত ।
 আতুৰ জনৰ হৰে দ্ৰব্য ধন জত ॥ ৪৮১
 তপ্তকুণ্ড নামে নৰ্ক'ভূঞ্জে বস'সত ।
 স্তব্ধ বানিজ কৰে পাপ হোৱে জত ॥
 একজন্মে দুৰাচাৰ সিজন হৰয় ।
 একজন্মে স্বৰ্ণক কৰিয়া থাকয় ॥ ৪৮২
 একজন্ম কায়স্থত জন্মিয়া থাকয় ।
 নিক্ষেপ স্বৰূপ দন্ত তাৰ নাহিকয় ॥
 একজন্ম স্বৰ্ণকাৰ এক বানিজাত ।
 তিনিজন্মে লভে সিতো এক কায়স্থত ॥ ৪৮৩
 নক্ষিমে মহা'ধুৰ্ত্ত কৃপা নাহিকয় ।
 পৃথিৱিত মহা'ধুৰ্ত্ত তিনিয়ো নিচ্ছয় ॥
 হৃদয়ত খুৰাখাৰা কপট সদাট ।
 তিনিমধ্যে বোলে সিফি আছে নন্দবাট ॥ ৪৮৪
 সুবুদ্ধি সাজ্জন্ত ধৰ্ম্মৱন্ত মনজাৰ ।
 নিৰূপট সদায়ে কল্যাণ চৰে তাৰ ॥
 আপুনাৰ কল্যাণক জিজ্ঞানে বাঞ্চয়ী ।
 এহি তিনিজাতিত বিশ্বাস নঘটাই ॥ ৪৮৫
 জিতো ছুটে সিগা অপহৰণ কৰয় ।

হিংসা কৰি ভূমি চুৰি কৰিয়া লৱয় ॥
 সিমাক ঠেলয় জিতো মন্দ দুৰাসয় ।
 ভূমি দান তাকো অপহৰণ কৰয় ॥ ৪৮৬
 কাল সূত্ৰ নামে নৰ্ক সিতো চলিজাই ।
 সষ্টি বস' সহশ্ৰ নৰকে লৱে ঠাঠি ॥
 খুধা ভূমা লাগে তাত তথাপি থাকয় ।
 নানা বেদনাৰে দেহ দগধ হোৱয় ॥ ৪৮৭
 তাত পাছে সেহিকাল বিটাপোক হয় ।
 তাত পাছে মন্দ সূত্ৰ জনম ধৰয় ॥
 সূত্ৰজন্ম ধৰি সিতো পাপী একবাৰ ।
 ছুইজন্মে সিতো জন হোৱয় নিস্তাৰ ॥ ৪৮৮
 এতেকে পণ্ডিতে জত্ন কৰিয়া নিশ্চয় ।
 দান বিসয়ত সাৱধানে আচৰয় ॥
 বস্ত্ৰবস্ত্ৰ জিতো অপহৰণ কৰয় ।
 একজন্ম বস্ত্ৰ কিট গৰ্ভত জন্ময় ॥ ৪৮৯
 তাত পাছে মনুষ্যত তাৰ জন্ম হয় ।
 মনুষ্যো জনম সিতো নিস্তাৰ হোৱয় ॥
 পীত বস্ত্ৰ জিতো অপহৰণ কৰয় ।
 একজন্ম সিতো পিত কিটত জন্ময় ॥ ৪৯০
 তাত পাছে একজন্ম সূত্ৰৰ গৰ্ভত ।
 তাত পাছে জন্মধৰে সিতো ব্ৰাহ্মনত ॥
 তিনি সন্ধা হিন জিতো ব্ৰাহ্মণ হোৱয় ।
 প্ৰান্তসত জিতো নৰে শ্ৰবন কৰয় ॥ ৪৯১
 সন্ধাকাল দিবসতো জিনৰ সোৱয় ।
 জন্তু'সূত্ৰ জিতো অপহৰণ কৰয় ॥
 আশুৰি কৰিয়া সন্ধা জিজ্ঞানে কৰয় ।
 বেদ বেদজ পিতৃ জিজ্ঞানে নিন্দয় ॥ ৪৯২
 তাৰাৰ নিসিৰ্দ্ধ সূৰ্জ পশু মহাসয় ।
 তিনি জন্মে সিতো দ্বিজ পতিত হোৱয় ॥
 জিতো সূত্ৰ ব্ৰাহ্মনিক গমন কৰয় ।
 কুন্তিপাক নৰকক সিপাপি ভুঞ্জয় ॥ ৪৯৩
 তিনি লক্ষ বৎসৰক কুন্তি নৰকত ।

মহাপাপে মহাপিড়া পারয় গাবত ॥
 দাকন তপত তৈলে তাক দাহ করে ।
 দিন নিশা দাহ তপ্ত পায়ে সিতো নবে ॥ ৪৯৩
 তাত পাছে মহা পাপি কিট কয় ধৰে ॥
 বৈশ্ণৱ যোনিৰ কিট গোৱে নিবস্তুৰে ॥
 সন্তি বস সন্তেয় যোগিত বাস ভৰে ।
 লোনি মল যুৱ সিতো কড়য় আহাৰ ॥ ৪৯৫
 তাত পাছে লক্ষ জন্ম চাণ্ডাল হোৱয় ।
 তাত পাছে এক জন্ম সুভূত জন্ময় ॥
 সেই স্বজগনে কৃষ্ণ চিহ্ন নথুয় ।
 তাত পাছে দ্বিজ জন্মে সুদ্বি তাৰ হয় ॥ ৪৯৬
 সেই জন্মে বাধি সেৱা কিপিত থাকয় ।
 তিৰ্থত ভগনে পাপ সমূলে শুচয় ॥
 জিতো নবে অপবিত নৈবেদ্য দিৱয় ।
 দেৱক কৰিয়া দান সিতো সুদ্বি হয় ॥ ৪৯৭
 কেশ সমে মৃতিকাবে লিজক কৰয় ।
 প্ৰাৰ্গিব লিজক পুজি জবন হোৱয় ॥
 খোলাৰে হোৱয় অন্ধ জিজনে কড়য় ।
 কুচিত কৰিলে সিতো কুচিত হোৱয় ॥ ৪৯৮
 অন্ধ চিন দৰিদ্ৰতা বাধি যুক্ত হয় ।
 অগ্ৰাধায়ে নিৰ্ম্ময় নিৰ্ম্মনৰ ফল পাই ॥
 সুদ্বি মৃতিকায়ৈ ভষ্ম বলুক গোময় ।
 লিজকৰি এক গুটি জিজনে পুজয় ॥ ৪৯৯
 কল্পৰ তজুত সিতো স্বৰ্গত বঞ্চয় ।
 তাত পাছে সেই পুণো বিপ্ৰত জন্ময় ॥
 পণ্ডিত ব্ৰাহ্মন হুই বহু ভূমি পাই ।
 মায়া সভকাৰনতে সিতো নন্দৰাই ॥ ৫০০
 লিজক সত পুজি বিপ্ৰে ভাৰত বসত ।
 সিতো বিপ্ৰে ৰাজ্য গোৱে জানা সিজয়ত ॥
 সহস্ৰ লিজক পুজি বাৰ্ষিক পাৱয় ।
 সূৰ্য্যৰ কালক সিতো স্বৰ্গত বঞ্চয় ॥ ৫০১
 অৱুত প্ৰজায়ে সিতো মন্দ মহাসয় ।

ভাৰত বৰিসে সিতো ৰাজেশ্বৰ হোৱয় ॥
 লক্ষ সিংহ লিজ পুজা কড়য় উৰ্চন ।
 পুণিবিৰ ঈশ্বৰ হোৱয় সিতো জন ॥ ৫০২
 শ্ৰদ্ধা অতিবিক্তে জিতো কড়য় পুজন ।
 অতিবিক্ত সুদ্বিফল পায়ে সিতো জন ॥
 তিৰ্থ স্নান মহাদান বিপ্ৰক ভোজন ।
 শ্ৰদ্ধা কৰি নাৰায়ন কড়য় পুজন ॥ ৫০৩
 স্বকৰ্ম্ম চৰ্ম্ম কৰি পাপ নাস কৰে ।
 মোহোক ভজিয়া শ্ৰদ্ধা তৰ আতি নৰে ॥
 অতিবিক্ত তপ কৰি পণ্ডিত হোৱয় ।
 অনেক জনম তাপ ভাৰত জন্ময় ॥ ৫০৪
 জিতেন্দ্ৰিয় বৈষ্ণৱয়ে পণ্ডিত ব্ৰাহ্মন ।
 অনেক জনম তাপে লাভে সিতো জন ।
 অনেক জনমে কৰি তপক নিচয় ।
 বৈষ্ণৱ ব্ৰাহ্মন ভাৰত জন্ম হয় ॥ ৫০৫
 কান পদে পাসে ভূমি সিতো পুত হয় ।
 জিৱেশ্বৰ যুক্ত জিতো বৈষ্ণৱ হোৱয় ।
 তিৰ্থকো পবিত বাব বৈষ্ণৱ নিচয় ।
 সবিয়ে পুৰুষ সহস্ৰকো উকাৰয় ॥ ৫০৬
 সিতো বৈষ্ণৱৰ কৰ্ম্ম ভোগ নাহিকয় ।
 দৰসন মাত্ৰকৈ পাপ ভাষ্মোভূত হয় ॥
 বৈষ্ণৱ কৰি আছে আক জানা মহাসয় ।
 বৈষ্ণৱত পৰে বধু মোৰ নাহিকয় ॥ ৫০৭
 পাপ কৰ্ম্মে বৈষ্ণৱ দ্বিজ জনম ধৰয় ।
 ৰাষ্ট্ৰকিচ্চে ৰোগকো চিকিৎসা আচৰয় ॥
 পৰে সিতো বিপ্ৰ দুশ্চিকিৰ্চা তাৰহয় ।
 তিনি জন্মে সৰ্পতাক দংশিবে লাগয় ॥ ৫০৮
 আতি ক্ৰোধিতুড়াচাৰ জিহ্মু হোৱয় ।
 দেৱ ব্ৰাহ্মনক জিতো দেষক কড়য় ॥
 সহস্ৰ বৰিগ জিতো সৰ্প জাতি হয় ।
 লম্পট জনৰ বেসা কামিনি হোৱয় ॥ ৫০৯
 তাত পাছে কাল সূত্ৰ নৰকে পৰয় ।

সতস্যস' ভুঞ্জি গোদিকাত জন্ম হয় ॥
 একজন্ম গোদিকাত সি পাপি ভুঞ্জয় ।
 তিনিজন্ম ত্বিনিতি জন্মিবে লাগয় ॥ ৫০৯
 একজন্ম মহিসত এক ভালুকত ।
 তিনিজন্ম শৃগালত এক গণ্ডুকত ॥
 তাত পাছে কামুসাত জন্ম ধৰয় ।
 দ্বিজ জন্ম ধৰি সিতো সুদিক পাবয় ॥ ৫১০
 পত্ৰ তড়াগ পিল পুষ্কিনি চয় ।
 চুৰি কৰি ডকা দিয়া মসাক আনয় ॥
 সিতো তিনি জন্ম নব বসাপ হোরয় ।
 শ্রাত পাছে সিতো জন সুদিক লভয় ॥ ৫১১
 জিতো মসো লাভি দ্বিয়ে ত্ৰেপা মাসংযয় ।
 আনক নেদিয়া জিতো আপুনি ভুঞ্জয় ॥
 সিতো দ্বিয়ে মসাব গভত জন্ম ধৰে ।
 যুগজন্ম ধৰে সিতো তাত অনন্তবে ॥ ৫১২
 সহস্র বরিস সিতো পাপক ভুঞ্জয় ।
 কামভোগ কৰি সিতো বিপাত ভুঞ্জয় ॥
 একাদসি ত্রত জিতো দ্বিয়ে নকৰয় ।
 অশম্বৰ পৰা সিতো পতিত হোরয় ॥ ৫১৩
 জিতো জনে একাদসি ত্ৰিপিত ভুঞ্জয় ।
 ভক্ষরাতি গুণ দানে পাপ সুদিক হয় ॥
 সোৰা জগাস্তমা দিনে মমুশে ভুঞ্জয় ।
 ত্ৰৈলোক্য যোনিতি পাপ ভোজন কৰয় ॥
 তাত পাছে চাণ্ডালত তাৰ জন্ম হয় ॥ ৫১৪
 সিরষাতি শ্ৰীৰামৰ নরমি দিনাত ।
 উপবাস নকৰিলে পৰে সেই মত ॥
 উপবাসি অসমর্থ জিজন হৰয় ।
 ত্বিন্দ্ৰিয় কৰি ভুঞ্জিপেক মহাসয় ॥ ৫১৫
 তাতোজদি অসমর্থ জ্বনিল হোরয় ।
 ব্রাহ্মণ অনেক ভুঞ্জাই সিতো সুদিক হয় ॥
 মোৰ মহোৎসব পুখ্য নামৰ কিৰ্ত্তনে ।
 পাতেকৰ পৰা সুদিক হৰে সিতো জনে ॥ ৫১৬

এতেকে প্রজত্ব কৰি নামৰ কিৰ্ত্তনে ।
 সমস্তে পাতেক নাম কৰে সাধু জনে ॥
 জিতো জনে আমাবাসা নিসাত ভুঞ্জয় ।
 কোটি এক সহস্র গুণ জন্ম হয় ॥ ৫১৭
 বড়াহত সত জন্ম জন্মিবে লাগয় ।
 কুকুৰত সত জন্ম জানা তাৰ হয় ॥
 জিতো জনে দ্বিয়ে গ্ৰহনক নকড়য় ।
 সংখ চিম নৰ্ক ভুঞ্জি শ্বক জন্ম হয় ॥ ৫১৮
 জিতো দ্বিয়ে কৈনা নিবাজক নকৰয় ।
 হংসৰ গভত জন্ম তাৰাৰ হোরয় ॥
 চিত্র বস্ত্র জিতো অপহৰণ কৰয় ।
 ময়ূৰত তিনিজন্ম তাৰাৰ হোরয় ॥ ৫১৯
 তৈকস পত্ৰক অপহৰণ কৰয় ।
 চিবকাল কৰগুপ পক্ষিত জগায় ॥
 দেবতাৰ প্রতিমাক যিতো চৌৰ কৰে ।
 সাত জন্ম অন্ধ হুয়া থাকে সিতো নৰে ॥ ৫২০
 মহাবাদি হোবে তাৰ দৰিদ্ৰ হোরয় ।
 বোৰা কুজা ভয়া সিতো দুশ্বক ভুঞ্জয় ॥
 স্ত্রি তৈল্য মৈস্য মাংস বনি বাসবত ।
 নেতজয় যিতো জনে পঞ্চজে পৰ্বত ॥ ৫২১
 প্ৰদম্ব নামে নৰ্ক আতি ভয়ঙ্কৰ ।
 তাহাক ভুঞ্জি যিতো নাৰকি পাগৰ ॥
 মহা ব্রাসে কান্দে তাৰ হৃথ ভয়ঙ্কৰ ।
 নৰক ভুঞ্জায় সিতো সহস্র বৎসৰ ॥ ৫২২
 তাত অনন্তবে জন্ম ধৰয় য়েতে ।
 তাত পাছে সাত জন্ম ধৰে চাণ্ডালত ॥
 তাত পাছে ব্যাদিজুক্ত সুদ্র জানা হয় ।
 পাছে ব্রাহ্মণত জন্ম সুদিক লভয় ॥ ৫২৩
 অধৰ্ম্মক ভয় যিতো সদায় কৰয় ।
 এতেকে ভাবতবর্ষ তেজিব নিশ্চয় ॥
 দেবতা ব্রাহ্মণ দেখি যিতো দুৰাসয় ।
 মহা দন্ত কৰি নমস্কাৰ নকৰয় ॥ ৫২৪

জিৱন ব্ৰহ্মন্তে সিতো অস্তুহি হোৱয়।
 তাত পাছে জৱনত জনম ধৰয় ॥
 ব্ৰাহ্মানক দেখি যিতো সাদৰ নকৰে।
 অভ্যাশন নকড়য় দস্তে যিতো নৰে ॥ ৫২৫
 সিতো নৰে সাত জন্ম বৃক্ষ লাতি হয়।
 পাছে দ্বিজ জন্ম ধৰি পাপ কৰে ক্ষয় ॥ ৫২৬
 ধনমন্ত্ৰ হয়। জন্তু কৰিয়া ফুড়য়।
 চাতক যে. পক্ষি সাত জন্ম তাৰ হয় ॥
 সিনক কৰিয়া দেষ কুকুৰ হোৱয়।
 সাত জন্ম দেৱলত জন্মিবে লাগয় ॥ ৫২৭
 পিত্ৰি দেৱ অৰ্চনক জিতো বাধা কৰে।
 বেদে উক্ত জিতো কৰ্ম্ম আপোনে নাচৰে ॥
 সেহি পাপি বোঁৱয়া নৰকে লৱে ঠাই।
 সহস্ৰ বৎসৰ সিতো নৰক ভুঞ্জয়ী ॥ ৫২৮
 তাত পাছে তিনি জন্ম তিৰ্থকা ক হয়ী।
 তিনি জন্ম শৃগালত ভোগক কড়য়ী ॥
 শৃগাল জন্মত তিৰ্থ সৱক ভুঞ্জয়।
 পাছে তিনি জন্ম সৱ বক্ষক হোৱয় ॥ ৫২৯
 তিৰ্থত সৱক বাখি থাকে নিৰন্তৰ।
 সৱৰ লৱয় কড় পাতকি বৰবৰ ॥
 দন্তকৰি নিতে দেৱ কড়য় অৰ্ছন।
 ভক্তিভাৱে নকৰয় গুৰুক সেৱন ॥ ৫৩০
 কপটে গুৰুক দ্ৰব্য দান নকড়য়।
 দেৱৰ সাপত হুখি দেৱল হোৱয় ॥
 সিতো দাকনৰ দৰিত্ৰতা নুগুচয়।
 পুঞ্জাকল সিতো নৰেনলভে নিচ্ছয় ॥ ৫৩১
 দিপ নিৰ্বাপন দোষ হৰে পুৰসৰ।
 প্ত্ৰিৰ দোষ হৰে কুশ্মাণ্ডক ছেদনৰ ॥
 সাত জন্ম হোৱে বোঁগি জানা মহাসয়।
 সাত জন্ম দৰিত্ৰতা দুইবো নুগুচয় ॥ ৫৩২
 দ্বিপক নুমায়া নৰে খণ্ডোত হোৱয়।
 সাত জন্ম অন্ধোত্তত জন্মিবে লাগয় ॥

তিনি জন্ম অন্ধ হৰে জানা সেহি নৰ।
 কেশৰালি নাহিকয়ি পাপি সিজনৰ ॥ ৫৩৩
 কুশ্মাণ্ড ছেদন নাৰি জিজন কড়য়।
 সংখ চিন্ন নৰ্ক তিনি জনম ভুঞ্জয় ॥
 সম বেদে কুশ্মন সাধাত কঠিচয়।
 দিপ হতু সাত জন্ম কুপত হোৱয় ॥ ৫৩৪
 অতিসয় মন্ত্ৰ লোভি জিজন হোৱয়।
 আনক নেদিয়া সিতো আপুনি ভুঞ্জয় ॥
 সেহিজন মস্যা কক জনম ধড়য়।
 সাত জন্ম ধৰি মাৰ্গাৰিত জন্ম হয় ॥ ৫৩৫
 সাত জন্ম মাৰ্গাৰিত ধৰি সিতো জন।
 মনুসাত জন্ম কৰে পাপ বিমোচন ॥
 গন্ধ চুৰি কৰি কপোতত জন্ম হয়।
 ম'লা চুৰি কৰি বিচক্ষম জন্ময় ॥ ৫৩৬
 ধাতু চুৰি কৰি চটকত জন্ম ধৰে।
 মাংস চুৰি কৰি কেচু জন্ম ধৰে নৰে ॥
 কৰিব মধাত কুকণিতা জিতো কৰে।
 সাত জন্ম মণ্ডুকত জন্ম ধৰে নৰে ॥ ৫৩৭
 জিতো দ্বিজ সন। মন্দ কণিতা কড়য়।
 সাত জন্ম নেল গৰ্ভে জন্মিবে লাগয় ॥
 তাত পাছে জেষ্ঠি জন্ম একবাৰ হয়।
 কংকলাস জন্মে তিনি জনম ধৰয় ॥ ৫৩৮
 জিতো নৰে তুৰ্ব্বাক্যক সদায় বোলয়।
 সাত জন্ম বিধিকত সিপাপি জন্ময় ॥
 সাত জন্ম কোকৰাত সিধনে ধড়য়।
 একজন্ম বড়লত সি পাপি জন্ময় ॥ ৫৩৯
 তাত পাছে গুৰু পিপিলিকা সিতো হই।
 তাত পাছে স্ত্ৰে বৈদ্য বিক্ৰমে হয়ই ॥
 তাত পাছে ক্ষেত্ৰিয় বাক্সান জন্ম ধৰে।
 তেবে পাতকড় পৰা সিপাপি নিম্ভবে ॥ ৫৪০
 চাৰিজাতি নৰে কৈল্য কড়য় বিক্ৰয়।
 তামিশ্ৰ নৰক সভ্যে সিপাপি চলয় ॥

চন্দ্ৰ দিবাকৰে কাপ নবক ভুঞ্জয় ।
 তাত পাছে বাশ জন্ম সিদ্ধন হোৱয় ॥ ৫৪১
 মোৰ নাম জিতো নিপ্রে বিক্ৰম কডয় ।
 নিচ্চয় জানিবা তাৰ মুকুতি নোভয় ॥
 যুতাকাল পাঠলে কাম স্মোৰণ নোভয় ।
 পাছে গোব গৰ্ভে সন্তো জনম ধডয় ॥ ৫৪২
 তাত পাছে এক জন্ম চাগত জন্ময় ।
 তাত পাছে এক জন্ম মেৰ চাগ হয় ॥
 তাত পাছে সাত জন্ম ধৰে মতিসত ।
 তাত পাছে জন্ম তাৰ হোৱে মনুষ্যত ॥ ৫৪৩
 মহাচক্ৰে কপটি অধৰ্ম্ম তিন হয় ।
 তৈলাকাৰ কুমাৰিত জনম ধডয় ॥
 এক এক জন্ম ধৰি সিপাপি থাকয় ।
 সমস্তে সোণিত জন্ম ধৰে তুহাসয় ॥ ৫৪৪
 মিচাকৰি জিতো নবে কলঙ্ক দিৱয় ।
 দেব ব্ৰাহ্মণক জিতো নিন্দন কৰয় ॥
 সাত জন্ম হৰে সিহো পাপি চৰ্ম্মাকাৰ ॥
 পাছে বঁজকত জন্ম হৰে সাত বাৰ ॥ ৫৪৫
 ব্ৰাহ্মণ ক্ষেত্ৰিয় বৈশ্য সূদ্ৰ জাতি হয় ।
 কুচিত আচাৰ সৌচ বৰিয়া থাকয় ॥
 সমস্তেই শ্লেচ যোনি জনম ধডয় ।
 জ্যুত বৎসৰ তাত ভোগক কডয় ॥ ৫৪৬
 সুন্দৰি নাৰিত লোভ কৰে আতিসয় ।
 কামাতুৰ হয় স্ত্ৰিত সদায় বময় ॥
 ক্ষুভা জন্মা ৰোগ সিহো জনৰ হোৱয় ।
 পড় জন্মে নপুংসক জানা সিহো হয় ॥ ৫৪৭
 কান্দে শ্ৰেণিৰ শ্ৰোণি যুগ স্তন যুগ চাউ ।
 চক্ষু হিন নপুংসক হৰে নন্দবাউ ॥
 জ্ঞান হিন দ্বিয জদি হিংসাক কডয় ।
 জিতো বিশেষাভিমান কৰিয়া থাকয় ॥ ৫৪৮
 অজ্ঞতামিত্ৰয়ে নকৈ সিহো চলি জাই ।
 অজুত বৎসৰ নবকত লৱে ঠাই ॥

তাত পাছে দুৰ্ম্মতি দৈবজ্ঞ সিহো হয়ী ।
 তাত পাছে নিশ জন্মে সুদ্ধিক লভই ॥ ৫৪৯
 সান্ত্ৰণ্য দৈবগ্যা জদি অসত্য কহয় ।
 পশুত সৰ্গাৰ দিয মিচাক বোজয় ॥
 সিহোজন জেষ্ঠিৰ গৰ্ভত জন্ম হয় ॥
 তাত জন্ম লভি সাত বানৰ হোৱয় ॥ ৫৫০
 অনেক জনম তপে ভাৰতগৰ্ভ ।
 মহা পুনা কৰি জন্ম ধডয় দ্বিজত ॥
 স্তব্ধি ধৰ্ম্মিষ্টে জদি পাতক কৰয় ।
 সেহি পাপে ধন তিন ভাৰাৰ হোৱয় ॥ ৫৫১
 স্বধৰ্ম্ম কৰিয়া দ্বিগে সদায় থাকয় ।
 অগ্নিত কৰিয়া দ্বিজ পবিত্ৰ হোৱয় ॥
 মহা ভেজাসয় বিজ জিতো মহাসয় ।
 দেৱ গণ তাক প্ৰতি সদা কৰে ভয় ॥ ৫৫২
 নদিৰ মধ্যত গজা দেবি জেন হয় ॥
 পুষ্কৰ তিৰ্থৰ মধ্যো পূজা জেন হয় ॥
 পুৰিৰ মধ্যো কাসি শ্ৰেষ্ঠ জেন হয় ।
 জ্ঞানি মধ্যো জেন শ্ৰেষ্ঠ শব্দৰ হোৱয় ॥ ৫৫৩
 সান্ত্ৰৰ মধ্যত বেদ পূজা জেন নয় ।
 বৃক্ষ মধ্যো অশ্বস্ত জেহেন পূজা হয় ॥
 তপস্তাৰ মধ্যো যেন মোহোৰ পূজন ।
 ব্ৰত মধ্যো পূজা হোৱে জেন অনসন ॥ ৫৫৪
 জাতিৰ মধ্যত সেতিমত জে ব্ৰাহ্মণ ।
 চাৰিজাতি মধ্যো পূজা বৈদ্য তপোধন ॥
 বিপ্ৰৰ পদত পুনা তিৰ্থ গন যত ।
 সমস্তে নিবাস কৰে জানিবা সতত ॥ ৫৫৫
 বিপ্ৰ পদমুখি পাপ ব্যাধি বিনাসন ।
 সমস্তে কৈলাণ সাধে আসেস বচন ॥
 কৰ্ম্মৰ বিপাক মণ্ডি কহিলো তোমাত ।
 জথা ঐত জথা জ্ঞান সুনিলোহো তাত ॥ ৫৫৬
 কৰ্ম্মৰ বিপাক পিতৃ জিজ্ঞানে সুনিব ।
 বাচকক প্ৰতি সুবল ক দান দিব ॥

বোপা বস্ত্ৰ তাম্বূলক বাচকক দিয়।
 ব্রহ্মভাৱে শূনি পাণ বিমোচন হৈব ॥ ৫৫৭
 তে পিতৃ নন্দৰাজ্য ব্রাহ্মনক প্ৰতি।
 স্তূৰ্ণ সত্বেক দিয়া কৰিয়ো প্ৰানতি ॥
 বোপা বস্ত্ৰ তাম্বূলক প্ৰতি অৰ্ণে মোৰ।
 দিয়া নমস্কাৰ কড়া কৰি কৰ জোৰ ॥ ৫৫৮
 ব্রহ্মবৈবৰ্ত্তৰ পদ মহা পুৰাণৰ।
 শ্ৰীকৃষ্ণৰ জন্ম খণ্ড আতি মনোহৰ ॥
 পৰ্জামিত অধ্যায়ৰ কথা মনোবৰ।
 কৰ্ম্মৰ বিপাকে নাম সবাত্বে উদ্ভৱ ॥ ৫৫৯
 ব্রহ্মভাৱে শূনি পাতেকৰ বন্দামাৰ।
 সূনা সভাসদ পূৰ্বকথা আনাগাৰ ॥
 জামদগ্নি সূত পশুৰাম অবতাৰ।
 পিতৃ বাকোমাতৃক কাটিলা আপোনাৰ ॥ ৫৬০
 পৰশু কঠাৰ তান হাতত লাগিল।
 সমস্ত িৰ্ণিত ঋষি প্ৰজাটি ফুৰিল ॥
 তথাপিতো তান হাতে কঠাৰ নেৰাইল।
 পাছে পূৰ্বদিশে ঋষি চলিয়া আসিল ॥ ৫৬১
 ব্রহ্মকৃষ্ণ পূৰ্বদিশে ঋষিয়ে পাইলহ।
 তিৰ্থৰ সমীপে ব্রহ্মঋষি চলিলহ ॥
 পৰশু সতিতে হস্ত হাতে জোৰাই বৈল।
 ঋষিৰ হাতৰ পশু নিলাগি বহিল ॥ ৫৬২
 আচৰ্যা দেখিহা মুনি মহত্ৰ তিৰ্থৰ।
 মনে বিমৰিস কৰিলহ মুনিবড় ॥
 পৰশুয়ে পৰ্বতক ছেদি মুনি বড়।
 ব্রহ্ম পুত্ৰ মহাতিৰ্থ আসিল সত্ৰাৰ ॥ ৫৬৩
 ব্রহ্মকৃষ্ণ সমীপত ব্রাহ্মনক মৰ্জি।
 সংস্থাপন কৰিবাক ঋষি মহাসই ॥
 কোনজ পুৰক লাগি কৰিলা গমন।
 তাত হস্তে সাত গোত্ৰি আনিল ব্রাহ্মন ॥ ৫৬৪
 বহুতৰ আনো বুলি কৰিলা গমন।
 বহুত ব্রাহ্মন পাছে ঋষি আনিলহ।

হাবুজত সিতো দ্বিঘ গনক বৈলহ ॥
 ব্রহ্মকৃষ্ণ গৈয়া গৃহ বাসিক নিৰ্ম্মিল।
 পুত্ৰ আসি ব্রাহ্মনক লাগক নপাইল ॥ ৫৬৫
 সাপদিয়া পশুৰাম পচিমে চলিল।
 পূৰ্বৰ অনিত দিঘ সেই ধানে গৈল ॥
 পৰ কালে দেৱ গোপাল যে মহা সন্ত।
 দেৱৰ পাৰত তেহে সত্ৰ পাতিলহ ॥ ৫৬৬
 সাত পোতি মদো পূৰ্বে পুৰুষ আমাৰ।
 গোপালেয়ো মাতি আনি কৰি সত্ৰকাৰ ॥
 ব্রহ্ম কৰাইলাক প্ৰতি কচন বুলিল।
 পাছে দ্বিজে গোপালৰ আগত কহিল ॥ ৫৬৭
 তযু ব্রহ্ম নকৰাইনো সপত আমাৰ।
 হোম পূজা কৰিবাক কৰিলহ সাৰ ॥
 বস্ত্ৰ অলঙ্কাৰ দিয়া গোপাল মহত্ৰ।
 হৰি ভাৰতীয়ে নাম তাতানে বৈলহ ॥ ৫৬৮
 সিস্থা সমে সত্ৰ পাতি গোপালে দিলহ।
 সেই দিনা অশ্বসৰি মহত্ৰ বৈলহ ॥
 হৰি ভাৰতীয়ে কন্দলিক আনি দিলা।
 হৰি ভাৰতীৰ পুত্ৰ অশ্বৰাৰি বৈলা ॥ ৫৬৯
 তান পুত্ৰ ব্রহ্ম নাথ নামে উপাঙ্কিল।
 সত্ৰ পাতি দিয়া তাক সংস্থিতি কৰিল ॥
 তাতান তনয় ৰাম দেৱ বৈলা জাত।
 তান পুত্ৰ অচ্যুত তানন্দ নামে খ্যাত ॥ ৫৭০
 তাতান তনয় মধুগিৰী নাম জাৰ।
 তান পুত্ৰ নিত্যানন্দ জনক আমাৰ ॥
 তাতান তনয় জামি নাম বলোৰাম।
 পুৰাণৰ পদ আৰু সূনা তুভিৰাম ॥ ৫৭১
 নন্দ নিগদতি শুনিয়েক বহুপতি।
 কোনোবা কেদাৰ ৰাজ্য কহিয়ে সম্প্ৰতি ॥
 কাৰ বংশে জন্ম আছে কৈস্তাৰ কি নাম।
 বাহুল্য কৰিয়া কহা কৰা অমুপাম ॥ ৫৭২
 কৃষ্ণ নিগদতি শুনা কথা কচিকৰ।

ব্রহ্মাৰ তনয় স্বায়ম্ভুৱ মনুৱৰ ॥
সদায় বঁকৌক মুখে সোঁৰ কলু নগম ॥
পাতক চাড়োক ডাকি বোলা বাম বাম ॥ ৫৭২

বৃন্দাৰ তপস্তা ।

তান ভাৰ্য্যা সতকপা কৈষ্ঠা মহাদেই ॥
পৃথ্বীৰ্ত্ত উৰ্ভান্ধাদজে পুত্ৰ দুই ॥
উত্তানপাদৰ পুত্ৰ ক্ৰম মহাসয় ॥
বৎসবৰ্ণা নামে খ্যেত ক্ৰৱৰ তনয় ॥ ৫৭৩
তাহানে তনয় ভৈলা কেদাৰ ভূপতি ॥
সপ্তদিশেশ্বৰ ভৈলা ৰাজা মহামতি ॥
মহন্ত শৈশৱ ৰাজা দেগি নাৰায়ণ ॥
ৰাজাৰ বক্ষাৰ পদে দিলা সুদৰ্শন ॥ ৫৭৪
সতলক্ষ ব্ৰাহ্মণক পৰায়ে ভোজন ॥
ব্ৰাহ্মণৰ লক্ষ সুপকাৰ সোঁসোভন ॥
ব্ৰাহ্মণৰ তই লক্ষে অল্লক বাহুয় ॥
ভোজন কৰায়ে নিতে ৰাজা মহাসয় ॥ ৫৭৫
সাত লক্ষ খেচু নিতে নিতে কৰে দান ॥
নবিন শ্ৰমুতা বৎস সমে কৰি মান ॥
সুবৰ্ণৰ শৃঙ্গ খুৰা মৰ বজতৰ ॥
অগ্নি শুদ্ধ বস্ত্ৰ সমে আতি কচিকৰ ॥ ৫৭৬
সতলক্ষ সুবৰ্ণক দেই নৃপবৰ ॥
সালি ক্ষেত্ৰ ভূমি দান নিতে নিতে কৰে ॥
গণ মুক্তা হিৰা বত্ৰ মানিক সকল ॥
হস্তি ঘোড়া লক্ষে লক্ষে দেহু মহাবল ॥ ৫৭৭
প বস্ত্ৰ ধাতু গন ভণ্ডাৰে ভণ্ডাৰে ॥
সুবৰ্ণৰ পত্ৰ চয় দেহু আপোনাৰ ॥
সুৰ্ক্ষৰ জন্তু সুত্ৰ অজিলি পৰম ॥
সুবৰ্ণ আসন চয় দেহু মনোৰম ॥ ৫৭৮
দধি দুগ্ধ যুক্ত মধু গুৰ অম্বসৰি ॥
ব্ৰাহ্মণ গনক ৰাজা দেহু নদি কৰি ॥
ব্ৰাহ্মণ গনক দান কৰে এহিমতে ॥
প্ৰান্তসৰ পৰা সজ্জা কালক প্ৰজন্তে ॥ ৫৭৯

ভিক্ষুককো ৰাজা দেহু দান চয় ॥
মহন্ত বৈষ্ণৱ ৰাজা আতি দায়াময় ॥
পূৰ্ব পুৰ্ণগন কৰি যোহোত অশ্বৰ্য ॥
পাছে ফল মূল ৰাজা কৰয় ভোজন ॥ ৫৮০
চতুৰ্ণ প্ৰহৰ পথ জাব অধিকাৰ ॥
তাক নন্দ বুলি ৰাজা জানা সাৰে সাৰ ॥
তাৰ সত গুনে হোৱে মণ্ডল ইশ্বৰ ॥
তাহাৰ দ্বাদশী কাছে বাহেদু অপাৰ ॥ ৫৮১
বাহেদুৰ পঞ্চগক্ষ সভা বসয় ॥
বতন মুকুতা হিৰা গন কৰ দেয় ॥
গজ ৰাজ মাণিক্যে সুবৰ্ণ পোৱাল ॥
কেদাৰ ৰাজাক দেই ৰাজা কৰ মাল ॥ ৫৮২
আনো নানা দ্ৰব্য চয় দেই ৰাজা গণে ॥
কেদাৰ নৃপতি তাক লৱে বজ্জ মনে ॥
ইশ্বৰক জন্তে জজিলন্ত নৃপনৰ ॥
দানগণ কৰিলন্ত আতি কচিকৰ ॥ ৫৮৩
জন্তে কুন্দে কাল লক্ষি দেবিজাত ভৈলা ॥
অগ্নি সুন্ধ বস্ত্ৰ সমে ৰাজা তুলি লৈলা ॥
কলাকপা লক্ষ্মী দেবি বতন ভূসনা ॥
সুন্দৰি গনৰ মধ্যে কমল লোচনি ॥ ৫৮৪
পুজা কৰিলন্ত ৰাজা কৈষ্ঠাক সাদৰি ॥
ভাৰ্য্যাৰ হাতত দিলা ৰাজা মাণ্ড কৰি ॥
প্ৰতি দিনে শাঢ়ি যাই সুন্দৰি অবলা ॥
চন্দ্ৰমা বদনি কৈষ্ঠা জেন চন্দ্ৰ কলা ॥ ৫৮৫
এক দিনা মহাৰাজা কৈষ্ঠাক বুলিলা ॥
ৰাজাগন মধ্যে বড় লৈয়া বড় বালা ॥
ৰাজাৰ বচন শুনি কহা পোলে বানি ॥
আমি স্বয়ম্ভৰি কৈষ্ঠা সুনাম্যামানি ॥ ৫৮৬
ভূমি হোক কেনে আমি দিলা নবেশ্বৰ ॥
মনে বৰি আছো মঞি জগত ইশ্বৰ ॥
বিদাই দিয়োক ৰাজা তপস্তাক জাইনো ॥
তপস্তাৰ বলে আমি কৃষ্ণক ভজিবো ॥ ৫৮৭

বহু দিপ মনি দিপ চন্দ্র সৰোবৰে ।
 সেহি সেহি থানে গৈয়া ৰাখিয়া সত্যৰে ॥ ৬১৮
 আনো নানা প্ৰলোভিত বচন বুলিলা ।
 সন্তোষ কৰিবে লাগি সন্তিত চাপিলা ॥
 ধৈৰ্য্য ভাৱ পৰিত্যাগ কৰি ধৰ্ম্মৰাই ।
 সান্ত্বিধৰ্ম্ম নস্ত কৰিবাক গৈলা খাই ॥ ৬১৯
 ব্ৰাহ্মনৰ কাম ভাৱ দেখি বৃন্দা সতি ।
 কোপে কম্পমান হুয়া বুলিলা যুগুতি ॥

দুলাৰি ।

বৃন্দা নিগদতি শুনা মহা ভাগ
 তুমি দ্বিজ দুৰাসয় ।
 ব্ৰাহ্মনৰ ধৰ্ম্ম তপ সত্য ব্ৰত
 বেদ পাঠ শ্রুত নয় ॥ ৬২০
 ধৈৰ্য্য ধৰা দ্বিজ ধৈৰ্য্য শ্রুত করে
 ধৈৰ্য্য ধৰ্ম্মি ব্ৰাহ্মনৰ ।
 পৰন্ত্ৰি সেৱন অধৰ্ম্মৰ কৰ্ম্ম
 ত্যাগকৰা দ্বিজবৰ ॥
 পতিব্ৰতা শ্ৰীক বজকৰি জিতো
 ৰমে অতি দুৰাচাৰ ।
 মাতৃৰ গমন পাপ হৱে তাৰ
 ব্ৰহ্মবধ সাতবাৰ ॥ ৬২১
 কুস্তিপাকে সিতো পছিয়া থাকয়
 জাৱে চন্দ্র দিবাকৰ ।
 জম দুতে ধৰি তপত তৈলত
 ভাজে তাক দৃঢ়তৰ ॥
 লোহা ভাজে ধৰি সিব মাৰে বাড়ি
 ভাৱ গাৱে শ্ৰুতি নাই ।
 কনিতেক সুখ পাছে মহাদুখ
 সৰ্বনাশ হৱে জাই ॥ ৬২২

পৰন্ত্ৰি গমন দুখ তেন জানি
 ধৰ্ম্মবন্ত নৰাকয় ।
 ধৰ্ম্মবন্ত হুয়া অধৰ্ম্মত ৰতি
 ক্ষমা কৰা মহাসয় ॥
 জেহেন দ্বিপৰ সিখাক দেখিয়া
 কিট মৰে লোভ হুয়া ।
 বিসময় কুন্ত দুখ মুখে মাত্ৰ
 তাক পিত্বে নজানিয়া ॥ ৬২৩
 জেন খুদাত্বে বিস মীশ্ৰ অন
 ভুঞ্জ আতি ভ্ৰম হুয়া ।
 জোৰৰ লগত দেখিয়া অগ্নিক
 মন্ত্ৰগৰে প্ৰলোভিয়া ॥
 সেহিমত জানা পৰন্ত্ৰিৰ সুখ
 দেখিমাত্ৰ মনোহৰ ।
 বিনাসৰ বিজ জীমুখ পদ্ম
 মনগোচে সজ্জনৰ ॥ ৬২৪
 সূনা কচিকৰ কামৰ আধাৰ
 সুখমাত্ৰ মনোহৰ ।
 অধৰ্ম্মৰ স্থল বিনাসৰ বিজ
 তেজা আক দ্বিজবড় ॥
 মল মূত্ৰ সামে নৰকৰ কুন্ত
 জীৰ পাষ সমুদাই ।
 দুৰ্গন্ধ সতত পাপৰ আধাৰ
 পৰ জীতো সুখ নাই ॥ ৬২৫
 পৰন্ত্ৰী সন্তোষ কৰে জিতো নৰে
 ৰোৰয়াত হোৱে ধাস ।
 কোটা কোটা যুগ নৰকত পছে
 পিতৃগনে তেজে আস ॥
 একেশ্বৰে দেখি হৰিবাক চাস
 সূন অৰে দুৰাচাৰ ।
 এতি থানে বেদ লোকপাল সবে
 চৌধ্য সাধি অনিৰ্বাৰ ॥ ৬২৬

জজিলা সগান ছয়া ধৰ্ম্য ৰাই

সাথি কপে আছে চাই।

দণ্ড কৰ্ত্তা জম অহিতে আঁচৰ

ঈশ্বৰৰ আজ্ঞা পাই ॥

ক্ষণত ঈশ্বৰ অহিতে আঁচৰ

পৰমায়া সাথি কপে।

বুদ্ধিত পার্শ্বতি মনত জে ব্রজা

কজিলা তেঁত স্বকপে ॥ ৬২৭

ইন্দ্রিয় গনক দস দেৱ আছে

কৰ্ম্মৰ, জ সাথি ছয়া।

গুপ্ত কৈত আছে ৰতন্ত্ৰ নাভিকে

মনে চাভা বিচাৰিয়া ॥

ক্ষমা কৰা দ্বিজ ভক্তন নাভি তাৰ

অনোধ ব্রাক্ষণ জাতি।

ভাৰ্ষা কৰিবাক প্ৰতিক্ষনে পাৰো

• গুৰুক চল নমাতি ॥ ৬২৮

অনৰে ব্রাক্ষণ তন্ত্ৰোত্তৰ সত

যুগ মোৰ বহি গৈলা।

পীত মাতৃভাত গোত্র মৰি গৈল

তথাপিভো মণ্ডি বৈলো ॥

মোৰ তপস্তাত তন্ত্ৰ ছয়া তৰি

মোক ৰাখে সৰ্বকালে।

সুৰ্বদেৱ গনে মোহোঁক ৰাখয়

চলিবক চাস বৈল ॥ ৬২৯

অনাথ বালক বুদ্ধকৰি গন

দেৱগনে ৰাখে তাক।

নাৰি বুলি তই ধৰিবে খোজাস

মোহু ৰাখে দেহু*বাক ॥

মাতৃ তুল্য আমি ক্ষমা কৰা তুমি

চল তৰি আন বনে।

হেন বানি বুলি ৰাজাৰ নন্দনি

বহিলন্তু থিব মনে ॥ ৬৩০

দ্বিজ বলোৰামে

ভনিলা দুলাভি

এৰা বিসয়ৰ কাম।

পাপক সংহৰি সংসাৰক তৰি

ডাকি নোলা ৰাম ৰাম ॥ ৬৩১

—০—

ব্রজাৰ প্ৰতি বৃন্দাৰ সাপ।

আৰু বৃন্দাৰ পতি লাভ।

পদ।

এতিমতে বৃন্দা দেবি বুলিয়া বচন।

পৃথিবীৰ সম ছয়া বৈল। তেতিক্ষন ॥

বেদ বাক্য সম সতি বচন বুলিলা।

কামাত্বৰ ছয়া ধৰ্ম্ম্য তাক লুপ্তনিলা ॥ ৬৩২

সন্তোষ কৰিবে মনে জাস্ত অনন্তৰে।

আতি কোপে বৃন্দাদেবি সাপিলা সত্যৰে ॥

সুন অৰে দ্বিজাধম তোক দেয়ো সাপ।

ক্ষয় হৈবি ক্ষয় হৈবি ক্ষয় হৈবি পাপ ॥ ৬৩৩

পুনৰ্বাৰ বৃন্দাদেবি সাপ দিবে চাস্ত।

সেহি বেলা অগ্ন্য আসি বাধা কৰিলন্ত ॥

আত অনন্তৰ কথা সুন। কচিকৰ।

ভয় ছয়া আসিলন্ত ব্রজা বিধু হব ॥ ৬৩৪

ইন্দ্র চন্দ্র বায়ু বহি কুব্জৰ বকণ।

অনন্তক আদিকৰি যত দেৱ গন ॥

সান্ত্বিকোপায়িয়ে দাঁহ আছে কলেৱৰ।

কলা হিনা আমাৰাস্তা চন্দ্র সম সব ॥ ৬৩৫

নিছেন্ত *ধৰ্ম্ম্যক দেখি দেৱ নাৰায়ণ।

কৃপায়ুক্ত ছয়া পাচে বুলিলা বচন ॥

অনিয়োক বৃন্দাদেবি তুমি মহা সতি।

কৰিলাহা মোত তুমি একান্ত ভকতি ॥ ৬৩৬

মোহোৰ প্ৰসাদে তুমি জন্ম মৃত্যু নাই।

ধৰ্ম্ম্যক জিয়ায়া তুমি স্বত্বকৰা কাই ॥

ব্রজা নিগদতি বৃন্দা অনিয়ো অন্তৰি।

পাপে পুৰ্ন হইবো ইতো জানা বশুৰি ॥ ৬৩৭

ধৰ্ম্মক জিয়ায়া সতি দিয়োক আমাক ।
 ধৰ্ম্ম বিনে সৰ্বনাস বাখা মোৰ বাক ॥
 মহাদেব বদতি সুনিয়ে বৃন্দা সতি ।
 তৃজগত নস্ত হৈবো বাগিও সম্প্রতি ॥ ৬৩৮
 ধৰ্ম্ম নস্ত ভৈলে তৃজগতে নস্ত হই ।
 ধৰ্ম্মক জিয়ায়া দিয়ো আমাক নিশ্চয়ী ।
 ইন্দ্র নিগদতি বৃন্দা সুন্য মহাসতি ।
 তপস্তা কৰিয়া ধৰ্ম্ম কৰিলা সম্প্রতি ॥ ৬৩৯
 হেনয় ধৰ্ম্মক তুমি বধা কেন গুনে ।
 তপৰ প্রভাবে সতি জিয়ায়ো আপুনে ॥
 সূৰ্য্য নিগদতি সুনিয়েক বৰ বালা ।
 বড় দিবো লৈয়ো বড় সুনিয়ে অবলা ॥ ৬৪০
 অনন্ত বদতি বৃন্দা সুনিয়ে সূন্দৰি ।
 ধৰ্ম্ম উপাসিলা তুমি তপক আচৰি ॥
 হেনয় ধৰ্ম্মক তুমি কৰিলা বিনাস ।
 জিয়ায়ো সূন্দৰি ধৰ্ম্ম বিনে সৰ্বনাস ॥ ৬৪১
 চন্দ্র নিগদতি বৃন্দা সুনিয়ে বচন ।
 দ্বিজৰূপ ধৰি ধৰ্ম্ম আসিলা এখন ॥
 ব্রহ্মায়ে পাঞ্চিলা ধৰ্ম্ম পনিফা কৰিতে ।
 নিৰ্দ্ধোস ধৰ্ম্মক তুমি বধা কেন মতে ॥ ৬৪২
 আনো দেৱগনে তুতি কৰিলা বৃন্দাক ।
 নমস্কাৰ কৰি বৃন্দা বুলিলন্ত বাক ॥
 বৃন্দা নিগদতি সুনিয়েক দেৱগন ।
 ব্রহ্মনৰ বেলে ধৰ্ম্ম আসিলা এখন ॥ ৬৪৩
 পনিফা কৰিলে লাগি আইল ধৰ্ম্মবাজ ।
 নজানিয়া সাপ দিলো কৰিলো অকাজ ॥
 তপৰ প্রভাবে মগ্নি জিয়াইবো এখন ।
 দেৱগন সমে তুলন্ত হোৱা নাৰায়ন ॥ ৬৪৪
 এতিমতে বৃন্দা সতি বুলিলা বচন ।
 মোৰ তপ সত্য যদি হোৱে নাৰায়ন ॥
 সত্য যদি দিয়ু পূজা কৰি আছো মগ্নি ।
 জদি অনসন ত্রত মোৰ সত্য হই ॥ ৬৪৫

সত্য সৌচ আদি কৰি যত ধৰ্ম্মগন ।
 মগ্নি স্তব্ধ কৰি আছা যদি নাৰায়ন ॥
 যদি সত্য হৱে ব্রহ্মা হব নাৰায়ন ॥
 সত্য যদি হৱে ইন্দ্র আদি দেৱগন ॥ ৬৪৬
 জন্ত মুক্তি ভগৱন্ত যদি সত্য হয়ী ।
 প্রকৃতা প্রকৃতি সত্য জন্ম হৱয়ী ॥
 মোৰ বড়ে দ্বিজ বড় ছয়োক পূৰ্বিজধ ।
 জদি দেৱগন সত্য হৱে মহেশ্বৰ ॥ ৬৪৭
 এহি বুলি বৃন্দা দেবি ধৰ্ম্মক আনিলা ।
 কোলে লৈয়া ধৰ্ম্ম বাইক পাছে আশ্বাসিলা ॥
 আত অনন্তবে কথা সুন্য ব্রহ্মেশ্বৰ ।
 মুক্তি নামে ধৰ্ম্ম ভাৰ্য্যা আসিলা সত্য ॥ ৬৪৮
 সোকা কুল ছয়া দেবি প্রনাম কৰিলা ।
 বিষু গদে পাৰ দেবি অছেতন ভৈলা ॥
 যুক্তি নিগদাত সুনিয়েক দামোদৰ ।
 ভকত বৎসল প্রভু জগত ঈশ্বৰ ॥ ৬৪৯
 মোৰ স্বামী সিয় কৰি জিয়ায়া দিয়োক ।
 সোকে বিয়াকুল ছয়া জায়ো পৰলোক ॥
 পাতাইন জিতো নাৰি হোৱে সংসারত ।
 প্রান হিন দেহা যেন মোৰো সোহমত ॥ ৬৫০
 পিতৃ মাতৃ ভাতৃ পুত্ৰ মিত্ৰ বন্ধু জনে ।
 পাড়মিত কৰি দেহ সোক পাৱে মনে ॥
 স্বামীৰ সবস্ব হৱে ভাৰ্য্যাব নিশ্চয় ।
 স্বামী দান দিয়া মোক কৃষ্ণ কৃপাময় ॥ ৬৫১
 এহি বুলি মুক্তি সতি কান্দিবে লাগিল ।
 সেহি বেলা ভগৱন্তে বৃন্দাক বুলিলা ॥
 ভগৱন্ত বদতি সুনিয়ে বৃন্দা সতি ।
 তপৰ প্রভাবে ঠাউৰ লভিবা সম্প্রতি ॥ ৬৫২
 ব্রহ্মাৰ সমান আয়ু পাতিচা নিশ্চয়ী ।
 ধৰ্ম্মক তোমার আয়ু দিবাক লাগয়ী ॥
 তপৰ প্রভাবে সতি গোলোকক চলা ।
 পৰকালে মোক পাইবা সুনিয়ে অবলা ॥ ৬৫৩

বাধা গোপি সমে বাস কুড়াৰ কালত ।
 সেহি কালে মোক আমি লভিবা সতত ॥ ৭৭৩
 শ্ৰীদামৰ সাজে বাধা গোলোকক জাইবা ।
 বাধাৰ ইচায়ে বুকভাষু শূতা হৈইবা ॥
 বাধিকাৰ চায়া ছুয়া তুমি থাকিবাহা ।
 অভিমুখ্য বাজু পাছে তোমাক বিহাইবাহা ॥ ৭৭৭
 সেহিবেলা বাধাযতি হৈব অন্তস্থান ।
 তুমি বৃন্দা সতি হৈবা বাধাৰ সমান ॥
 তোমাক বিবাহ কালে দিয়া বাধা সতি ।
 বাধা বহিবেক মোৰ লগত সম্প্ৰতি ॥ ৭৭৮
 বাধা বুলি জানিবেক গোকুলৰ লোক ।
 গোপীগনে কুড়াকালে লভিবাহা মোক ॥
 স্বপ্ন জাগৰনে মোক নেবা বাধা সতি ।
 মোত কৰি আনে নজানয় মহামতি ॥ ৭৭৯
 মোহোৰ কোলত সৰ্বদায় থাকা বই ।
 মোৰ সক্তি বাধা দেবি জানা সমুদাই ।
 বিষ্ণুৰ বচনে বৃন্দা আয়ুসক দিলা ।
 বৃন্দাৰ আয়ুসে ধৰ্ম্ম তেগনে উঠিলা ॥ ৭৮০
 শ্ৰীমন্ত সুন্দৰ ধৰ্ম্ম পুৰ্ণ মনোহৰ ।
 তপ্ত সুবৰ্ণ বস্ত্ৰ দেহা কচিকৰ ॥
 প্ৰণাম কৰিলা ধৰ্ম্মে পাছে গোবিন্দক ।
 ব্ৰহ্মাক প্ৰণামি পাছে নমিলা হৰক ॥ ৭৮১
 প্ৰকৃতিক প্ৰণামিলা পাছে ধৰ্ম্মৰাই ।
 দম্ভ গুণ তেজ বল পুৰ্ণ ভৈল কাই ॥
 বৃন্দা নিগদতি পুনিয়োক দেৱগন ।
 ক্ষয় হৈদি তিনিবাৰ বুলিলো বচন ॥ ৭৮২
 সান্তি কন্যা বাক্য জনা অতি দৃঢ়ন্তৰ ।
 মিচা মুহিবেক বেদ বাক্য সমসৰ ।
 আতি কোপে জিবাৰ সাপ দিলো মই ।
 আক বাৰ সাপ দিবে চাহিলো নিচ্ছয়ী ॥ ৭৮৩
 কণ্ঠে মাজ আইলা বানি নাসিল মনত ।
 সেহিবেলা সূৰ্য্যে আসি বাধা কৰিলন্ত ॥

সত্যে পুৰ্ণ হৈবে ধৰ্ম্ম জানা মহাসই ।
 পদ হিন হৈবে ধৰ্ম্ম ত্ৰেভাত নিশ্চয় ॥ ৭৮৪
 ঘাপৰ যুগত ছইনে পদে ধৰ্ম্ম ক্ষয় ।
 কলিৰ আদিত পদে বৈব সুনিশ্চয় ॥
 কলিৰ সেষত সিয়ে পাদ ক্ষয় হৈব ।
 কলিৰ সেষত পাপ পুৰ্ণ ছয়া বৈব ॥ ৭৮৫
 মোৰ মুখে তিনিবাৰ বচন বেকত ।
 তিনি পাদ ক্ষয় হৈব কলিৰ আদিত ॥
 কলা ভাগে প্ৰবৰ্ত্তি কালৰ মধ্যত ।
 চাড়ি পদ ক্ষয় হৈব কলিৰ মধ্যত ॥ ৭৮৬
 কলি সেমে ধৰ্ম্ম জানা সুতিয়া বহিব ।
 অধৰ্ম্মৰ চাড়ি পদে যুড়িয়া থাকিব ॥
 আত অনন্তবে কথা সূনা ব্ৰজেশ্বৰ ।
 গোলোকৰ পৰা বথ আসিলা সত্যৰ ॥ ৭৮৭
 আমোলা বতমে নিৰ্মিলন্ত মনোনিত ।
 তিহা হাৰ মনি গাৰ মানিকে সোভিত ॥
 না না অলঙ্কাৰে বজ্জি আছে বথখান ।
 কন বুন সৰু কবে অমোলা বিমান ॥ ৭৮৮
 মুকুতাৰ জালা জলে আতি বিৰজিত ।
 অগ্নি সুক বস্ত্ৰ সমে চামৰে ভূষিত ॥
 হেনয় বিমান দেখিলন্ত দেৱগণ ।
 পাছে বৃন্দা নমিলন্ত কৃষ্ণৰ চৰণ ॥ ৭৮৯
 হৰক প্ৰণাম কৰি ব্ৰহ্মাক নমিলা ।
 সৰ্ব দেৱগণক একত্ৰে প্ৰণামিলা ॥
 অনন্তবে বৃন্দাদেবি তথাতে চৰিলা ।
 স্বৰিত গমনে পাছে গোলোকে চৰিলা ৭৯০
 ধৰ্ম্মক আশ্বাসি হৰি নিজ থানে গৈলা ॥
 সৰ্বদেৱগণ স্কি স্কি থানে বৈলা ।
 সূনা সমাজিকগন কেদিন জিহন ।
 কায়-বাক্য মনে ভজিয়োক নাৰায়ণ ॥ ৭৯১
 কামাতুৰ ধৰ্ম্ম ৰাইব দেখিয়ে বিলাই ॥
 কৃষ্ণৰ ভজন বিনে আন গতি নাই ।

কলি মলে ব্যাপিলেক সমস্তলোকত ॥
 ধন জন দেহগেহ সবে আসাম্বত ॥ ৭২২
 কৃষ্ণ চৰণ বিনে আন গতি নাই ।
 সৰ্বদায়ে ভক্তি ভাবে ভজা জহুবাট ॥
 পিতৃ মাতৃ আদি কৰি জত বন্ধুগন ।
 সবে আসাম্বত মানি ভজা নাৰায়ণ ॥ ৭২৩
 সংসারৰ সুখচয় সবে স্থগণয় ।
 হেন জানি সাধু সঙ্গে ভজা দায়াময় ॥
 ভাবত বৰিস পুত্ৰ স্থান অনুপাম ।
 কলিযুগে নৰতমু মধৱৰ নাম ॥ ৭২৪
 চাৰিঘো সজ্ঞাগে মুক্তি জানা অনুপাম ।
 বেলোৰাম বিপ্ৰে ভনে গোলা বাম বাম ॥

— — —

ঋষিসকলৰ শ্ৰীকৃষ্ণ দৰ্শন আৰু শ্ৰীকৃষ্ণৰ
 মাহাত্ম্য বৰ্ণন ।
 পদ ।

নন্দ নিগদতি স্নিয়োক কৃপাময় ।
 তোমাৰ স্বৰূপ বেদগনো নজানয় ॥
 বেদধৰ্ম্ম সকলে থিৰ কৰিবেক মনে ।
 তেন দেৱ নাৰায়ন পৰিলো সৰনে ॥ ৬৭৩
 ব্ৰজা আদি কৰি যত স্মৰাস্তৰ নৰে ।
 অনন্তক আদি কৰি সিদ্ধ য়নি বৰে ॥
 তোমাক নিচ্চয় কৰিবাক নপাবয় ।
 তোমাৰ স্বৰূপ বেদ কতা কৃপাময় ॥ ৬৭৪
 নাৰায়ন বদতি স্নিয়ো মুনিবৰ ।
 আত অনন্তৰে কথা জেন মনৈতৰ ॥
 নন্দ সমে জ্ঞান কৈট আছা নাৰায়ন ।
 সেহিবেলা আসিলেক যত মুনিগন ॥ ৬৭৫
 কৃষ্ণক দেখিবে প্ৰতি আইলা দেৱগন ।
 ব্ৰজা ভেজে প্ৰজলিত প্ৰফুল নয়ন ॥
 পুলস্ত পুলহ ক্ৰুত্ৰ অজিৰা ভৃগুৰ ।
 প্ৰচেতা হৰ্ষাষা আসিলন্ত মুনিবৰ ॥ ৬৭৬

পালিনি কনাদ গোতম জে 'কাতায়ন
 সনক সনন্দ সনাতন তপোধন ॥ ৭২৫
 কপিল আশ্বৰি বটু পঞ্চসি অপৰ ।
 বৃহস্পতি গামা বাসো ব্যাধে মুনিধ ॥
 তৈমুনি শ্ৰমন্ত ঋতশৃঙ্গ ঋষি শৃঙ্গ ।
 জজ্ঞোবন্ধ সৌভৰি য়কছু শ্ৰভান্দক ॥ ৭২৬
 ভৰদ্বাজ জটিলেক মাৰ্কণ্ডেয় বড় ।
 লোমস কনি কঙ্কন ভাণ্ডাৰি অপৰ ॥
 বকদক্ষ অষ্টপত্ৰ সতানন্দ ঋষি ।
 বামদেৱ সম্বত্ৰ উপক্ষ মজ্জসি ॥ ৭২৭
 পশুৰাম অজনি অগস্তি যুদ্ধামন্যু ।
 ক্ৰঃশ্ৰৱা পৈল গোবয়থ উপমণ্য ॥
 যৈত্ৰেৰ চেৱন কৰ ঋষে কশ্যপড় ।
 মই সমে নৱঋষি গৈল তাত পৰ ॥ ৭২৮
 ঋষি সকলক দেখি পাচে দেৱ হৰি ।
 সভাসমে আগ বাঢ়ি গৈলন্ত সাদৰি ॥
 নমস্কাৰ কৰি কৃতঃপ্ৰাণি কৰি ।
 বত্ৰ সিংহাসনে বসু আইলা দেৱহৰি ॥ ৭২৯
 বিধিৱতে পূজা কৰি কুসল পুচিলা ।
 কৃষ্ণক মধ্যত লৈয়া ঋষি আৱিলা ॥
 পৰস্পৰে সম্ভাষা ভৈলন্ত কচিকৰ ।
 অনন্তৰে তেজ কপ দেখিলা অপৰ ॥ ৮০০
 আকাশৰ পৰা প্ৰজলিত তেজবাসি ।
 মুনিসমে কৃষ্ণ দেখে দেখিলাতা আসি ॥
 কতোক্ষনে দেখিলেক বালক আকাৰ ।
 স্মৰ্গৰ বৰ্ণ পঞ্চ বৰ্ণৰ কুমাৰ ॥ ৮০১
 তেফসৰ অভ্যান্তৰে দেখিলন্ত আৰ ।
 ব্ৰজতেজ প্ৰজলিত সনত কুমাৰ ॥
 সৰিবত নগুবেস জটা প্ৰজলিত ।
 আৱিৰ্ভাৱ ভৈলা সভামধ্যে বিপৰিত ॥ ৮০২
 তেন অধনিক দেখি সবে মুনিগন ।
 সিদ্ধ কৰি উঠি গৈয়া নমিলা চৰন ॥

গোবিন্দেয়ো সিন্ধু কবি চৰণে নমিলা ।
 আশিৰ্বাদ কবি ঋষি সভাত বসিলা ॥
 সনত কুমাৰ মুনি বুলিলা বচন ।
 স্ননিয়োক কৃষ্ণদেৱ সুন্য মুনিগন । ৬৮৫
 কুসল প্ৰসন্ন শক্তি অন্তৰ্ভূত হয় ।
 ভোমাত কুসল প্ৰসন্ন দেৱ নঘটিয় ॥
 কুসল প্ৰসন্ন সিদ্ধি তপস্যাৰ ফল ।
 কৃষ্ণ কুসল প্ৰসন্ন জানিবা নিষ্ফল ॥ ৬৮৬
 সম্প্ৰতি কুসল শুভ ইন্দ্ৰ দৰ্শন ।
 নিগুণ নিবিহ সৰ্ব বিজ্ঞ কাৰণ ॥
 ভূতাব সংহাৰ কাৰে ভৈলা অৱজাব ।
 জগত ইন্দ্ৰ হৰি দেখিলোহো আৰ ॥ ৬৮৭
 কৃষ্ণ নিগদতি স্ননিয়োক মুনিবড় ।
 সৰিৰ কুসল ভৈল প্ৰসন্ন গোছড় ॥
 মোহোত কুসল প্ৰসন্ন কেন নঘটিয় ।
 ইহাৰ কাৰন ঋষি কহিহো নিচয় ॥ ৬৮৮
 সনত বদতি প্ৰভু স্ননিয়ো কেশৱ ।
 প্ৰকৃতিৰ জিতো দেৱ সজ্জ ভয় ॥
 সেইদেহে কুসল প্ৰসন্ন সজ্জ হয় ॥
 ভোমাব সৰিৰ ইতো প্ৰাকৃত্য নহয় ॥ ৬৮৯
 নিত্য কপ দেহাত কুসল বধ নাই ।
 হেনজানি তুমি মোত হোৱা জহুৰাই ॥
 ভগৱন্ত বদতি স্ননিয়ো ঋষিৰাজ ।
 দেহাত প্ৰকৃতিৰ নাহিবয় বাৰ ॥ ৬৯০
 প্ৰকৃতিৰ পৰে দেহ মাত্ৰ নঘটিয় ।
 ইহাৰ কাৰন স্ননিয়োক মহাসয় ॥
 সনত বদতি স্ননিয়োক কৃপাময় ।
 সূক্ত সোনিভৰুদহা প্ৰকৃতি বোলয় ॥ ৬৯১
 সৰ্ব অৱতাব কাৰন জহুৰাই ।
 কাৰনৰো কাৰনজো আদি অস্ত নাই ॥
 বেদগনে ভোমাক বোলয় নাৰায়ন ।
 কামিকপ নিত্য পৰমাত্মা সনাতন ॥ ৬৯২

মায়াৰেণে গুণ কপ ধৰা নাৰায়ন ।
 বিসেসই নিগুণ নিবহ অকাৰন ॥
 কৃষ্ণ নিগদতি স্ননিয়োক মহাসয় ।
 কুসল প্ৰসন্ন সিদ্ধি কেনে নঘটিয় ॥ ৬৯৩
 সনত কুমাৰ তুমি স্ননিয়ো নিগ্নয় ।
 সনত বদতি স্ননিয়োক কৃপাময় ।
 বাসুদেৱ পদৰজে স্ননিয়ো নিগ্নয় ।
 বাসুদেৱ বুলি জাক তে.মাত নিবাস ॥ ৬৯৪
 দেৱ বুলি দিগ্ৰিকৰা জগত নিবাস ॥
 বাসুদেৱ সৰ্ব পৰমাত্মক বোলয় ।
 ইন্দ্ৰ বাসুদেৱ নাম বুলি কয় ॥
 ইতিভাস পুৰাণ সংহিতা সাক্ষ চাই ।
 বাসুদেৱ নাম কপ ভোমাকে বোলয় ॥ ৬৯৫
 সাধিকপ ধৰ্ম চিত্ৰ আদি দেৱগন ।
 সাস্থতে কুসল তুমি বৈষ্ণৱতে সাৰ ।
 তযু আগমনৰ নিমিত্তে কহ আৰ ॥
 সনত বদতি স্ননিয়োক ঋষিগন ।
 আতি সিন্ধু কবি গণিও অৱ কাৰণ ॥
 জাহাৰ নিমিত্তে আইলো সুন্য মুনিগন ॥ ৬৯৬
 জগত ইন্দ্ৰ হৰি প্ৰভু ভগৱন্ত ।
 জগতৰ আত্মা কৃষ্ণ নাহি আদি অন্ত ॥
 জগতৰ ইন্দ্ৰ ভোমাত পৰে নটে ।
 প্ৰতি প্ৰতি জিহুঁষ কৰিলো জহুৰাই ॥ ৬৯৭
 কৃষ্ণ নিগদতি স্ননিয়োক দ্বিজবৰ ।
 জহুঁ ব্ৰত তপস্যাৰ মৰ্জিৎসে ইন্দ্ৰ ॥
 দক্ষিণা সহিতে জহুঁদিৰ ফল পাই ।
 দক্ষিণা নভৈলে জহুঁদিৰ ফল নাই ॥ ৬৯৮
 সততে ফলক দিয়ে দক্ষিণা সহিতে ।
 মোহোতে অগ্নিৰো জিতো সাৱধান চিন্তে ॥
 সনত কুমাৰে স্ননি কৃষ্ণ বচন ।
 জাইবে খোজে সিধ কবি দেখি মুনিগন ॥ ৬৯৯
 ঋষিগন বদতি স্ননিয়ো মুনিগন ।
 কুমাৰ ককনাময় ভাগ্যে পাইলো লাগ ॥

କୃଷ୍ଣ ସମେ କିବା ଗୋପା କଥା ସମାଚାର ।
 କହିଯୋ କୁମାର ତୁମି ସନତ କୁମାର ॥ ୬୯୯
 କିବା ଆଚାର୍ଯ୍ୟକ ସୁନିଲାହା ମୁନିବର ।
 ଆତୁର ସତାର ଦେଖୋ କହିଯୋ ସତାର ॥
 ଆତ ଅନନ୍ତରେ ବ୍ରହ୍ମା ପାର୍ବତୀ ସକ୍ଷର ।
 ଅନନ୍ତ ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଧର୍ମ ବନ୍ଧୁ ନିବାକାର ॥ ୭୦୦
 ଆଦିତ୍ୟ ଦିଗପାଳ ଏକାଦଶ କପ୍ତଗନ ।
 କୃଷ୍ଣକ ଦେଖିବେ ଲାଗି ଆସିନୀ ତେବନ ॥
 ଦେବଗନେ ଆସିବାର ଦେଖି ନାବାରନେ ।
 ତାରକନେ ଉଠି ପୂଜା କରିଲା ତେବନେ ॥ ୭୦୧
 ପାଦ୍ୟ ଅର୍ଘ୍ୟ ଆଚମନି ମଧୁପର୍କ ଦିଲା ।
 ମୁନିଗନେ ବ୍ରହ୍ମା ହବ ଗୌରବ ନମିଲା ॥
 ଅନନ୍ତକ ନମି ପାଞ୍ଚେ ଆଗନେ ବସିଲା ।
 ମୁନି ଦେବଗନ ସନ୍ତୋଷା ବର ଶୈଳା ॥ ୭୦୨
 ସନତ କୁମାର ମୁନି ମଧ୍ୟାତ ବସିଲା ।
 ସୁନ ଦେବ ମୁନି ବୁଲି କହିବେ ଲାଗିଲା ।
 ସନତ କୁମାର ସୁନା ଶାସି ଦେବଲୋକ ।
 କୃଷ୍ଣକ ଦେଖିବେ ଲାଗି ଗୈଲୋହୋ ଗୋଲୋକ ॥ ୭୦୩
 ଗୋଲୋକତ ବାପା ସମେ ନେଦେଖି କୃଷ୍ଣକ ।
 ଆତି ସିନ୍ଧୁ କର ଗୈଲୋ ମଠ ବୈକୁଣ୍ଠକ ॥
 ବୈକୁଣ୍ଠନାଥକ ମଞ୍ଜି ଶୈତ୍ୟ ନେଦେଖିଲୋ ।
 ପାଞ୍ଚେ ଧିବ ସାଗରବ ତିବତେ ବସିଲୋ ॥ ୭୦୪
 ଧିବ ଦଧି ତିବେ ସେତ ଦ୍ଵିପ ମନୋହର ।
 ବୈକୁଣ୍ଠ ସଦୃଶ ସ୍ଥାନ ଆତି କଞ୍ଚିକର ॥
 ହରିକ ନେଦେଖି ତୈତ୍ୟେ ପରିଶ୍ରାନ୍ତ ଶୈଳୋ ।
 ପୁଟିମାକ ମନେ ଧିବ ସାଗରକ ଗୈଲୋ ॥ ୭୦୫
 ବାଲିମଧ୍ୟେ ପରି ଆଛେ କସ୍ୟପ ଡାଞ୍ଜର ।
 ସତେକ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ମାନେ ଆତି ଭୟଙ୍କର ॥
 ଭୟେ କମ୍ପମାନ ସିତୋ ଦୁଧତ ସୁରାହି ।
 ତତୋଧିକ ଡାଞ୍ଜର ମହୁଧ୍ୟ ଧରି ଥାହି ॥ ୭୦୬
 ବାସର ବବାଳି ତାକ ଥେଦିଆ ଆନିଲା ।
 ତାହାର ମୁଖ ଏବାହି ବାଲିତ ପରିଲା ॥

ମଞ୍ଜି ବୋଲୋ ଧ୍ୟା ତୁମି କସ୍ୟପ ଡାଞ୍ଜର ।
 କସ୍ୟପେ ବେଲୟ ମୋତ କର ଆଛେ ବଡ଼ ॥ ୭୦୭
 ଧିବର ସାଗର ବନା ସୁନା ମୁନିବଡ଼ ।
 ମୋତ କର ଦିକ ଜନ୍ତୁ ଆଛେ ଡାଞ୍ଜର ॥
 ପୃଥିବୀକ ବୁଲିଲୋହୋ ବନ ବନ୍ଧୁଗତି
 ଭୁମି ବୋଲୋ ଧ୍ୟା ମଠ ନୋହୋ ବନ୍ଧୁଗତି ॥ ୭୦୮
 ଅନନ୍ତେସେ ଧ୍ୟା ମୋର ଆଧାର ନିଚ୍ଚୟ ।
 କୃଷ୍ଣେ ସମେ ଜଗତକେ ଧରିଆ ଆଚୟ ॥
 ଅନନ୍ତକ ବୁଲିଲୋ ତୁମିସେ ଧ୍ୟା ସାରା
 ଅନନ୍ତେ ବୁଲିଲା ଧ୍ୟା ନୋହୋ ମଞ୍ଜି ଆବ ॥ ୭୦୯
 ମୋହର ଅଧରା କର୍ମ ଧ୍ୟା ମୁନିବଡ଼ ।
 ଗସକର ମତେ ମଞ୍ଜି ଥାକେଲୋ ଉପର ॥
 ଗଞ୍ଜର ଉପରେ ଜେନ ମସେ କଥା କୟ ।
 ମୋବୋ ସେତିମଠ ଜାନିବାହା ମହାମୟ ॥ ୭୧୦
 କୃଷ୍ଣକୋ ବୁଲିଲୋ ଗୈରା ଧ୍ୟା କୃଷ୍ଣ ବିବ ।
 କୃଷ୍ଣେ ବୋଲୋ ନୋହୋ ଧ୍ୟା ସୁନା ମୁନିବର ॥
 ବିଷ୍ଣବ ଆଧାର ମହା ବାୟୁ ଧ୍ୟା ଦୁଇ ।
 ଧ୍ୟା ମହା ବାୟୁ ତୁମି ବୁଲିଲୋହୋ ମଞ୍ଜି ॥ ୭୧୧
 ବାୟୁ ବୋଲୋ ଧ୍ୟା ମଠ ନୋହୋ ଦ୍ଵିଜବର ।
 ମୋତ କର ଧ୍ୟା ଜାନିବାହା ସଂସ୍ତିକର ॥
 ଜଗତକ ଶ୍ରୀଜି ଆଛେ ଜଗତ ଈଶ୍ଵର ।
 ବ୍ରହ୍ମାକ ବୁଲିଲା ଧ୍ୟା ସୁନା ମୁନିବର ॥ ୭୧୨
 ଧ୍ୟା ସଂସ୍ତିକର ତୁମି ଜଗତକେ ସାର ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଲୋ ନୋହୋ ଧ୍ୟା ସୁନିଯୋ କୃଷ୍ଣବ ॥
 ସୋଗିନ୍ଦ୍ର ଗନର ମଧ୍ୟେ ଧ୍ୟା ଗନେଶ୍ଵର ।
 ଗନେଶ୍ଵର ପରେ ମୁନି ନାତି ଶ୍ରେଷ୍ଠବର ॥ ୭୧୩
 ସୁନିଯୋ ଗନେଶ୍ଵର ତୁମି ଧ୍ୟା ମଧ୍ୟେ ସାର ।
 ଗନେଶ୍ଵେ ବୁଲିଲା ମଠ ନୋହୋ ଧ୍ୟା ଆବ ॥
 ଧ୍ୟା ବୁଲି ଜାନିବାହା ବେଦର ବଚନ ।
 ପ୍ରାବର୍ତ୍ତାଆ ଆଛେ ସୁଭାସୁଭ କର୍ମଗନ ॥ ୭୧୪
 ବେଦ ବିହିତକ ଧର୍ମ ବୋଲୋ ମହାମୟ ।
 ବେଦର ନିଷେଧ ଜାନା ଅଧର୍ମ ନିଚ୍ଚୟ ॥

পুৰাণ ভাঁবত আদি কবি সাক্ষ্যচয় ।
 বৈদৰ সম্ভত জানিবাহা মহাসয় ॥ ৭১৫
 বেদক জানিবা ঋষি দেৱ নাৰায়ন ।
 বেদৰ বিহিত পূজা জানা দেৱগন ॥
 বেদক বুলিলো ধন্য সুন দেৱগন ।
 ধন্য নোহো দেৱগনে বুলিলা বচন ॥ ৭১৬
 আমি বিহিত আচো জিতো জিতো জজ্ঞ চয় ।
 জজ্ঞ গন ধন্য জানিবাহা মহাসয় ॥
 জজ্ঞেই ফলক দেই সুন দ্বিজবড় ।
 জজ্ঞ গিনে জগতৰ নাহি শ্ৰেষ্ঠত্বৰ ॥ ৭১৭
 জজ্ঞৰ সমিপে গৈয়া পুছিলোহো গৰ্ভি ।
 সুন জজ্ঞগন ধন্য তোমাক বোলই ॥
 জজ্ঞ বোলে ধন্য আমি নোহো দ্বিজবড় ।
 কৰ্ম্ম ধন্য জানিবাহা সমস্ত পুত্ৰৰ ॥ ৭১৮
 কৰ্ম্মৰ থানক গৈয়া পুছিলোহো আমি ।
 সুন কৰ্ম্মগন ধন্য তোমাক নিয়মি ॥
 কৰ্ম্ম বোলে ধন্য নোহো সুন মুনিবড় ।
 কৰ্ম্ম ফল দাতা ধন্য জগত ইশ্বৰ ॥ ৭১৯
 কৰ্ম্ম পৰমাত্মা জাৰ নাহি আদি অন্ত ।
 ধন্য ধন্য নাৰায়ন প্ৰভু ভগৱন্ত ॥
 সমস্ততে বিচাড়িয়া তোমাক নপাইলো ।
 কৰ্ম্মৰ বচনে মই মথুৰাক আটলো ॥ ৭২০
 মথুৰাক আসি মই তোমাক দেখিলো ।
 পৰিপূৰ্ণ ব্ৰহ্মাক সাক্ষাতে আসি পাইলো ॥
 জজ্ঞ ত্ৰত তপ স্তব কৰ্ম্মৰ ইশ্বৰ ।
 ফল দাতা জজ্ঞাদিৰ তুমি মহেশ্বৰ ॥ ৭২১
 কাবনৰ কাবন তুমিষে জগতৰ ।
 পূৰ্ণ কথা কহিলোহো মুনি নিবন্তৰ ॥
 দেৱগন আট্টিং সুন মুনিগন মই ।
 ধন্য কৰ্ম্ম বাস্তৱে বুলিলো নিচয় ॥ ৭২২
 কৰ্ম্মে বুলিলন্ত সুন সনত কুমাৰ ।
 দক্ষিণা সহিতে ধন্য জানা সাৰে সাৰ ॥

দক্ষিণা সহিতে কৰ্ম্ম ফল দাতা মই ।
 দক্ষিণা নঠৈলে কৰ্ম্ম বিফল নিচয় ॥ ৭২৩
 জজ্ঞ ত্ৰত তপস্তাৰ ভূত কৰ্ম্ম গন ।
 দক্ষিণা সহিতে ফল ধৰে তপোবন ॥
 দক্ষিণা নঠৈলে ক্ৰেস পাৰে নৰগন ।
 ফলদাতা মইসে জানিবা সনাতন ॥ ৭২৪
 এটি গোপ্য কথা মোত কৈলো নাৰায়ন ।
 সমস্ত গোপনি কথা কৈলো মুনিগন ॥
 দক্ষিণা সহিতে জজ্ঞ ফল দাতা হয় ।
 দক্ষিণা নঠৈলে কৰ্ম্ম বিফল হয় ॥ ৭২৫
 ব্ৰাহ্মনক লাগি দান গনক কৰহু ।
 ব্ৰাহ্মনক দেবো বুলি পাছত নেদয় ॥
 একে ৰাত্ৰি ভৈলে লাগে দক্ষিণা দুগুন ।
 মাসৰ অতিতে জানা হৰে সন্ত গুন ॥ ৭২৬
 দুমাসৰ অন্তে জানা মহত্ৰ হবয় ।
 সমস্তৰ ভৈলে সিতো নৰকে পছয় ॥
 বৎসৰ সহশ্ৰ পড়ি থাকে নৰকত ।
 মুত্ৰকুণ্ডে পড়ি দুখ ভুজি নানা মত ॥ ৭২৭
 তাত পাছে চাণ্ডালৰ ঘৰে জন্ম হই ।
 দাতা প্ৰতি গৃহি দুয়ো নৰকে পৰই ॥
 বৎসৰ সহশ্ৰ গানে নৰকে পছয় ।
 পুৰোহিত সমে চাণ্ডালত জন্ম হয় ॥ ৭২৮
 মহাব্যাধি যুক্ত হয় চাণ্ডালৰ ঘৰে ।
 মহা পাপি হয় দুয়ো ফল ভোগ কৰে ॥
 সনতৰ বাক্যে দেৱ মুনি নিবন্তৰে ।
 নিশ্চয় ছাসিয়া বৈলা কৃষ্ণৰ মন্দিৰে ॥ ৭২৯
 জগত ইশ্বৰ কৃষ্ণ জানি নন্দবাই ।
 কান্দিবে লাগিলা গুন বৰ্ম্মাই বৰ্ম্মাই ॥
 লাজ এড়ি নন্দ ৰাজা সৌৰত আকুল ।
 বন্ধনাদি কৰ্ম্ম চাড়ি জেহন বাতুল ॥ ৭৩০
 সেহিবেলা পাৰ্ব্বতিয়ে বুলিলা বচন ।
 মোহ পাস তেজি নন্দ স্থিৰ কৰা মন ॥

নন্দ নিগদতি প্রভু দেৱ নাৰায়ন
 কুচ্ছিত বনিয়া গৃহে জেহেন বতন ॥ ৭৩১
 বতন মানিক দুই গৃহত আচয় ।
 কুচ্ছিত বনিয়া জাতি তাক নজানয় ।
 মোৰ সেই পটন্তৰ জগত ইন্দৰ ।
 মোৰ অপৰাধ ক্ষমা কৰা দামোদৰ ॥ ৭৩২
 পুনৰপি গোকেলে নজাইবা দেৱহৰি ।
 জমুনাৰ তট বৃন্দাবন অমুসৰি ॥
 তোমাৰ ক্ৰিড়াৰ থান আতি মনোৰম ।
 গোপ সিন্ধু সমে তুমি কুড়িলা উত্তম ॥ ৭৩৩
 যষোদাৰ কোলাত বসিলা পূৰ্বৱৰ্তে ।
 তোমাক নেদেখি মই জিবো কেনমতে ॥
 গোপিকাৰ সমিপক নজাইবাহা হৰি ।
 নিতে নিতে সন্তাপিত তোমাক স্মৰি ॥ ৭৩৪
 কিবা কথা কহিবোহো আগে যষোদাৰ ।
 বাধাৰ আগত কিবা কহিবোহো সাৰ ॥
 তযু পুত্ৰ পাত্ৰ প্রভু বালক সকল ।
 শ্ৰীদাম সুদাম বসুদাম মহাবল ॥ ৭৩৫
 তোক কৃষ্ণ সুবলক আদি কৰি যত ।
 কিবা কথা কহিবোহো বালক গনত ॥
 এহি বলি নন্দ ৰাজা সোকে আসনত ।
 মুৰ্চা গৈয়া পড়িলন্ত সজ্জাৰ মধ্যত ॥ ৭৩৬
 মুৰ্চ্চিত নন্দক দেখি পাচে দেৱ হৰি ।
 প্ৰবোধ কৰিলা কৃষ্ণে তাক কোলে ধৰি ॥
 নন্দ কৃষ্ণ কথা বস স্বাদ মধ্যে সাৰ ।
 প্ৰজ্ঞা ভাৱে স্মৃনি কৰে জিবৰ নিস্তাৰ ॥ ৭৩৭
 বাধা কৃষ্ণ নাম একবাৰ উচ্চৰয় ।
 সৰ্বপাপ নষ্ট কৰি নিস্পাপ হোৱয় ॥
 বাধা কৃষ্ণ নাম স্মৰি ফুৰা সৰ্বক্ষন ।
 জগত ইন্দৰ হৰি তুষ্ট নাৰায়ন ॥ ৭৩৮
 বাধা কৃষ্ণ বানি মুখে বলিবা সৰ্বধা ।
 পৰম আনন্দে স্মন্যোক কৃষ্ণ কথা ॥

বিষয়ৰ সুখ জত বিষ্টাৰ সমান ।
 তাক তেজি গোবিন্দক কৰিয়োক ধ্যান ॥ ৭৩৯
 কৃষ্ণৰ চৰনে মনে কৰিয়ো ভকতি ।
 কিচো কিচো কৰি বিষয়ত ত্ৰেজ্ঞা মতি ॥
 স্নান সমাজিক গন ভজা দেৱ হৰি ।
 বোলা বাধা কৃষ্ণ বানি কৃষ্ণক স্মৰি ॥ ৭৪০
 সংসাৰ তৰিবা জানি তেজ্ঞা আন কাম ।
 নিবন্তৰে নৰে ডাকি বোলা ৰাম ৰাম ॥

শিৱ স্তোত্ৰ ।

পদ ।

কৃষ্ণ নিগদতি পিতৃ লভিয়ো চেতন ।
 জল বৃন্দ বৃন্দ জেন অখিৰ জিৱন ॥ ৭৪১
 সনে চৰাচৰ পিতৃ জানা মায়াময় ।
 সোক পান তেজি সন্ত তোৱা মহাসয় ॥
 মায়াৰ অধিন পিতৃ জগত নিচ্চয় ।
 মায়াক কৰিও তুতি তুমি মহাসয় ॥ ৭৪২
 বিষোময় সনাতন জানিবাহা মোৰ ।
 জগতকে ব্যাপি আছে মহা ব্যাধি ঘোৰ ॥
 পূৰ্বে সিনে তপুৰক বধিনে নপাৰি ।
 বন প্ৰান্ত ভয়াকুল ভৈলা তপুবাৰি ॥ ৭৪৩
 জিতো স্তোত্ৰে তপুৰক বধিলন্ত হৰি ।
 সেহি স্তোত্ৰ কহো স্নান পিতৃ চকিৰ ॥
 সৰ্বমোহ গুচিবক তোমাৰ নিচ্চয় ।
 সৰ্ব বাধা সিদ্ধি হৈব জানামহাসয় ॥ ৭৪৪
 নন্দ নিগদতি প্রভু কৃষ্ণ কৃপাময় ।
 কহিয়োক স্তোত্ৰ ৰাজা তোমাতে নিচ্চয় ॥
 স্মৰি নিভা সিন্ত প্রভু মই নাৰায়ন ।
 জদি যোগ্য হওঁ কহিয়োক সনাতন ॥ ৭৪৫
 দুৰ্গতি নাসিনি দেবি স্তোত্ৰ জে দুৰ্গাৰ ।
 দেৱৰ জনক তুমি কহিয়োক সাৰ ॥

ভগৱন্ত নিগদতি শুনা বাজা নন্দ ।
 সিন্ধি নষ্ট কৰি স্তোত্ৰে কৰায়ে আনন্দ ॥ ৭৪৬
 তৃপুৰৰ বনে শ্ৰাস্ত মহাদেৱ ভৈলা ।
 সেহিবেলা নাৰায়নে ব্ৰজাক বুলিলা ॥
 মায়াৰ আৰাধনৈ তৃপুৰ বখোক ।
 স্তোত্ৰ বাজা হাসিবে তেজস্তোক সোক ॥ ৭৪৭
 বিষ্ণুৰ বচনৈ ব্ৰজা গৈলা ভেতিকাৰনে ।
 সত্ৰশ্ৰাস্ত বখত পতিত তনয়নে ॥
 সত্ৰৰ সায়েকে বাক্ষি আছে কলৈৱৰ ।
 অচেতন হয় পবিলন্ত মহেশ্বৰ ॥ ৭৪৮
 সেহিবেলা ব্ৰজা গৈয়া বুলিলা বচন ।
 উঠা উঠা মহেশ্বৰ লভিয়ো চেতন ॥
 স্তোত্ৰ বাজ লৈয়ো তুমি জগততে সাৰ ।
 এহি স্তোত্ৰ অশুচয় কৰিয়ো সৎসাৰ ॥ ৭৪৯
 ইশ্বৰৰ আৰ্জ্ঞা বানি স্নান তনয়ন ।
 সন্তিক সহাই কৰি বধা সত্ৰগন ॥
 সন্তিক দিনে কোনে কাক জিনিবে পাবয় ।
 সন্তিক সমে যুদ্ধ কৰি তুমি হোৱা জয় ॥ ৭৫০
 ব্ৰজাৰ বচনে হৰে কৰি নমস্কাৰ ।
 গ্ৰহন কৰিল স্তৱ কৰি সভকাৰ ॥
 নমস্কাৰ কৰি হৰে তুতি আৰম্ভিলা ।
 স্তোত্ৰ সেৱা অপি পাছে গোৰিক বুলিলা ॥ ৭৫১
 বিষ্ণোক মনত স্মৰি বুলিলন্ত বানি ।
 মোহোৰ সমকি ভুট হোৱা ঠাকুৰানি ॥
 বৰষাৰাখা দুৰ্গা দেবি সঙ্কট সময় ।
 বিষ্ণুময় সনাতন দেবি মহামায়া ॥ ৭৫২
 বেদৰ জননি দেবি জগত মোহনি ।
 বৈকুণ্ঠ মহালক্ষ্মি তুমি সনাতনি ॥
 সপ্ত স্বৰ্গে স্মৃষ্টিকনি জগত ব্যাপিনি ।
 বাজ লক্ষ্মি বাজ গৃহে সম্পন্নিকপিনি ॥ ৭৫৩
 পাতালত দেৱ লক্ষ্মি দেৱ কাত্যাৰ্জ্জুনি ।
 মনুষ্যৰ গৃহে গৃহে সম্পন্নিকপিনি ॥

সৰ্ব সন্ধ্যা কপ তুমি ঐশ্বৰ্য্য দায়িনি ।
 সমস্তৰে কাৰ্য্যকপ তুমি বিধায়িনি ॥ ৭৫৩
 ব্ৰজাও স্বৰূপ সন্তি দেৱি ভগৱতি ।
 বাক্য কপ জগতৰ তুমিষে ধাৰিনি ॥
 শ্ৰাণ অধিষ্টাতা দেৱি তুমিসে কৃষ্ণ ।
 বাধা হয় থাকি গোলোকত নিবন্তৰ ॥ ৭৫৪
 মোক বন্ধা কৰা দেৱি সঙ্কট সময় ।
 মোহোৰ সহাই হয় বধা অশুচয় ॥
 আনো নানা তুতি হৰে কৰিলা মায়াৰ ।
 পদ বাজলাক ডৰে নিলিখিলো তাক ॥ ৭৫৫
 বখত পড়িয়া জেবে আছিল সঙ্কট ।
 বখত হাবিয়া তুতি কৰিলন্ত হৰ ॥
 সিবৰ আগত দেৱি আবিৰ্ভাৱ ভৈলা ।
 কোটি সূৰ্য্য সম দেৱি অকাস কৰিলা ॥ ৭৫৬
 হৃদি গত হয় হৰি দুৰ্গাক পাঞ্জিলা ।
 সিবৰ জয়ৰ হেতু আবিৰ্ভাৱ ভৈলা ।
 মহামায়া বদতি স্ননিয়ো মহেশ্বৰ ।
 মন্ত্ৰি সন্তিক সমে ঋণু বধিয়ো সত্ৰ ॥ ৭৫৭
 বড় লোট মহাদেৱ বাক্ষিত মনৰ ।
 সৰ্ব দেৱগণ মধ্যে তুমি শ্ৰেষ্ঠস্তৰ ॥
 মহাদেৱ বদতি স্ননিয়ো শ্ৰেষ্ঠস্তৰ ।
 অশুৰৰ ক্ষয় বড় দিয়ো ঋণ্ট কৰি ॥ ৭৫৮
 অশুৰ সংহাৰ ভৈলে সেহি মোৰ এব ।
 স্ননি মহামায়া বোলে স্ননা মহেশ্বৰ ॥
 হৰিক স্মৰিয়ো হৰ জগত ঈশ্বৰ ।
 দেৱিৰ বচনৈ সিনে চিন্তিলা সভাৰ ॥ ৭৫৯
 জগত ইশ্বৰ বিষ্ণু তেখনে আসিলা ।
 মন্ত্ৰসমে পানুপত্ৰ অস্ত্ৰ সব দিলা ॥
 সেহিবেলা দুৰ্গা দেবি আনি দিলা অস্ত্ৰ ।
 পিনাক ধেমুক দিলা বিষ্ণু আদি স্নল ॥ ৭৬০
 সিবৰ বখত সিনে দাঙ্গিয়া ধৰিলা ।
 কালকপে ব্ৰহ্ম হয় সিবক বহিলা ॥

বিষোক প্ৰনামি হৰে অস্ত্ৰক ধৰিলা।
 মন্ত্ৰ অভিসেকে অস্ত্ৰ সন্ধানে মাৰিলা ॥ ৭৬১
 তপুৰৰ সিব কাটি ভেখনে পেলাইলা।
 সন্ধৰৰ সিনে দেৱ পুষ্প বৰসিলা ॥
 ব্ৰহ্মা আসি সুভাসিস দিলন্তু সাদৰি।
 আলিগনে সুভাসিস দিলা মাত্ৰ কৰি ॥ ৭৬২
 গন্ধৰ্ব কিম্ব গনে স্নানক কৰিলা।
 দেৱগনে মহাবঙ্গে নাচিবে লাগিলা।
 ত্ৰোত ৰাজসুই নৈলো আগত তোমাৰ।
 সৰ্বপাপ বিনাসন স্তোত্ৰ মশ্যে সাৰ ॥ ৭৬৩
 সৰ্ব মনোৰথ সিদ্ধি হোৱে সাৰোদ্ধাৰ।
 স্তোত্ৰৰাজ পাঠ মাত্ৰে পাতোক নিস্তাৰ ॥
 ৰণে সত্ৰ চয় হৈবে আপুনাৰ জয়।
 পুত্ৰ পৌত্ৰ বৃদ্ধি হৰে স্নানা মহাসয় ॥ ৭৬৪
 দেৱৰ মধ্যত বিষুৱ যেন পূজাস্তম।
 স্তোত্ৰগন জেন মध्ये শ্ৰেষ্ঠ মনোৰম ॥
 আনো নানা সিদ্ধি হোৱে স্তোত্ৰৰ প্ৰৱনে।
 আপুনাৰ শক্তি দিয়া দিলা নাৰায়নে ॥ ৭৬৫
 বিষুৱৰ তাজ্জায়ে ব্ৰহ্মা সিবক দিলন্তু।
 পৰম্পৰে ইতো স্তোত্ৰ প্ৰচাৰ ভৈলন্তু ॥
 তোমাৰ আগত কৈলো স্তোত্ৰ নিকপম।
 পাৰ্বতীক তুমি তুতি কৰা নৰোত্তম ॥ ৭৬৬
 ইতো স্তোত্ৰৰাজে স্তুতি কৰিয়ো সন্তত।
 পাৰ্বতী সন্তোষ ভৈলে জ্ঞান হৈবে জাত ॥
 কৃষ্ণৰ চৰনে নন্দে তুতিক কৰিলা।
 পাৰ্বতী সন্তোষ জয়া তাক বড় দিলা ॥ ৭৬৭
 পাৰ্বতী বদতি সুনিয়োক নন্দৰাজ।
 ছন্দ পৰম জ্ঞান হৈব নাহি বাক ॥
 মোৰ বড়ে গোলোক লভিবা এড়ি কাই।
 গোলোকত ৰাজ্যস্থ হৈবাহা মহাবাই ॥ ৭৬৮
 সুছন্দ দাস্ত ভক্তি লভিবি কৃষ্ণৰ।
 জেহি বাঞ্চা কৰা নন্দ হৈবে কচিকৰ ॥

পৰত্ৰতো অষ্ট সিদ্ধি হৈবেক তোমাৰ।
 অনিমাৰ্হ সিদ্ধি গৃহে হৈবে আপুনাৰ ॥ ৭৬৯
 এহি বুলি দুৰ্গাদেৱ সিব সয়ে বৰি।
 কল্যাণ প্ৰবেশ ভৈলা কৃষ্ণক ছন্দাশি ॥
 নন্দকো বোলান্তু কৃষ্ণে স্নাননন্দ ৰাজ।
 আজি ধৰি মোহ গুচিবেক নাতি ৰাজ ॥ ৭৭০
 ছন্দ পৰম জ্ঞান লভিবা ভকতি।
 ব্ৰজক চলিয়ে পিতৃ তুমি মহামতি ॥
 কৃষ্ণক কৰিয়া তুতি গৈলা দেৱগন।
 মুনিগনো চলি গৈলা আপুন ভবন ॥ ৭৭১
 কুব্ধ নিগদতি সুনিয়োক মহামতি।
 গৃহে চলা ব্ৰজৰাজ লভিলা মুকুতি ॥
 সবদত্ব জ্ঞান ভৈলা তুমি ব্ৰজবাসি
 দেৱগন মুনিগন দেখিলাহা আসি ॥ ৭৭২
 নানা উপাঙ্গান স্নানিলাহা পিতৃ তুমি।
 স্তোত্ৰে ৰাজা স্নানিলা চলন্ত ব্ৰজ তুমি ॥
 তোমাৰ মন্দিৰে মন্ত্ৰিত সুখদে আচিলো।
 মহা হস কৰি বাত্ৰ ব্ৰজত ক্ৰিড়িলো ॥ ৭৭৩
 বাল্য অৱস্থাত মোৰ অপৰাধ চয়।
 থেমা কৰিয়োক বাপ তুমি কৃপাময় ॥
 কৰিবে লাগয় জিতো তাকে নকৰিলো।
 নকৰিবে লাগে জিতো তাকে আচৰিলো ॥ ৭৭৪
 স্বৰ্গতো অধিক স্তুত মন্দিৰ তোমাৰ।
 দধি দ্ধ যত মধু ভুঞ্জিলো অপাৰ ॥
 মোৰ নমস্কাৰ বাপ মাতৃত কহিবা।
 বিনয় বচনে মোৰ লোক গুচাইবা ॥ ৭৭৫
 গোপীক গনত মোৰ বিনয় বচনে।
 মোৰ পিতৃ বাক্য কহিবাহা স্তোপগনে ॥
 বিসেস কৰিয়া বুঝাইবাহা বাদিকাক।
 মোৰ প্ৰানেন্সৰিক বুলিবা পুত্ৰ বাক ॥ ৭৭৬
 একেখানে আচিলোহো মোৰ বন্ধু চয়।
 কৰ্মবাসে পৃথক ভৈলোহো মহাসয় ॥

ইহলোকে স্তুভুজ্ঞান নকৰিবা সৌক ।
 অন্ততো চলিবা বাপ মোহোৰ গোলোক ॥
 বোহিনি জষোদা আদি গোপিগন জত ।
 গোপগনে জাইবা পিতৃ গোলোক অন্তত ॥৭৭
 শ্ৰদামাদি কৰি জত বালক আচয় ।
 গোম্বোকে পষিব দেহা তেজিয়া নিচ্চয় ॥
 বুকভানু সমে বাধা মাতৃ কলারতি ।
 গোলোক পষিব জানিবাশা মহামতি ॥ ৭৭৭
 সতলক্ষ বণ আনিবেক গোলোকৰ ।
 মতা বড্ৰে নিৰ্ম্ম আচে সূৰ্য্য সম সৰ ॥
 যুকুতা মানিক মান গলে বিভুসিত ।
 অগ্নিস্বৰূপ বস্ত্ৰ গনে বৰ্জি মনোনিভ ॥ ৭৭৮
 হিবা হাৰ চয় তুমি দেখবা বথক ।
 প্ৰসাদি প্ৰাৰ চয় হৈব ভূমি গত ॥
 বভ্ৰময় দৰ্পন বৰ্জিয়া বণ চয় ।
 চামৰে ভূষিত বথ দেখিবা নিচ্চয় ॥ ৭৭৯
 ভূমি সৰ দেহা তেজি জাইবা মোৰ লোক ।
 নিতা কপ দেহা ধৰি পমিবা গোলোক ॥
 চলি জাস্তে তোৰা সবে দেহাক তেজিবা ।
 অজোনি অন্তৰা বাধা সেহি দেহে জাইবা ॥৭৮০
 অজোনি সন্তৰা বাধা মাতৃ কলারতি ।
 নিতা কপ দেহা তান জানা মহামতি ॥
 পিতৃৰ মনৰ পাৰা কহা কলারতি ।
 কুহানে কুহিতা বাপ জানা বাধা সতি ॥ ৭৮১
 পিতৃৰ মনৰ পাৰা তিনি বহা তৈলা ।
 কলারতি ধন্য সতি মেনকা জম্বিলা ॥
 কলারতি বাধা মাতৃ জানা মহাসয় ।
 বৃসভানু পিতৃ বুলি জগতে জানয় ॥ ৭৮২
 সিতাব জননি ধন্য জানিকা নিচ্চয় ।
 পাৰ্বতীৰ মাতৃ মেনকাক বুলি কয় ॥
 অজোনি সন্তৰা তিনি কহা মহামতি ।
 বাধা সিও দেবি আক জানিবা পাৰ্বতি ॥৭৮৩

কলারতি ধন্য দেবি মেনকা স্তম্ভৰি ।
 তিন্ৰয়ো ভগিনি জানিবাশা নিষ্ট কৰি ॥
 বাধা সমে সেহি দেহে জাইব কলারতি ।
 তোমাৰ অগত পিতৃ কহিলো যুগুতি ॥ ৭৮৪
 গোপনিয় কথাচয় কহিলো তোমাতে ।
 বড় চয় দিলো দুৰ্গা সমে মঞি তাত ॥

কলিযুগৰ ধৰ্ম্ম ।

কলিৰ বচন স্তনি নন্দ মহামতি ।
 বুলিবে লাগিলা নন্দে কৰিয়া ভকতি ॥ ৭৮৫
 জগত ইন্দ্ৰৰ তুমি দেৱ নাৰায়ন ।
 যুগধৰ্ম্ম চই বহিয়োক সনাতন ॥
 কলিযুগে ধৰ্ম্মধৰ্ম্ম বহা দেৱ হৰি ।
 কলিসেয়ে গুন দোষ কহিলো সংহৰি ॥ ৭৮৬
 সত্য ত্ৰেতা দ্বাপৰ যুগৰ ধৰ্ম্ম চয় ।
 পদ বাহুল্যক ডৰে নিলিখিলো ময় ॥
 ভগৱন্ত বদতি স্তনিয়ো পিতৃ মোৰ ।
 কলিযুগে কৰ্ম্ম চয় প্ৰাবৰ্ত্তিব ঘোৰ ॥ ৭৮৭
 দশম হাজাৰ বৰ্ষ থাকিবোহো মঞি ।
 অল্প অল্প কৰি প্ৰাবৰ্ত্তিব ধৰ্ম্ম চয়ি ॥
 দেৱৰ প্ৰতিমা চয় বৈব সেহি কালে ।
 সেহিকালে পূজা মন্ত্ৰ থাকিব গোপালে ॥ ৭৮৮
 পুৰান ভাৰত আদি কৰি সাস্ত্ৰ চয় ।
 সেহিকালে প্ৰাবৰ্ত্তিব জানিবা নিচ্চয় ॥
 পঞ্চম হাজাৰ বৰ্ষ পিতৃ বিপৰিত ।
 গঙ্গা আদি তিৰ্থ চয় থাকিব মৰিত ॥ ৭৮৯
 তাৰ অন্ধকাল বেদ বিহুস্তৰ মত ।
 গ্ৰামে গ্ৰামে গ্ৰামে দেৱ থাকিব সতত ॥
 দশম হাজাৰ বৰ্ষ ব্ৰাহ্মণৰ ধিতি ।
 সেহিকালে বহিবেক হৰিত ভকতি ॥ ৭৯০
 তাত পাছে হৈব জানা সবে একাকাৰ ।
 ব্ৰাহ্মণাদি জাতি ধৰ্ম্ম নৰাইব আৰ ॥
 অধৰ্ম্মৰ চাৰি পদে যুড়িয়া বহিবা ।
 ধৰ্ম্মহীন হয় পিতৃ জসত থাকিবা ॥

এক বৰ্ণ ভইব ব্রাহ্মনাদি জাতি চয়।
 বেদমত বিবাহ তেজিব দুৰাসয় ॥
 জন্ম সূত্র তিলককো দ্বিজে নধৰিবো।
 শুভ্র ধন্য চয় দ্বিজে সদায় কৰিবো ॥ ৭২২
 সন্ধাঁ গায়ত্রি তিন তৈবে জানিবা পিত্রব।
 সৰ্বদায়ে অসত্য বুলিবো নিৰন্তর ॥
 সন্ধাদায়ে প্রতি গুণ কৰিয়া থাকিব।
 সিস্য উদবৰ অৰ্থে জাতিক তেজিব ॥ ৭২৩
 সমস্তকে ভক্ষন কৰিব দ্বিজ চয়।
 অরক্ষণে ভক্ষিবক জানিবা নিচ্ছয় ॥
 সন্ধাদায়ে লম্পাত তৈবেক নবচয়।
 পবম্পৰে পিতাদ কৰিবো নবচয় ॥ ৭২৪
 নাৰিমধ্যে কদাচিতো সতি নৈবেক।
 গৃহে গৃহে বেসা তৈয়া সদা থাকিবেক ॥
 সৰ্বদায়ে স্বামিক কৰিব ত্রিষ্কাৰ।
 ভৃত্যতুল্য ভয়া এড়িবক সদাচার ॥ ৭২৫
 স্বামি সবে বশ্য মানো ভাণ্যৰ ভয়ত।
 নাৰি সবে দুগ চয় দিবেক সতত ॥
 উপপত্তি সমে থাকিবেক নাৰিগন
 সৰ্বদায়ে উপপত্তিবেসে তৈব মন ॥ ৭২৬
 দৰ্শি দুদ অন্ন বস্ত্র ভাণ্যজে ভাল।
 আপুন স্বামিক বক্ষি দিবেক সকল ॥
 আত্মৰকো নেদিবেক আপুন স্বামিক।
 তুষ্ণ কৰি স্বামি সমে সদা থাকিবেক ॥ ৭২৭
 পিসতুল্য স্বামিক দেখিব নাৰি চয়।
 সৰ্বদায়ে বালক তোমার পুত্র মিত্র ॥
 কিকৰিবো তয পুত্র আমি ধন্য জয়ী।
 নর নিত মৃত দুধ দধি তক্ৰ চয় ॥ ৭২৮
 লাড়, পিঠা পনা মধু থৈবা মহাসয় ॥
 অমৃত সমান অনন্য দ্রব্য চয় সাৰ।
 কান্দিয়া ভুঞ্জিলো আমি গৃহত তোমার ॥
 পিতৃদের অৰ্ণে তুমি অব জঙ্ঘ কৰি ॥ ৭২৯

তাহাক ভুঞ্জিলো আমি বলে চুৰি কৰি ॥
 বালেকৰ ক্রন্দন জানিবা মহাবল।
 মোৰ অপবাদ বাপ থেমিয়ো সকল ॥ ৮০০
 পদে পদে দোষ চয় জানা বালেকৰ।
 তুমি পিতৃ তয পুত্র মই ব্রহ্মেশ্বৰ ॥
 মোহোৰ জননি বাপ ক্রোধদায়ে আট।
 ষোড়শিত কৈবা মোৰ বার্তা কী বুজাই ॥ ৮০১
 সনত কুমার মুখে জিসব সুনীলা।
 বড় চয় দুৰ্গাদেবি যেনমতে দিলা ॥
 গোকুল বাসিত তুমি কতিবা সবল।
 বিনয় বচন মোৰ কৈবা মহাশয় ॥ ৮০২
 বহু বাক্যৰ জোগ কালোষে কবয়।
 বিজোগকো বৰে কালো জানা মহাসয় ॥
 বিবিধ পুত্ৰকো কৰে অপুত্ৰকো কৰে।
 শৃষ্টি স্থিতি জগতক কালোষে সংহৰে ॥ ৮০৩
 স্তম্ভ দুগ জন্ম মৃত্যু জড়া সোক ভয়।
 কন্য গন্যসৰি কালে সবাকো কবয় ॥
 হে বাপ কাল কুণ্ড জানিবা সকল।
 ইহাত বিস্ময় নকৰিবা মহাবল ॥ ৮০৪
 বৈশ্ব বাজা আচিলাহা তুমি গোকুলত।
 জন্ম মথুৰাত মিত্র বনুদের স্ত ॥
 কংস ভয়ে পিতৃ নিয়া থৈলা পলুআট।
 কন্যবয়ে আমাক কৰিলা এক ঠাই ॥ ৮০৫
 কালে আমি কন্যবয়ে থৈলা বেলগাট ॥
 মাতৃত অধিক মাতৃ ক্রোধদা য়ে আট।
 পিতৃত অধিক পিতৃ তুমি নন্দ বাই ॥ ৮০৬
 সংজোগ বিজোগ কাল ইশ্বৰে কবয়ী।
 মিত্র দন্ত জ্ঞানে সোক কবা উপসান্ত ॥
 পার্শ্ববর্তিৰ বোধে মন কৰিয়ো ঈকান্ত ॥
 মোহ পাষ তেজি পিতৃ চলা গোকুলক।
 সৰ্বহন্ত জাঁত ভৈলা পাউলা ইশ্বৰক ॥ ৮০৭
 নন্দ নিগদতি পুত্র সুন্য নাৰায়ন।

কিয়নো নচাড়া বাপ পুনা বৃন্দাবন ॥
 আতি মনোহৰ থান তোমাৰ কুড়াৰ ।
 গোপ সিন্ধু সঙ্গে পুত্ৰ ক্ৰিড়িলা অপাৰ ॥ ৮০৮
 এহি বুলি নন্দৰাজা কৃষ্ণৰ সোকত ।
 দিহবল স্বভাৱ ভৈলা কৃষ্ণৰ আগত ॥
 কতোক্ষনে মজ্জাকন ভৈলা নন্দৰাই ।
 বুলিবে লাগিলা মোকে শুনক বৰ্ণাই ॥ ৮০৯
 আতি মনোহৰ বাপ গোপকুল নগড় ।
 সুন্দৰ জহুনা তেঁট আতি মনোহৰ ॥
 সুন্দৰি গনৰ মন মাত জাক দেখি ।
 তেন বায় মণ্ডলক আচাচা উপেগি ॥ ৮১০
 গোপিকা গনক পুত্ৰ কেনে পাসৰিলা ।
 জযোদা ৰোহিণি দুইকো নিমুহত হেজিলা ॥
 প্ৰানতো অধিক পুত্ৰ জানো বাঁদিকাত ।
 কিয়নো নচাড়া বাপ আসি মথুৰাত ॥ ৮১১
 একবাৰ গৈয়া অজ্ঞান দিন গোপলত ।
 চলিয়োক কৃষ্ণবাপ ৰাখা মোৰ মত ॥
 এতিবুলি নন্দৰাজা বৈমাইলা কোলাত ।
 সাবটি কৃষ্ণক লৈলা নাহি বোল মাত ॥ ৮১২
 নেত্ৰৰ লোতক পুত্ৰ বাখিত নপাৰে ।
 কৃষ্ণক তিয়াইলা নন্দে লোতকৰ ধাৰে ॥
 গণ্ড যুগলত পুত্ৰ পুত্ৰ চুমা দেই ।
 আতি মোৰ হৃদয়ত সাবটি থাকয় ॥ ৮১৩
 গুদুগুদ বাক্যে একো বুলিবে নপাৰি ।
 সাবটি ধৰিলা নন্দে গালে চুমা পাৰি ॥
 পুত্ৰব্ৰীক্ষ ভগৱন্ত ভাঙ্গ পুত্ৰ পাই ।
 সবে মনোৰথ সিদ্ধি পাইলা নন্দ ৰাই ॥ ৮১৪
 জগত ইশ্বৰ ইবি ভজা নৰগন ।
 কৃষ্ণৰ কথাত নব সদা দিহা মন ॥
 একান্ত ভক্তিযে ভজিয়োক নাৰায়ন ।
 কৰ্মবন্ধ নষ্ট হৈব সাফল জিৱন ॥ ৮১৫
 পাপৰ মূলক নষ্ট কৰে হৰি বধা ।

ইশ্বৰত ভক্তি ভৈলে কুছি অন্য অথা ॥
 তেনজান নচাৰীবা ভজিয়ে মুৰাৰি
 ভক্তি সন্তোষ ভক্তৰ ভয় হাৰি ॥ ৮১৬
 কৃষ্ণৰ বথাক শুনিয়োক কম ভৰি ।
 বলোৰাম নিপ্ৰে ভনে বোলা হৰি হৰি ॥

উদ্ধৱৰ বৃন্দাবনলৈ গমন ।

কৃষ্ণ নিগদতি সুন্য নন্দ নৃপবৰ ।
 কালৰ অধিন প্ৰজা জানা ব্ৰজেশ্বৰ ॥
 মোহোৰ জাইবাৰ কথা গোপকুল নগড়ি ।
 উদ্ধৱক পাখি দিবো আতি শিহ্ন কৰি ॥ ৮১৭
 উদ্ধৱ মুখে বাস্তা বুলিব সকলে ।
 সোক ভেজি মন থিৰ কৰা মহাবলে ॥
 জযোদা ৰোহিণী আদিকৰি গোপিগন ।
 উদ্ধৱে বুঝায়া সান্ত্ব কৰিবেক মন ॥ ৮১৮
 সুদৰ্শাদ কৰি গোপ বালক আচয় ।
 প্ৰানৰ সদৃশি ৰাখা মোহোৰ নিচ্ছয় ॥
 মঞি দন্ত জ্ঞানে সোক কৰি উপসান্ত ।
 উদ্ধৱ আসিনো মোৰ ভকত একান্ত ॥ ৮১৯
 আত অনন্তবে কথা সুন্য মুনিবড় ।
 বহুদেৱ দৈৱকি উদ্ধৱ তাত পৰ ॥
 বলদেৱ অক্ৰম আগিলা সেহি থান ।
 এনাগ কৰিলা কৃষ্ণে কৰিয়া সম্মান ॥ ৮২০
 বহুদেৱ বহুতি সুনিয়ে মহাসয় ।
 মোৰ তযু পুত্ৰগন জানিবা নিচ্ছয় ॥
 গোপকুলৰ পৰা আসি আছে মথুৰাত ।
 মঞি পিতৃ নেহো তুমি পিতৃসে সাখ্যাত ॥ ৮২১
 উপনয়নৰ কাল ভৈল উপস্থিত ।
 মহোৎসৱ গৈলে পুত্ৰ দেখিব সাম্প্ৰত ॥
 দৈৱকি বদান্ত সুনিয়োক নন্দৰাজ ।
 মোৰ পুত্ৰ জেনে তযু পুত্ৰে নাহি ৰাজ ॥ ৮২২

ব্রহ্মবৈবৰ্ত্ত পুৰাণ

একাদশ বৎসৰ আচিলে তযু ঘৰে ।
 সোকে এড়া সোকে নন্দ দেহা নষ্ট কৰেৰ্ণ ।
 অল্প দিনে কেনমতে হৈবে সোক নান ।
 পুত্ৰ সূত্ৰে কিচো দিন কৰিয়ো নিবাস ॥ ৮২০
 পুত্ৰ চন্দ্ৰ সম মুখ দেখা কছিকৰ ।
 জন্মৰ সাফল কৰা তুমি নৃপবৰ ॥
 মোৰ গৃহে স্বেয়া চয় মন জন জত ।
 তোমাৰ অধিন নন্দ জানিবা সমস্ত ॥ ৮২১
 প্ৰাণক উচৰ্গি দিলে তুমুস্বয় ধাৰ ।
 কি কহিবো নন্দৰাজা তযু উপকাৰ ॥
 ভগৱন্ত বদতি সুনিয়ে মুনি বৰ ।
 চলিয়ে সম্ভৱ কৰি গোকুল নগৰ ॥ ৮২২
 জৰোদা ৰোহিণি আদিকৰি গোপি চয় ।
 গোপ সিসু সমস্তক কৰিবা বিনয় ॥
 সখি দত্ত অধৰ্ম্মকে কৰা মন থিৰ ।
 ৰাধিকাক বুঝ ইবাহা তুমি মহাবিৰ ॥ ৮২৩
 আতি আৰ্ত্তৰাৱ সোকে গোকুল নগড় ।
 নন্দৰ বিলম্ব কাল কৈবা বিবৰ ॥
 এতিবুলি ভগৱন্ত অক্ৰমে সতিত ।
 আপুনাৰ অভ্যাস্তৰে ভৈলা উপস্থিত ॥ ৮২৪
 পিতৃ মাতৃ সমে বলাতন্ত্ৰ তথা গৈলা ।
 অভ্যাস্তৰ পসি পাছে এক থান ভৈলা ॥
 সেহি নিশা উদ্ধৱ বধিলা মথুৰাত ।
 প্ৰভাতত ৰথে চড়ি লড়িলা সাখ্যাত ॥ ৮২৫
 নন্দ কৃষ্ণ সস্বাদজে ব্ৰহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ ।
 নৱতি অধ্যায় এক ভৈল সমাপ্ত ॥

নাৰায়ন বদতি নাৰদ মুনি বড় ।
 ৰাধা উদ্ধৱৰ কথা সুনো মনোহৰ ॥ ৮২৬
 কৃষ্ণৰ আৰ্ত্তায়ে উদ্ধৱজে বিবৰ ।
 মহাহৰ্ষে প্ৰনামিলা পাছে গনেশ্বৰ ॥
 হৰিক শ্ৰীৰিয়া পাছে লক্ষ্মণ সবস্বতি ।
 গঙ্গাক কৰিয়া ধ্যান শ্ৰীৰালা পাৰ্শ্বতি ॥ ৮২৭

সিব্বক জে শ্ৰীৰালা উদ্ধৱ মহাবিৰ ।
 জিদিমক লাগিয়া নমিলা দিনেশ্বৰ ॥
 অশ্বখনি ছন্দুভি ঘটাৰ মন্দ স্তনি ।
 হৰি মন্দ গিত ব্ৰাহ্মণৰ বেদ ধ্বনি ॥ ৮২৮
 আমিনবাদ ব্ৰাহ্মণৰ সুনি/মহাবিৰ ।
 পতি পুত্ৰ সমগ্ৰিতে দেখিলা কছিকৰ ॥
 পুৰ্ণকৃষ্ণ দধি দুগ্ধ প্ৰাদিপ দৰ্শন ।
 মালালাভা দুৰ্গাফল বজ্জত কাঞ্চন ॥ ৮২৯
 স্কন্ধ ধাতু মধু গিষ্ট ব্ৰাহ্মণ সকল ।
 কৃষ্ণ মাৰ যুত বৃষ দেখি মহা বল ॥
 নৱমাস স্নেহ অশ্ব পতক ৰাজেন্দ্ৰ ।
 বেষ্টা নাৰি স্কন্ধপুপা চন্দন গজেন্দ্ৰ ॥ ৮৩০
 নানা বিধ স্তম্ভল পঙ্খত দেখিলা ।
 বথে চড়ি মহাবিৰ বৃন্দাবন পাইলা ॥
 অক্ষয় বটক বিৰে দেখিলা অগ্ৰত ।
 স্নিগ্ধ পত্ৰ ৰক্ত ফল ভাণ্ডিৰ বনত ॥ ৮৩১
 অক্ষয় বটৰ তলে দেখি মহাবল ।
 ৰত্নে বিভূষিত অতি বালক সকল ॥
 ছাত্ৰা বল ছাত্ৰা কৃষ্ণ বুলিয়া ডাকয় ।
 আতি সোকে সিসু সবে তথাতে বান্ধয় ॥ ৮৩২
 সোকাবুলি সিসুগন দেখি মহাসয় ।
 অশ্বায় কৰিয়া বিৰে বুলিলা বিনয় ॥
 বালক গনক এড়ি গৈলা কতোতুৰ ।
 প্ৰবেশ ভৈলন্ত বিৰ গোকুল নগড় ॥ ৮৩৩
 নন্দৰ গৃহক দেখিলাস্ত তাত পৰ ।
 বিশ্বকৰ্ম্মে নিৰ্ম্মি আছে আতি মনোহৰ ॥
 মনিমুক্তা মানিক হিৰাৰ কাম চয় ।
 ৰত্নে বিৰচিত যুহু দেখি মহাসয় ॥ ৮৩৪
 ৰত্নৰ কোষৰ চয় গৃহৰ উপৰে ।
 নানা চিত্ৰ বিচিত্ৰতা দ্বাৰ মনোহৰ ॥
 ৰথৰ নামিয়া উদ্ধৱজে মহাবিৰ ।
 দ্বাৰি দৃষ্টে প্ৰবেশিলা পাছে অভ্যাস্তৰ ॥ ৮৩৫

জঘোদা বোহিনি দুই আতি সিন্ধু কৰি ।
 আপুনি আসন দিয়া বুলিলা সাদৰি ॥
 কুসল সুখিয়া পাছে মধুপৰ্ক দিলা ।
 গো বহু ~~কু~~ আনি তথা সমৰ্পিলা ॥ ৮৩৯
 উদ্ধৱ মহন্ত তুমি সিন্ধু মধ্য সাৰ ।
 নন্দ বজ্জাভদ্র কৃষ্ণ কৈগৈল আমাৰ ॥
 সত্য কৰি কহ বাপ সকলে বৃতান্ত ।
 নেদেখিয়া প্ৰান দহে কৰ উপসান্ত ॥ ৮৪০
 উদ্ধৱে কহিলা সমস্তৰে কুসলক ।
 বল কৃষ্ণ সমে নন্দ আদিব ব্ৰজক ॥
 কৃষ্ণ উপনয়ন নতৰে জাৰে আট ।
 সেহিকাল পাৰ্শ্বকৈ নন্দ মহাৰাই ॥ ৮৪১
 বিলাসে আদিব মাতৃ জানা নিষ্ঠ কৰি ।
 উপনয়নৰ কাল ভট্টছে সুন্দৰি ॥
 হোমাৰ কুসল বান্ধা বজ্জিবাক প্ৰতি ।
 আমাক আদেস কৰি আছে জহুপতি ॥ ৮৪২
 কুন্দল বান্ধাক লৈয়া জাইবো মথুৰাক ।
 সবাবে কুন্দল মণি কহিবো বান্ধাক ॥
 জঘোদা বোহিনি সুনি বান্ধা সুমঙ্গল ।
 ব্ৰাহ্মনক দান দিলা আতি কতুহল ॥ ৮৪৩
 উদ্ধৱক ভোজন কৰাইলা মাগু কৰি ।
 মঙ্গল কৰ্ম্মক পাছে কৰাইলা সাদৰি ॥
 বেদ পাঠ কৰিয়া স্ৰবন দান দিলা ।
 বহু বস্ত্ৰ মনি শ্ৰেষ্ঠ হিমা সমৰ্পিলা ॥ ৮৪৪
 ব্ৰাহ্মিন ভোজন কৰাইলন্ত বঙ্গ কাৰ ।
 বাতচয় বজ্জাইলন্ত আতি উচ্চ কৰি ॥
 সিব ভৰ্গৱ পূজা কৰিলন্ত দ্বিজ গনে ।
 উপচাৰ চয় দ্ৰব্য দিলা বঙ্গ মনে ॥ ৮৪৫
 নানাবিধ বলি দানে ভৰ্গৱক পূজিলা ।
 চাগল সহশ্ৰ আনি ভৱানিক দিলা ॥
 মহিসৰ সাত সংখ্যা মেসৰ অযুত ।
 ব্ৰাহ্মনক দিলা ধেনু সত উল্লসত ॥ ৮৪৬

কৃষ্ণৰ কল্যান হেতু দক্ষিণা দিলন্ত ।
 উদ্ধৱ নানা দ্ৰব্যে পূজা কৰাইলন্ত ॥
 জঘোদা বোহিনি গোপ বালক সকল ।
 বৃধ গোপিকাক আশ্বাসিয়া মহাবল ॥ ৮৪৭
 গোকুল এড়িয়া গৈলা বাসৰ মণ্ডল ।
 চন্দ্ৰৰ মণ্ডল সব তুল কটিকৰ ॥
 শ্ৰীৰাম কদলি চয় আতি সুযোভিত ।
 চন্দনে পল্লৱ পটু স্ত্ৰোত গ্ৰন্থিত ॥ ৮৪৮
 মাৰৰ সহিতে তাত প্ৰকায কৰিয় ।
 দধি লাজফল ফুল দুৰ্বা বিৰাজয় ॥
 অগৰু চন্দন মৃগ মদৰ বিলাস ।
 কুঙ্কম সহিতে আন বহে দ্বিসপাস ॥ ৮৪৯
 তিনি লক্ষ আছে তাত বতিৰ মন্দিৰ ।
 তিনি কোটি গোপিগনে বাথে মহাবিৰ ॥
 বেটন কৰিয়া গোপি বাথে জহু কৰি ।
 গোপলক্ষে বাথে গৃহ কৃষ্ণক স্মৰি ॥ ৮৫০
 কৃষ্ণ আগমন চিন্তা কৰি গোপগন ।
 বেটন কৰিয়া বাথে তুলক্ষ ভৱন ॥
 জমুনা দক্ষিণ কৰি জাস্ত মহাবিৰ ।
 প্ৰথমে মালতি বন পৰিলা কছিৰ ॥ ৮৫১
 কেতকি মালতি জুতি চম্পক চন্দন ।
 প্ৰদক্ষিণে গৈলা বীৰ এহি সন্দজন ॥
 বকুল বন্দুজি ধাত্ৰি অসোক সিৰিস ।
 ঝাঞ্জন কল্লিক গলি লৱঙ্গ পলাস ॥ ৮৫২
 নদি নদ পলাস হিম্মাল বনতাল ।
 আম্রবন লাজল মন্দাৰ কুল সাল ॥
 মধু বন পাইলা পাছে উদ্ধৱ মহন্ত ।
 কোকিলৰ শব্দ তান সুনি অপৰ্য্যন্ত ॥ ৮৫৩
 মধুকৰ গনে তাত মধুৰ নাদয় ।
 সুমধুৰ শব্দ শুনি জাস্ত মহাসয় ॥
 শ্ৰীফলদ বনবম্য নাবঙ্গৰ বন ।
 পদ্মবন কৰবিৰ তুলসি কাঞ্চন ॥ ৮৫৪

বন্য বৃক্ষ অসংখ্যাত মধুর নিবাস ।
 তাহার বতাসে সুগন্ধিত দ্বিসপায় ॥
 তাহাক দেখিয়া রাজ পথে চলিলন্তু ।
 জম্বেদৰি ভ্ৰাত্তে জাম্বু উদ্ধর মহন্ত ॥ ৮৫৫
 বঁহন্ত বদরি বনে উদ্ধর গৈলন্তু ।
 মন থিৰ কৰি বিবে স্মরি ভগবন্ত ॥
 পকি পকি আছে বক্ত ফল চয় তাৰ ।
 বদরি সমুদ্র তাত আছে বাহিস্কাৰ ॥ ৮৫৬
 সেহি বনবাস কৰি সবাভো বিসেস ।
 কদলি বনক পাইলা চিহ্ন স্মিকেস ॥
 পুৰুষৰ অগম্য ব্রহ্মাণ্ড মধ্যে সাৰ ।
 বাধাৰ আশ্রয় তাত মহা মনোহৰ ॥ ৮৫৭
 মনিস্ৰোষ্টে গড় বান্ধি আছে মনোহৰ ।
 পড়িয়া আচয় পেড়ি আতি ভয়ঙ্কৰ ॥
 সত্ৰৰ অগম্য স্থান মিত্ৰৰ যুগম ।
 চতুৰ্দ্ভুজ বাণে গোপি বাধাৰ আশ্রয় ॥ ৮৫৮
 সজ্জ কৰি বাখি আছে গোপি নিবন্তৰ ।
 নানা চিত্র বিচিত্রজে বাধাৰ মন্দিৰ ॥
 বিস্ব কৰ্ণে বচি আছে এক চিত্র কৰ ।
 মুকুতা মানিক তিৰা মনি মনোহৰ ॥ ৮৫৯
 বহু শ্ৰোষ্টে বচি আছে গৃহ তন্তু চয় ।
 বহুৰ পাছুক চয় প্রকাশ কবয় ॥
 বহুৰ প্রাদিপ চয় অতি প্রকাশয় ।
 অমোলা বহুৰ ঘট গুৰে বিৰাজয় ॥ ৮৬০
 অগ্নি সূক্ষ বস্ত্ৰচয়ে পতকা বচিত ।
 বহুৰ কিঙ্কনি চয় আতি প্রকাশিত ॥
 বহুময় দৰ্পনজে চামৰে সতিত ।
 ইন্দ্ৰজাল চয় আতি আচয় ততিত ॥ ৮৬১
 সিংহ দ্বাৰ দেখিলন্তু কপাট বহুৰ ।
 দ্বাৰৰ উপৰি চিত্র আতি মনোহৰ ॥
 বৃন্দাবন খান নিষ্মি আচয় কুতিম ।
 কদম্বৰ বন লিখি আছে মনোৰম ॥ ৮৬২

গোপিকাৰ বস্ত্ৰ হৰনাদি কৰ্ম্ম চয় ।
 বিস্ব কৰ্ণে বচি আছে বাক নোবোলেয় ॥
 বাঘৰ মণ্ডল নিষ্মি আছে মনোহৰ ।
 গোপ গোপিচয় আছে দেখি চিত্রকৰ ॥ ৮৬৩
 গোপিলক্ষে বেড়ি আছে ঠাতে বেত্ৰ ধৰি ।
 নিৰ্ভয়ে থাকয় তাত যত গোপ নাৰি ।
 প্রাথমতে সিংহদ্বাৰ পশি তাত পৰ ।
 দ্বিতীয় তৃতীয় দ্বাৰ পশি অভ্যন্তর ॥ ৮৬৪
 চতুর্থ দ্বাৰক পশি পঞ্চম দ্বাৰ ।
 দ্বাৰসন্ত পশিল উপমা নাতি জাৰ ॥
 অতি চিত্র বিচিত্র দ্বাৰ মদো সাৰ ।
 বিস্ব কৰ্ণে বচি আছে দম অরতাব ॥ ৮৬৫
 বাম বারনাৰ যুদ্ধ আতি চিত্রকৰ ।
 জয়না সহিতে জল কেলি মাদব ॥
 কুতিম কৰিয়া বাঘ মণ্ডল আচয় ।
 গোপিকা সহশ্ৰে সন্ত দ্বাৰকা বাণয় ॥ ৮৬৬
 বহুৰ ভূগনে বিভূষিত কল্লের ।
 বহু দণ্ড দৰি বাখি আছে নিবন্তৰ ॥
 বহু শ্ৰোষ্টে তিৰা মুকুতা মানিকৰ তাৰ ।
 বিলি মিলি কৰে গারে বহু অলঙ্কাৰ ॥ ৮৬৭
 গোপিব মদ্যাত তমা ধৰিয়া আচয় ।
 উদ্ধরক দেখি প্রশ্ন কৰিলা নিচ্ছয় ॥
 প্রশ্নৰ সিদ্ধান্ত চয় উদ্ধরে কৰিলা ।
 উদ্ধরক তাত বাখি মাধরি পামিলা ॥ ৮৬৮
 দ্বাৰে দ্বাৰে কুয়ু কথা কথা মহাবিৰ ।
 সন্ত দ্বাৰে বহিলন্তু বাধা মাধরিৰ ॥
 বাধাৰ সমিপে পাছে মাধরি পামিলা ।
 কুশল মঙ্গল বার্তা বাধাত জনাইলা ॥ ৮৬৯
 মঙ্গল বার্তাক স্মনি বাধা সখি গনে ।
 বাদাচয় বজারন্ত আতি বহু মনে ॥
 বাদাগন বজাই গোপি আগ বাড়ি গৈই ।
 নিষ্মুচন কৰি উদ্ধরক আইলা লৈই ॥ ৮৭০

সপ্তম দ্বাৰক চাড়ি পাছে অভ্যাস্তৰ ।
 প্ৰণবসাইলা উদ্ধৱক বাধাৰ মন্দিৰ ॥
 অমোলা বক্সৰ গৃহ আতি নিকপম ।
 দেখিলা উদ্ধৱে গৃহ সৰ্বাংগে উত্তম ॥ ৮৭১
 সেহি গৃহে বহুক দেখিলা বিৰ বড় ।
 চন্দ্রকাল। আমাবস্থা দিনে সমনৰ ॥
 পক্ষসমে পদপাত্ৰে কৰিচে সযন ।
 সোকত মুচ্ছিত আতি আকুল নয়ন ॥ ৮৭২
 নয়ন পদাৰ হস্তে লোতকৰ ধাৰা ।
 মহামোকে বক্তৃ মুখ সোকে অনিন্দাৰা ॥
 সোকত আকুল হুয়া তেজিলা ভূবন ।
 নিৰাতাৰ কেসচয় স্তবৰ্ণৰ বন ॥ ৮৭৩
 ঐক কণ্ঠ শুখাইল মুখত নাহি মাত ।
 নিশ্বাস আচয় শ্ৰেষ্টা নাহিকৈ গাত ॥
 হেনয় বাধাক দেখি উদ্ধৱ মতম্ব ।
 ভক্তিভাৱে উদ্ধৱে প্ৰণাম কৰিলম্ব ॥ ৮৭৪
 সৰ্বাঙ্গে পুলক তম্ব তৈল উদ্ধৱৰ ।
 অৰ্ঘ্য প্ৰণাম কৰিলম্ব বিববড় ॥
 প্ৰণাম কৰিয়া বিৰে তুতি আৰম্ভিলা ।
 গদ গদ বাক্যে পুত্ৰ প্ৰণাম কৰিলা ॥ ৮৭৫
 উদ্ধৱ বদতি নমো বাধাৰ চৰন ।
 জাৰ জম্ব কিঠনে পৱিত্ৰ তুভূবন ॥
 ব্ৰহ্মা আদি দেৱে বন্দ চৰন তোমাৰ ।
 গোকুল বাসিনি বাধা মোৰ নমস্কাৰ ॥ ৮৭৬
 সত্ৰ-শৃঙ্গ নিবাসিনি চন্দাৱলি নাম ।
 বৃন্দাৱনি তযু নাম সতত্ৰ প্ৰণাম ॥
 সৰ্বসক্তি ৰূপা তুমি গাত্ৰ জগতৰ ।
 অগ্নিত দাতক সক্তি থাকে নিবস্তৰ ॥ ৮৭৭
 প্ৰভাকান্তি সৰ্বম জেন থাকয় ভাস্কৰ ।
 পূৰ্ণচন্দ্ৰ সোভা জেন আতি মনোহৰ ॥
 দুহুত ধৱল গুণ জেন ভেদ নাই ।
 গন্ধে তুমি ভেদ নাই জেন সমুদাই ॥ ৮৭৮

জলত সিতগ গুন অভেদ স্বৰূপে ।
 আকাশত সন্ম গুন থাকে জেনৰূপে ॥
 চক্ষুৰ জ্যোতিসে জেনমতে ভেদনাই ।
 তুমি সমে কৃষ্ণৰ অভেদ সমুদাই ॥ ৮৭৯
 লোকে বেদে পুৰাণত কহে নিবস্তৰ ।
 বাধা মাদৱৰ মাত্ৰ নাহিকে অন্তৰ ॥
 জগত ইশ্বৰি দেবি চেতন লভিয়ো ।
 মোহোক উত্তৰ দিয়া বাৰ্ত্তাক সুনিয়ো ॥ ৮৮০
 কৃষ্ণৰ বাতাক সুনি চিত্ত কৰা থিৰ ।
 পুত্ৰপুত্ৰ নামলা উদ্ধৱ মহা বিৰ ॥
 আনো নানা তুতি বিৰে কৰিলা বিস্তৰে ।
 সৰ্বোপক থৈলো আমি বাহুল্যক ডৰে ॥ ৮৮১
 নানা দুখ পাই জিৱে গৰ্ভ নৰকত ।
 ইশ্বৰক তুতি কৰি থাকয় সতত ॥
 প্ৰসুতিকা বায়ুপাই প্ৰসৱ কৰয় ।
 জ্ঞান নষ্ট হুয়া জিৱে দুখক পাৱয় ॥ ৮৮২
 বালা অৱস্থাতো মনুষ্যৰ নাহি স্থখ ।
 উমলন্তে জাই কাল তাতো মহা দুখ ॥
 সৰ অৱস্থাতো স্থখ নাহিকে জিৱৰ ।
 নানা কামে বিমোহিত চিত্ত নোহে থিৰ ॥ ৮৮৩
 বৃদ্ধ বয়সতো ধৰ্ম্ম কৰিতে নপাৰে ।
 অমৃতকালে পাই তাক জম দুতে মাৰে ॥
 হেন জানি নবলোক তেজি আন কাম ।
 সংসাৰ তৰিবা জেবে বোলা ৰাম ৰাম ॥ ৮৮৪

বাধা-উদ্ধৱৰ কথোপকথন ।

বায়ুৰি ॥

উদ্ধৱৰ সুনি বানি ।
 চেতন লভিলা বানি ॥
 কৃষ্ণৰ আকাৰ জানি ।
 সোকে বাধা বোলে বাণি ॥
 কহা বাপ তযু নাম । ৮৮৫

কপৱন্ত অমু পাম ॥
 কোনে পাঞ্চি দিলে ভোক ।
 চেতন কৰাইলি মোক ॥ ৮৮৬
 কৃষ্ণ কিত্তি কৈত পাইলি ।
 ইথানক কিয় আইলি ॥
 কৃষ্ণ কিত্তি আবে মানো ।
 কৃষ্ণ পাৰি সদ জানো ॥ ৮৮৭
 কৃষ্ণ বলোভদ্ৰ দুই ।
 কুসলক কহ তঞি ॥
 কোন গুনে নন্দ আছে ।
 এই তঞি মোত পাছে ॥ ৮৮৮
 আসিবেক নাৰায়ন ।
 পুশ্চ ইতো বৃন্দাবন ॥
 পুশ্চ দেখি হৈবো সুখ ।
 পুন' চন্দ্ৰ সম মুখ ॥ ৮৮৯
 কৃষ্ণসমে পুনুৰ্বাব ।
 ক্ৰিড়া কৰিবোহো আৰ ॥
 বায়ু মণ্ডলত আমি ।
 জয়না জলত নামি ॥ ৮৯০
 সখি সমে পুনুৰ্বাব ।
 কৃষ্ণ সমে মই আৰ ॥
 নন্দৰ নন্দন সঙ্গে ।
 চন্দন দিবোহো বঙ্গে ॥ ৮৯১
 উদ্ধৰে বোলায় বানি ।
 শ্ৰনিয়োক ভগৱানি
 উদ্ধৰজে নাগ গোৰ ।
 খেত্ৰিয়ৰ মধ্যে সাৰ ॥ ৮৯২
 বাৰ্ত্তালৈয়া তোমসাৰ ।
 মোহোক পাঞ্চিলে আৰ ॥
 কৃষ্ণৰ আজ্ঞায়ে আইলো ।
 তোমাৰ সমিপ পাইলো ॥ ৮৯৩
 কৃষ্ণ পাৰি সদ আমি ।
 মোহোৰ কৃষ্ণে স্মামী ॥
 ৰাগ কৃষ্ণ দুই ভাই ।
 কৃষ্ণে আচম্ভ চাই ॥ ৮৯৪
 উপনয়নক লগি ।
 আছে নন্দ মহা ভাগি ॥
 নন্দৰ কুসল সাৰ ।
 কহিলোহো মই আৰ ॥ ৮৯৫
 দ্বিজ বলোৰামে ভনে ।
 ৰাধা বৃষ্ণ বোলা ঘনে

লেখাৰি ।

উদ্ধৰৰ আগে বোলে বানি সোকা কুল হয় ৰাধা ৰাণি
 জমুনাৰ তিবে বাপ আতি মনোহৰ ।
 অগন্ধিত বায়ু নিতে বহে অগন্ধি পৰনে মোক দহে
 কোকিলৰ নাদ আভিসয় কছিকৰ ॥
 কেলি কদম্বৰ আছে মূল অগন্ধি পৰনে অমুকুল
 আজিয়ে আচয় পুশ্চ ৰমা বৃন্দাবন ।
 কোকিলৰ নাদে মনোৰম মধুপানে ৰত নিকপম
 দ্ৰুত বসন্তে উন্নত কবয় মন ॥ ৮৯৬

সখিসকলৰ সান্ত্বনা বাণী ।

বাসৰ মণ্ডল অশুপাম   জাক দেখি জন্মো সতকাম
 জলিয়া আচয় অতাপি প্ৰদীপ পাস্তি ।
 মনি সাৰ শ্ৰেষ্ঠ নিশ্চিচন্ত   পসে জাত প্ৰভু ভগৱন্ত
 সুখ্য সম নাম মন্দিৰে কৰয় কাশ্টি ॥
 পুণ্যচন্দ্ৰ কাশ্টি আছে তাত   গোপ কন্তা আছে অসংখ্যা
 সুগন্ধি পুষ্পৰ বাছ আছে সজাচয় ।
 ৰতিযোগ অৰ্প মনোৰম   কপূৰ ভাস্মুগ নিকপন
 সুগন্ধি মালতি মালাচয় প্ৰকাশয় ॥   ৮৯৭
 চামৰ দৰ্পন জলে তাত   মুকুতা মানিক অসংখ্যাত
 তিৰা হাৰ চয়ে আতিসয় সুমণ্ডিত ।
 কস্তুৰি কুঙ্কমে সমে তাত   চন্দনে সম্পূৰ্ণ ৰত্ন পাত্ৰ
 নানা উপবনে আতিসয় মনোনিহিত ।
 কুড়া সৰোবৰ মনোহৰ   পদ্ম শ্ৰোণি তাত কছিকৰ
 সুগন্ধ পুষ্পৰ বাৰিচয় মনোৰম ।
 সমস্তে বিভৱ আছে ঐত   মোৰ প্ৰাননাথ আছে কৈত
 কৈক গৈলা প্ৰভু ব্ৰহ্মদিৰো পুজ্যন্তম ॥   ৮৯৮
 হাহা কুযু হাহা ৰাম নাথ   কৈক গৈলা মোৰ প্ৰাননাথ
 তুমি বিনে ইতো মোৰ গান নোসোভয় ।
 তযু দাসি মোৰ দোস চয়   মৰসিও সবে দায়াময়
 সেতি দোস চয় ক্ষেমা কৰা কুপাময় ॥
 এহি বুলি পাছে চন্দ্ৰাৱলি   যুৰ্চা গৈয়া পড়িলন্ত ঢলি
 উদ্ধৱে চেতন কৰাইলন্ত পুনৰ্বাৰ ।
 ৰাধাৰ ভক্তিক দেখি সন্ত   পৰম আচাৰ্য মানিলন্ত
 দ   হৃদয় জ্বা ৰঙিলন্ত আৰ ॥   ৮৯৯
 ৰাধিকাৰ সন্ত সখি গনে   চামৰক ধৰি প্তাৱক্ষনে
 বুলিবে লাগিলা আতিসয় খেদ কৰি ।
 তিনি লক্ষ গোপি আতি প্ৰেমে   সেবিয়া ৰহিলা অমুক্তমে
 সতকৌটি গোপি ৰাধাক ৰাখে আবৰি ॥
 দ্বিন্ত নিসাত গোপি গনে   ৰাখিয়া থাকয় অনুক্ষনে
 কাজলক হাতে ধৰি কোনো জনি আছে ।
 কোন জনি হাতে মালা ধৰি   ৰাধাক দিবাক অনুসৰি
 সিন্দূৰ ধৰিয়া কোন আছে ৰাধা কাছে ॥   ৯০০

কোন জনি পাত্রে সুবর্ণৰ চন্দনক লৈয়া কছিকৰ
 কোনো জনি হাতে ধৰি আছে গোবোচন ।
 কঙ্কমক লৈয়া আছে কোনো গ্রন্থন কৰয় বাধা জোনো
 কোনো জনি হাতে ধৰিয়া আছে দৰ্পন ॥
 কঙ্কৰ গতিতে বত্ত পাত্রে কোনো জনি লৈয়া আছে হাড়
 কোনো স্বাপাপুষ্প পাত্রে কৰে পৰিচয় ।
 কোনো সোকে বত্ত পাত্রে লৈয়া মধু পূৰ্ণ কৰি আছে থৈয়া
 সুগন্ধি তৈল্যক কোনো জনি পৰিচয় ॥ ৯০১
 কপূৰ তাম্বুল কোন জনি সুবাসিত কৰি থৈলা আনি
 সুবাসিত জল কোনো জনি আনিচয় ।
 ক্রিড়াৰ পুতলা মনোনিত বিম্বকণ্ঠে চিত্র বিচিত্রত
 পুতলাক কোন জনি বাথে কৰি ভয় ॥
 কোন জনি পাণ্ডু বহিচয় বাধিকাক লাগি কৰি ভয়
 কোনো জনি বত্ত ভূষনক আনিচয় ।
 অগ্নিহুত্ৰ নগ্ন দ্রব্য আনি অমোলা বসন মনে মানি
 বাথিয়া থাকন্তু কতোজনি কৰি ভয় ॥ ৯০২
 ভক্ত উপহাৰ গোপি চয় বাধিকাক লাগি কৰি ভয়
 বাধাৰ সমিপে গোপিয়ে বাগি আচয় ।
 কেস বেস অপে গোপনাৰি মালা চয় তৈতে থৈয়া আৰি
 অগ্ৰত কঙ্কন ধৰিয়া কতো থাকয় ॥
 জয় বালি আনে কতোজনি কতোজনি দাতি বন আনি
 কতোজনি আসি বাধাক তুতি কৰয় ।
 বাধাৰ সোকত কতো জনি প্রবেশ কৰিবে বোলে বানি
 আশিসয় সোকে পড়িয়া তাতে কান্দয় ॥ ৯০৩
 কোনজনি আসি গোপবানি বাধিকাক হেন বুলি বানি
 তপত সখাৰ পৰা আনি তুলি ধৰি ।
 মহা মনোবম সয্যা কৰি তাহাত সুরাইলা যজ্ঞে ধৰি
 সৰিষত শ্ৰেষ্ঠা লুইবা জেনমত কৰি ॥
 হেনয় বাধাক মুনি বড় দেখি সোক ভৈল উদ্ধৰ
 উদ্ধরে বুলিলা বাধিকাক ভয় কৰি ।
 বলোবাম নাম দিজে ভনে মোৰ মন বৌক নাৰায়নে
 সদায়ে বুলিয়ে বাধা কৃষ্ণ বাম হৰি ॥ ৯০৪

বাধাৰ প্ৰতি উদ্ধৱৰ পুনঃ সন্তাপ বাণি

উদ্ধৱ বদতি বাধা জগত ঈশ্বৰি ।
 জানো কেমৰ তুমি প্ৰান সগসৰি ॥
 সিদ্ধযোগি সৰ্ব শক্তি সুসিদ্ধা স্বৰূপা ।
 প্ৰকৃতিৰ'মূল তুমি দেবি ভক্তি কপা ॥ ৯০৫
 পৃথিৱীক পাউলা তুমি শ্ৰীদাম সাপত ।
 কৃষ্ণ প্ৰান দেৱী তুমি থাকা হৃদয়ত ॥
 কেমৰৰ ব্ৰহ্ম বাহী স্ননা ভগৱানি ।
 সখি সন্মৈ থিৰ ভয়ঃ সুনিয়ে গোসানি ॥ ৯০৬
 তুমি সব দেখিবেক তয়ু হৃদয়ৰ ।
 অগনি নিৰ্বান জেন বসনে জলৰ ॥
 অমৃতৰ বৃষ্টি ছেন দেহ স্বস্ত ছই ।
 কৃষ্ণৰ পিৰত তুমি দেখিব নিচ্ছই ॥ ৯০৭
 বসায়নে জেন মতে দেহ স্বস্ত ছই ।
 তোমাৰ সৰিৰ স্বস্ত ছইবৈক নিচ্ছই ॥
 নন্দক বাৰ্থিচে বশুদেব মহাভাগি ।
 স্তুথে আছে নন্দ উপনয়নক লাগি ॥ ৯০৮
 মঙ্গল কপ্যক কৰি জেবে সমাপত ।
 বামকৃষ্ণ সন্মৈ নন্দ আসিবে সাম্প্ৰত ॥
 গোকুলে আৰিয়া হৰি মাতৃক নমিব ।
 মহা হৰে বাহি বৃন্দা বনত পসিব ॥ ৯০৯
 অল কালে দেখিবা কৃষ্ণৰ চন্দ্র মুখ ।
 সন্তোষ্যাগ হৈছে কৃষ্ণ পিৰতৰ দুখ ॥
 গিৰ হোৱা মাতৃ তেজাসোক নিদাকণ ।
 গ্ৰহণ কৰিয়ে অগ্নি শুদ্ধ যে বসন ॥ ৯১০
 অমোলা বত্ৰৰ অলকাৰ সুসোভন ।
 কস্তুৰি কুঙ্কম সন্মৈ সুসিদ্ধ চন্দন ॥
 কেমক সংস্কাৰ কৰি ছয়ো সুসোভন ।
 মালতিৰ মাল্যে সতি কৰিয়ে ভূষন ॥ ৯১১
 সিখত সিদ্ধুৰ গণ্ডে ছিত্ৰ বিচিত্ৰিত ।
 গ্ৰহন কৰিয়ে মাত্ৰ চন্দনে সহিত ॥

আলতা সুপুৰ পায়ে কৰিয়ে বজ্জন ।
 উঠিয়েক ভগৱতি বত্ৰ সিংহাসন ॥ ৯১২
 পঙ্ক সয্যা এড়ি হৰ্ষ কৰিয়েক মতি ।
 স্নমধুৰ মধুপান কৰা বাধা সতি ॥
 সুগাসিত জল পান কৰা বাধা সতি ।
 কপুৰ তাম্বুল দেবি ভূঞ্জিয়ে সম্প্ৰতি ॥ ৯১৩
 বত্ৰসন্মৈ নিশ্চি আছে সয্যা মনোহৰ ।
 অগ্নি শুদ্ধ বস্ত্ৰ তাতে আছে কচিকৰ ॥
 সুগন্ধি কস্তুৰি সন্মৈ মালা মালতিৰ ।
 পুষ্পক সহিত জাতি চন্দনে কচিৰ ॥ ৯১৪
 সয্যা ছতুৰ্পাসে আছে মালা মালতিৰ ।
 হিৰা হাব ছয় আছে দেখিতে কচিৰ ॥
 মণি শ্ৰেষ্ঠ হিৰা মুক্তা মানিক সকলে ।
 চন্দ্র তাপ সবে আছে সূৰ্য্য সম জলে ॥ ৯১৫
 হেনয সয্যাতে দেবি কৰিয়ে সয়ন ।
 সেৱিয়া থাকোক মাত্ৰ তয়ু সখি গণ ॥
 স্নোক্ত চামৰক ধৰি তয়ু সখি গণে ।
 তোমাৰ চৰন সেৱা কৰোক এখনে ॥ ৯১৬
 বত্ৰাসনে নিশ্চি আছে দৰ্পন চাতিয়ে ।
 কৃষ্ণৰ চৰণ চিন্তি আনন্দে থাকিয়ে ॥
 এতিবুলি মৌন ভৈল উদ্ধৱ মহন্ত ।
 বাধা পাদপদ্ম বিৰে পুখু নমিলন্ত ॥ ৯১৭
 উদ্ধৱৰ বাক্য স্ননি বাধিকা গোসানি ।
 সমস্তে যৌতক দিলা উদ্ধৱক আনি ॥
 নিশ্চক্সে ৰুচি আছে আঙ্গুষ্ঠি পাৱৰ ।
 প্ৰদিপৰ জৌতি যেন আতি বাতিস্কাৰ ॥ ৯১৮
 কৃষ্ণক দিলন্ত অগ্নি বাষ মণ্ডলত ।
 পিত ধনু সুৰঙ্গ সুন্দৰ কাশ্টি মত ॥
 কুণ্ডল সহিতে মণি অপূৰ্ব বত্ৰৰ ।
 ভূসনৰে ভূসন দিলন্ত কচিকৰ ॥ ৯১৯
 অগ্নি শুদ্ধ বস্ত্ৰ যেন আতি মনোৰম ।
 বত্ৰ জান সন্মৈ দিলা আতি নিকপম ॥

হিৰা সাৰে নিৰ্ম্মলস্ত সাত সৰিহাৰ ।
 মাখে মাখে বহুত্বে বহি আছে ব্যাতিষ্কাৰি ॥ ১২০
 কুবেৰে দিলন্ত পুৰ্বে আনি সেই হাৰ ।
 বহুলা আনি দিলা হাৰ কুবেৰে দিবাৰ ॥
 বহুত্বে নিৰ্ম্মলস্ত হুয়া পদ্ম মনোহৰ ।
 বকনে দিলন্ত পুৰ্বে লৈলা দামোদৰ ॥ ১২১
 কৃষ্ণক শ্ৰীমুখে দিলা মণি শ্ৰেয়মন্তক ।
 পুৰ্বে মণি দিলা তৰি মতা বৌদ্ধভক ॥
 চুই মণি বাধা দেনি দিলা মনোহৰ ।
 মতেজ্জৈ দিবাৰ বহু সিংহাসন বৰ ॥ ১২২
 সৰ্বকালে জ্যোতিৰ্ম্ময় প্রকাশ কৰয় ।
 কোটি পুৰ্ন ছন্দ যেন নক্ষত্রে সোভয় ॥
 সেই সিংহাসন দিলা বহুত্বে ব্যাতিষ্কাৰ ।
 মতাবেজ্জৈ উদ্ধবক কৰি সতকাৰ ॥ ১২৩
 মণিবহুত্বে নিৰ্ম্মল আছে বহু ছত্ৰবৰ ।
 মুকুতা মাণিক হিৰা বহু মনোহৰ ॥
 বহুব দৰ্পনে চত্ৰে খান বিৰাজয় ।
 সৰ্বকালে জ্যোতিৰ্ম্ময় প্রকাশ কৰয় ॥ ১২৪
 বাস মণ্ডলত ব্ৰজা কৃষ্ণত অৰ্পিলা ।
 সেই চত্ৰে খান বাধা উদ্ধবক দিলা ॥
 জপমালা মণিগনে মতা কাশ্টিমন্ত ।
 সেতিমালা উদ্ধবক বাধাত দিলন্ত ॥ ১২৫
 উদ্ধবে মালাক পাছে শ্ৰেণাম কৰিলা ।
 বাস মণ্ডলত সিব শ্ৰীকৃষ্ণক দিলা ॥
 কল্প মৃত্যু জড়া ব্যাধি তৰ মনোহৰ ।
 চন্দ্রকান্ত মণিচত্ৰে দিলা তাত পৰ ॥ ১২৬
 পুণ্ডৰিক সম মণি উদ্ধবক দিলা ।
 উদ্ধব সমিথে মণিৰাজ প্রকাশিলা ॥
 মধুপুৰ্ণ বহু পতে ধিমুদ্র অধায় ।
 ধৰ্ম্ম আনি দিলা জাতোক্ষয় নাভিকয় ॥ ১২৭
 তেনয় পাত্ৰক কুয়ে বাধিকাক দিলা ।
 বাধা দেবি উদ্ধবত পাছে সমৰ্পিলা ॥

জল ভোজনৰ পাত্ৰ সুদ্র সুবৰ্ণৰ ।
 সিদ্ধ তন্ন পৰমাম দিলে সাদকৰ ॥ ১২৮
 পিষ্টককো দিলা বাধা কৰিয়া আদৰ ।
 ভোজন কৰিলা তাতে অৰ্পিত সাদকৰ ॥
 কপূৰ তাম্বুল আনি দিলে মাগু কৰি ।
 সোভন চন্দন মালা দিলন্ত সুন্দৰি ॥ ১২৯
 বাঞ্ছিত বৰক দিলা আনিবিসাদ কৰি ।
 নানা পৃতিছয় বাক্য বুলিলা সুন্দৰি ॥
 জিতো জ্ঞান কৈলা কুয়ে বাধাৰ আগত ।
 সেতিজ্ঞান কৈলা পাছে বাধা উদ্ধবত ॥ ১৩০
 নিছল ভট্টলেক লগ্নি পুষ্কৰ সত ।
 বিছা জস কিত্তি সুদ্র থাকিব সতত ॥
 সৰ্বসিদ্ধ হৈব তোৰ বাঞ্ছিত মনৰ ।
 তৰি ভক্তি মধ্যো দ্যুত হৈবে নিবন্তৰ ॥ ১৩১
 পাবিসদ মমো হৈবে তেষ্টেজ পৰব ।
 উদ্ধবক বাধাদেবি দিয়া এতি বৰ ॥
 হস কৰি বাধাদেবি উঠি আসনত ।
 অগ্নি শুদ্ধ বস্ত্ৰ পিঙ্কিলেক মনোহৰ ॥ ১৩২
 অমোলা বহুব মালা বহু অলঙ্কাৰ ।
 পিঙ্কিলন্ত বাধা দেবি গলে তিৰাহাৰ ॥
 সিন্দূৰ অঞ্জন পুঞ্জ সুগন্ধি চন্দন ।
 নানা অলঙ্কাৰ মালে ভৈলা সুসোভন ॥ ১৩৩
 আল্লা হাস্য কৰি বসিলন্ত সিংহাসনে ।
 চামৰক ধৰি বিছিলন্ত সখিগনে ॥
 চতুৰ্পাশে সেবিয়া বহিল গোপিগন ।
 গোপিগনো আসি দিলা বস্ত্ৰ আভৰণ ॥ ১৩৪
 কৃষ্ণৰ বার্তীক পাছে স্নান গোপিগন ।
 বজ্জমনে পিঙ্কি গৈল আপুনি বসন ॥
 বহু সিংহাসনে বসি বাধিকা সুন্দৰি ।
 উদ্ধবক বুলিলন্ত সুমধুৰ কৰি ॥ ১৩৫

উদ্ধৱৰ প্ৰতি শ্ৰীমতী ৰাধিকা ।

সতকোটি গোপি আছে ৰাধাক আৱৰি ।
 উদ্ধৱক সৈবিলে ৰুলিলা সদাৰি ॥
 নিকপট কৰিহঁত মোত শিষ্য কৰি ।
 সত্যো অসিবেক গোকুলক দেৱহৰি ॥ ১৩৬
 গোপিৰ সভাত কহ ভয় নকৰিদি ।
 সত্যক কহিলে তই মহা পুণ্য পাইবি ॥
 সতকুপ দানে পুণ্য পাই জত জত ।
 তাতোকৰি শ্ৰেষ্ঠ এক বাপিৰ দানত ॥ ১৩৭
 সত বাপি দানে পুণ্য পায়ৈ জত জত ।
 সেতিপুণ্য পায়ৈ এক যজ্ঞে কৰণত ॥
 জজ্ঞব সতত কোটি পুত্ৰ শ্ৰেষ্ঠ হয় ।
 পুত্ৰ সত্যো সম নোহু সত্যৰ নিশ্চয় ॥ ১৩৮
 সত্যত কৰিয়া শ্ৰেষ্ঠ ধৰ্ম্ম নাই আন ।
 অসত্যত কৰি পাপ নাহি কিচোমান ॥
 সত্যত কৰিয়া বন্ধু নাহি কয় আন ।
 মন্ত্ৰদাতা গুৰুৰাজে নাহিকে সমান ॥ ১৩৯
 উদ্ধৱ বদতি মাতৃ কহো সত্যকৰি ।

সত্যো আসিবেক হৰি দেখিবা সুন্দৰি ॥
 পুৰীচন্দ্ৰ সম মুখ দেখিবা সুন্দৰি ।
 তোমাৰ সন্তাপ ছৰ হৈব নিষ্ট কৰি ॥ ১৪০
 নানা সুখ ভোগ কৰা জগত ইচ্ছাৰি ।
 ছৰন্ত ছিষ্টাক মনে তেজা নিষ্ট কৰি ॥
 তোমাক প্ৰণোধ কৰি গৈয়া মথুৰাক ।
 কৃষ্ণক পঠাইবো আমি কহো সত্যবাক ॥ ১৪১
 বিদায় দিয়োক মোক জাঞোঁ মধুপুৰি ।
 তোমাৰ বৃত্তান্ত কথা কহিবো সংহৰি ॥
 যেন মতে আসে কৃষ্ণ কৰিবোহো তাক ।
 তয়ুদাস মঞি এবে জাইবো মথুৰাক ॥ ১৪২
 স্তনা সভাসদ পদ শ্ৰীকৃষ্ণ থগুৰ ।
 ৰাধা উদ্ধৱৰ পদ আতি মনোহৰ ॥
 শ্ৰৱন কীৰ্ত্তন কৰে পাপি নিৰন্তৰ ।
 সংসাৰ তাবক শ্ৰৱনৰ কছিকৰ ॥ ১৪৩
 বেদৰো বহন্ত জানা ৰাধা কৃষ্ণ দেৱ ।
 শ্ৰৱন কীৰ্ত্তন কৰি সদা কৰা সেৱ ॥
 কলি যুগে ইসে সাৰ তেজা আন কাম ।
 ৰাধা কৃষ্ণ নাম লৈয়ো সদা অভিৰাম ॥ ১৪৪

লেছাৰি ।

উদ্ধৱৰ আগে বোলে বানি পৰম বিসাদে ৰাধা বানি
 সুনিয়ে উদ্ধৱ মহা মানি ।
 মথুৰা নগৰে জাইবি তিষ্ঠি মনোহৰ ॥
 কৃষ্ণৰ বিয়োগ মোৰ জ্বৰ দেহৰ বিবস নিৰন্তৰ
 মনোত ছিন্তোহো দামোদৰ ।
 বিপ্ৰপতি নহৈৰি পাছে মোক নিৰন্তৰ ॥ ১৪৫
 উদ্ধৱ মহন্ত হোৱা থিব ত্যু সম নাহি মহাবিষ
 কহো দুখ কথা মুনিবৰ ।
 মথুৰাক গৈয়া কহিবাছা ভাল কৰি ॥

মোৰ স্বামি যেন দেৱ হৰি মোৰ পাষে আঠসে যেন কৰি
পথাইবাহী গৈয়া নাপাসৰি।

নিছয় পাঞ্চিৰা মোহোক মনে সুগৰি ॥ ৯৮৬

নাৰিৰ মনৰ বাঞ্চা ছয় কোনে জানিবেক মহাসয়
পাণ্ডিত সকলো নজানয়।

সান্ত্ৰ অন্তসৰি কিচো মনে কৰে নিৰূপন ॥
সুনিয়ো উদ্ধৱ মহাসয় বেদে ছিত্ত স্ত্ৰিৰ নজানয়
বেদো কতিবাক নপাৰয়।

স্ত্ৰিৰ ছিত্ত কৈবে আন কোন সান্ত্ৰ গন ॥ ৯৮৭
উদ্ধৱ মহন্ত মহাবিৰ তুমি পুত্ৰ আতি মহাবিৰ
কৰিবে নপাৰো মন থিৰ।

কৃষ্ণৰ হৃদয় কহিবো কথা সকল ॥
ভেদ নাই মোৰ গৃহ বন পশু মন্ত্ৰস্বাতো একমন
জল থল ভেদ নাহি জ্ঞান।

দীবা নিসা ভেদ নাহিকয় মহাবল ॥ ৯৮৮
নজানোহো মই আপুনাক চন্দ্ৰৰ সূৰ্য্যৰ উদয়ক
জ্ঞান নাহি সঙ্গা কাল এক।

কৃষ্ণৰ বাৰ্ত্তায়ে দেহ ভৈল অচেতন ॥
কৃষ্ণৰ আকৃতি দেখি হোৱা সুললিত ধনি সুনি মোৰ
কুল লজ্জা এৰি মই ঘোৰ।

আগি ভিত্তি থাকো কৃষ্ণৰ দুই চৰণ ॥ ৯৮৯
জগত ইন্দ্ৰৰ নাৰায়ন প্ৰকৃতিৰ পৰ সনাতন
সমস্তেৰে আত্মা অকাৰন।

তাহান মায়াই মোহ ভৈলো সগুদাট ॥
গোপৰ বালক বুলি মনে ভচ্ছিলোহো মই অন্তৰ্দ্ধনে
কোপ কৰি আশি নাৰায়নে।

এতি যদি সেলে মোৰ দহে সৰ্বকাট ॥ ৯৯০
কৃষ্ণ পাদ পদ্ম যিহো জনে কৃষ্ণ গুণ নাম অনুক্ষনে
কৃষ্ণ ভক্তি বধ পিবে মনে।

কৃষ্ণ পূজা ধ্যানে কালক যিহো নিয়য় ॥
তাহাৰ মঙ্গল সৰ্বকালে হৰ্ষে থাকে সিতো কৰি ভালে
তাৰ জানা নাহিকাল বালে।

উদ্ধৱ জানিবা তাৰ নাহি আনুকম্বয় ॥ ৯৫১
 সুনী বাপু তুমি যহুবিৰ হৃদয়ে ষ্যাকুল গন থিৰ
 কৰিবে নপাবো মহাধিৰ ।
 পুনৰপি মই নপাইবো কৃষ্ণ সঙ্গক ॥
 পুৰ্ব্বৱৰ্ত্তে মোৰ কুড়া বতি সৌভাগ্য সঙ্গম বস আতি
 কৃষ্ণৰ আহ্লাদ মোত প্ৰতি ।
 আৰু কি দেখিবো সুন্দৰ মুখ পদ্মক ॥ ৯৫২
 হেন কৃষ্ণ দেৱ নাৰায়ন তোমাৰ ছৰণ অলুক্ষন
 নিমজি থাকোক মোৰ মন ।
 এহি অশুগ্ৰহ কৰিয়োক দেৱ হৰি ॥
 মুখত লৈবোহো তযু নাম বিসয়ৰ যেন তেজো কাম
 বলিবোহো সদা বাম বাম ।
 সংসাৰ সাগৰ যেন জাইবো আমি তৰি ॥ ৯৫৩

নৃ বিয়োগত বাধিকাৰ মনস্তাপ ।

(যুক্তাবলী)

সোকত ব্যাকুলে বাধা দেবি বোলে
 তেজিয়া সকলে সোক অগ্নি জলে ।
 কৃষ্ণৰ আগত কৈবে প্ৰতি উদ্ধৱত ॥
 বাধাই বোলয় উদ্ধৱজ্ঞে তয়
 স্মৃনিয়ো নিচয় হৰি সঙ্গে ময় ।
 নিৰ্জ্ঞান বনত নকৰিবো কুড়া গুত ॥ ৯৫৪
 সুন বাপ তই কৃষ্ণ সঙ্গ লই
 বৃন্দাবনে মই নজাইবো নিচই ।
 কৃষ্ণক নেদিয়া ছন্দনকো হৃদয়ত ॥
 ইতো বৃন্দাবনে নন্দৰ নন্দনে
 পৰম জতনে নেদিবোহো মনে ।
 নানা পুষ্প মালা সোভিত কণ্ঠ দেশত ॥ ৯৫৫

তান পদ্য মুখ নেদেখিলে ছুখ
 মনত অশুখ ভৈলোহো বিযুখ ।
 নচাইবোহো মই সেই মুখ পুনৰ্বাৰ ॥
 মালতিৰ বন কেতেকি কাঞ্চন
 চম্পক গহন সঙ্গে নাৰায়ন ।
 বাসমগুলক নজাইবোহো মই আৰ ॥ ৯৫৬
 মাধৱিৰ বন কানন ছন্দন
 বদৰি গহন মধুৰ কানন ।
 কৃষ্ণৰ সঙ্গত মই নজাইবো নিচই ॥
 জয়নাৰ জলে নামি কতুহলে
 আতি স্নানশ্ৰমে মই অবিকলে ।
 কৃষ্ণে সমে কুড়া নকৰিবো মহাসয় ॥ ৯৫৭
 কুড়া সৰোবৰে পৰম সুন্দৰে
 বথে কুড়াকৰে সখি নিবন্তৰে ।
 গুহু সখি সমে নকৰিবো কুড়া তাত ॥

মলয়া বনত বহু মন্দিৰত
 শুমু কুড়া বত নকৰো সতত ।
 পুনৰপি মই নজাইবো তাক সাক্ষাত ॥ ৯৫৮
 শ্ৰীখণ্ড কানন বিস্ময়ক বন
 বম্ভুৰ সন পুষ্পৰ শোভন ।
 কৃষ্ণ সমে মঞি নজাইবো তাক সাক্ষাত ॥
 চন্দ্ৰ সৰোবৰ স্নানস্থল বৰ
 কৃষ্ণ সমে আৰ নজাইবোহো সাৰ ।
 কৃষ্ণ সমে মঞি নকৰো কুড়া জনত ॥ ৯৫৯
 ঈশ্বৰ নন্দক পুষ্পৰ বনক
 বম্ভুৰ স্নানস্থল আনো অব্যক্ত ।
 পুনৰপি মই নজাইবোহো তৰি সজ্জ ॥
 গোপি সমে মই নকৰো পিনই
 নন্দৰ তনয় নকৰো প্ৰনয় ।
 কৃষ্ণ সমে কুড়া নকৰিবো মন বজ্জ ॥ ৯৬০
 তাগী প্ৰানতৰি মোক গৈলা এড়ি
 তোমাক সুমৰি প্ৰান আছো ধৰি ।
 এতি বুলি বাধা কান্দিয়া সোক কৰয় ॥
 কৃষ্ণৰ চৰনে ছিহিলন্ত মনে
 লোভক নয়নে ধ্যানে নাৰায়নে ।
 কৃষ্ণক স্মৰিয়া বিমৰ্চিত ভৈল ভয় ॥ ৯৬১
 ভনে বলোৰাম মুক্তাৱলী নাম
 কৃষ্ণক প্ৰনাম মাধৱৰ নাম ।
 কৃষ্ণৰ ছৰন ছিহন্তনোহো এড়ি কাম ॥
 দেৱ নাৰায়ন নন্দৰ নন্দন
 প্ৰভু সনাতন পাতক মোছন ।
 নিবশ্বৰে নৰে ডাকি বোলাৰাম বাম ॥ ৯৬২

উদ্ধৱৰ সান্ত্বনা বাক্য।

নাৰায়ণ বদতি নাৰদ মুনিবড় ।
 পৰম বিস্ময় মনে ভৈলা উদ্ধৱৰ ॥

মৃতক আকাৰ বাধিকাক নিবে দেখি ।
 বিপুল ভয়ক পাইল সৰিব নিবেথি ॥ ৯৬৩
 ভাগ্যৱতি বাধাক দেখিয়া মহাসন্ত ।
 সমস্তে জগতমানে তুচ্ছ মানিলন্ত ॥
 আপোনাক তুচ্ছমনে উদ্ধৱে দেখিলা । ৯৬৪
 মৃতক সদৃশ বাধা চেতন কৰাইলা ॥
 উদ্ধৱ পদতি মাতৃ হৃদয়ক ছেতন ।
 জগত জননি ত্যু প্ৰণামো ছৰণ ॥
 প্ৰাক্তনক স্মৰি কৃষ্ণ দেখিযো প্ৰত্যেক ।
 পবিত্ৰ কৰিয়া আচা ভূমি সংসাৰক ॥ ৯৬৫
 তোমাৰ ছৰণ বেণু পায়া বসুমতি ।
 পৰম পবিত্ৰ হুয়া আছে মাতৃ আতি ॥
 ত্যু কুল পবিত্ৰ কৰিলা মাতৃ পতি ॥
 গোপৰ স্নানস্থল ভৈল মহা পুনাৱতি ॥ ৯৬৬
 তোমাৰ নামক স্মৰি জত বোগিহয় ।
 মনে বোগ নাস হৱে নাহিকে সংসয় ॥
 ত্যু যম বেদো কতি আছে সমুদয় ।
 লোকে ত্যু যম গতি গাইবেক নিছয় ॥ ৯৬৭
 কৃত্য পাপ তৰিবেক সমস্তে লোকৰ ।
 ত্ৰিপতো কৰিয়া পুত্ৰ যম মনোহৰ ॥
 ত্যু যমে তৰি ভক্তি স্মৰি বীৰ্য্য বীৰ্য্য ।
 ত্যু যমে সৰ্ব্ব বিঘ্ন বিনাস কৰয় ॥ ৯৬৮
 তুমি বাধা তুমি কৃষ্ণ তুমিসে পুৰুষ ।
 অকৃত্য পৰ তুমি দেৱ নিবন্ধ ॥
 বাধা মাধৱৰ ভেদ নাহি পুৰানত ।
 বাধাক্ষৰ ভেদ নাই সকলে বেদত ॥ ৯৬৯
 হেন তুতি কৰি জেবে উদ্ধৱ আসন্ত ।
 সেতিবেলা মাধৱি গোপিনি আসিলন্ত ॥
 মূৰ্ছা গত বাধিকাক মাধৱি দেখিলা ।
 উদ্ধৱক পাচ কৰি সমীপ চাপিলা ॥ ৯৭০
 বাধিকাক আগে পাচে মাধৱি স্নানস্থল
 বাধিকাক বুলিলন্ত আতি সোক কৰি ॥

মাধৱী আদিৰ সান্ত্বনা বাণি

মাধৱি বদন্তি মথি একো নজানাহা ।
 কৃষ্ণৰ ৰূপক সখি কিসক স্মৰাহা ॥ ৯৭১
 কিবা সিদ্ধ প্ৰসিদ্ধ তাহান গুন বিৰ্য্য ।
 মহা পৰাক্ৰমী কিবা তাহান ঐচৰ্য্য ॥
 কৈৰপৰা আসিলেক গৈল কৈক প্ৰতি ।
 মনৈ বিমৰসি তুমি চাহা বাধা সতি ॥ ৯৭২
 বালক স্বৰূপ ধৰিচিলা গোপবেস ।
 ৰাজপুত্ৰ নোহে কৃষ্ণ ৰূপিকৈ বিসেস ॥
 নন্দ পুত্ৰ হয় কৃষ্ণ আছিল গোপাল ।
 ৰাত্ৰ দিনে স্মৰা তাক মুৰ্ছিকৈ ভাল ॥ ৯৭৩
 আপোনাক ৰাখা তুমি মাত্ৰ যত্ন কৰি ।
 আপোনাত কৰি পূৰ্ণ নাহিকে সুন্দৰি ॥
 মালাৱৰ্ত্তি বদন্তি সুনিয়ে ৰাখা সতি ।
 লাজ দিৰাবক এৰিলাহা তজু সতি ॥ ৯৭৪
 সমস্তে যুবতি স্ত্ৰীৰ কৰিলা অঙ্গস ।
 তোমাৰ দ্বিৰুন বৃথা ভৈলা পৰবেস ॥
 অশ্বৰত পতি ভায় বাহিৰে গোপাল ।
 হেন ভাৱে থাকে জানা যুবতি সকল ॥ ৯৭৫
 অশ্বৰ ভাৱক জিতো বাহিৰ কৰয় ।
 স্কন্ধিয় যসন্তা কৃষ্ণ কৰি নাৰিচয় ॥
 চকুৰ লোভক সখি কৰিয়ো গোপন ।
 গোপাধ্যকৰি স্বামিক চিন্তিয়ো অমুক্ষণ ॥ ৯৭৬
 সত্ৰ মিত্ৰ জানিবাহা কাৰ্য্য বসে হই ।
 ধনহৰে প্ৰানহৰে সৰ্বস্ব হৰই ॥
 কটুবাক্য বোলে নানা দুশ্বক'দিয়ই ।
 কাৰ্য্যবসে ৰাখা সতি এছি সত্ৰ হই ॥ ৯৭৭
 স্বকুলৰ বাক্য কৰি সোক সাগৰত ।
 তোমাক পেলাই গৈয়া আছে মথুৰাত ॥

নিষ্ঠুৰ দাকন কৃষ্ণ তাহাক স্মৰিয়া ।
 নজানিয়া দাকন সোকক আচা পায় ॥ ৯৭৮
 জত্ন কৰি ৰাখা তুমি দেহ আপোনাৰ ।
 আপোনাত পৰে পূৰ্ণ নাহিকয় আৰ ॥
 ৰাধিকাৰ আগে কহে গোপি পদ্মাৱতি ।
 মোহোৰ উত্তৰ সূনা ৰাধিকা সম্প্ৰতি ॥ ৯৭৯
 অবসক বসবৰ্ত্তি কৰিবেক কোনে ।
 জমুনাৰ জীৰে পূৰ্বে কহিছে আপুনে ॥
 জিতো স্বামি অবস নাৰিৰ নোহে সুখ ।
 ৰূপট কৰিয়া স্ত্ৰীক দেই মহা দুখ ॥ ৯৮০
 বিদ্ৰুতিকা সমে পুতি জলে বেখাচয় ।
 খলৰ সুপুতি জানিবাহা সেহি নয় ॥
 নিতি শাস্ত্ৰ জানিয়া তিনিক নকৰয় ।
 খলত বিশ্বাস কুকুৰত সেহি নয় ॥ ৯৮১
 তেজিয়া যমুনা তিৰে কৃষ্ণৰ বদন ।
 অল্ল হাস্য কটাক্ষ কৰিলা নিৰিদ্ধন ॥
 মুখ পদ্মো আৰ কৰে তোমাক দেখিয়া ।
 পুত্ৰ পুত্ৰ চাহা তুমি ব্যামোহ কৰিয়া ॥ ৯৮২
 দেহাত চেতন জ্ঞান তোমাৰ নভৈল ।
 গৃহ কাৰ্য্য গুৰু ভয় সকলে গুহিল ॥
 সখিগন তোমাক বুলিল জিতো বানি ।
 কৃষ্ণক চাহন্তে মুসুনয় ৰাখা বানি ॥ ৯৮৩
 আহাৰকো তেজি সৰ্বদায়ে কৰা ধ্যান ।
 সমস্তে তেজিয়া সখি নাহিকয় জ্ঞান ॥
 কদলি বনত সখি তুমি আছা ঐত ।
 মথুৰাত থাকে কৃষ্ণ তুমি পাইবা কৈত ॥ ৯৮৪
 সত্ৰে জদি তেজা প্ৰান নাসিবেক হৰি ।
 আপোনাক ৰাখি কালে দেখিবা সুন্দৰি ॥
 চন্দ্ৰমুখি বোলে সূনা ৰাধিকা সুন্দৰি ।
 প্ৰাক্তন কৰ্ম্মেৰে সুখ ভুঞ্জি নিষ্ঠ কৰি ॥ ৯৮৫
 ইন্দ্ৰবে ৰাধিকৈ দুখ হোৱয় সতত ।
 হৃদয় সোক প্ৰাক্তনেৰে দেই নানা মত ॥

প্রাক্তন কশ্যেহে হোরে সকলে সম্পতি ।
 প্রাক্তনেসে দেই জানা দেহত বিপতি ॥ ৯৮৬
 ভাবত ববিস জানা আতি পুণ্য ভূমি ।
 প্রকৃতিত পৰ তুমি লভিলাহা স্বামি ॥
 তথাপিভো কাম বানে সবিস দয়
 প্রাক্তন কৰ্ম্মক কোনে বুঝিবে পাৰয় ॥ ৯৮৭
 অগ্নিসম ভবে গারে পৰিয়া চন্দন ।
 সহতে কৰয় দাহ সুগন্ধি পরন ॥
 গাহাবকো তেজি বাধা কনক চিহ্নয় ।
 স্বাস মাত্র দেহে আছে বাক্য নোবোলয় ॥ ৯৮৮
 কৃষ্ণক নিন্দস মূঢ়া গোপিণি সকল ।
 প্রসংসা কৰিয়া পুণ্য কৰা অবিকল ॥
 কৃষ্ণগুণ স্থনি তান নামক স্মৰিয়া ।
 চেতন লভিয়ে গায়ে বার্ত্তক স্থনিয়া ॥ ৯৮৯
 সখিকলা বোলে কিবা জনস মাধবি ।
 ব্রহ্মা আদি দেৱে জাক সদা আছে সেবি ॥
 বেদেযো নজানে জাক আনে! দেৱগন ।
 তুতিৰ অসাধ্য পুজে জাহাৰ চৰন ॥ ৯৯০
 কামদেৱ সমো নোহে কপক সমান ।
 অস্থনি কুমাৰ চন্দ্রো সম নোহে আন ॥
 অসংস্কাত বিসে ব্রহ্মা বিষ্ণু মহাদেৱ ।
 ময়ু মুনি সিদ্ধ গনো সদাকবে সেৱ ॥ ৯৯১
 সদায়ে কৰন্তু ধান নিষ্ঠুৰন কনুক ।
 বেদে সন্ত নোহে জানা কৰিবে তুতিক ॥
 মহাভয়ে জাব কণা শ্বেবি সবস্বতি ।
 অনন্তো কাম্পয় তুতি কৰিবাক শ্ৰুতি ॥ ৯৯২
 বেদৰো জনক ব্রহ্মা তেহো নপাৰয় ।
 সমস্তে জগতে জাব চৰন সেৱয় ॥
 সত্য নিত্য ইস কৃষ্ণ; অত্ৰাদাৰ মতি ।
 তেনয় কৃষ্ণক গোপী মাধবি নিন্দতি ॥ ৯৯৩
 পৰম পবিত্ৰ ঈতো সভা গোপিকাৰ ।
 অপবিত্ৰ কৰিলেক গোপিকা ইবাৰ ॥

জিৱন নিশ্ফল এই তৈল পাণ মতি ।
 সমস্তে গোপিত কৰি বাধা পুণ্যবতি ॥ ৯৯৪
 দিনত ৰাক্তিত সৰ্বদায়ে কৰে ধান ।
 ৰাধিকা সমান ভাগ্যঅতি নুৰ্দ্ধি আন ॥
 কোটি জন্মে জিতো জিতো পাণক কৰয় ।
 জাব নাম স্মৃতি মাত্ৰে পাণ্ডেকুতৰয় ॥ ৯৯৫
 ৰত্নমালা বদতি স্থনিয়ো গোপিগন ।
 বাম হাতে কৃষ্ণে ধৰিলেক গোবৰ্দ্ধন ॥
 জগতৰে পিতৃ জিতো কৃষ্ণ কৃপাময় ।
 তান পৰাক্ৰম যম আচৰ্যা নোহয় ॥ ৯৯৬
 পৰ্বিত সহজ যিতো ভাঞ্জিবে পাৰয় ।
 লিলা মাত্ৰে দৈত্য লক্ষ সংহাৰ কৰয় ॥
 জাব অংস কালা ভাগে বৰাহ ক্ৰীতৰি । ৯৯৭
 দম্ব অগ্ৰে বসুমতি আনিলা উদ্ধাৰি ॥
 তেনয় কৃষ্ণ সৌৰ্য্য পৌকস নিপুন ।
 কোনে কহিবেক জাব তান যম গুন ॥
 পাৰিজাত বদতি স্থনিওঁ সখি গন ।
 সসাগৰা ভূমি সমে সশৈল কানন ॥ ৯৯০
 সপত পাতাল সপ্ত স্বৰ্গ মনোহৰ ।
 ব্রহ্মলোক সমে আস্থৰজে নিরুন্তৰ ॥
 এহি পৰিমিত ব্রহ্মাণ্ডৰ নিকপম ।
 মহা বিষ্ণু ৰোম কুপে থাকে অমুসম ॥ ৯৯৯
 মহা বিষ্ণু সবিসত আছে ৰোম জত ।
 সেতি পৰিমিত বিশ্ব থাকয় সতত ॥
 হেন মহা বিষ্ণু হৱে সোবল ভাগৰ ।
 এক ভাগ সখিগন জানিবা কৃষ্ণ ॥ ১০০০
 তেনয় কৃষ্ণ ৰাধি ঘোৰ পৰাক্ৰম ।
 মহিগাকো কোনে জানিবেক নিকপম ॥
 পৰম লম্পট মাধবিজে গোপ নাৰি ।
 কিবা জানিবেক এই নিন্দিলে মুৰাৰি ॥ ১০০১
 মাধবি বদতি উদ্ধৰজে মহাসয় ।
 মঞি জিবা কহি আচো গোপি নজানয় ॥

আপোন ইছায়ে বিষ্ণু হৰয় নিগুৰ্ণ ।
 স্কিয় ইছায়ে হৰি হোরয় সগুণ ॥১০০২
 ভূমি ভাৰ হৰিণাক গোপ কপ ধৰি ।
 সমন্তে দুৰ্জয়ক বধি বক দেৱহৰি ॥
 পুৰাণ ভাৰত বেদ সিদ্ধ সন্ত চয় ।
 ব্ৰহ্মাৰ্ষ অনন্তো জ্ঞাতাক নজানয় ॥১০০৩
 গোপকণ্ঠা লম্পটী নিমটা আগি নাৰি ।
 কেনমতে জানিবোহো মহা অতঙ্কাৰি ॥
 নিগুৰ্ণ ইশ্বৰ তান দেহ নাটিকয় ।
 ভক্তৰ নিমিত্তে দেহ তথাপি ধৰয় ॥১০০৪
 দেহৰ সম্বন্ধে মতে আক্ষেপ নিশ্চয় ।
 কপশুষ্ঠ ব্ৰহ্ম আক্ষেপকো নঘটয় ॥
 মোহোক নিন্দয় গোপি, মূৰুখি বচন ।
 নজানয় ইশ্বৰক এতি গোপিগন ॥১০০৫
 গোপিৰ বচন শুৰ্ণিউদ্ধব মহন্ত ।
 ভক্তিত পুলক ভয়ী বিহ্বল ভৈলন্ত ॥
 কুংক' চিন্থিয়া মনে ক্রন্দন কৰিলা ।
 সিন্ধিচ্ছিত হয় পাছে তথ্যতে পৰিলা ॥১০০৬

উদ্ধবৰ বিলাপ ।

গোপিকাৰ ভক্তি দেখি উদ্ধব মহন্ত ।
 আপোনাক তুচ্ছ মানি বাক্য বুলিলন্ত ॥
 উদ্ধব বদতি শুন্য গোপি, নিবন্তব ।
 দ্বিপমধ্যে জম্বু দ্বিপ আতি পুণ্ডৱ ॥১০০৭
 জীহাত ভাৰতবৰ্ষ আতি পুণ্ডৱ ।
 পুণ্ডৱি বানিজ্যৰ বানিজ উত্তম ॥
 ভাৰতত পুণ্ডৱি সুভফল পাই ।
 বৰ্ষজ ভাৰত পুণ্ডৱি সমুদাই ॥১০০৮
 গোপিকাৰ পদ বেগু লভিছে সতত ।
 এতেকে পণ্ডিত জানা বৰ্ষত ভাৰত ॥
 তাতোকৰি পুণ্ডৱতি গোপিকা সকল ।
 নিতে বাধা পাদ পদ্ম সেবে অবিকল ॥১০০৯
 পূৰ্বে ব্ৰহ্মা ভগ্নশ্ৰী কৰিণা বিপৰিত ।
 যন্তি বৰ্ষ সহস্ৰজে সাৰধান চিত ॥

বাধিকাৰ পাদ বেগু লভিবাক প্ৰতি ।
 দুৰ্জয়ক তপক কবিলন্ত প্ৰজাপতি ॥১০১০
 গোলোক বাসিনি বাধা কয় প্ৰান প্ৰিয়া ।
 সুদামৰ সাপে বকভানু স্মৃতা হয় ॥
 আসিলন্ত পৃথিবিক জগত ইশ্বৰি ।
 কৃষ্ণৰ ভক্তৰ মध्ये নাট্যিক সৰি ॥১০১১
 ব্ৰহ্মা আদিকৰি বিষ্ণু ভক্ত আছে জত ।
 বাধিকা গোপিৰ সম নোহে স্বকপত ॥
 সোড়শ ভাগৰ এক ভাগ নোহে সৰি ।
 স্বকপে জানন্ত ভক্তি বাধা শ্বৰেশ্বৰি ॥১০১২
 কৃষ্ণৰ ভক্তিক জানে শিৱ মহেশ্বৰ ।
 বাধা গোপ গোপি গনো জানে নিবন্তব ॥
 গোলোকে নিবাস জিতো কৰিয়া আচয় ।
 সেই গোপ গোপিগনে ভক্তিক জানয় ॥১০১৩
 কিচোমান জানে ভক্তি সনত কুমাৰ ।
 কিছুমান ব্ৰহ্মা জানে ভক্তিৰ বিচাৰ ॥
 কিচো কিচো কৰি ভক্তি জানে ভক্তচয় ।
 সিদ্ধ মুনি গনো কিচো জানিয়া আচয় ॥১০১৪
 কৃত কৃত্য ভৈলো আমি গোকুলে আসিয়া ।
 নিচঞ্চলা হৰি ভক্তি গোপিৰ দেখিয়া ॥
 মথুৰাক নজাইবোহো সমিপ কৃষ্ণৰ ।
 জন্ম জন্মে চৈবো আমি গোপিৰ কিল্বৰ ॥১০১৫
 গোপিকা জন্মত ভক্তি কৃত্যত কৰয় ।
 সেহিমত ভক্তি আন কোনো নজানয় ॥
 আচৰ্য্য মানিয়া জেবে উদ্ধব আচন্ত ।
 সেহিবোলা কলারতি বাক্য বুলিলন্ত ॥১০১৬

উদ্ধবৰ প্ৰতি কলারতী ।

কলারতি বদতি উদ্ধব বিবৰড় ।
 আমি তিনি জন্মি আচো পিতৃৰ মনৰ ॥
 পিতৃৰ মনৰ হস্তে আমি তিনি কন্যা ।
 তিনিয়ো ভগিনি মেনা কলারতি ধন্যা ॥১০১৭
 কুমাৰ সাপত আমি ব্ৰমো পৃথিৱিত ।
 জনকৰ পত্নি ধন্যা জানা স্বকপত ॥

সীতার জননী ধন্য মহা পতিব্রতা ।
 অযোনি সম্ভৱা সীতা মাতৃ সমমিতা ॥১০১৮
 হিমালয় ভাৰ্গৱা মেনৱতি পতিব্রতা ।
 অযোনি সম্ভৱা মেনা তাতান হুহিতা ॥
 মাতৃ সমে দুৰ্গা দেবি অযোনি সম্ভৱা ।
 বৃক ভানু ভাৰ্গৱা মঠ উদ্ধৱ জানিবা ॥১০১৯
 ৰাধিকাৰ মাতৃ আমি অযোনি সম্ভৱা ।
 অযোনি সম্ভৱ ৰাধা জানিবা উদ্ধৱ ॥
 বৃক ভানু স্তৱা হুয়া ৰাধিকা আচয় ।
 জগত ইন্দ্ৰ ৰাধা লোকে নজানয় ॥১০২০
 সুদাম লপিত ৰাধা ভূমিক আসিল ।
 ৰাধিকা সমান নহিকয় পুত্ৰদিল ॥
 তিনিয়ো ভগিনি আমি সনত সাপত ।
 পৃথিবিক আসি আচো জানা স্বৰূপত ॥১০২১
 পূৰ্বে আমি গৈলো খিৰ সাগৰক প্ৰতি ।
 তিনিও ভগিনি ভক্তি কৰি একমতি ॥
 ক্ষিৰোদৰ তিৰে স্নেহ দ্বিপ মনোহৰ ।
 তাৰ তিৰে থাকে নিয়ু জগত ইন্দ্ৰ ॥১০২২
 দিয়ুক দেখিলে গৈলো কৰি মনে সাৰ ।
 পথত দেখিলো আমি সনত কুমাৰ ॥
 অভ্যুত্থান নমস্কাৰ আমি নকৰিল ।
 ক্ৰোধত কুমাৰে পাচে আগাক সাপিল ॥১০২৩
 সনত সদতি মূঢ়া ভৈলি তিনি নাৰি ।
 স্বৰ্গক নজাটবি পুত্ৰ মহা অহঙ্কাৰি ॥
 অহঙ্কাৰ হেতু থাকিবাহা পৃথিৱিত ।
 মনুষ্যৰ প্ৰয়া হুয়া ৰহিবা ভূমিত ॥১০২৪
 আমি পুত্ৰ তুতি নতি কৰিলো নিস্তৰ ।
 পুত্ৰ তুস্ত হুয়া দ্বিজে দিলা ইষ্ট বৰ ॥
 নিয়ু অংস হিমালয় জিতো গিৰি বড় ।
 তান ভাৰ্গৱাজেষ্ঠা মেনা হোৱা কচিকৰ ॥১০২৫
 অযোনি সম্ভৱা কন্যা লভিবা পাৰ্বতী ॥
 দিহা কৰিলন্ত সিরে কন্যা কপৱতী ।

মহা যোগি জনকৰ ভাৰ্গৱা হোৱা ধন্য ।
 মহা লক্ষি সীতা দেৱী লভিবাহা কন্যা ॥১০২৬
 বৃক ভানু বৈশ্ব জিতো যোগিৰ প্ৰবৰ ।
 দুৰ্ৱাসাৰ সীতা কপৱন্ত মনোহৰ ।
 তান ভাৰ্গৱা হৈবা তুমি দেৱী কলাৱতী ।
 দ্বাপৰ যুগৰ অস্ত্ৰে গোকুলত যতি ॥১০২৭
 সুদামৰ সাপে ৰাধা দেৱি সুবেশ্বৰি ।
 কলাৱতি স্তৱা নাম থাকিবেক ধৰি ।
 ভূতাৰ সন্তাৰ কৰিবাক দেৱহৰি ।
 পৃথিবীক আসিবেক পুত্ৰ লিলা কৰি ॥১০২৮
 বৃক ভানু ৰাধাসমে কলাৱতি সতি ।
 জিৱ মুক্ত হুয়া জাইব গোলাকক প্ৰতি ॥
 সীতা সমে ধন্য নাৰি বৈকুণ্ঠক জাইব ।
 পাৰ্বতীক স্থাৰি মেনা বৈকুণ্ঠে পসিব ॥১০২৯
 তিনিয়ো যাইবাহা সেই দেহে মুক্তহুয়া ।
 কল্পৰ অম্ভবে বিষুৱলোক পাইবা গৈয়া ।
 লক্ষ্মিৰ সদৃশ ভোগ চয়ক ভূজিবা ।
 মোৰ বড়ে বিষুৱলোকে সুখতে ৰহিবা ॥১০৩০
 বিপত্তি নভৈলে কাৰো ভাল শূন্যকয় ।
 পূৰ্বে দুখ গৈলে পৰে শূন্যক লভয় ॥
 ছেন বড় দিয়া গৈল সনত কুমাৰ ।
 আমি তিনি ভূমিক চলিয়া আচো আৰ ॥১০৩১
 তিত পুথো সনত কুমাৰ নিৰেখিলো ।
 সেই পুনো দিয়ুকপ তিনিয়ো দেখিলো ॥
 কৰ্ম্মক্ষয় ভৈলা কৃষ্ণ দৰ্শনে জামাৰ ।
 কুমাৰৰ মুখে জ্ঞান লভিলোহো আৰ ॥১০৩২
 নিশ্চয় নিৰিহ কৃষ্ণ প্ৰকৃতিত পৰ ।
 পৰমাত্মা নিৰঞ্জন জগত ইন্দ্ৰ ॥

তুলসী দেৱী ।

এহিবুলি কলাৱতি মৌন হুয়া বৈল ।
 সেইবেলা গোপিনি তুলসি কৈৰে লৈল ॥১০৩৩
 পঞ্চপ্ৰানে বিষুৱ সদা পৃথকে থাকয় ।
 মনত জে ব্ৰহ্মবুদ্ধি প্ৰকৃতি নিচ্ছয় ॥

জ্ঞানৰ স্বৰূপ সন্তু পৌকষ ধৰ্ম্যত ।
 গুণাত্তিত পৰমাত্মা সমন্তে ভুতত ॥১০৩৪
 জিবৰ কৰ্ম্মৰ সাধি পৰমাত্মা কপ ।
 সেহি পৰমৰূপ কৃষ্ণ জানিবা স্বৰূপ ॥
 সুখ দুখ কৰ্ম্মফলে জিতো ভোগ বৰে ।
 সেহি জিব গুণতিবিশ্ব জানিবা কৃষ্ণৰে ॥১০৩৫
 চন্দ্র সূৰ্য্য চক্ষুত জে জিহ্বা সবস্বতি ।
 বাহুত জে লোক পাল চৰ্ম্মে বসুমতি ॥
 পাণ্ডিচাবকজে কপ জানিবা আত্মাৰ ।
 জিব গৈলে সবে জাই সুহিকয় সাৰ ॥১০৩৬
 জেন বাজা গৈল সভা খানে লগে জাই ।
 আত্মাৰ লগতে জানিবাহা সেহি প্ৰাই ॥
 সমস্তৰে আত্মাকৃষ্ণ দেব কৃপা ময় ।
 ভক্তি কৰি সন্তসৰে তুষ্ণাক সেৱয় ॥১০৩৭
 কালিকা বদতি উদ্ধৱজ মহাবিৰ ।
 সাম্প্ৰতে মুক্তি বাধা তুমি কৰা থিৰ ॥
 বোধন উচিত জুক্তি নাহিকে জাহাৰ ।
 জুক্তি কৰি প্ৰবোধ কৰিয়ো বাপ আৰ ॥১০৩৮

উদ্ধৱ বদতি ।

উদ্ধৱ বদতি মাতৃ চেতন লভিয়ো ।
 কৃষ্ণৰ ভক্তৰ দাস আমাক মাতিয়ো ॥
 প্ৰসন্ন হুয়োক বাধা দেবি সুবেশ্বৰি ।
 তজু দাস জাইবো মগ্ৰি মথুৰা নগৰি ॥১০৩৯
 কাৰ্ত্তীৰ পুতলা পৰাধিন জেনমত ।
 অশ্বত্থ পৰাধিন জানিবা সতত ॥
 যেন বৃষ বসন্তি বৃষ বাহকৰ ।
 সেহিমত মোক জানা ইশ্বৰ কৃষ্ণৰ ॥১০৪০
 সমস্তে জগত মাতৃ জানা নিবন্তৰ ।
 নিচয় জানিবা মাতৃ অধিন কৃষ্ণৰ ॥
 ব্ৰহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ পদ আতি মনোহৰ ।
 বাধা উদ্ধৱৰ কথা কৰ্ম্ম কচিকৰ ॥১০৪১
 নৱতি অধ্যায় কথা ভৈলা সমাপত ।
 বাধা কৃষ্ণ নাম লৈয়া মুখত সন্তত ॥

দ্বিজ বলোৰামে বোলে ইসে কথা সাৰ ।
 বাধাকৃষ্ণ বুলি হোৱা পাতক নিস্তাৰ ॥১০৪২

শ্ৰীমতী বাধাৰ উক্তি ।

নাৰায়ন বদতি নাৰদ মহা জ্ঞানি ।
 গৌন হুয়া বুলিলন্ত গুনি হেন বানি ॥
 উদ্ধৱৰ বানি গুনি বাধা ভগৱতি ।
 চেতন লভিয়া স্থিৰ কৰিলন্ত মতি ॥১০৪৩
 পক্ষ সন্ধ্যা এড়ি বভ্ৰময় সিংহাসনে ।
 বসিলন্ত বাধাসতি সোকাবুল মনে ॥
 সপ্তসখি গনে শ্বেত চামৰেক ধাৰ ৬
 চুলিবে লাগিল বাধিকাক ভক্তি কৰি ॥১০৪৪
 হৃদয় দগধ হুয়া বাধা সুবেশ্বৰি ।
 উদ্ধৱক বুলিলন্ত স্তমধুৰ কৰি ॥
 বাধিকা বদতি বাপ মথুৰাক জাইবি ।
 কৃষ্ণৰ সমিপ পায়্য সম্পতি লিভিবি ॥১০৪৫
 সম্পতিয়ে মোক জদি পাসবস তগ্ৰি ।
 আতকৰি তোমাৰ অধৰ্ম্ম নাহি কয়ি ॥
 সংসাৰত আছে জত পাপ গুৰুতৰ ।
 মোক পাসবিলে তোৰ হৈবে নিবন্তৰ ॥১০৪৬
 মোহোৰ বচন চয় গৈয়া মথুৰাত ।
 সাম্প্ৰতে কহিবা তুমি কৃষ্ণৰ আগত ॥
 শ্ৰীকৃষ্ণ পৰমা নন্দ মোৰ স্বামি হৰি ।
 শীত্ৰকৰি আনি দিয়া মোক নপাসৰি ॥১০৪৭
 স্তনদৰি নাতিৰ মধ্যে জিতো ভাগৱতি ।
 কতপুণ্য কৰি লভি আছো হেন পতি ॥
 স্বামিসমে ভেদ হেন কোনে সহিচয় ।
 মোত কৰি হেন কৈত চুখীনি আচয় ॥১০৪৮
 জিতোবোধে মোহোক বুঝাইবে জ্ঞানিচয় ।
 সিতো বোধে জগতে সৰ্বমন্তে নাহিকয় ॥
 কিবা বোধ দিয়া বাপ মোহোক সম্পতি ।
 কৃষ্ণ বিনে আনত নপসে মোৰ মতি ॥১০৪৯

আত্মাবিনে দেহ জেন নিষ্ফল হোরয় ।
 এহি মত মোৰ বাপ জানিবা নিশ্চয় ॥
 সুশ্রীতি সৌভাগ্যরতি নবিন গৌবর ।
 দুৰ্ভাগ্য বহন্তু প্রেম সঙ্গম উদ্ধর ॥১০৫০
 সমস্তকে স্মরি মই থাকো সমুদাই ।
 মোহোর মনত বাপ আন জ্ঞান নাই ।
 বাত্ৰি নিদ্রা এড়ি আমি স্মরোহো সতত ।
 স্মরনত সোক বাঢ়ে বিজ্ঞান দেহত ॥১০৫১
 সোক সাগরত তল গৈলো সমুদায় ।
 মোহোক উদ্ধার কৰা কৃষ্ণক দেখাই ॥
 জিহ্বক নির্ভয় দান জিতোজনে কৰে ।
 তীর্থ স্নান ফলপাই জানা সিতোনৰে ॥১০৫২
 কৃষ্ণৰ চৰণ পদ্যো চিন্তি অমুক্ষণ ।
 বুঝাইবে নপাৰো মোৰ দুশ্মিৰ মন ॥
 কৃষ্ণ গুণ মহিমা সুশ্রীতি নিবন্তৰ ।
 তান স্নেহ মোৰ ভাগ্য প্রেমৰ সাগৰ ॥১০৫৩
 স্মরি স্মরি মন মোৰ ধিৰ নুহিকয় ।
 মোৰ মন দুস্থ কথ্য কোনেবা জানয় ॥
 জগত যুবতি মধ্যে ছেন দুস্থ কাৰ ।
 কৃষ্ণ ভোদ দুস্থ কোনে সঠিক আৰ ॥১০৫৪
 মোত পৰে ইতো দুখ নাহিকে আনত ।
 কিচো মনে দুস্থ সীতা লভিছে পূৰ্বত ॥
 মোত বিনে দুশ্মিনি নাহিকে জগতত ।
 মোৰ মান দুস্থ কথ্য বুজে কেনমত ॥১০৫৫
 যুবতি গনৰ মধ্যে নাহি মোৰ সগ ।
 অভাগি দুশ্মিনি বাপ মঞি নিৰুপম ॥
 বাধিকা সমান নাই ভূত ভবিষ্যতি ।
 স্বামিৰ বিষোগে তপ্ত আতি দুশ্মরতি ॥১০৫৬
 বঙ্গ বৃক্ষ সম স্বামি জগতৰে পতি ।
 কত পুস্তে লভিলোহো মই মন্দমতি ॥
 হাতে দিয়া বঞ্চিলেক বিধাতা নির্দয় ।
 পাপিষ্টিক এড়ি গৈলা কৃষ্ণ কৃপাময় ॥১০৫৭

জাৰ পাদ পদ্ম মুখ চন্দ্রক মসন ।
 জনম সাফল চক্ষু সাফল জিহ্বন ॥
 জাৰ নাম ঐক্ৰান্তি মাত্রে মোৰ প্রান গন ।
 আত্মাগনে হস' পারে জান অমুক্ষন ॥১০৫৮
 জাৰ স্পর্শে বাতিকালে তিনি ভুবনৰ ।
 সম্পত্তিক লভো মঞি জানা গিববড় ॥
 কোন সম্পত্তিএ বাপ ছেন ঈশ্বৰক ।
 নিস্মরন হৈবো মঞি কিমতে কৃষ্ণক ॥১০৫৯
 ত্রৈলোক্য বিজয় আতি রূপ গুন জাৰ ।
 আপোনে নিশ্চিহ্নে বাপ রূপ আপোনার ॥
 বিধাতাকে নিশ্চিহ্ন জিতোদিয়াচে সম্পত্তি ।
 বঙ্গবৃক্ষ সম সাক্ষ দেৱ লক্ষ্ম পতি ॥১০৬০
 কোন সম্পত্তিয়ে বাপ ইহেন স্বামিক ।
 কেনমতে পাসৰিবো প্রানতো অধিক ॥
 জাৰকপ গুনে সম নাহিকে নিশ্চত ।
 কোটি কামদেবো জাৰ নধাকে আগত ॥১০৬১
 ব্রহ্মা হৰ অনন্তো কৰয় জাক সেৱ ।
 কোন সম্পত্তিয়ে পাসৰিবো ছেন দেৱ ॥
 স্বপ্নত দেখিব জাৰ কপ মনোহৰ ।
 সমস্তকে তেজি চিন্তে জিতো মুনিনড় ॥১০৬২
 পৰ্বততো মলিন হোৱে ক্রমগুনে জাৰ ।
 শুশ্রু কাঠো দেব হাৱে গুনত জাতাৰ ॥
 জাৰ গুনে মৃত্যু বৃক্ষে হাৱে জঙ্ঘুরিত ।
 জাৰ গুনে মহাৰায় হোৱয় তন্ত্ৰিত ॥১০৬৩
 কোন সম্পত্তিএ পুত্ৰ ছেন ঈশ্বৰক ।
 পাসৰিবো কেনমতে স্ব স্বামি কৃষ্ণক ॥
 জাৰ ভয়ে বায়ু সদা বহিয়া থাকয় ।
 জাৰ ভয়ে সূৰ্য্য নিতে ভাপক কৰয় ॥১০৬৪
 জাক ভয়ে ইন্দ্রদেৱে বৃষ্টিক কৰয় ।
 জাৰ ভয়ে অগ্নিদেৱে সদায়ে পোষয় ॥
 জাৰ ভয়ে মৃত্যু জঙ্ঘ গনক মাৰয় ।
 ভয়ে বৃক্ষ সৰো পুষ্প ফলকো ধৰয় ॥১০৬৫

জাৰ আৰ্জা নহি থাকে সপত সাগৰ ।
 গ্ৰহ মুনি স্ৰবা স্ৰবে বহে নিবন্তৰ ॥
 কালৰোজে মহাকাল ইহ সংসাৰৰ ।
 শ্ৰেষ্ঠাৰো পৰম শ্ৰেষ্ঠ জগত ইন্দৰ ॥১০৬৬
 কোন সম্পত্তি তাক হৈনো নিস্বৰন ।
 মোহোৰ ইন্দুৰ কৃষে নিমজিল মন ॥
 জিতো বোধে বুজাইবে পাৰিবে বুধগন ।
 কৃষ্ণক ভেদত নাহি ইতিনি ভুবন ॥১০৬৭
 মোহোক বুজাইতে সন্ত নোহে সবস্বতি ।
 বেদগনো সন্ত নোহে নোহয় সাবিত্ৰি ॥
 শেদ অজে মোহোক বুজাইবে নপাৰয় ।
 কেমনে বুজাইবে মোক স্মৰ সন্ত চয় ॥১০৬৮
 বেদৰ জনক বিধি গনেনস অনন্ত ।
 শিৱ আদি কৰি বিধি আছে জত সন্ত ॥
 সমস্তে বুজাইবে বাপ মোক নপাৰয় ।
 স্মৃতা পণে ক্ৰোনে গতি কৰিবে পাৰয় ॥১০৬৯
 কাল সাধ্য স্মৃতা দুখ স্মৃতা স্মৃতা জত ।
 দুৰ্ম্মিৰাৰ কাল সাধ্য জানা স্বকপত ॥

উঠা বাপ স্মৃতে তুমি মধুৰাক জায়ে ।
 ইথানৰ পৰা গৈয়া কৃষ্ণক দেখিযো ॥১০৭০
 চিবকাল থাকি ঐত পায় আচা দুখ ।
 পুৰ্ণ চন্দ্ৰ মুখ দেখি লভিবাহা স্মৃতা ॥
 জন্ম মৃত্যু জড়া ব্যাধি হৰে জিতো দুখ ।
 জিতো স্মৃতা নিবেথিয়ালভা বাপ স্মৃতা ॥১০৭১
 বাধাৰ বচন স্মৃনি উদ্ধৱ মহন্ত ।
 বাধিকা সহিতে উচ্চ কৰি কান্দিমন্ত ॥
 উদ্ধৱৰ বিযোগত অগনি উধাই ।
 বাধাৰো বিযোগ উদ্ধৱৰ সেহি আৰ্হি ॥১০৭২
 ব্ৰহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ পদ শ্ৰীকৃষ্ণ খণ্ডৰ ।
 নাৰায়ন নাৰদ সম্বাদ মনোহৰ ॥
 পঞ্চম নবতি অধ্যায়জে মনোবৰ ॥
 বাধা উদ্ধৱৰ কথা আতি নিৰুপম ॥১০৭৩
 কৃষ্ণ কথা স্মৃনি কৰা পাতেক নিৰ্জ্ঞান ।
 বাধা কৃষ্ণ নাম লোৱা নাহিকয় আন ॥
 বাধা কৃষ্ণ নাম লৈলে সংসাৰ নিস্তৰি ।
 নামক স্মৰিলে পাইবা গোলোক নগৰি ॥১০৭৪

কুসুমি

নাৰায়ন মহামানি ।	নাৰদক বোলে বানি ॥
বাধিকাৰ স্মৃনি বানি ।	মহন্ত উদ্ধৱ স্তানি ॥
মনন্ত স্মৰিয়া হৰি ।	জাইবে খোজে মধুপুৰি ॥
বাধিকাৰ পাদ দুই ।	সিৰত তুলিয়া লৈই ॥১০৭৫
পুলকিত ভৈল জন্তু ।	তান মন নোহে ধৰি ॥
বাধাৰ বিয়োগে দুখ ।	মলিন ভৈলন্ত মুখ ॥
প্ৰনামিলা পৰি পৰি ।	সেহিবেলা বোলে বানি ॥
বাধিকাৰ মোৰ্কে আতি ।	কান্দিয়া মাধৰি সতি ॥১০৭৬
প্ৰেমত বিহ্বল হয় ।	মাধৰি বোলন্ত গৈয়া ॥

সুনা বাপু মধু বিব ।	কেনেক ছয়োঁক থিব ॥
নিগুঢ় পৰম জ্ঞান ।	যথোচিত কৰি মান ॥
জিবা জ্ঞান বাধা জাই ।	তাকো লৈয়ো সমুদাই ॥ ১০৭৭
সুদুৰ্লভ পুৰানব ।	গেপিনি অজ্ঞ বেদব ॥
বাধিকাৰ পায়া লাগ ।	প্রসন্ন কৰা মহা ভাগ ॥
ত্রিভুগতে মাতৃ বাই ।	জ্ঞান লৈয়ো তান ঠাই ॥
মাধবিক বাক্য শুনি ।	উদ্ধরে মাতিলা শুনি ॥ ১০৭৮
সভাব মধ্যাত বিব ।	মনক কৰিয়ো স্থিৰ ॥
সুমধুৰ কৰি বানি ।	বুজিলা উদ্ধর জ্ঞানি ॥
বাধা দেবি ভগৱানি ।	মোহোৰ সুনিযো বানি ॥
জগত ঈশ্বৰি বাই ।	জ্ঞান কৈয়ো সমুদাই ॥ ১০৭৯
দ্বিজ বলোৰামে ভনে ।	মোৰ মন নাৰায়নে ॥
মুখে শুনি গুন নাম ।	সদাএ চাৰিয়ো কাম ॥
তযু পারে মোৰ মতি ।	তুমিসি মোহোৰ গতি ॥
সংসার তৰনি নাম ॥	সদা বোলা বাম বাম ॥ ১০৮০

উদ্ধর বদতি ।

পদ ।

একলে আঁসিলো মঞি জাইবোহো একল ।	কৰ্মধাৰা সমস্তৰ কৃষ্ণ জড়প্ৰতি ॥
কৰ্ম অমুসৰি প্ৰানি ভুঞ্জি কৰ্ম ফল ॥	ভকতক কৰা কৃপা দেবি ভগৱতি ।
কৰ্মেদে ছোৱয় জাত কৰ্মে লয় হই ।	তোমাৰ চৰনে মাত্ৰ বৌক মোৰ মতি ॥ ১০৮৪
সুখ দুখ ভয় সোক কৰ্মেদে লভই ॥ ১০৮১	সংসার সাগৰে পাৰ হঞি জেন আঁৰ ।
ভোগ অবসানে জিব ভ্ৰমে সংসারত ।	কিচু জ্ঞান দিয়া মোক কৰিয়ো উদ্ধাৰ ॥
পুৰুষ কৰ্ম ভোগে আসে জাই সৰ্বপত ॥	তোমাৰ প্ৰসাদ লাভি মথুৰাক জাইবো ।
আঙুষ্ঠিক আদিকৰি জত বড় গন ।	তোমাৰ প্ৰসাদে কৃষ্ণ সমিপক পাইবো ॥ ১০৮৫
মোহোক আনিয়া দিলা অমূল্য ভূসন ॥ ১০৮২	জেন জেন কাল গতি দেৱ মহুস্তৰ ।
তযু দত্ত বড় গন মাতৃ সৰ্বপত ।	পিতৃ লোকে জেন গতি ব্ৰহ্মাৰ লোকৰ ॥
নজাইবে অৱশ্যে সতি মোহোৰ লগত ॥	ব্ৰহ্মা লোক ঈর্ষ্যে জেনমত কালগতি ।
লগতে নজাইবে জিতো ইতো বড়গন ।	মোক কৃপা কৰি কহিয়োক বাধা সতি ॥ ১০৮৬
সেহি বড় গনে মোৰ কিবা প্ৰয়োজন ॥ ১০৮৩	তুঘোৰ হস্তৰ মায়া জেন মতে তৰি ।
সংসার সাগৰে নৌকা তুমি বাধা সতি ।	হেনয় উপায় মাৰ দিয়ো সিদ্ধ কৰি ॥

ব্রহ্মা হৰ অনশ্চক আদি কৰি জত ।
 জাৰ পাদ পদ্ম চিহ্নি থাকয় সতত ॥ ১০৮৭
 কৃষ্ণৰ হৃদয়ে থাকা তুমি সৰ্ব্বদাই ।
 তুমি সম ভক্ত মাতৃ জগততে নাই ॥
 উদ্ধৱৰ বানি স্নান বাধিকা গোঁসানি ।
 নেত্রবলোতকু মুটি বুলিলন্ত বানি ॥ ১০৮৮
 মাধৱিৰ বাক্যে বাপ শ্রয় কৰা মোক ।
 শ্ৰী জাতি আমি কিবা জ্ঞান দিবো তোক ॥
 শুদ্ধকাল গতক জানয় নাৰায়ন ।
 ব্রহ্মা হৰ অনশ্চো চতুৰ বেদগন ॥ ১০৮৯
 ক্ষন্তু সৰো জ্ঞানে বেদ বাক্য অনুসৰি ।
 সারসেন নজানয় জানে কিটো কৰি ॥
 কৃষ্ণৰ মুগৰ পৰা নাস গণ্ডলত ।
 জিবা কাল গতি স্নান আদৌ গৌলোকত ॥ ১০৯০
 গৌলোকত কালগতি জেন বৈকুণ্ঠত ।
 জেনমত কালগতি ব্রহ্মাৰ লোকত ॥
 ব্রহ্মাণ্ড বাহিৰে জেন জেন পাতালত ।
 পিতৃলোকে দেৱলোকে জেন মনুষ্যত ॥ ১০৯১
 ব্রহ্মলোক আদি কৰি সপত স্বৰ্গত ।
 জেন জেন কালগতি কহো স্বৰূপত ॥
 জেহেন উপাত্ত কালগতি চুৰ হয় ।
 পণ্ডিতো নিস্তাৰ জেন স্নানিও উপায় ॥ ১০৯২
 কালবোজে মহাকাল শূক জগতৰ ।
 পুত্ৰাত্মা সমস্তৰ নিগুৰ্ণ ইশ্বৰ ॥
 আত্মা বিনে দেৱ ইতো মাফাতে পৰয় ।
 তাগুৰু ভজিলে কাল গতি নিস্তাৰয় ॥ ১০৯৩
 সমস্তে আনিৰ আয়ু স্নানোসে হবয় ।
 কৃষ্ণৰ বিমুক্ত ভক্ত জিতো জন হয় ॥
 মহা পুণ্ডৰিক সিঁতো জন মহাসয় ।
 তান আয়ু জস হৰিবাক নপাৰয় ॥ ১০৯৪
 ব্রহ্মাৰ মানস পুত্ৰ সনকাদি চাৰি ।
 শ্ৰৱিৰ বয়স পাইলা ভজিয়া মুৰাৰি ॥

কদ্ৰতো কৰিয়া অগ্ৰ মহা ভাগৱত ।
 জ্ঞানিৰ পৰম গুণ নিত্য বয়সত ॥ ১০৯৫
 পঞ্চম বসৰ জেন বালক আকাৰ ।
 অভ্যাস্তবে ব্রহ্মহৰ নাহিকে বিচাৰ ।
 মুখে অল্প হান্ত তিৰ্প পুণ দিগম্বৰ ।
 বৈষ্ণৱৰ অগ্ৰগনি কৃষ্ণ পান পৰ ॥ ১০৯৬
 বেদ বেদাঙ্গক আদি কৰি সাস্ত্ৰ জত ।
 সমস্তৰে বাজ্য চাৰি চিন্তয় মনত ॥
 ৰাত্ৰ দিনে ভক্তি ভাবে হৰিক ভজয় ।
 বাজ্য পুজা নাহিকয় মনত গুনয় ॥ ১০৯৭
 কাল সৰ্প জিনি বাপু মূঢ়াকো জিনিলা ।
 পৰম আনন্দে স্নেহে নিমজি ৰহিলা ॥
 সনক সনন্দ দুত্বিয়জে সনাতন ।
 সনত কুমাৰ সমে এহি চাৰি জন ॥ ১০৯৮
 সমস্তে পাতক হৰে জাতক স্মৰনে ।
 তিৰ্থ শ্রান ফল পাৱে জাক স্মৰনে ॥
 হৰিত ভক্তি বাঢ়ে হয়ে হৰি দাস ।
 সমস্তে বিপদে তাৰ নপাৰয় পাস ॥ ১০৯৯
 মুকুণ্ডৰ পুত্ৰ মাৰ্কণ্ডেয় বিজবৰ ।
 অজুতৰ দমবৰ্ষ চিন্তিলা ইশ্বৰ ॥
 ব্রহ্ম তেজে জলি থাকে সিঁতো দ্বিজবড় ।
 হৰিৰ সেৱায়ে ভৈলা ব্রহ্ম তৰুপৰ ॥ ১১০০
 সপ্ত কল্প চিৰজীৱি মুকুণ্ড তনয় ।
 ব্রহ্মময় সমস্তকে দেখে মহাসয় ॥
 দেখে নেষ্ট পঞ্চসিংহ লোমস অম্বৰী ।
 সৰ্বকৰ্ম্ম তেজি ভজি আছে দেৱ হৰি ॥ ১১০১
 হৰিৰ সেৱায়ে কাৰ মার কল্পসত ।
 কৃষ্ণৰ চৰন ধ্যান কৰন্তু সতত ॥
 যমদগ্নি স্নত চিৰজিৱি পুৰুষাম ।
 হনুমন্ত বলি ব্যাস কৃপা অশ্বত্থাম ॥ ১১০২
 বিভিসন জাম্বৱন্ত ভালুক অপাৰ ।
 হৰিক সেৱিয়া ভৈল অজব অমৰ ॥

সবে ভৈল। চিৰায়স হৰিক চিস্তিয়া ।
 কৃষ্ণৰ চৰনে তুমি সদা চিন্ত দিয়া ॥ ১১০৩
 সিদ্ধমুনি নবমধো অনেক আচয় ।
 চিৰজিবি হুয়া হৰি চৰন চিস্তয় ॥
 ব্ৰহ্মদিক দেখ বাপ সূত হিৰণ্যৰ ।
 হৰিক চিস্তিয়া তেহো ভৈল হৰি পৰ ॥ ১১০৪
 চিৰজিবি হুয়া জিনিলােক কাল গতি ।
 অসংখ্যাত ভক্ত আছে দেখা মহামতি ॥
 অনেক জনমত তপ কৰি ভাৰতত ।
 জন্মলি লভিচয় কৃষ্ণক সাক্ষ্যাত ॥ ১১০৫
 মহাপদপি ভৈলে সিহো জানা বিবৰড ।
 তাতপবে মহামুঢ় নাহিকে অপৰ ॥
 বাম্বুদেৱ তেজি জিতো বিসয় কৰয় ।
 অমৃতক তেজি জেন বিসক ভুঞ্জয় ॥ ১১০৬
 কাৰ কোন পুত্ৰ ভাগ্য। কোনবা বাঞ্ছয় ।
 কৃষ্ণ ব্যতিবেক বন্ধু নাহিকে বাঞ্ছয় ॥
 এতেকেসে ৰাত্ৰ দিনে সদা সমুচয় ।
 ইন্দ্ৰৰ কৃষ্ণক সবে ভজিয়া আচয় ॥ ১১০৭
 কালৰ তৰন আন নাহিকে উপায় ।
 কৃষ্ণক ভজন বিনে আন গতি নাই ॥
 পাড়ি পুন্ন পৰমায়। নন্দৰ তনয় ।
 তান কাল গতি সুন্যোক মহাসয় ॥ ১১০৮
 সুবাম্বৰ পিতৃ নৰ নাগ ৰাক্ষসৰ ।
 ব্ৰহ্ম লোক আদি কৰি ব্ৰহ্মাণ্ড ভিতৰ ॥
 সমস্তকৈ কৰি স্থূল বিৰাট আধাৰ ।
 মহা বিৰাটত পৰে স্থূল নাহি অপৰ ॥ ১১০৯
 জাৰ লোম বিবৰত বিশ্ব অসংখ্যাত ।
 স্থূলতো অধিক স্থূল মহন্ত সাক্ষাত ॥
 সমস্ততে কৰি সূক্ষ্ম পৰমামু হয় ।
 কালৰ আবন্ত পৰমামুক বোলয় ॥ ১১১০
 সমস্তৰে শেষ জিতো মনে আগোচৰ ।
 তাক বোলে পৰমামু জানা বিব বৰ ॥

পৰমামু দুয়ে অৰু জানিবা নিশ্চয় ।
 অৰুদ্বয়ে ত্ৰেস বেণু জামা মহাসয় ॥ ১১১১
 ত্ৰেস বেণুদ্বয়ে ত্ৰটি সমস্তে বোলয় ॥
 ত্ৰটি সতে বেধ বুঝিবাহা মহাসয় ॥
 তিনি বেধে লব্ধয় তুলসে নিমিস ।
 নিমিসৰ তিনি হয়ে ক্ষনজ্ঞে বিবেস ॥ ১১১২
 পঞ্চক্ষনে কাঠা বুলিবাহা মহাসয় ।
 কাঠাৰ দসকে লগ্ন জানিবা নিচয় ॥
 লগ্ন পঞ্চদশ সুন্যোকক্ষে শ্ৰমান ।
 ষষ্ঠ পলে তামি কৰি লৈবে দশুমান ॥ ১১১৩
 চাৰিয়ো ফালত লৈব অজুলৰ চাৰি ।
 চৰ্ম মাসে তামি মধ্যে থৈব চীত্ৰ কৰি ।
 শ্ৰান্ত জলে ডুব গৈলে এক দণ্ড হই ॥
 দণ্ড দুইয় মুক্তক্ৰ জ্ঞানিবা মহাসয়ী । ১১১৪
 সপ্তি দণ্ডে এক ঋষি হই মহাসয় ।
 দিন নিশা ভাগে আঠ গ্ৰহৰ নিছয় ॥
 পঞ্চদস তিথিএ হোবুয় পক্ষ এক ।
 পক্ষ দুয়ে মাস এক জ্ঞানিবা প্ৰত্যেক ॥ ১১১৫
 মাস দুয়ে ঋতু এক হয়ে মহাসয় ।
 ঋতুচয়ে বৎসৰ বোলয় মুনিছয় ॥
 বসন্তজ ঋতুনাং চৈত্ৰ বৈশাখ ॥
 গৃশ্ম নাম ঋতু জানা জ্যৈষ্ঠ আশাৰ ॥ ১১১৬
 বৰ্ষ নাম ঋতু বাপ শ্ৰাবন ভাদ্ৰব ।
 সৰত বোলয় কৃত্তিকক আশ্বিনৰ ॥
 আশ্বিন পৌষক বোলে মৈত্ৰমন্ত্ৰ নিছয় ।
 মাঘ ফাল্গুনৰ নাম সিসিৰ বোলয় ॥ ১১১৭
 বৎসৰৰ পঞ্চবিধ জ্ঞান। মহাসয় ।
 সম্বৎসৰ পৰি বর্ষ ইবাবর্ষ হয় ॥
 অৰুবর্ষ বৎসৰ সহিতে পঞ্চ হয় ।
 মাসৰ ছাদদ্বয়ে হয়ে বৎসৰ নিছয় ॥ ১১১৮
 বৈশাখ জ্যৈষ্ঠ আশাঢ় শ্ৰাবন ভাদ্ৰব ।
 আশ্বিন কাৰ্ত্তিক আশ্বায়ন তাত পৰ ॥

শৌৰ্য মাঘ ফাল্গুন চৈত্ৰ জে মাদ শেষ।
 বৰ্ষসে বোলে চৈত্ৰ নহয়ে বিসেষ ॥ ১১১৯
 মাঘ আদি কৰি চয় মাস সুসোভন।
 সমস্তে সাক্ষী কহে উত্তৰ অয়ন ॥
 শ্রাবনক আদি কৰি জিতো মাস চয়।
 দক্ষিণ অয়ন কাম তাক বোলেয় ॥ ১১২০
 মাঘ আদি চয় মাসে দিন বৃদ্ধি হয়।
 নিসা বৃদ্ধি শ্রাবনৰ পৰা মাস চয় ॥
 শ্ৰুতি পদ আদি কৰি পুৰ্ণিমাৰ অন্ত।
 শুক্ল পক্ষ বুলিয়া সমস্তে কহিচন্ত ॥ ১১২১
 পুৰ্ণিমাৰ শ্ৰুতিপদ অমাবাস্যা অন্ত।
 কৃষ্ণপক্ষ বুলিবাহা উদ্ধৰ মহন্ত ॥
 শ্ৰুতিপদ অন্ত কৰি অন্ত পুৰ্ণিমাৰ।
 অমাবাস্যা সমে তিথি বুলিবাহা আৰ ॥ ১১২২
 অস্যানিক আদি কৰি বৈৰতিক অন্ত।
 সাতাইস নক্ষত্ৰ বুলি সবে কহিচন্ত ॥
 অভিজিত সমে হয়ে নক্ষত্ৰ আঠাইস ॥
 অভিজিত এড়ি হয়ে গননা সাতাইস ॥ ১১২৩
 দক্ষৰ ছত্ৰিতা সবে চন্দ্ৰে বিহাইলন্ত।
 অশুভ্রমে চন্দ্ৰে কৰে কৰন্ত ॥
 একদিনা চৈত্ৰ মাসে বোহিনি সহিত।
 ক্ৰীড়িয়া আচিলা চন্দ্ৰে দক্ষিণ দিসত ॥ ১১২৪
 হেন দেখি আন কন্যা গন নিবন্তৰ।
 চন্দ্ৰ লগে চায়া পদিয়া ভৈলন্ত অন্তৰ ॥
 কান্দি কন্যাগনে পাছে দক্ষৰ আগত।
 গোচৰ কৰিল চন্দ্ৰে জেন কৰিচন্ত ॥ ১১২৫
 পিতৃক আনিয়া সবে বিভাগ কৰিল।
 চায়াৰূপা জিতো নাৰি তাকো ভাগ দিল ॥
 অভিজিত নাম ভৈলা সেই দিনধৰি।
 সত্যকৈ কহিলন্ত মোত দেৱ হৰি ॥ ১১২৬
 বিকৃতক আদি কৰি জত দেৱ গন।
 উদ্ধৱত কৈয়া পাছে কহিলা কাৰন ॥

মনুষ্যৰ মাসে দিন পিতৃৰ হোৱয়।
 শুক্লপক্ষে দিন কৃষ্ণপক্ষে নিসা হয় ॥ ১১২৭
 মনুষ্যৰ বৰ্ষে দিন ৰাত্ৰি দেৱতাৰ।
 মাঘ আদি চয় মাস দিন বোলে ১১২৮ ॥
 শ্রাবনক আদি কৰি জিতো মাস চয়।
 দেৱতাৰ ৰাত্ৰি হেন সমস্তে বোলেয় ॥ ১১২৮
 চৰি যুগ এক কৰি ত্ৰিভুৱ বিংসতি।
 একাদশ যুগ সংখ্যা জানিবা সম্প্ৰতি ॥
 দিব্যযুগে মনুষ্যৰ জানিবা নিশ্চয়ঃ
 মনু ইন্দ্ৰ দুইবো আয়ু এহি মহাসয় ॥ ১১২৯
 মনুষ্যৰ মানে যুগ সংখ্যা জিবা হয়।
 চাৰিযুগ এক কৰি স্মিয়ে নিশ্চয় ॥
 পঞ্চ বিংস সহস্ৰৰ পঞ্চ সত পৰ।
 তাৰো সক্তি যুগ মনুষ্যৰ মনুষ্যৰ ॥ ১১৩০
 ইন্দ্ৰ মনু দুইবো কাল জানা এহিমান।
 এহিকাল ভোগ ভুজি হোৱয় নিৰ্ধান ॥
 চতুৰ্দশ ইন্দ্ৰ পৰে দিবসে ব্ৰহ্মাৰ।
 সেইমতে ইন্দ্ৰ পাত নিসাত জাহাৰ ॥ ১১৩১
 চন্দ্ৰ সূৰ্য্য গতি ব্ৰহ্মলোকে নাহিকয়।
 ইন্দ্ৰ পাতে তাত দিন নিসাক বুকয় ॥
 দণ্ড দুয় নৱপল ইন্দ্ৰ পাতে হয়।
 ব্ৰহ্মলোকে দিন নিসা দণ্ডৰ নিৰ্ণয় ॥ ১১৩২
 এইমতে ত্ৰৈলোক্যত দিনে মাস হোৱে জ
 মাসৰ ছাদসে বৰ্ষ জানিবা সাক্ষাত ॥
 এইমতে সতবৰ্ষ ব্ৰহ্মাৰ আয়ুস।
 ব্ৰহ্মাৰ পতনে কৃষ্ণ দেৱৰ নিমিস ॥ ১১৩৩
 বৈকুণ্ঠ নিবাসি সবে জানে এহি মত।
 ব্ৰহ্মাৰ পতনে দিন নিসা বৈকুণ্ঠত ॥
 চন্দ্ৰ সূৰ্য্য গতি নাহিকয় বৈকুণ্ঠত।
 হৰিৰ ইচ্ছা নাহি গ্ৰহগন জত ॥ ১১৩৪
 বৈকুণ্ঠত বাসি চক্ৰ নাহিকে ভ্ৰমন।
 জড়া মৃত্যু আধি ব্যাধি নকৰে গমন ॥

কৃষ্ণৰ কাহ্নিয়ে দিন জানা বৈকুণ্ঠত ।
 বাত্ৰী হয়ে প্রবেশিলে অস্ত্ৰে গৃহত ॥১১৫৫
 মন্দিৰ বাহিৰে ভৈলে প্রকাশ কৰয় ।
 মন্দিৰত প্রবেশিলে প্রবেশ নোহয় ॥
 এহিমতে দিন নিশা বৈকুণ্ঠ লোকত ।
 কালগতি এহিমত জানা বৈকুণ্ঠত ॥১১৫৬
 বৈকুণ্ঠৰ মতে জানিবাহা প্ৰলোকত ।
 পৰমানু কালগতি হয়ে এহিমত ।
 চন্দ্র সূৰ্য্য গতি নাতি সাত পাতালত ।
 তাৰ লোক দিন নিশা জানে এহিমত ॥১১৫৭
 নাগ সন্ধিৰ সিব মনি প্রকাশয় ।
 মনিৰ প্রকাশে সপে দিনক বুঝয় ॥
 মনিৰ প্রকাশ নাস বাহিত হোৱয় ।
 এহিমত বাত্ৰী তাত সবেয়ো বুজয় ॥১১৫৮
 কিছু কাহ্নি থাকে মনি হোৱে বস্মিন ।
 এহিমতে বাত্ৰী বুজে বুজে সৈন্ধা দিন ॥
 পৃথিৱিত জেনমতে দণ্ডক বুঝয় ।
 তাগিব এমানে জানে তাত দণ্ড চয় ॥১১৫৯
 সৈন্তা আদি চাৰি যুগে জত বৰ্ষ চয় ।
 তাক বহো নিষ্ঠ কৰি সূনা মহাসয় ॥
 দেৱ মানে দ্বাদশ হাজাৰ মহাসয় ।
 সত্য আদি চাৰি যুগে বৎসৰ নিশ্চয় ১১৬০
 অষ্ট সত্যধিক চৰি হাজাৰ নিছয় ।
 দেৱ মানে সত্যযুগে বৎসৰ নিশ্চয় ।
 মনুস্মৰ মানে জিহা বৎসৰ সত্যৰ ।
 অষ্ট বিংশ সহস্র অধিক সম্বৎসৰ ॥১১৬১
 সপ্ত দশ লক্ষ সংক্ষ জানিবা বৎসৰ ।
 মনুস্মৰ বৰ্ষে হয়ে সংক্ষা দিব বৰ ॥
 চয় সত অধিকজে হাজাৰ দুতয় ।
 দেৱমানে ত্ৰৈতাযুগে বৎসৰ নিশ্চয় ॥১১৬২
 অযুতৰ নৱ আক হাজাৰ চয় ।
 লক্ষৰ দ্বাদশে হয়ে ত্ৰৈতাৰ নিশ্চয় ॥

মনুস্মৰ মানে বৰ্ষ কহিলে ত্ৰৈতাৰ ।
 দেৱমানে দ্বাপৰৰ সংক্ষা সূনা আৰ ॥১১৬৩
 চাৰি সত অধিক আক হাজাৰ দুতয় ।
 দ্বাপৰ যুগৰ বৰ্ষ জানা মহাসয় ॥
 চতুৰ্থ হাজাৰ সমে অযুতৰ চয় ।
 অষ্টলক্ষে দ্বাপৰৰ যুগৰ নিশ্চয় ॥১১৬৪
 মনুস্মৰ মানে বৰ্ষ কৈলো দ্বাপৰৰ ।
 কলিযুগে বৰ্ষা সংক্ষা সূনিয়ো দেৱৰ ॥
 দ্বিসত অধিক এক হাজাৰ নিশ্চয় ।
 দেৱমানে কলিযুগে বৰ্ষৰ নিশ্চয় ॥১১৬৫
 দ্বাত্রিংশ হাজাৰ সমে লক্ষৰ চত্বৰ ।
 মনুস্মৰ মানে কলিযুগে বৰ্ষাৰ ।
 ত্ৰিংশলক্ষ অধিক লক্ষৰ কুৰিৱয় ।
 বিংশতি হাজাৰ সমে চাৰিযুগ হয় । ১১৬৬
 মনুস্মৰ মানে চাৰিযুগে বৰ্ষ চয় ।
 কালজানি সবে আক কহিয়া আচয় ॥
 তোমাৰ আগত কাল কাল সংক্ষাচয় ।
 মতি অনুসাবে আমি কহিলো নিচয় ॥১১৬৭
 কৃষ্ণৰ মুখৰ পৰা জেন কাল গতি ।
 তোমাৰ আগত কৈলো সূমিতা সম্প্রতি ॥
 কাল সংক্ষা জানি তেনে কাম মহাসয় ।
 কৃষ্ণৰ সমিপে বাপ চলিয়ো নিচয় ॥১১৬৮
 ব্রহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ পদ মহা পুৰাণৰ ।
 বাধা উদ্ধৱৰ কণ্ঠ মহা মনোহৰ ॥
 শ্ৰীকৃষ্ণৰ জন্ম থণ্ডে কালানিৰূপন ।
 শ্ৰদ্ধাভাৱে সূনি পাটবা বৈকুণ্ঠ ভৱন ॥১১৬৯
 কৃষ্ণৰ চৰণ বিনে আনগতি নাট ।
 কালৰো তৰণ এতি জানিবা উপাই ॥
 দ্বিজ বলোকে বোলে বোলে এড় আনকাম ।
 সংসাৰ তৰি জেবে বোলা বাম বাম ॥১১৭০

পদ ।

নাৰায়ন বদতি সুনিয়ে মুনিবড় ।
 চলিবে খোজন্তু জৈবে মথুৰা নগৰ ॥
 মহা ত্ৰাস ভৈলা বাধা হৃদয়ে দগধ ॥
 আসনৰ সিঞ্জে উঠি ভৈলন্ত তবধ ॥ ১১৫১
 গোপি গন সমে উদবিশ্ন বাধা সতি ।
 উদ্ধৱক সুভাগিস দিলা একমতি ॥
 বাধা দেবি উদ্ধৱ সিবে হস্ত দিলা ।
 আসিৰ্দ্ধ কৰি বাধা মঞ্জল কৰাইলা ॥ ১১৫২
 দুৰ্ব্বাক্ত অরুণাখ পুষ্প সুমঞ্জল ।
 আমডালি সমে পুষ্প কুম্ভ সুমঞ্জল ॥
 দধি দুগ্ধ পুষ্প মাণ্ডা সুবস্ন দৰ্পন ।
 সিন্দূৰ কস্তুরি গন্ধ আগৰ চন্দন ॥ ১১৫৩
 মনিৰত্ন দ্বিজোত্তম প্ৰদিপ কাঞ্চন ।
 পতি পুত্ৰগতি সাধি বজতে সোভন ॥
 সুমঞ্জল কৰি পাছে জগত ইশ্বৰি ।
 উদ্ধৱক বলিলন্ত গন দুখ কৰি ॥ ১১৫৪
 লোভকে চন্দন মাধি বাধা সুবেশ্বৰি ।
 হৃদয় দগধ ছল্লা বুলিল সাদৰি ॥
 বাধিকা বদতি পাণ্ডু কুশল লভিবি ।
 চিৰজিবি জয়া তই কুসলক পাইবি ॥ ১১৫৫
 কৃষ্ণৰ সঙ্গত বাপ লভিবাতা জ্ঞান ।
 কৃষ্ণত সুমতি হৈবা লভিবা সন্ধান ॥
 সদায়ে কৃষ্ণত ভক্তি বহিব তোমাৰ ।
 কৃষ্ণদাস সদা হৈব বড় মধ্যে সাৰ ॥ ১১৫৬
 পঞ্চবিধ মুক্তি কৰি শ্ৰেষ্ঠ হয় ।
 হৰি ভক্তি সৰ্বকালে লভিবা নিচয় ॥
 ব্ৰহ্মা ইন্দ্ৰ মহুদেৱ অজব অমৰ ।
 অমৃতক পান আনো সিদ্ধি জত বৰ ॥ ১১৫৭

সমস্তে সিদ্ধিত কৰি শ্ৰেষ্ঠ দাস্তবৰ ।
 কৃষ্ণৰ সগন্ধি হৈব তোৰ নিবন্তৰ ॥
 অনেক জনমে তপ কৰি নিবন্তৰ ।
 ভাৰতত জন্ম লভি হয়ে দ্বিজবড় ॥ ১১৫৮
 হৰি ভক্তি যদি লভে জনম সাফল ।
 সাফল জিহন তাৰ জানা মহাবল ॥
 কৰ্ম্মক্ষয় ভৈলে তাৰ নাহিকে সংসৰ ।
 পিতৃৰ মন্ত্ৰ সিঁতো উদ্ধাৰ কৰয় ॥ ১১৫৯
 মাতৃসমে সোদৰ আচয় ভাতৃ জত ।
 মাতামহ কুলে তাৰ পুৰুষৰ সত ॥
 জিতো কৰ্ম্মে কৃষ্ণ স্মৃতিৰ অৰ্থে হয় ।
 সেহি সেহি কৰ্ম্ম জানা সোভন নিচয় ॥ ১১৬০
 কৃষ্ণ শ্ৰীতি অৰ্থে জিতো সঙ্কল্পে সাধয় ।
 সেহি কৰ্ম্মে গৰে সুখ মঞ্জল লভয় ॥
 ব্ৰত তপ সত্য ভক্তি কৰিয়া পূজন ।
 কৃষ্ণৰ উদ্দেশে জিতো কৰে অনসন ॥ ১১৬১
 কৃষ্ণৰ উদ্দেশে জিতো দেহক অৰ্পয় ।
 সেহি দাস্ত ভক্তি জানিবাতা মহাসয় ॥
 সমস্তে পৃথিৱি খান জিতো কৰে দান ।
 প্ৰদক্ষিণ কৰি ফুৰে সবে ভূমি খান ॥ ১১৬২
 সমস্তে তিৰ্থত স্নান কৰে জিতো জন ।
 তপ ব্ৰত জজ্ঞ গন কৰে আচৰণ ॥
 সৰ্বদায় কৰি ফল পাৱে জত জত ।
 বেদ বেদঅঙ্গ পাঠ কৰয় সমস্ত ॥ ১১৬৩
 ভূত্যক বক্ষণে জিতো ফলক পায়য় ।
 অতিথিক পূজনক জিতো ফল হয় ॥
 সৰণাগতক জিতো কৰয় বক্ষণ ।
 পিতৃ মাতৃ ভক্তি ভাৱে কৰয় পোমন ॥ ১১৬৪
 সৰ্বদেৱ পূজাৰি কৰয় বন্দন ।
 সৰ্বমন্ত্ৰ জপি বিপ্ৰ কৰায়ে ভোজন ॥
 পুৰুষচৰনক জিতো কৰে নিতে নিত ।
 গুৰুক গুপ্তসা কৰে ভজন পিতৃত ॥ ১১৬৫

সৰ্ব্ব পুণ্ডগন কৃষ্ণ দাস্ত ভকতিৰ ।
 কলাবস বসভাগ নোহে মহাবিৰ ॥
 এতেকে উদ্ধৱ তুমি দাস্ত ভক্তিকৰি ।
 মহাজ্ঞান ভজিয়োক পৰমাত্মা হৰি ॥ ১১৬৬
 নিষ্ঠাৰ নিবিহ নিত্য প্ৰকৃতিত পৰ ।
 পৰিপূৰ্ণ পৰমব্ৰহ্ম জগত ইন্দ্ৰ ॥
 ভক্তক কৃপায়ে দেহ ধৰন্ত যদ্যপি ।
 কৰ্ম্মিৰ কৰ্ম্মৰ সাধি নিলিপে তথাপি ॥ ১১৬৭
 কাৰণৰো কাৰণ পৰম জ্যোতিকপ ।
 সমস্তৰে ইস বিভু সমস্ত স্বৰূপ ॥
 ভক্তিদাতা দাস্ত দাতা নিজ ভকতৰ ।
 সমস্তে সম্পত্তি দাতা জগত ইন্দ্ৰ ॥ ১১৬৮
 জ্ঞাতি বন্ধু ভেজি ভজা নন্দৰ নন্দন ।
 অমুয়া ভেজিয়া কৰা তাহাক সেৱন ॥
 বেদৰ কোথুম সাখা তাত অনুপাম ।
 কহিয়া আচয় নন্দ নন্দনজ্ঞে নাম ॥ ১১৬৯
 সৰ্ব্ব বিশ্ব বিনাসন নাম মধ্যে সাৰ ।
 ইতোনাম মহাত্মাক কহি নপাঞি ওৰ ॥
 পৰম বিশ্বয় পাইলা উদ্ধৱে সুনিয়া ।
 পড়িপূৰ্ণ মনভৈলা জ্ঞানক লভিয়া ॥ ১১৭০
 আপুনাৰ বস্ত্ৰ গলে বান্ধি মহাবিৰ ।
 দণ্ডৱতে প্ৰনাগিলা পায়ে দিয়া সিৰ ॥
 আপোন সীৰব কেশে পাদ মলচিলা ।
 পুলক সৰিৰ নেত্ৰে লোভক বহিলা ॥ ১১৭১
 বাধাৰ বিজ্ঞেগে সোকে প্ৰেমে মত্তাবিৰ ।
 উচ্ছকৰি কান্দিলন্ত চিত্ত নোহে থিৰ ॥
 উদ্ধৱ বিযোগত বাধিকা স্তম্ভৰি ।
 গোপিগন সমে কান্দিলন্ত উচ্ছকৰি ॥ ১১৭২
 পৰম প্ৰেমত উদ্ধৱ গলে ধৰি ।
 নেত্ৰৰ লোভকে স্তান কৰাইলা স্তম্ভৰি ॥
 সেহিবেলা বিমুচ্ছিত উদ্ধৱ ভৈলন্ত ।
 চেতন নাহিকে গাৱে বাধা দেখিলন্ত ॥ ১১৭৩ ॥

কৃষ্ণক চিন্তিয়া মনে আতি সিদ্ধ কৰি ।
 উদ্ধৱক তুলিলন্ত পৰম সাদৰি ॥
 মুখে জল দিয়া বাধা চেতন কৰাইলা ।
 পুত্ৰ জিৱ বুলি সতি আত্মৰূপ দিলা ॥ ১১৭৪
 উদ্ধৱে চেতন পাইলা সভাৰ মাথত ।
 এতেকেসে অতিপুণ্ড ভাৰত বৰ্ষত ॥
 বাধিকাৰ পাদ পদ্ম ধূলায়ে বঞ্জিত ।
 অতিপুণ্ড বৃন্দাবন দেৱৰো বান্ধিত ॥ ১১৭৫
 ধন্য মাত্মা ভূমি তিনি লোকত পুজিত ।
 বাধিকাৰ পাদ পদ্ম ধূলায়ে অঙ্কিত ॥
 পুস্কৰ খেতত পূৰ্বে ভপক কৰিলা ।
 সপ্তিবস সহস্ৰ ব্ৰহ্মাক আৰামিলা ॥ ১১৭৬
 বাধাকৃষ্ণ দেখিবাক কৰিয়া ভকতি ।
 গোলোকে বাধিকা দেখিলন্ত প্ৰজাপতি ॥
 তথাপি কৃষ্ণক নপাইলন্ত দৰিসন ।
 তপকালে সুনিলন্ত আঁকাসি বচন ॥ ১১৭৭
 বৰাহ পুণ্ডত কল্প ভাৰত বৰ্ষত ।
 অতি পুণ্ড বৃন্দাবন বাস সময়ত ॥
 সেহিকালে বাধাকৃষ্ণ দেখি প্ৰজাপতি ।
 মনোবথ পূৰ্ণ ভৈল দেৱিষ ভকতি ॥ ১১৭৮
 গোপ গোপি সমস্তৰ সাফুল জিৱন ।
 নিতে বাধা পাদ পদ্ম হৰে দৰিসন ।
 যোগিন্দ্ৰ মুনিহ্ৰ সিদ্ধ বৈষ্ণৱ সকল ॥
 জাৰ পাদ পদ্মক সেৱয় অবিফল ॥ ১১৭৯
 তিৰ্থত কৰিয়া পুত চৰণ যুগল ।
 সেৱিবাক নপাৰয় ব্ৰহ্মাদি সকল ॥
 জাৰ পাদ পদ্ম নখে তালতা অঙ্কিত ।
 আপুনি ইন্দ্ৰ কৃষ্ণ কৰয় বঞ্জিত ॥ ১১৮০
 জাহাক ইন্দ্ৰ বস্তু পূজাক কৰয় ।
 স্তম্ভলভ স্তোত্ৰ বাজা জাহাৰ পঢ়য় ॥
 আপুনি ইন্দ্ৰ সত শত পৰ্বতত ।
 গোলোকৰ মাথো কতো বাস মণ্ডলত ॥ ১১৮১

পাবিজাত পুষ্প সমে সুগন্ধ চন্দন ।
 কুতাজলি কবি পাছে কবয় অপন ॥
 জাহাৰ চবনপদ্ম দিয়া দুৰ্জ্ঞানত ।
 জগত ইন্দ্ৰ কৃষ্ণে পুজয় সতত ॥ ১১৮২
 ত্ৰিংশত সহস্ৰ কোটি গোপিব ইন্দ্ৰবি ।
 জাহাৰ ভয়ত গোপি থাকে সেৱা কৰি ॥
 চয় ত্ৰিংশ সখি জাক সেৱিয়া থাকয় ।
 কৃষ্ণ প্ৰান ত্ৰিয়া কৃষ্ণে সততে পুজয় ॥ ১১৮৩
 হেনয় বাধাক জিতো নিন্দা হাস্য কৰে ।
 মহা পাপি ছয়া সিতো নবকত পৰে ॥
 ব্ৰজবধ সত পাপে নাশীকে সংসয় ।
 সেহি পাপে কুস্তিপাক নবকে ভুঞ্জয় ॥ ১১৮৪
 তাত পাছে বোৰৰ নবকে হোৱে বাস ।
 পিণ্ড জলে পিতৃগনে হুয়তা নিবাস ॥
 তপত তৈল্যত ভাজে তাক নিবস্তব ।
 মহাকিটে খাই থাকে বেদনা বিস্তৰ ॥ ১১৮৫
 চতুৰ্দশ ইন্দ্ৰকাল সাত পিতৃ সমে ।
 নবক ভুঞ্জয় সিতো জানা অনুক্ৰমে ॥
 তাত পাছে জন্ম এক নাৰিৰ যোনিত ।
 কিট ছয়া থাকে খাই গাৱৰ সোনিত ॥ ১১৮৬
 দিবৰ ~~মহা~~ ~~মহা~~ বৎসৰ বিষ্ঠাপোক ।
 বিষ্ঠাক ভুঞ্জিয়া সিতো পাৱে দুখ সোক ॥
 তাত পাছে বেস্তা যোনি কিট ছয়া জাত ।
 ভেজমল খাই থাকে বস অসংজ্ঞাত ॥ ১১৮৭
 বেদ কাষ সাঁথো মধ্য ব্ৰজা প্ৰজাপতি ।
 কহিয়া আচম্ভ আক কহিলো সম্প্ৰতি ॥
 এহিবুলি উদ্ধৰে কান্দন্ত উচ্চকৰি ।
 কৃষ্ণৰ বিযোগে কান্দে বাধিকা সুন্দৰি ॥ ১১৮৮
 কতোক্ষনে বুলিলন্ত বাধিকা সুন্দৰি ।
 চল বাপ উদ্ধৰ মহন্ত মধুপুৰি ॥
 মোহোৰ বৃত্তান্ত চয় মাধৱত কৈবি ।
 প্ৰজ্ঞান কৰিয়া বাপ কৃষ্ণক পঠাইবি ॥ ১১৮৯

জেনমতে দেখো আমি ঐভু ভগৱন্ত ।
 সেহিগত কৰিবাহা উদ্ধৰ মহন্ত ॥
 আসাক নিশ্চয়ে বুলিবাহা মহাদুখ ।
 নিবাসা ভৈলসে জানিবাহা মহানুখ ॥ ১১৯০
 আসাৰে পিঙ্গলা বেস্তা জনম নিশ্ফল ।
 কৰিলেক সিতো বেস্তা জানা মহানল ॥
 নিবাসা লভিয়া পাচে চিন্তিলা ইন্দ্ৰব ।
 জিবন্তে মুকুত ভৈল চিন্তি দামোদৰ ॥ ১১৯১
 এহিবুলি বাধাদেবি কান্দিলা বিস্তৰ ।
 প্ৰনাগি উদ্ধৰ গৈলা যমোদাৰ খৰ ॥
 জেতিক্ষনে গোকুলক উদ্ধৰ গৈলন্ত ।
 তেতিক্ষনে মুৰ্ছাগৈয়া বাধা পৰিলন্ত ॥ ১১৯২
 চেতন নাহিকে গায়ে ভৈলা ধ্যানপৰ ।
 হৃদয়ত দেখিলন্ত জগত ইন্দ্ৰব ॥
 পক্ষ পাৰি পদ্ম পত্ৰে জলে সম্মিত ।
 সেহি সয্যা কৰি গোপি সুহাইলা ভূমিত ॥ ১১৯৩
 নেত্ৰৰ মোতকে পুনুহয়া গোপি গন ।
 বাধাৰ সোকত ভৈলা আকুল নয়ন ॥
 সৰিৰত তাপ লাগি সিতো সয্যা খান ।
 তস্মপ্ৰায় হৈয়াটৈল দেখি গোপিগন ॥ ১১৯৪
 পুনৰপি গোপিগনে আন সয্যা কৰি ।
 চন্দনে বজিয়া তাত সুহাইলা সাদৰি ॥
 কৃষ্ণৰ বিযোগে মোৰ বিয়াকুল চিত্ত ।
 সুগন্ধি চন্দনে গায়ে সুকাইল তৰিত ॥ ১১৯৫
 সহযুগ সম ভৈল নিমিসে বাধাৰ ।
 উদ্ধৰৰ বিযোগত দেখে অন্ধকাৰ ॥
 উদ্ধৰ উদ্ধৰ তুমি গৈয়া সিদ্ধ কৰি ।
 মোৰ আনন্দৰক আমিযো যত্ন কৰি ॥ ১১৯৬
 হেনয় বচন বুলি হৰিলা চেতন ।
 বুকুত সাবতি ধৰি কান্দে গোপি গন ॥
 নানা বোধে বাধাক বুঝাইলা গোপিগন ।
 গোপিব প্ৰবোধে বাধা লভিলা চেতন ॥ ১১৯৭

ব্রহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ পদ মহা পুৰাণৰ ।
 উদ্ধৱৰ বাধাৰ সম্বাদ মনোহৰ ॥
 মগ্ধম নৱতি অধ্যায়ৰ কথা সাৰ ।
 ব্ৰহ্মভাৱৈ স্নান পাপ কৰয় সংহাৰ ॥১১৯৮
 মধুমিশ্ৰ নামে সন্ত পুত্ৰৱন্ত সাৰ ।
 অতাপিয়ো গুন যস বথানে জাহাৰ ॥
 দ্বাদস বৎসৰ তিথ কৰিলা সেৱন ।
 বৃন্দাবন প্ৰবেসত পাইলা দৰ্শন ॥১১৯৯
 গোপ বেস ধৰি হৰি হাতে বেত ধৰি ।
 মহা চন্দ্ৰ ভাৱে দেখা দিলন্ত মুৰাৰি ॥
 পথ বাৰ্ত্তা শ্ৰুতি লৈলা পাছে দ্বিজবৰ ।
 দুই তিনি ভৰি গৈয়া চাহিলা সত্যৰ ॥১২০০
 অন্তৰ্ধান ভৈলা হৰি পাছে নেদেখিলা ।
 বহুত বিচাৰি পাছে কান্দিবে লাগিল ॥
 মধুমিশ্ৰ দেৱে পাছে আসিয়া দেসক ।
 সদাচাৰ ধৰ্ম কৰি পুজিলা কৃষ্ণক ॥১২০১
 অতিথি স্তম্ভসা ধৰ্ম কৰিলা বিস্তৰ ।
 ভাগবত ধৰ্ম কৰিলা নিবন্তৰ ॥

নেপালৰ প্ৰতিমা আনিয়া দ্বিজবৰ ।
 কৰিলা প্ৰতিষ্ঠা পুষ্কৰীনি কটিকৰ ॥১২০২
 দুই খানি দেৱ গৃহ আতি চিত্ৰ কৰি ।
 উচ্চৰ্গ কৰিয়া দিল কৃষ্ণক স্মৰি ॥
 অগ্ৰজল উপায়ন বস্ত্ৰ পাৱে জত ।
 সমস্তে কৰন্ত দান অথিতি অগ্ৰত ॥১২০৩
 জিদিনা অথিতি নাই মনে কৰি খেদ ।
 বিচাৰিয়া আনি দেন্ত ভোজ্য অবিচেদ ॥
 তানে পুত্ৰ নিত্যানন্দ জনক আমাৰ ।
 পিতৃৰ সদৃশে প্ৰবৰ্ত্তিলা সদাচাৰ ॥১২০৪
 তাতান তনয় আমি আতি অগ্ৰমতি ।
 নাম বলোৱাম আমি মাগিচো ভকাত ॥
 কৃষ্ণৰ চৰণে মোৰ বহিব ভকতি ।
 এহি অগ্ৰগ্ৰহ মোৰ কৰা যত্নপতি ॥১২০৫
 তোমাৰ দাসৰ সন্ত সদা স্তুতোক ।
 এহি অগ্ৰগ্ৰহ নাথ মোক কৰিয়োক ॥
 সৰ্বদায়ে মোৰ মুখে হোক তয়ু নাগ ।
 নিবন্তৰে সৰ্বজনৈ বোলা ৰাম ৰাম ॥১২০৬

চৰি ॥

নিগদতি নাৰায়ন   স্নান স্নান তপোহন
 উদ্ধৱ পমিয়া   গোপপুৰ ।
 জয়োদাক প্ৰনামিয়া   সন্দেস বচন লৈয়া
 বামেকৰি অৰণ্য খৰ্জুৰ ॥
 চলি গৈয়া মহাভাগ   জমুনাক পায় লাগ
 স্নান কৰি কৰিলা ভোজন ।
 গধুৰা নগৰ লাগি   চলিলন্ত মহাৰ্জিগি
 পাছে পাইলা বট স্নোগোভন ॥১২০৭
 অক্ষয় বটৰ মূলে   গোবিন্দক দেখিলন্ত
 প্ৰফুল্লিত হাস্ত নিৰন্ধন ।

মুখে তল্ল হাস্য কৰি   প্রকাশন্ত দেৱভৰি
 কৃপাদৃষ্টি বুলিলা বচন ॥
 কৃষ্ণক দেখিয়া সন্ত   মহাসৌকে কান্দিলন্ত
 ধাৰাসাবে লোভক বহন্ত ।
 ভগৱন্ত মহামতি   আসা বাপু মহামতি
 মোৰ প্রাণ উদ্ধৱ মহন্ত ॥ ১২০৮
 জিৱাই জিৱাই বাধা   আছে নাই প্রাণেন্সৱি
 কহাবাপু মোত ভালকৰি ।
 মোহোৰ বিযোগে দ্বাৰ   দহে সৰ্ব্ব কলৱৰ
 কিবা আছে কিবা গৈল মৰি ॥
 মোহোৰ বিযোগ দ্বাৰে   গোপ কৰ্মা নিবন্তবে
 ভালে বাপু আচন্ত জিয়াই ।
 গোপ দিসুসব তাত   বৎস গৰু অসংখ্যাত
 কৈল্যানে আচন্ত সিতো ঠাই ॥ ১২০৯
 মোৰি মাতৃ যষোদাই   পুত্ৰৰ বিযোগ পাই
 কেনমন্তে দেহ ধৰিচন্ত ।
 কিবা তোমাসাক দেখি   বুলিলন্ত প্রাণসখি
 মোত কহ উদ্ধৱ মহন্ত ॥
 জমুনা নদিৰ তিৰে   অমৃত সমান নিৰে
 আতিপুণ্য স্থান বৃন্দাবন ।
 জল নাহিকয় জাত   বাসৰ মণ্ডল মোৰ
 বমাকুঞ্জ কুটিৰে বঞ্জিত ॥ ১২১০
 কুড়া সৰোবৰ   মোৰ আতি কচিকৰ
 পুষ্পৰ উচ্চান দিকসিত ।
 ভ্ৰমৰৰ অসংখ্যাত   গুঞ্জ গুঞ্জ নাদ তাত
 পুষ্পে পৰি কৰয় সোভিত ॥
 বটবৃক্ষ ভাণ্ডিৰৰ   দেখিলাহা মনোহৰ
 তাৰতলে বালকৰ চয় ।
 গোকুলত গোষ্ঠচয়   বৎস গৰু প্রকাশয়
 সমন্তে দেখিল মহাসয় । ১২১১
 জদি জিবে বাসাসতি তোমাক কি বুলিবন্তি
 সমন্তে কহিয়ে ভালমত ।

আন্দোলিত গোবরন কিবুলিলে গোপিগন
 কিবুলিলে মোক গোপ জত ॥
 গোপৰ বালক সব বুলিলেক মোক কিবা
 কথা বাপু তুমি তপোধন ।
 বলোৰ জননি সতি বোহিনিয়ৈ মহাসতি
 কিবা মোক বুলিলা বচন ॥ ১২১২
 মোৰ আন বন্ধুজনে মোহোক চিন্তিয়া মনে
 কিবুলিলা বাক্য মোক প্রতি ।
 মাতৃ মোৰ যমোদাই প্রাণেশ্বৰি বাধিকায়ৈ
 কিবা দ্রব্য কৰাইলা ভোজন ॥
 অপূৰ্বৰয়ে বড় চয় দিলে কিবা মহাসয়
 জসোদা বাধিকা মহাসতি !
 কেন স্নগধুৰ বানি সম্ভাসা কিদৃশী জানি
 সমস্তকে কহ প্রতি প্রতি ॥ ১২১৩
 গোপগোপি সমস্তৰ সিসুগন নিবস্তব
 মোত কেন আছে অশুভাগ ।
 মোৰমাতৃ যমোদাৰ প্রাণেশ্বৰি বাধিকাৰ
 মোত কেন প্রেম মহাভাগ ॥
 বোহিনি যমোদা আই প্রাণেশ্বৰি বাধিকাই
 মোলোক স্মৰয় অশুক্ষন ।
 গোপ গোপি গন জত স্মৰে মোক অনাবত
 স্মৰেনিকি সবে সিসুগন ॥ ১২১৪
 ভাণ্ডিৰ বটৰ যুগে জোনো কুড়ে সিসুগনে
 মোৰ অভ্যন্ত নিবস্তব ।
 ব্রাহ্মণি সকলে জাত অমৃত সমান ভাত
 দিলে নিয়া আতি কটিকৰ ॥
 অমৃত সমান অন্ন ভুঞ্জিলেক গোপিগন
 সেহিবট দেখিলা নিশ্চয় ।
 ইন্দ্রৰ জজ্ঞৰ স্থান গিৰিবৰ গোবৰ্দ্ধন
 দেখিলাহা তুমি মহাসয় ॥ ১২১৫
 ব্রহ্মায় আসিয়া জাত গোপ গৰ্গ অসংখ্যাত
 চুৰিকৰি সমস্তকে দিল ।

আনো কড়া স্থান জত দেখিলাহা মনোগত
 তুমি সখি অতি পুণ্ড গিল ॥
 স্থনি কৃষ্ণ বাক্য চয় অতি প্রেমে মহাসয়
 মহাসোক ভৈল উদ্ধরব ।
 কতোক্ষনে স্বস্থ হই উদ্ধরজে মহাসয়
 কৃষ্ণক গোলাস্ত বিববব ॥ ১২১৬
 স্থাননৰ নাৰিগন কৃষ্ণ পারে দিয়ামন
 ভক্তিকবি ভজা ওয়ু বানি ।
 অনাৰ সংসাৰ সাৰ নাহিকয় জানা আৰ
 মুখে বাধাকৃষ্ণ বোলা বানি ॥

খণ্ড লেচাৰি ॥

উদ্ধর বদতি নাৰায়ণ
 স্নাতন
 ব্রজভূমি মাঝে বাসব মণ্ডল সাৰ ।
 তাতোকবি শ্রেষ্ঠ পুণ্ডতব
 নিবস্তব
 গোকুল নিবসী জত আছে গোপি আৰ ॥১২১৭
 দেখিলোহো আমি গোপিকাৰ
 মধ্যসাৰ
 বাটব ইন্দ্রবি বাধাকৃষ্ণি ভাগ্যবতি ।
 নন্দমধ্যে আতি ~~নন্দন~~
 নাহিসম
 কঙ্কলিব বনে আছে সোকে বাধাসতি ॥
 পঙ্ক পাৰি পঙ্ক পাত্র আতি
 বাধাসতি
 চন্দন সহির্ডে সুগন্ধিত জল তাত ।
 ছেন সজ্যা কবি গোপি গানে
 অশুক্ষনে
 সেবিয়া আচয় দেখিলো মঞ্জি সাক্ষাত ॥১২১৮

নাহিকে ভুসন সবিষত
 আত্মাৰত
 পঙ্ক সজ্যা মাঝে আতিসয় ক্ষিপকাই ।
 শুক্ল বস্ত্র ছই পৰিধান
 নাহিজ্ঞান
 মলিন স্বভাব বাজ্য জ্ঞান তান নাই ॥
 সেবিয়া আচয় অশুক্ষনে
 সখিগনে
 চাগবক ধরি সততে সেবি আচয় ।
 দেহত আচয় স্বাস আতি
 বাধাসতি
 দেহত আহাৰ তান কিচো নাহি কয় ॥ ১২১৯
 ভোমাৰ বিযোগ মহাজব
 নিবস্তব
 নিবাহাৰ জয়া ভৈলা আতি কৃষোদব ।
 তান গারে ঞ্জতি নাহিকয়
 কৃপাময়
 জল ধল জ্ঞান নাহিকয় দামোদব ॥
 কিবা বাত্রি কিবা দিন হয়
 নজানয়

নৰ পক্ষ ভেদ নাহিকয় তান গারে।

সদায় মুখত নচাবোক মোৰ নাম।

সক্ৰ মিত্ৰ বন্ধু অন্ত জন

তোমাৰ চৰণে মোৰ মতি

নাৰায়ন

যত্নপতি

বাক্য জান নাহি চিন্তি থাকে তয়ু পাৰে ॥১২২০

সমস্ত সমাজে ডাকি বোলা বাম বাম ॥

জ্ঞান হিন জিতে চোৰ হয়

মহোদয়

—ঃ—

লেচাৰি ॥

কদলিৰ বন অনুসৰি

চলা জগন্নাথ সিংহকৰি

জগতৰে বাজা বাধিকা দেবিক প্ৰতি।

তোমাৰ চৰন পৰায়ন

তোমাক সেৱয় অনুক্ষণ

তজু চৰণত বাজে তান নাহিমতি। ১২২১

অতিসয় ভক্ত নাৰায়ন

ত্যাগ নকৰিবা সনাতন

তুমি ছয়া প্ৰভু বাখিয়োক যত্ন কৰি।

নাহি নাহি নহি বাধিকাৰ সমান ভকত জানো আৰ

ভূত ভবিষ্যতে নহৈবক দেৱহৰি ॥

সকলত ভয়ে কামদেৱ

সকলো তোমাক কৰে সেৱ

তেন কামে দক্ষ হৈয়া আছে বাধাসতি

সকলবোৰ ইংস নাৰায়ন

তোমাৰ প্ৰীয়াক অনুক্ষণ

দাস প্ৰায়া কামে দহিবা আচয় আতি ॥ ১২২২

জগত ইন্দুৰ পায়াপতি

কামে দক্ষ ভৈলা বাধানত

সমস্ততে কৰি দায়া কৰ্ম অনিৰ্বাৰ।

চন্দ্ৰৰ বশ্মিয়ে সৰ্বকাই

চক্ষুক দহয় সমুদাই

স্বকিয় কৰ্ম্মে সমস্ততে কৰিচাৰ ॥

সততে সুগন্ধি বায়ুচয়

বাধিকাক পিৰে আতিসয়

তপ্ত সুবৰ্ণৰ বৰ্ম দেহা কচিকৰ।

এতিয়া ভৈলেক কাজলৰ বৰ্মৰ সদৃশ ভৈলাগাব

সুবৰ্ণৰ বৰ্ম কেশচয় নিবন্তৰ ॥ ১২২৩

বস্ত্ৰবেশ নাহি অলঙ্কাৰ গাৱে নাহিকয় বাধিকাৰ

তোমাৰ চৰন চিন্তি থাকে নিবন্তৰ।

তযুভক্ত ব্রহ্মা সুবেশ্বৰ তযুভক্ত সির দেৱবড়
 জোগিন্দ্রব গুৰু গুৰু তৈল সমস্তৰ ॥
 জ্ঞানিৰ মধ্যত গুৰুসাব গনেন্সত পৰে নাহি আৰ
 সনত কুমাৰ আদি ভক্ত নিবস্তৰ ।
 মুনিন্দ্র বাজেন্দ্র আদি কৰি তযুভক্ত চয় দেৱহৰি
 পৃথিৱিত আছে জত ভক্ত দামোদৰ ॥ ১২২৪
 বাধাৰ সদৃশ ভক্ত নাই তোমাক চিন্তয় সমুদাই
 বাধা জেন চিন্তে লক্ষ্মি নহে সেহিপ্রায় ।
 হঞোঁ যদি মঞিঁ তজুদাস চলাপ্ৰভু বাধিকাৰ পাস
 তোমাৰ নিষোগে মৃত্যুতুল্য তানহয় ॥
 আসিনেক বুলি বুলি সাৰ কৰিলোহো মঞিঁ অজিকাৰ
 বাধাৰ আগত বুলি আছো নিষ্ঠকৰি ।
 বাধাৰ সমিপ সিস্রকৰি চলিয়োক ঐভু দেৱহৰি
 মোহোৰ বচন সাৰ্থক কৰিয়ো হৰি ॥ ১২২৫
 উদ্ধৱ হেনমুনি বানি হামিয়া বুলিলা চক্ৰপানি
 উদ্ধৱ মহন্ত কহো মঞিঁ নিষ্ঠকৰি ।
 শূনা সভাসদ নৰচয় ভজিয়োক কৃষ্ণ কৃপাময়
 সমস্তে সমাজে ডাকি বোলা হৰি হৰি ॥

পদ

ভগ্নবস্ত্ৰ নিগদতি কৰি একমন।
 স্নানকালক মহাবিষ বেদৰ বচন ॥
 ত্ৰাণন গুৰুৰ অৰ্থে ত্ৰাণ সঙ্কটত।
 বৃত্তি অৰ্থে বিবাহত নাৰি বিসয়ত ॥ ১২২৬
 অসত্য কহিলে আত দোস নাহিকয়।
 বেদবাক্য অমুসৰি নকৰা সংসয় ॥
 বাধাৰ আগত সত্য বুলিলা বচন।
 তথাপিভো তোমাক সূচুইবে পাপগন ॥ ১২২৭
 চিকাৰ বিহীন জদি হোৱয় তোমাৰ।
 তথাপিভো নৰক নহৈব কৈলোমাৰ ॥
 মোৰ ভক্ত মোক চিন্তি গোলোক লভয়।
 মোৰ প্ৰসাদত নৰককো নেদেখয় ॥ ১২২৮
 তথাপি তোমাৰ অজিকাৰ সাফলিবো।
 তোমাৰ বচন পালি স্বপ্নে মঞি জাইবো ॥
 বাধিকাক কুড়ি স্বপ্নে গোপিক কুড়িবো।
 মাতৃৰ কোলাত চৰি তানন্তন থাইবো ॥ ১২২৯
 হেনবাক্য স্নানি প্ৰনামিলা বিৰবৰ।
 উদ্ধৱ পসিলা গৈয়া আপোন মন্দিৰ ॥
 স্বপ্নত গৈলন্তু হৰি বাধিকাৰ পাৰ।
 নানাবিধ কুড়াকৰি কৰিলা আশাস ॥ ১২৩০
 আতি গোপ্য জ্ঞানক কহিলা বাধিকাত।
 সন্তোষ কৰিলা জ্ঞান কহিয়ে সাংখ্যাত ॥
 গোপিকা গনকো কুড়িঃস্ত নাৰায়ণ।
 জখোচিত্বে প্ৰবোধিয়া বুলিলা বচন ॥ ১২৩১
 জঘোদাৰ কোলে চৰি সন্তোষিলা মন।
 তানন্তন পান কৰিলন্তু নাৰায়ণ ॥
 গোপ সকলকো প্ৰবোধিলা বুলিবানি।
 লগৰ সিন্ধুকো সন্তোষিলা চক্ৰপানি ॥ ১২৩২
 সমস্তকে স্বপ্নত বুলিলা প্ৰয়বানি।
 মথুৰা নগৰে প্ৰবেসিলা গদাপানি ॥

ব্ৰহ্ম বৈবৰ্ত্তৰ পদ মহা পুৰাণৰ।
 ক্ৰীষ্ণৰ জন্ম খণ্ড আতি মনোহৰ ॥ ১২৩৩
 নাৰায়ণ নাবদ সমাদ মনোহৰ।
 কৃষ্ণ উদ্ধৱৰ কথা আতি কটিকৰ ॥
 অষ্টাধিক নৱতি অধ্যায় সমাপ্ত।
 কৃষ্ণ উদ্ধৱৰ কথা পাপ কৰে হস্ত ॥ ১২৩৪
 হে কৃষ্ণদেৱ প্ৰভু দৈৱিক নন্দন।
 তোমাৰ চৰনে মতিৰ পসিলো সৰণ ॥
 ইতো পদ বিসয়ত মোৰ প্ৰদোষ চয়।
 ক্ষেমিয়োক জগন্নাথ তুমি কৃপাময় ॥ ১২৩৫
 সন্তুষ্টবো ক্ষেমাকৰা দোস পায়। বড়।
 ক্ষেমাসে উচিত ধৰ্ম্ম মহন্তু সৰব ॥
 জদি নিন্দা কৰা মোক নাহি প্ৰয়োজন।
 মূলক চাহিয়া পাছে কৰিবা নিন্দন ॥ ১২৩৬
 জদি নিন্দা কৰে মোক সান্ত্বিত নকল।
 মোৰ পাপক্ষয় হেতু তাভো মহাফল ॥
 জদি মোৰ বাক্যচয় অস্বক্ৰ বোলয়।
 কৃষ্ণৰ কথায়ৈ বাক্য মিত্ৰ হুলাচয় ॥ ১২৩৭
 গজাজলে আন নদি জল মীত্ৰ হয়।
 অম্ব নদি জল বুলি কেঁচুনাৰ তেজয় ॥
 এহি পতন্তৰ ইতো মোৰ পয়াবৰ ॥
 কৃষ্ণ কথায় অৰ্জুনে কথায় বিস্তৰ ॥ ১২৩৮
 হেনজানি সন্তুষ্ট কৰো নিবেদন।
 কৃষ্ণকথা স্নানি তুষ্ট কৰিয়োক মন ॥
 পূৰ্বে সন্তুষ্টে জিতো পয়াৰ কৰিলা।
 নিৰ্দোষ কৰিয়া কোনে কৰিবে পাৰিল ॥ ১২৩৯
 পৰমানু সম অমি জানি সন্তুষ্টয়।
 মোহোৰ দোষক সবে ক্ষেমিবে লাগয় ॥
 ক্ষেমাসে উচিত ধৰ্ম্ম জানা মহন্তব।
 কৃষ্ণকথা স্নানি দোষ ক্ষেমিয়ে পদৰ ॥ ১২৪০

জগত ইন্দ্র কন্য খাকি হৃদয়ত ।
অল্পমতি দিলা জিবা কবিলো সিমত ॥
গোহোৰ নিষ্কাত কিচো নকবোহো সোক ।
কৃষ্ণকথা স্ননি তুষ্ট হোৱা সাধুলোক ॥ ১২৪১
কৃষ্ণৰ কথায়ৈ পুৰসক উদ্ধাৰয় ।
পাপক সংহৰি পাছে গোলোক লভয় ॥
অসাম্ভৱ ধন জন সবে অকাবন ।
মনে বিমবসি ভজা কৃষ্ণ চৰন ॥ ১২৪২
আপোন সৰিৰ হৈল বিষ্ঠা পলুচাই ।
শ্ৰীকৃষ্ণ চৰন সাৰ কৰা সমুদাই ॥

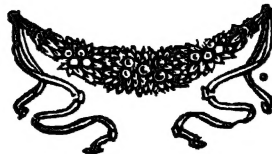
আপোনাৰ পিতৃ মাতৃ আনো বহুগৰু
আগতে মৰিয়া জাই নাহিকে চেতন ॥ ১২৪৩ ৭
হে কৃষ্ণদেৱ প্ৰভু দেৱমধ্যে সাৰ ।
সমপ্লিলো ইতোপদ চৰনে ভোমাৰ ॥
তজু কথা অমৃতত নিমজোক মন ।
এহি অনুগ্ৰহ মোক কৰা নাৰায়ণ ॥ ১২৪৪
তজু ভকতৰ সঙ্গ সদা নচাবোক ।
এহি অনুগ্ৰহ নাথ কৰিয়োক মোক ॥
ভনে বলোৰাম বিপ্ৰে চাৰি আদি কাম ।
সংসাৰ তৰনি ডাকি বোলাৰাম ৰাম ॥ ১২৪৫

ব্রহ্ম বৈবৰ্ত্ত পুস্তক সম্পূৰ্ণ সমাপ্ত ॥

সক ১৭৩০ ॥

তাৰিখ ২০ জ্যৈষ্ঠ ॥

জাহাকে দেখয়   তাকে সে লেখয়
জানিবা নিশ্চয় কৰি ।
সুনা সৰ্বলোক   ক্ষেমা দিবা মোক
মুৰ্থকো নিবা নিস্তৰি ॥

জ্ঞাননী

তলত লিখা পুথিকখনি আসাম সাহিত্য-সভাৰ দ্বাৰা প্ৰকাশ হৈছে আৰু বোকাৰ্চী
শৃংখিত ৰখা হৈছে। এজেণ্টৰো সুবিধা আছে।

চন্দ্ৰকান্ত অভিধান ..... ৭৯ টকা।

নৰদেৱ গ্ৰন্থাৱলী—

শ্ৰীশ্ৰীদেৱ দামোদৰ চৰিত্ৰ..... ১ টকা।

শ্ৰীশ্ৰীবনমালী দেৱ চৰিত্ৰ..... ৫০ অনা।

শ্ৰীশ্ৰীব্ৰহ্মবৈবৰ্ত্ত পুৰাণ..... ১ টকা।

চিত্ৰা-১-ৰ সভাসকলে “নৰদেৱ গ্ৰন্থাৱলী” একোখন আধা দামত পাব।

পোৱান ঠিকনা—

এজেণ্ট—বৰকটীকী কোম্পানী।
যোৰহাট।

আসাম সাহিত্য-সভা
চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ হাট,
যোৰহাট।